

ЖИВИ ЖИТОМИРОМ-
СТВОРЮЙ ЖИТОМИР

20
30

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО
РОЗВИТКУ ЖИТОМИРА

ЖИТОМИР2030

Інтегрований розвиток міста

ЖИВИ ЖИТОМИРОМ — СТВОРЮЙ ЖИТОМИР

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ ЖИТОМИРА ДО 2030 РОКУ

Виконавець:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Житомирська
міська рада

УДК 332.14:[352:351.88](477.42-25)

Концепцію затверджено рішенням 45-ї сесії Житомирської міської ради
№ 1359 від 07.02.2019 р.

К65 Концепція інтегрованого розвитку Житомира до 2030 року. – Житомир: ФОП О. В. Журавський, 2019. – 258 с.

Концепція інтегрованого розвитку Житомира до 2030 року – це стратегічний документ, що визначає просторові та соціально-економічні напрями розвитку міста на наступні дванадцять років. Концепція створена за широкого залучення громадськості і є керівним документом для подальшої розробки та реалізації міських політик, стратегій, цільових програм і планів. Концепція розроблена Житомирською міською радою у співпраці з німецькою урядовою компанією «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH» у рамках проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» за фінансової підтримки Урядів Федеративної Республіки Німеччина та Швейцарської Конфедерації.

УДК 332.14:[352:351.88](477.42-25)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.

Житомир –
європейське місто

РОЗДІЛ 2.

Пріоритети:
розвиток Житомира
у майбутньому

РОЗДІЛ 3.

Фокус-зони:
сильні центри
мікрорайонів

РОЗДІЛ 4.

Завдання та програми
для всього міста

РОЗДІЛ 5.

Адміністративні заходи
та моніторинг
впровадження Концепції

ЧОМУ в Житомирі розробляється Концепція інтегрованого розвитку	8
ДЛЯ КОГО Цільові групи та межі міста	12
ЯК відбувається процес планування	16
ЩО Сильні сторони і можливості для розвитку: результати SWOT-аналізу	29

Візія розвитку Житомира	67
Ефективне місто	71
Інноваційне місто	76
Комфортне місто	79
Активне місто	87
Зелене місто	91
Інклюзивне місто	95

Сильні центри – сильне місто	101
Фокус-зона Центр	110
Фокус-зона Богунія	128
Фокус-зона Крошня	136
Фокус-зона Сінний	146
Фокус-зона Корбутівка	154
Фокус-зона Вокзал	162
Фокус-зона Польова	172
Фокус-зона Мар'янівка	180

Комплексні рішення	189
Ефективне місто	190
Інноваційне місто	193
Комфортне місто	206
Активне місто	211
Зелене місто	213
Інклюзивне місто	215

Нові структури міської адміністрації	229
Впровадження, моніторинг та оновлення Концепції	233
Ключові індикатори ефективності відповідно до завдань	236
Список використаних джерел	255

Дорогі друзі!

Житомир-2030 – яке це місто? Які люди в ньому живуть? Які компанії тут працюють? Відповіді на всі ці питання лягли в основу Концепції інтегрованого розвитку Житомира до 2030 року.

Концепція розроблена міждисциплінарною командою у складі фахівців міської ради, незалежних місцевих і закордонних експертів та представників німецької урядової компанії «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH». Команда проекту разом із великою кількістю містян і активістів – представників бізнесу, науки й освіти та громадянського суспільства – дослідила можливості міста, збрала й проаналізувала вихідні дані та створила дорожню карту розвитку Житомира із застосуванням інструментів партисипації. Робота над Концепцією здійснювалася в співпраці з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України за фінансування Урядів Німеччини та Швейцарії, які дуже зацікавлені в успіху та сталості демократичних реформ в Україні. Сильне місцеве самоврядування з активним громадянським суспільством є запорукою демократії.

Концепція складається з шести пріоритетів, за якими ми хочемо розвивати наше місто. Вона слугує керівним принципом і мотивуючою силою для тих, хто бажає взяти участь у побудові майбутнього нашого міста. Реалізуючи Концепцію, ми покладаємось на сильні сторони і переваги Житомира як компактного міста з високою громадською активністю. Ми прагнемо створити місто з привабливими районами, функціональними громадськими просторами та зеленими зонами, в якому комфортно і затишно.

Житомир досягне своїх цілей, якщо ми будемо жити своїм містом, братимемо активну участь у створенні його майбутнього шляхом формування ефективного, інноваційного, комфортного, зеленого, активного й інклюзивного міста Житомир-2030.

Я хочу подякувати всім, хто долучився до написання Концепції, за ваші численні цінні конструктивні ідеї. Сподіваюсь, що Концепція інтегрованого розвитку Житомира до 2030 року стане дороговказом для прийняття управлінських рішень, розробки галузевих стратегій, формування перспектив розвитку бізнесу.

Створюємо Житомир разом!
З повагою,
Житомирський міський голова
Сергій Сухомлин

НАД КОНЦЕПЦІЄЮ ПРАЦЮВАЛИ:

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК:

Микола Костриця, кандидат економічних наук, уповноважений представник міського голови, директор департаменту економічного розвитку

ПРОЕКТНА ГРУПА:

Марія Байда, кандидат педагогічних наук, керівник офісу проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» у м. Житомир
Марк Шваде, ментор проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» у м. Житомир
Ірина Мілаш, асистент проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» у м. Житомир

ЕКСПЕРТНА ГРУПА:

Григорій Мельничук, Наталія Тарасенко, Оксана Рафальська, Галина Семенець, Ольга Іванюк, Наталія Зіновчук, Микола Ліпісівський, Леонід Закалюжний, Іван Дідик, Сергій Дацкевич, Світлана Добрякова, Урс Томанн, Владислав Тимінський, Георгій Мокрицький, Олександр Медвідь, Юлія Богоявленська, Жанна Соловйова, Родіон Філатов

РОЗДІЛ 1

Житомир – європейське місто

ЧОМУ В ЖИТОМИРІ РОЗРОБЛЯЄТЬСЯ КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ

Концепція інтегрованого розвитку міста

Концепція інтегрованого розвитку міста (далі KIPM чи Концепція) – інструмент неформального просторового та соціально-економічного планування міста, цілісна стратегія, яка визначає міждисциплінарні довгострокові пріоритети і стратегічні цілі для розвитку всього міста та його районів.

Концепція покликана сприяти узгодженим діям виконавчих органів Житомирської міської ради, державних органів влади, бізнесу та громади, забезпечити основу для інвестицій в економіку міста, а також у довгостроковій перспективі збільшити кількість тих, хто бажає жити, навчатись, вести бізнес, працювати та відпочивати в Житомирі.

Концепція в Житомирі формулює:

- пріоритети;
- стратегічні цілі;
- завдання міського розвитку;
- проекти, що мають особливе значення для реалізації.

У Концепції всі ці структурні частини пов'язані з різними територіальними рівнями планування, такими як регіон, місто загалом, райони, житлові квартали. Це сприяє комунікації та співпраці шляхом залучення:

- муніципалітету, політиків і представників сусідніх громад;
- громадян, комерційних і некомерційних об'єднань та організацій;
- комунальних установ (питання інфраструктури, житла), підприємств, енергопостачальників тощо.

Узгодження з секторальними планами та міськими цільовими програмами

Концепція не має на меті замінити секторальні (фахові) плани та міські цільові програми. Вона слугує для інтеграції цілей стратегічного розвитку, координації детального планування та за необхідності доповнює або оновлює наявні концепції, стратегії та програми.

Завдяки KIPM Житомир формулює пріоритети міського розвитку, стратегічні цілі та завдання до 2030 року, які в найближчі роки мають бути конкретизовані та реалізовані за детальними секторальними планами. Крім того, у Концепції визначені та рекомендовані до впровадження конкретні проекти, які мають бути включені до існуючих або майбутніх планових документів міста.

Узгодження з генеральним планом

Концепція не замінює генеральний план міста. Однак вона забезпечує узгоджену структуру для майбутнього розвитку до 2030 року, яка повинна бути реалізована за допомогою генерального плану.

За реалізації проекту без генерального плану Концепція не зможе приваблювати третю сторону – власників або розробників проектів. Так, рекомендації KIPM щодо керівництва будівельними проектами не матимуть

ніякого значення, якщо вони не виконуються згідно із генеральним планом.

З реформуванням законодавства у сфері планування і забудови територій, ймовірно, будуть введені додаткові рівні планування, які ведуть від стратегічної Концепції до юридично обов'язкового планування.

Схема: Система планування розвитку міста

Європейські та міжнародні стандарти і принципи

Із започаткуванням політики децентралізації було прийнято кілька базових нормативно-правових документів, таких як Закон України «Про співробітництво територіальних громад», Закон України «Про адміністративні послуги», «Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні». У цьому контексті українські міста отримують пріоритетні права щодо планування муніципальної території.

Крім того, у вересні 2014 року було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Важливою метою цієї Угоди є узгодження норм і методів з європейськими стандартами. Для інтегрованого розвитку міст в Україні це означає, що, крім аспектів покращення місцевих базових послуг й інфраструктури, необхідно також краще координувати соціальні, економічні й екологічні питання. Прикладом для цього слугують Лейпцизька хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку» (2007), Глобальні цілі сталого розвитку та Новий порядок денний для міст (Хабітат III).

Лейпцизька хартія

Концепція інтегрованого розвитку Житомира базується на принципах, окреслених у Лейпцизькій хартії. Зокрема, Концепція враховує такі принципи і стратегічні завдання:

- створення та збереження якісних громадських просторів;
- модернізація мереж інфраструктури;
- підвищення енергоефективності;
- активна інноваційна та освітня політика;
- консолідація стратегій вдосконалення містобудування;
- активна політика освіти і навчання дітей та підлітків;
- посилення місцевої економіки та місцевого ринку праці;
- сприяння розвитку високопродуктивного і доступного міського транспорту.

Глобальні цілі-2030

Глобальні цілі сталого розвитку-2030 – це ще один керівний документ, який було враховано під час розробки Концепції. Глобальні цілі було ухвалено всіма державами-членами у вересні 2015 року на саміті Організації Об'єднаних Націй. Цілі були розроблені за широкої участі громадянського суспільства в усьому світі та є віхою в новітній історії Організації Об'єднаних Націй. Цілі, окреслені в цьому стратегічному документі, поширюються на всі країни світу. Документом Глобальних цілей міжнародне співтовариство держав висловлює свою переконаність у тому, що глобальні виклики можуть бути вирішені тільки разом. Це закладає основу для сприяння глобальному економічному розвитку в поєднанні з соціальною справедливістю і дотриманням екологічного балансу в природі.

У преамбулі Глобальних цілей-2030 для сталого розвитку зазначено п'ять основних тез, які передують 17 цілям сталого розвитку в якості керівних принципів:

- 1 Гідність людей перебуває в центрі уваги **ЛЮДИ**; світ без бідності й голоду можливий.
- 2 Захист планети **ПЛАНЕТА**; обмеження кліматичних змін, збереження природних умов життя.
- 3 Сприяння процвітання всіх людей **ПРОЦВІТАННЯ**; забезпечення справедливої глобалізації.
- 4 Сприяння миру **МИР**; права людини й ефективне управління.
- 5 Створення глобального партнерства **ПАРТНЕРСТВО**; прогрес у глобальному масштабі.

Глобальні цілі сталого розвитку / Джерело: 17 цілей сталого розвитку un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholitit/ua/tsili-staloho-rozvytku

Пілотне місто

Створення Концепції інтегрованого розвитку міста відповідно до європейських принципів є частиною проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні», що виконується німецькою урядовою компанією «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH».

Місто Житомир є одним з шести пілотних міст України, які розробляють концепції інтегрованого міського розвитку. Разом із Житомиром набувають досвід у створенні концепцій інтегрованого розвитку, впроваджують відповідні адміністративні і громадські процеси й у такий спосіб демонструють іншим містам України змістові та методичні підходи до планування Чернівці, Вінниця, Полтава, Львів і Подільський район Києва.

Міста-учасники проекту напрацьовують концепції відповідно до європейських принципів та демонструють, як сучасне місто має підходити до процесів розробки інтегрованих концепцій просторового розвитку з подальшим їх впровадженням. У майбутньому Житомир може ефективно підтримувати інші українські міста в розробці та реалізації Концепцій.

**Разом
із Німеччиною
та Швейцарією**

Проект «Інтегрований розвиток міст в Україні» фінансується спільно Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) і Державним секретаріатом Швейцарії з економічних питань (SECO). Вони інвестують у цілому близько 9 мільйонів євро. В Україні політичну підтримку надає Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Мета проекту полягає в тому, щоб допомогти Україні реалізувати ключове завдання реформи українського уряду, децентралізувати і зміцнити місцеве самоврядування, а також зробити міста спроможними належним чином здійснювати свої повноваження щодо самоврядування. У сфері міського розвитку це стосується створення Концепції інтегрованого розвитку міст відповідно до європейських принципів.

ДЛЯ КОГО Й ЯКЕ МАЙБУТНЄ МИ ПЛАНУЄМО?

ЦІЛЬОВІ ГРУПИ

Хто наш споживач?

Майбутній міський розвиток має бути націлений на підвищення привабливості Житомира як місця для життя і роботи, а також залучення інвестицій і підвищення економічної потужності міста й регіону. Тому цільовою аудиторією, на яку має орієнтуватися міський розвиток до 2030 року, є ті категорії громадян, які пов'язують своє майбутнє з Житомиром, а саме:

- молодь, молоді сім'ї, студенти;
- перспективні компанії та інвестори.

Водночас заплановані завдання та рішення з поліпшення рівня розвитку економіки, інфраструктури, системи соціальних послуг й адміністрування сприятимуть підвищенню якості життя представників інших категорій суспільства.

Студенти Молодь Молоді сім'ї

Дуже важливою цільовою групою є молодь – молоді люди віком від 15 до 25 років. Якщо молодь мігрує в інші міста, Житомир втрачає не лише жителів, але і працівників, які вкрай потрібні підприємствам. Зі зменшення кількості жителів стають збитковими послуги технічної інфраструктури (дороги, каналізаційні мережі, школи тощо) і через відсутність підростаючого покоління нових співробітників компанії залишають Житомир як місце свого розташування, а нові підприємства не відкриваються.

Значну частину молоді становить студентство. Житомир – університетське місто з великими можливостями щодо здобуття вищої освіти. Щороку сюди приїждять нові студенти, яких можна розглядати як потенційних місцевих мешканців і працівників. Для цього необхідно забезпечити їх перспективними робочими місцями і привабливими умовами життя.

Такі ж умови шукають молоді сім'ї, коли вибирають своє майбутнє місце проживання. Йдеться не лише про те, щоб втримати молоді родини, які живуть у Житомирі, а й про те, аби надихнути нові молоді сім'ї обрати наше місто. Для молодих сімей вирішальне значення мають також сучасні освітні установи й можливості проведення дозвілля для дітей, безпека і комфорт міського простору.

Гендерна й соціальна інтеграція

Європейське бачення гендерної рівності потреб та інтересів, закріплене в Лейпцизькій хартії 2007 року і Глобальних цілях-2030, також знаходить своє відображення в Концепції, зокрема в завданнях і проектах з підвищення престижу освітніх пропозицій, безпеки жінок на вулицях, у парках і скверах, впровадження електронного урядування тощо.

Перспективні компанії та інвестори

Економіка Житомира зазнає докорінних змін. Орієнтована раніше, насамперед, на промислове виробництво і переробку сільськогосподарської продукції, економіка має переорієнтуватись на надання послуг. Крім того, компанії мають враховувати процеси глобалізації і відповідати європейським стандартам, щоб конкурувати на внутрішньому і міжнародному ринках. Це також стосується комунальних

Учасники майстерні міста Житомир-2017

Перспективні компанії та інвестори

підприємств, що виступають постачальниками послуг для громадян.

Якщо Житомир хоче залишатися конкурентоспроможним та розвиватися із залученням бізнесу та інвестицій, необхідно стратегічно орієнтувати міський розвиток на потреби перспективних компаній і пропонувати чіткий індивідуальний профіль, який підкреслює унікальну конкурентну позицію Житомира порівняно з іншими містами в Україні та за кордоном.

Наприклад, важливим елементом є створення кластерів, в яких компанії, університети, науково-дослідні інститути і міська влада працюють разом в одній сфері та виграють від такої співпраці. Вигоди від сучасної інфраструктури та кластерної взаємодії отримують компанії Житомира, також це дозволяє залучити нові підприємства до економіки міста.

ДЕ МЕЖІ НАШОГО МІСТА?

Місто Житомир

Територію застосування Концепції-2030 визначено, виходячи з меж діючого генерального плану. Однак економічні межі міста (радіус безпосереднього економічного впливу близько 20–30 км), «вкраплені контури» (території сусідніх громад, які де-факто є частинами Житомира, наприклад, Оліївська ОТГ) є викликом, який треба враховувати при плануванні розвитку міста.

Сусідні громади

Аналітичний і концептуальний розгляд Концепції-2030 не може обмежуватися міськими кордонами, адже з кількома сусідніми громадами вже відбувається інтенсивна взаємодія. Це стосується, зокрема, сусідніх громад, які виросли і прилягають до міської території: Оліївська, Станишівська, Глибочицька, Тетерівська об'єднані територіальні громади.

1 грудня 2018 року шляхом приєднання **с. Вереси** було утворено Житомирську міську об'єднану територіальну громаду.

Житомирська область

Місто Житомир як центр Житомирської області має забезпечувати великий перелік послуг для мешканців регіону. Місто є не лише адміністративним, а й економічним, освітнім, медичним, культурним, торговельним центром, хоча у Житомирі проживає лише 22 % населення Житомирської області.

Як регіональний центр Житомир переслідує амбітні цілі, які, в свою чергу, сприяють зміцненню всього регіону і впливають на плани обласної адміністрації та сусідніх громад (транспортне сполучення, охорона навколишнього середовища, управління водними ресурсами тощо).

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ПЛАНУВАННЯ

СТРУКТУРА КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ: ВІД ВІЗІЇ ДО ПРОЕКТІВ

Візія, або велике ЩО І ЧОМУ

Візія – бачення, образ майбутнього міста, сформульоване короткими, але глибокими за сенсом тезами.

Пріоритети, або ЩО найголовніше

Для реалізації візії потрібні чотири кроки. Перший крок – визначити пріоритети, найбільш важливі напрями діяльності для досягнення візії.

Стратегічні цілі, або ДО ЧОГО ми прагнемо

Наступним кроком є формулювання до цих пріоритетів стратегічних цілей, які створюють основу для подальшої конкретизації пріоритетів.

Завдання, або ЯК ми будемо діяти

Третім кроком є визначення для кожної стратегічної цілі операційних завдань, ключових для розробки секторальних планів, програм, заходів та проектів.

Проекти, програми та заходи, або ЩО САМЕ ми будемо робити

Зрештою, впровадження визначених у Концепції середньо- і короткострокових проектів, програм та заходів забезпечить досягнення візії майбутнього міста.

«Кольорове місто», автор – Мельничук Дарина, учасниця Майстерні міста-2016

НОВІ ФУНКЦІЇ МІСЬКОЇ ВЛАДИ

Ініціювання співпраці

Сучасні виклики спричиняють суттєві зміни у розумінні функцій і завдань міської влади. В умовах зростання глобалізації економічні, соціальні й екологічні завдання мають значний вплив на міста. Ділова активність, поведінка покупців, доступ до інформації та інновацій стимулюють очікування компаній і громадян та вимагають людиноцентричного планування і зваженої політичної реакції на рівні міського району. Зробити міський район привабливим і придатним для життя – складне завдання для міста без підтримки компаній і громадян.

Міста стають все більш різноманітними: зростають нерівність у доходах населення, соціальна нерівність. Люди різних етнічних і культурних традицій живуть разом, урізноманітнюються інтереси й погляди, не існує єдиного «інтересу громадян». Для планування і політики стає все важче відповідати різноманітності соціальних груп й охоплювати всі інтереси. Водночас муніципальні бюджети обмежені, тому лише поєднання виконання соціальних обов'язків міськими, державними, приватними, громадськими установами дозволяє забезпечити високий рівень якості життя в місті. Для такої співпраці необхідні спільні дії.

Міська влада стає модератором і координатором процесів: виступає посередником між різними інтересами та їх представниками. У тих випадках, коли громадські завдання більше не можуть розглядатися окремо, державний сектор шукає партнерів із громадянського суспільства. У міських кварталах і районах важливо активізувати місцевих жителів, заохочувати їх до участі й допомоги для мобілізації ресурсів і знань. Така адміністрація активізує, залучає і підтримує громадян і суб'єктів діяльності при наданні адміністративних послуг.

Сприйняття адміністрації міста як постачальника послуг

Житомир перебуває на шляху створення об'єднаної територіальної громади. Муніципальна адміністрація стає постачальником послуг для громадян, підприємств і суб'єктів. Це не просто «клієнти», а й «співавтори» і «замовники». Тому до місії об'єднаної територіальної громади належить залучення громадян, які беруть активну участь у підтримці, формуванні й розвитку своєї громади.

Мета полягає в тому, щоб зміцнити демократичні структури і громадські мережі, тим самим полегшити навантаження на місцевий бюджет і в кінцевому рахунку задовольнити громадян. Вираженням цього є, наприклад, бюджет участі, який практикується в Житомирі, сервіс електронних петицій, відкритість міської документації та інші механізми громадського впливу та прямої демократії.

Залучення громадськості як стратегічне завдання

Лейпцизькою хартією "Міста Європи на шляху сталого розвитку" і Глобальними цілями до 2030 року чітко визначено активну участь жителів й активізацію діалогу між владою, громадою і бізнесом, щоб знайти оптимальне рішення для кожного окремого міського кварталу і мати можливість розвиватися.

В Порядку денному на XXI століття залучення громадськості, або партисипація (від англ. participation), визначено як «центр дій місцевих органів влади». Партисипація дозволяє громадянам, організаціям, установам та всім іншим суб'єктам міських процесів брати активну участь у демократичних механізмах прийняття рішень та узгоджувати концепції планування з реальними інтересами і потребами.

Концепції планування і проекти, які базуються на такому широкому соціальному консенсусі, зумовлюють самоідентифікацію громадян, підприємств і установ з містом. Успішна участь зміцнює демократію і підвищує самооцінку громадян і бізнесу, а також усвідомлення їхньої співвідповідальності за життя міста.

Добровільність є основним принципом залучення громадян: вільне волевиявлення існує тільки там, де нікого не примушують до партисипації, де громадяни добровільно і самостійно вирішують, чи будуть вони брати участь у житті громади й які форми участі вони обирають.

Партисипація як інструмент планування й балансу інтересів

Для українських міст залучення громадськості є новою практикою. Незважаючи на те, що міська влада визнає значення і користь партисипації, все ще існує багато перешкод на шляху її систематичного впровадження в процесі прийняття загальноміських рішень.

З одного боку, це невисокий рівень обізнаності громадськості у механізмах міських процесів та низький рівень громадської активності, що може призводити до низької якості прийнятих рішень за результатами партисипативних заходів.

З іншого боку, згідно з Концепцією, необхідно брати до уваги, що реалізовувати той чи інший проект будуть різні управління й департаменти, що мають різні сфери відповідальності, які необхідно буде узгоджувати між собою. Вузькоспеціалізовані проекти будуть рідко використовуватися у плануванні міського розвитку в майбутньому.

Залучення громадськості дасть змогу підтримувати баланс між різними зацікавленими сторонами й уникнути помилок. Планування не є самоцілью, місто планує для громадян, підприємств і установ. У зв'язку з цим планування має бути орієнтоване також на їхні потреби. Це вимагає обізнаності громади щодо процесів планування. Що стосується реалізації запланованого, партисипація також збільшує ймовірність того, що проекти будуть реалізовані.

Понад **8000** громадян
долучилися до заходів
із партисипації

Партисипація є і джерелом додаткової інформації, яку поки неможливо отримати традиційними формальними інструментами. Наявні в європейських містах високоточні статистичні дані ще недоступні в Житомирі або тільки починають з'являтися. Таким чином, залучення громадськості дозволяє перевірити офіційну статистику за допомогою якісних і кількісних оцінок та усунути будь-які прогалини.

Концепцію було розроблено за активної участі громадян, компаній і широкої громадськості. У різних використаних формах прямої та опосередкованої комунікації в Житомирі змогли долучитися до створення KIPM понад 8 000 учасників від громадськості, підприємств, організацій, установ. У порівнянні з процесами інтегрованого планування в Німеччині цей коефіцієнт доступу до обговорення вище середнього.

Пряме обговорення і розгляд питань, що стосуються планування розвитку міста забезпечують кращий і найбільш ефективний спосіб визначення інформації, потреб і особистої зацікавленості, усунення непорозуміння і знаходження спільних рішень. Водночас це досить складно, оскільки цей спосіб означає пряму конфронтацію з протилежними точками зору і вимагає від планувальника не тільки гнучкості, а й здатності витримувати критику і ставитися до неї конструктивно.

За час створення Концепції упродовж більш ніж двох років були протестовані й використані різні форми прямої участі. Жителі Житомира, громадські організації, групи зацікавлених осіб, або стейкхолдери (від англ. stakeholders) дуже активно залучалися до розробки Концепції. Зрештою, вони є справжніми експертами в питаннях якості життя в районах

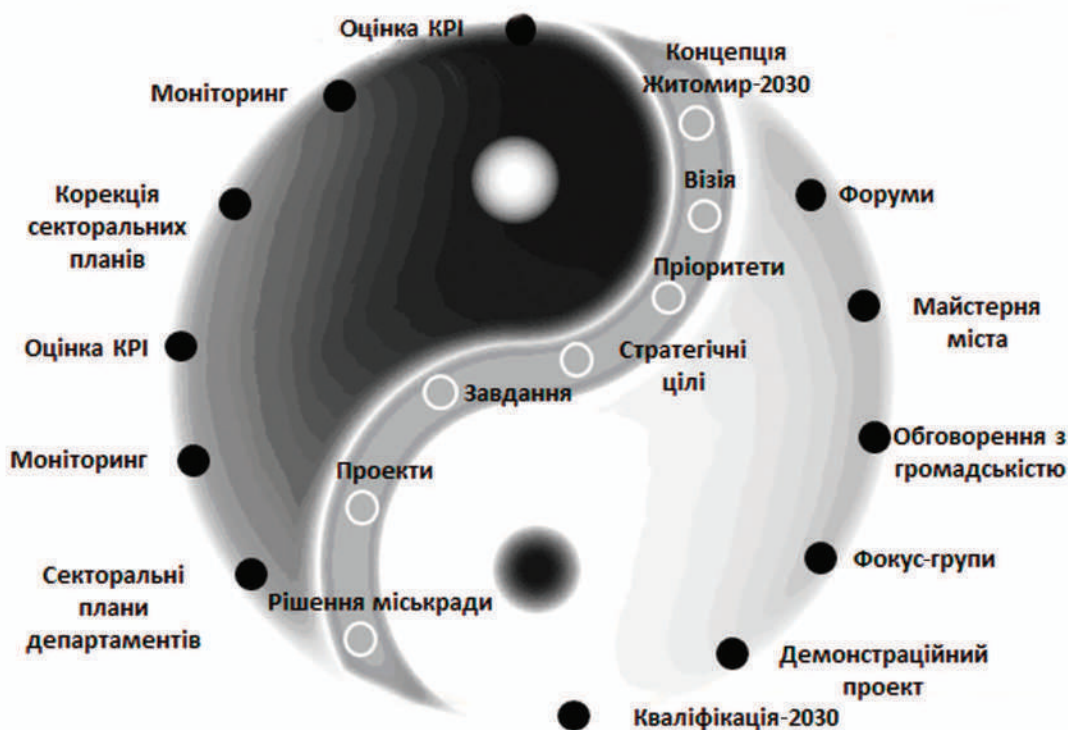

Схема: Циклічний процес розробки і впровадження Концепції

міста і знають, які пріоритети, завдання й проекти особливо важливі для поліпшення комфортності проживання в місті.

Пропозиції та ідеї були отримані в результаті проведення таких заходів:

- засідання експертних груп;
- індивідуальні розмови, інтерв'ю;
- засідання фокус-груп;
- загальноміські опитування;
- Майстерні міста Житомир-2016, 2017, 2018;
- форуми інтегрованого розвитку;
- урбан-кафе.

Комунальні і приватні підприємства, установи, організації й об'єднання громадян, науково-дослідні, освітні та інші інституції, обласна і районна адміністрації, а також сусідні громади у багатьох випадках включили свій професійний погляд і досвід повсякденної практики в формулювання стратегічних цілей, завдань і проектів та обговорили їх у безпосередньому контакті. Деякі з них виступали ініціаторами й активними учасниками таких проектів як «Майстерня міста».

Створення повідомлення для капсули часу на Четвертому форумі «Інтегрований розвиток Житомира», 30.11.2018 р.

Робота у форматі «Світове кафе» над пріоритетами міста на Першому форумі «Інтегрований розвиток Житомира», 26.11.2016 р.

Презентація зібраних ідей проектів на Третньому форумі «Інтегрований розвиток Житомира», 01.12.2017 р.

НОВІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ МІСЬКОЇ ВЛАДИ

Форми прямого залучення			
Тип	Мета	Цільова група	Дата/кількість
Відбір даних та створення «Житомир: паспорт міста-2016»			травень 2016–лютий 2017
Експертна група	<ul style="list-style-type: none"> відбір інформації та аналіз даних 	<ul style="list-style-type: none"> експерти проекту, департамент економіки 10 осіб 	щомісяця
Робоча група	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування громадян відбір вихідних даних 	<ul style="list-style-type: none"> департаменти міської адміністрації 30–50 осіб 	4
Майстерня міста-2016	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування громадян презентація різноманітних міських аспектів спонукати дізнатися більше про міський розвиток 	<ul style="list-style-type: none"> гості та жителі міста, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста близько 1000 осіб 	23–25.09.2016
Перший форум інтегрованого розвитку Житомира	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування громадян відбір інформації й даних й визначення шести пріоритетів розвитку міста 	<ul style="list-style-type: none"> гості та жителі міста, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста близько 250 осіб 	26.11.2016
SWOT-аналіз			2017 березень – травень
Експертна група	<ul style="list-style-type: none"> уточнення SWOT-аналізу 	<ul style="list-style-type: none"> експерти, департамент економіки 10 осіб 	3 місяці
Фокус-група	<ul style="list-style-type: none"> інформування про процес розробки KIPM уточнення тем SWOT-аналізу 	<ul style="list-style-type: none"> зацікавлені сторони, громадські організації, департаменти 20–30 осіб / кожне засідання фокус-групи 	5
Робоча група	<ul style="list-style-type: none"> уточнення та доопрацювання тем SWOT-аналізу 	<ul style="list-style-type: none"> тільки внутрішня; департаменти, політики 30–50 осіб 	щомісяця
Форум роботодавців і ярмарок вакансій-2017	<ul style="list-style-type: none"> повідомлення про процес розробки KIPM широкому загалу уточнення SWOT-аналізу з економіки 	<ul style="list-style-type: none"> підприємства, працівники, молодь, жителі міста більше 200 осіб 	1
Участь у соціальній грі uCRAZYans	<ul style="list-style-type: none"> повідомлення про процес розробки KIPM широкому загалу спонукання населення дізнатися більше про міський розвиток 	<ul style="list-style-type: none"> жителі міста (сім'ї та діти) близько 100 осіб 	1

Політичні фракції	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування запрошення до обговорення в робочих групах 	політичні фракції	3
Інформаційний центр для громадян Житомир- 2030 та офіс GIZ у м. Житомир	<ul style="list-style-type: none"> інформування громадян щодо усіх компонентів проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» 	гості та жителі міста	щоденно
Пріоритети і стратегічні цілі			2017 червень – жовтень
Експертна група	<ul style="list-style-type: none"> визначення пріоритетів і стратегічних цілей для KIPM 	<ul style="list-style-type: none"> експерти, департамент економіки 10 осіб 	щомісяця
Зустрічі щодо уточнення аналізу міста	<ul style="list-style-type: none"> уточнення зібраних даних, перевірка пріоритетів та стратегічних цілей 	<ul style="list-style-type: none"> зацікавлені сторони, громадські організації, департаменти 20–30 осіб 	5
Робоча група	<ul style="list-style-type: none"> перевірка пріоритетів та стратегічних цілей прийняття рішення щодо пріоритетів і стратегічних цілей 	<ul style="list-style-type: none"> департаменти міської адміністрації, політики 30–50 осіб 	щомісяця
Майстерня міста-2017	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування громадян презентація різноманітних аспектів міського розвитку презентація результатів – SWOT-аналізу проведення опитування громадян у мікрорайонах міста 	<ul style="list-style-type: none"> громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста до 2500 осіб 	1
Голосування за демонстраційний проект	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування про демопроект загальноміське голосування за демопроект 	<ul style="list-style-type: none"> гості та жителі міста до 3000 осіб 	1
Другий форум інтегрованого розвитку Житомира	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування про впровадження проекту напрацювання стратегічних цілей 	<ul style="list-style-type: none"> громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста близько 100 осіб 	1
Політичні фракції	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування запрошення до обговорення в робочих групах 	політичні фракції	2
Інформаційний центр для громадян Житомир-2030 та офіс GIZ у м. Житомир	<ul style="list-style-type: none"> інформування громадян щодо усіх компонентів проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» 	гості та жителі міста	щоденно

Завдання, фокус-зони			вересень 2017–лютий 2018
Експертна група	<ul style="list-style-type: none"> визначення завдань для всього міста і для окремих фокус-зон 	<ul style="list-style-type: none"> експерти, департамент економіки 10 осіб 	щомісяця
Фокус-група	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування про впровадження проекту визначення завдань 	<ul style="list-style-type: none"> громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста 20 – 40 осіб / кожна фокус-група для кожного пріоритету 	6
Політичні фракції	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування запрошення до обговорення в робочих групах 	політичні фракції	2
Інформаційний центр для громадян Житомир-2030 та офіс GIZ у м. Житомир	<ul style="list-style-type: none"> інформування громадян щодо усіх компонентів проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» 	гості та жителі міста	щоденно
Проекти			грудень 2017–осінь 2018
Третій форум інтегрованого розвитку Житомира	<ul style="list-style-type: none"> загальне інформування про впровадження проекту збір ідей проектів 	<ul style="list-style-type: none"> громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста до 200 осіб 	1
Експертна група	<ul style="list-style-type: none"> відбір проектних ідей, визначення проектів та пріоритизація проектів 	<ul style="list-style-type: none"> експерти, департаменти міської адміністрації 10 осіб 	щомісяця
Фокус-групи (департаменти і зацікавлені сторони)	<ul style="list-style-type: none"> доопрацювання стратегічних цілей і завдань 	<ul style="list-style-type: none"> громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста 10 осіб / кожна фокус-група для кожного пріоритету 	12
Стратегічна сесія зі створення та ведення містобудівного кадастру в Україні	<ul style="list-style-type: none"> обговорення питання створення та ведення містобудівного кадастру як стратегічно важливого проекту для українських міст 	<ul style="list-style-type: none"> Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, представники міських та обласних адміністрацій та рад з різних регіонів України 100 осіб 	1

Урбан-кафе	<ul style="list-style-type: none"> ■ інформування про проект ■ перевірка зібраних даних 	<ul style="list-style-type: none"> ■ студенти, громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської адміністрації, представники освітніх закладів міста ■ 30 осіб 	1
Майстерня міста-2018	<ul style="list-style-type: none"> ■ загальне інформування про проект та пріоритет «Зелене місто» ■ організація заходів для різних цільових груп громадськими організаціями ■ стимулювання дізнатися більше про міський розвиток ■ презентація частини проектів у межах заходів 	<ul style="list-style-type: none"> ■ громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста ■ до 3000 осіб 	1
Робочі фокус-групи	<ul style="list-style-type: none"> ■ перевірка та доопрацювання індикаторів 	<ul style="list-style-type: none"> ■ заступники міського голови, керівники департаментів та управлінь міської адміністрації ■ 10 – 15 осіб 	7
Робочі фокус-групи	<ul style="list-style-type: none"> ■ перевірка та доопрацювання проектів 	<ul style="list-style-type: none"> ■ заступники міського голови, керівники департаментів та управлінь міської адміністрації ■ 10 – 15 осіб 	6
Політичні фракції	<ul style="list-style-type: none"> ■ загальне інформування ■ запрошення до обговорення в робочих фокус-групах 	<ul style="list-style-type: none"> ■ політичні фракції 	2
Четвертий форум інтегрованого розвитку Житомира	<ul style="list-style-type: none"> ■ презентація результатів роботи над Концепцією ■ виставка тематичних мап 	<ul style="list-style-type: none"> ■ громадяни, представники підприємств, громадські організації, експерти, представники міської та обласної адміністрацій та рад, представники освітніх закладів міста ■ 250–500 осіб 	1
Робочі фокус-групи	<ul style="list-style-type: none"> ■ загальне інформування ■ перевірка та доопрацювання звітних матеріалів 	<ul style="list-style-type: none"> ■ заступники міського голови, керівники департаментів та управлінь міської адміністрації ■ близько 10 осіб 	2
Інформаційний центр для громадян Житомир-2030 та офіс GIZ у м. Житомир	<ul style="list-style-type: none"> ■ інформування громадян щодо компонентів проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» 	<ul style="list-style-type: none"> ■ усі гості та жителі міста 	щоденно

Рішення			2018 Зима
Міська рада	<ul style="list-style-type: none">проходження комісій з представленням КІРМзатвердження КІРМ на сесії ЖМР	<ul style="list-style-type: none">Житомирська міська рада та адміністрація	1
Форми опосередкованої участі			
Тип	Мета	Цільова група	Дата/кількість
Веб-сайт	<ul style="list-style-type: none">загальне інформування про проект та заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені> 2500 осіб	постійно
Соцмережі (Facebook, YouTube)	<ul style="list-style-type: none">інформування про проект, заходи в межах проектуопитування громадської думкизапрошення на заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені> 2500 осіб	постійно
Прес-конференції	<ul style="list-style-type: none">інформування про конкретні заходизапрошення на заходи	<ul style="list-style-type: none">преса3–10 осіб	постійно
Статті в періодичних виданнях	<ul style="list-style-type: none">інформування про конкретні заходизапрошення на заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені	постійно
Друковані ЗМІ: банери, плакати	<ul style="list-style-type: none">інформування про конкретні заходизапрошення на заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені> 2500 осіб	декілька разів на рік
Друковані ЗМІ: брошура	<ul style="list-style-type: none">загальне інформування про проект та заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені> 2500 осіб	декілька разів на рік
Промоція проекту шляхом участі у конференціях, форумах, ярмарках та ін.	<ul style="list-style-type: none">загальне інформування про проект та заходи	<ul style="list-style-type: none">усі зацікавлені100–500 осіб	декілька разів на рік

ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ІНФОРМУВАННЯ

Мета партисипації полягає в тому, що кожен у будь-який час і з будь-якого місця може швидко і легко брати участь у створенні КІРМ. Це дасть можливість охопити всіх тих, хто не може брати участь у прямій партисипації (немає часу, обмежена мобільність тощо) або хто не виступав під час заходу через брак часу (їхні ідеї з'являються пізніше) чи через те, що не любить виступати у великих групах або не хоче публічно висловлювати думку, яка відрізняється від думки попереднього оратора. Також використовувались форми непрямої участі.

Залучення громадськості через онлайн-платформи

Про діяльність проекту та процес створення Концепції через домашню сторінку Житомирської міської ради (<http://zt-rada.gov.ua/>) та сторінку проекту (<http://2030.zhitomir.ua/>), а також через соціальну мережу Facebook (<https://www.facebook.com/insek.ua/> <https://www.facebook.com/UrbanWorkshopZhytomyr/>).

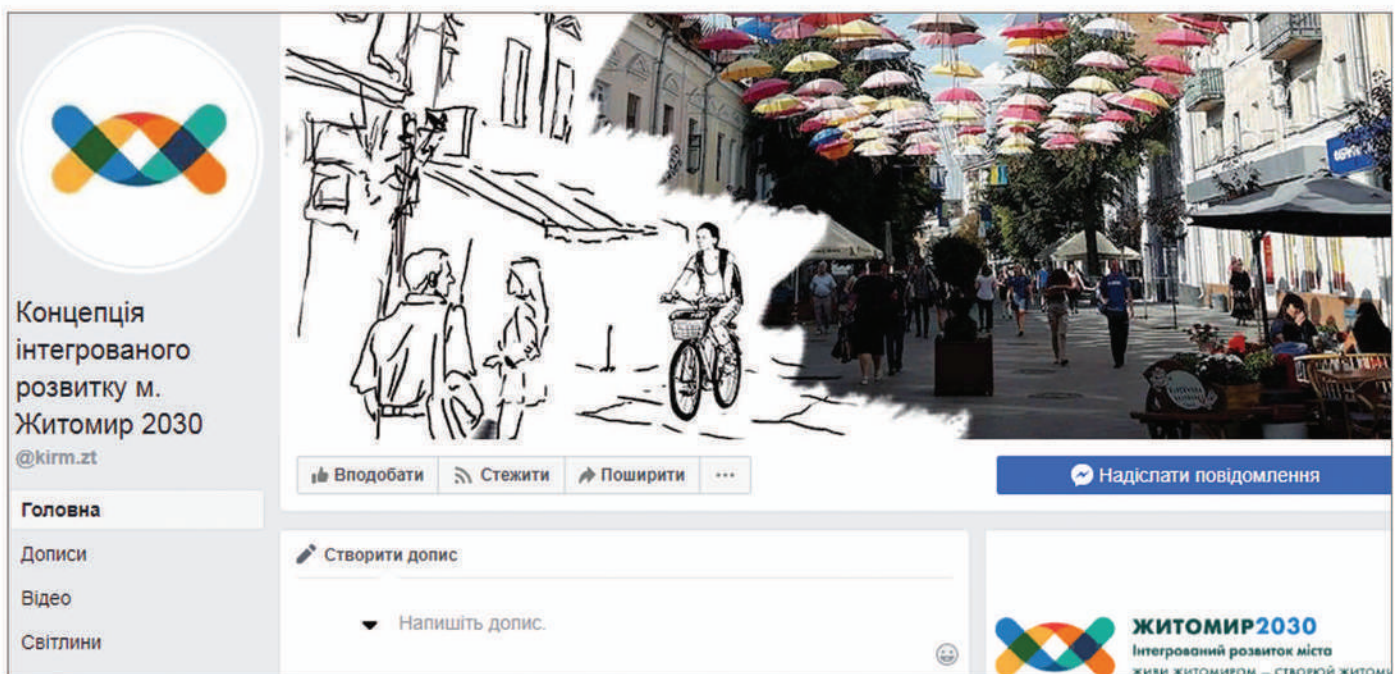
У підсумку близько 8 000 людей і установ висловили свою думку за допомогою цих засобів комунікації.

Недоліком може бути те, що для цієї форми участі необхідною умовою є доступ до мережі Інтернет, а також певні технічні навички. Люди похилого віку часто менш обізнані з новими технологіями, ніж молодь. Крім того, можна висловити свою позицію в письмовій формі.

Залучення через рекламу та ЗМІ

Крім того, протягом осені та зими 2018 року відбулась широкомасштабна PR-кампанія з використанням різних засобів поширення інформації. Зокрема:

- повідомлень у друкованих виданнях;
- телевізійних інтерв'ю та звітів на місцевих телеканалах;
- виставки просторового планування «Житомир-2030»;
- соціальної реклами (в школах, університетах, лікарнях, громадському транспорті).

Сторінка Концепції інтегрованого розвитку Житомира у мережі Facebook

Робоча група й експертна група підтримки як інструменти взаємодії

Комунікаторами між широкою громадськістю, зацікавленими сторонами та міською владою під час розробки Концепції стали Робоча група, утворена представниками міської влади та підрозділів виконавчого комітету, та Група підтримки, утворена незалежними профільними експертами.

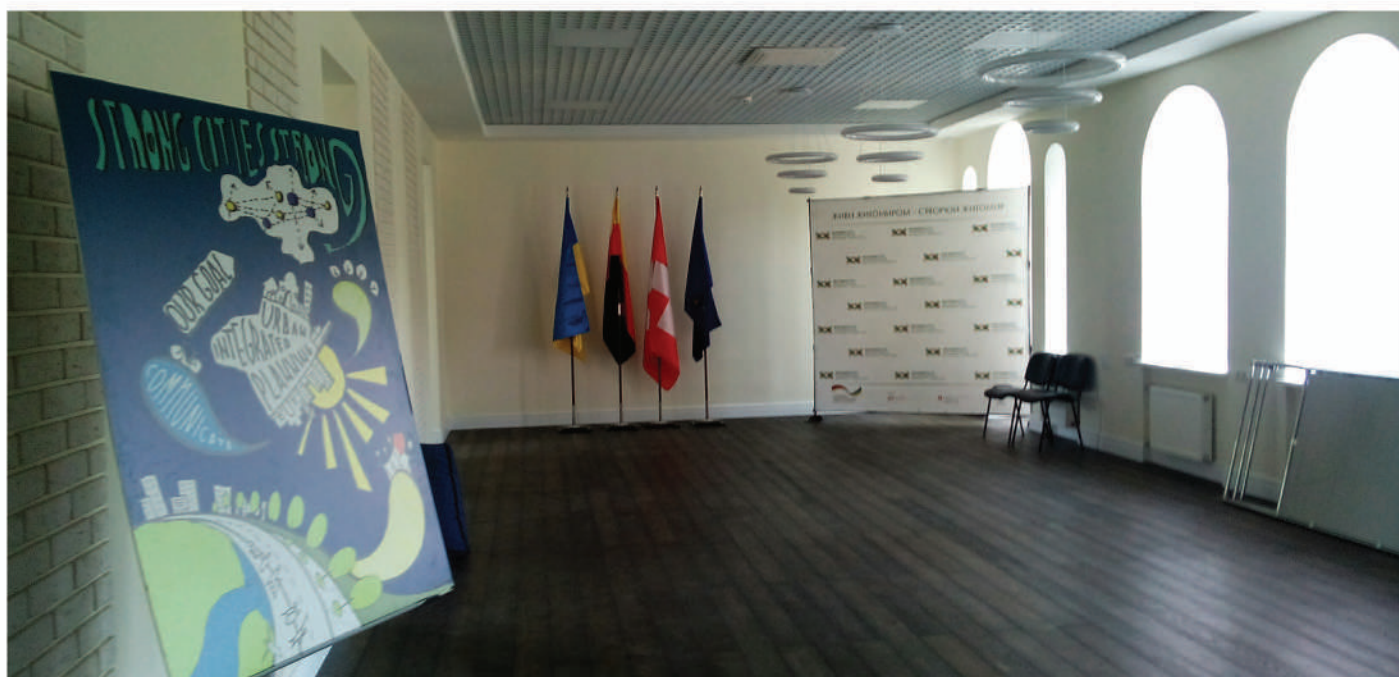
Саме на засіданнях Робочої групи та Групи підтримки відбувались ключові дискусії щодо положень Концепції, важливих інтегрованих міських проектів, взаємодії різних елементів та систем міської інфраструктури заради реалізації пріоритетів і стратегічних цілей документа.

Координацію діяльності Робочої групи та Групи підтримки забезпечував ментор з Федеративної Республіки Німеччина – провідний спеціаліст з містопланування та міського розвитку.

Інформаційний центр інтегрованого розвитку Житомира-2030 як середовище комунікації та співробітництва

Відкритий у вересні 2017 року Інформаційний центр інтегрованого розвитку Житомира-2030 та офіс проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» став для представників міської влади, експертів, житомир'ян та гостей міста справжнім комунікаційним майданчиком, взірцем відкритості та сучасних підходів у міському плануванні.

Десятки фокус-груп і дискусій, навчальних семінарів та обговорень, сотні робочих зустрічей, що відбулися тут, стали кроками до створення Концепції, запровадження сучасних підходів у містоплануванні й залученні зацікавлених сторін, підвищення якості та прозорості міських процесів і становлення людського капіталу міста.

Офіс проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні»

ЩО СИЛЬНІ СТОРОНИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ: РЕЗУЛЬТАТИ SWOT-АНАЛІЗУ

SWOT-аналіз:
комплексна
оцінка
поточної ситуації

SWOT	ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ	НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ
ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	STRENGTHS СИЛЬНІ СТОРОНИ	WEAKNESSES СЛАБКІ СТОРОНИ
ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	OPPORTUNITIES МОЖЛИВОСТІ	THREATS ЗАГРОЗИ

Для аналізу стану розвитку міських процесів обрано SWOT-аналіз – метод стратегічного планування, що дозволяє здійснити комплексну оцінку чинників внутрішнього середовища об'єкта аналізу (від англ. Strengths – сильні сторони й Weaknesses – слабкі сторони) і зовнішнього середовища (від англ. Opportunities – можливості й Threats – загрози).

Для КІРМ представлені основні сильні сторони і можливості, на яких ґрунтуються визначені пріоритети, стратегічні цілі й завдання. З детальним аналізом для кожного сектора можна ознайомитися в Додатку.

**Місто на перетині
шляхів поблизу
столиці**

Житомир – історичне місто, засноване, за легендою, у 884 році на високому березі річки Тетерів біля впадіння в неї річки Кам'янка. Місто формувалось як класичне європейське укріплене поселення навколо замку. В 1444 році Житомир отримав Магдебурзьке право. З XVI століття місто набуває функцій адміністративного центру, а в XX столітті стрімко розвивається як індустріальний центр харчової, легкої, машинобудівної, деревообробної і хімічної галузей промисловості.

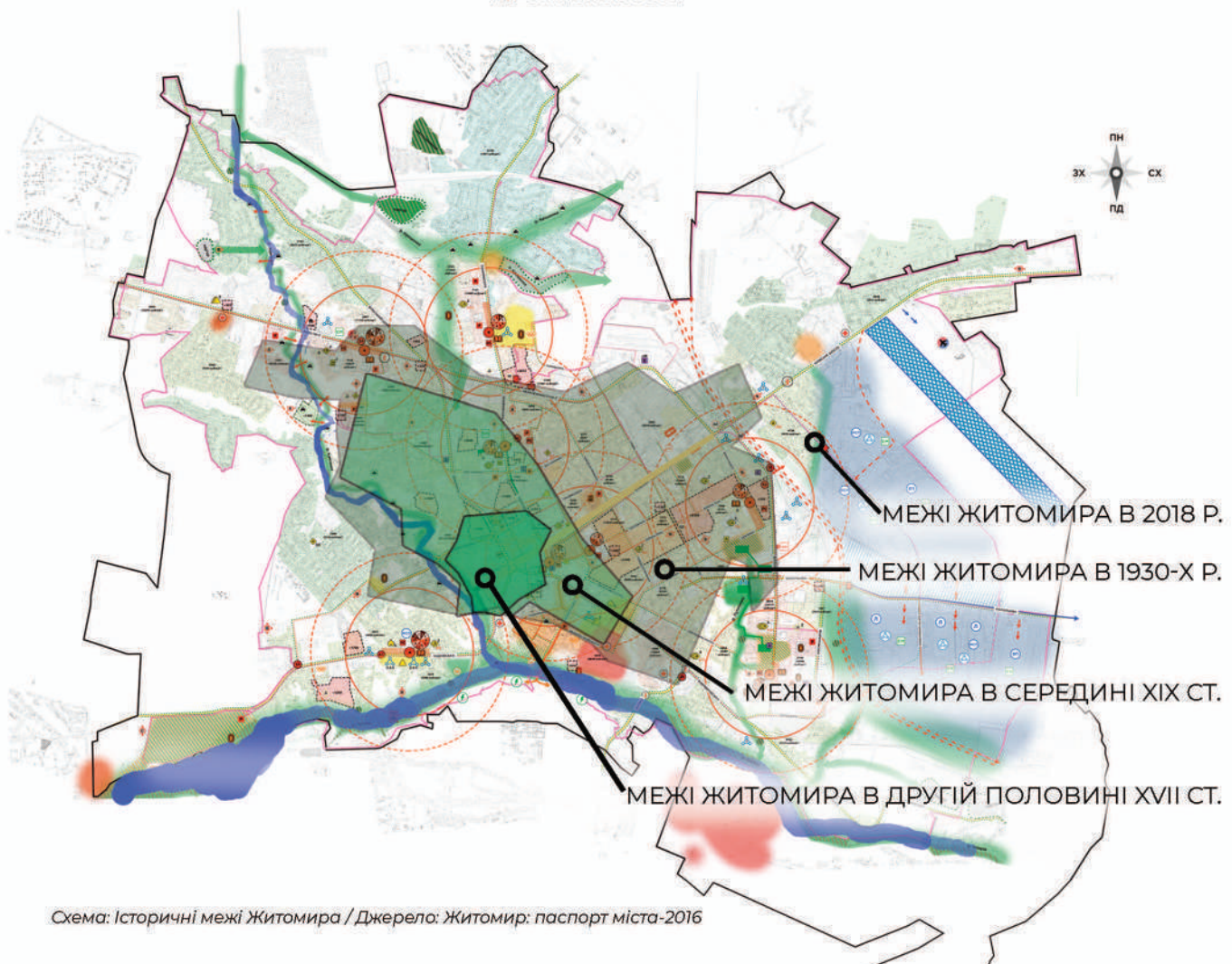

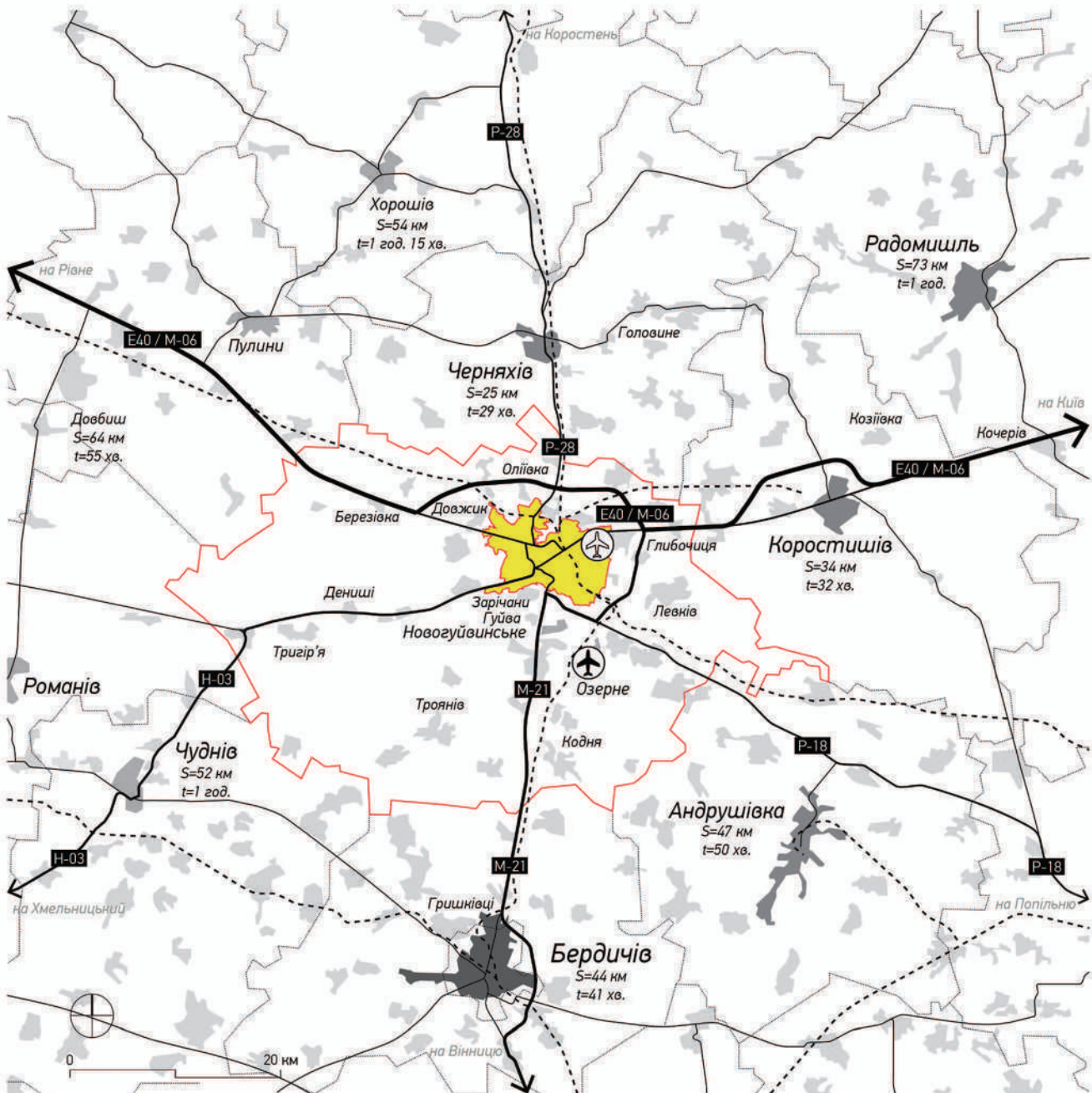
Схема: Історичні межі Житомира / Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

Вдале географічне розташування – на перетині важливих автомобільних і залізничних магістралей – та наближеність до Києва, столиці України й одного з найбільших міст Європи, зумовлюють не лише високий потенціал розвитку економіки, а й високі вимоги до динаміки змін. Разом із тим, процеси постіндустріальних соціально-економічних трансформацій надають місту не лише великі можливості, а й ставлять серйозні виклики.

Карта-схема: Житомир на карті Європи / Джерело: Invest in Zhytomyr. 2018

Житомир є адміністративним центром області та району й водночас центром агломерації, що забезпечує постачання товарів і послуг для населення прилеглих територіальних громад і населених пунктів, де проживає близько 72,0 тис. осіб. Чимало мешканців агломерації працюють і навчаються у Житомирі та користуються соціальною інфраструктурою міста, тож координація розвитку і демографічної політики з сусідніми населеними пунктами є надзвичайно важливою.

Синтез-карта:
Адміністративно-територіальний устрій та регіональні транспортні зв'язки

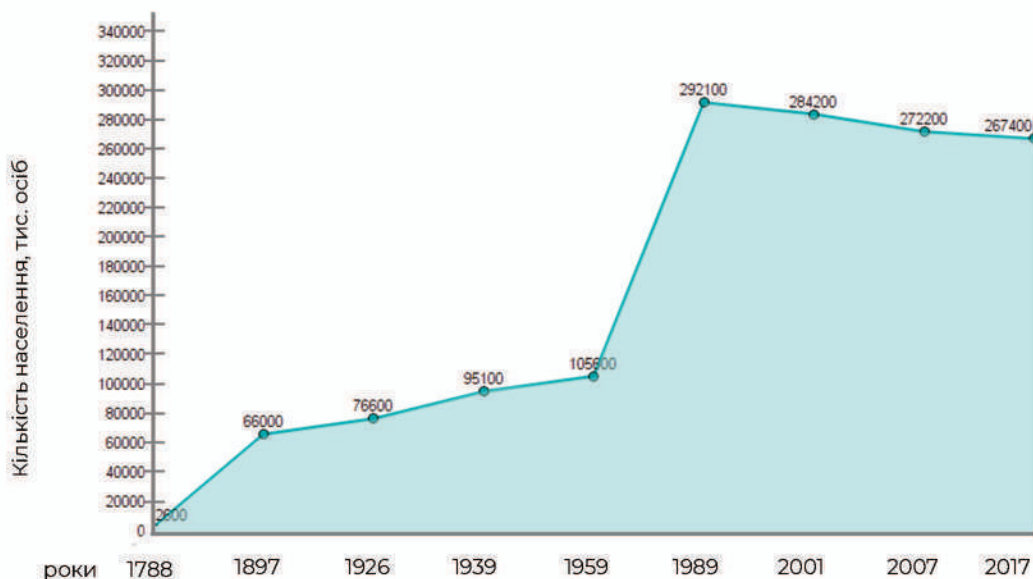
Умовні позначення

 Межа міста Житомир	 Населений пункт / від 10 тис. до 50 тис. меш.	 М-21 Магістральна автомобільна дорога	 Залізниця
 Межа Житомирського району	 Населений пункт / від 5 тис. до 10 тис. меш.	 Н-03 Автодорога національного значення	✈ Міжнародний аеропорт для вантажних перевезень
 Межа районів Житомирської області	 Населений пункт / від 1 тис. до 5 тис. меш.	 Р-18 Автодорога регіонального значення	✈ Міжнародний аеропорт для пасажирських перевезень, що реконструється
 Населений пункт / від 50 тис. до 100 тис. меш.	 Е40 Міжнародний транспортний коридор	 Автодорога місцевого значення	

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

Демографічні виклики

Періодом стрімкого зростання населення для Житомира стало XX століття – в умовах індустріалізації кількість мешканців зросла понад у 4 рази, від 66 тисяч у 1897 році до 292,1 тисячі у 1989 році. Подальші соціально-економічні трансформації спричинили поступове незначне скорочення населення.

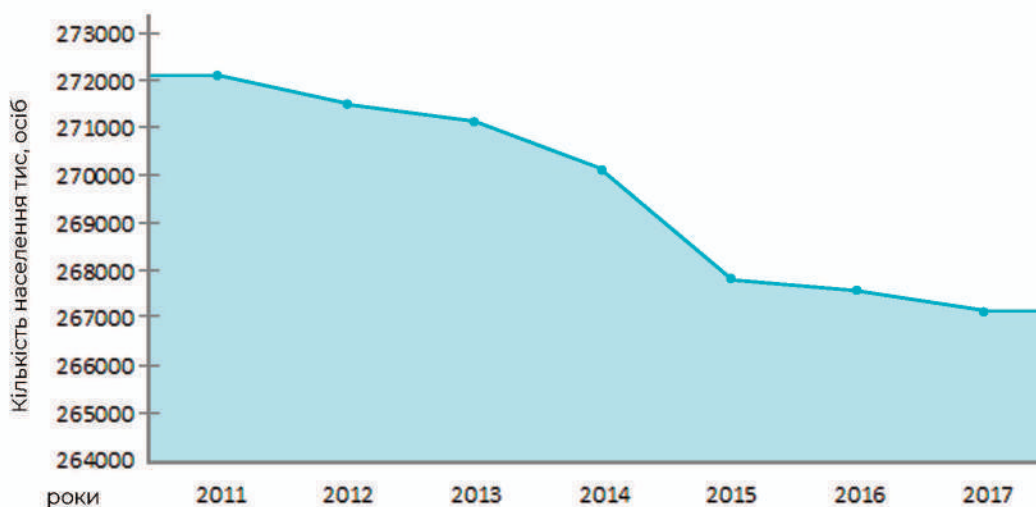

Населення Житомира з 1788 року по 2017 рік /
Джерело: Житомир: підручна книга з краєзнавства
(автори: Костиця М. Ю., Кондратюк Р. Ю.)

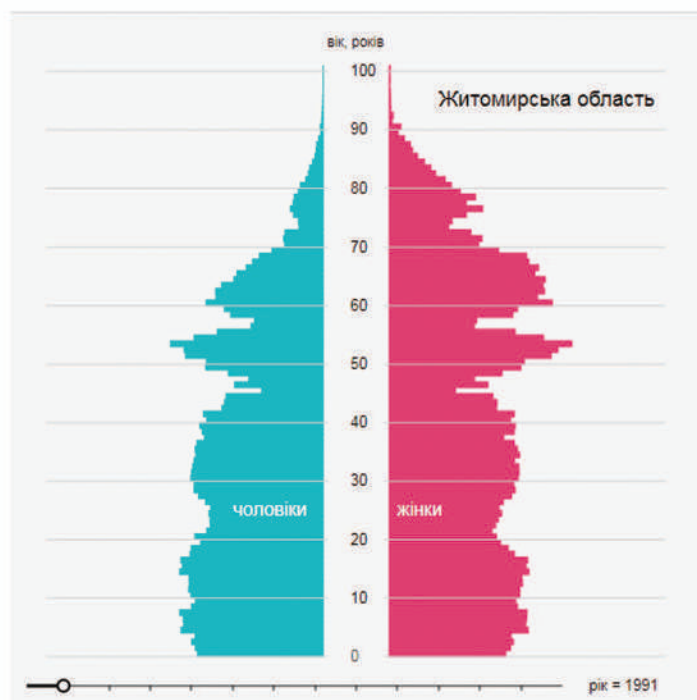
Чисельність
населення
Житомира
266,9 тис. осіб

Станом на 01.01.2018 року в Житомирі проживає 266,9 тисяч осіб, що становить 21,5 % всього населення Житомирської області.

Наразі демографічна ситуація у Житомирі є типовою для України і характеризується меншим від середнього по країні рівнем зменшення загальної чисельності населення за рахунок перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності, а також зростання трудової міграції.

Чисельність населення Житомира з 2011 по 2017 рр. /
Джерело: Статистичний збірник «Житомир-2017»

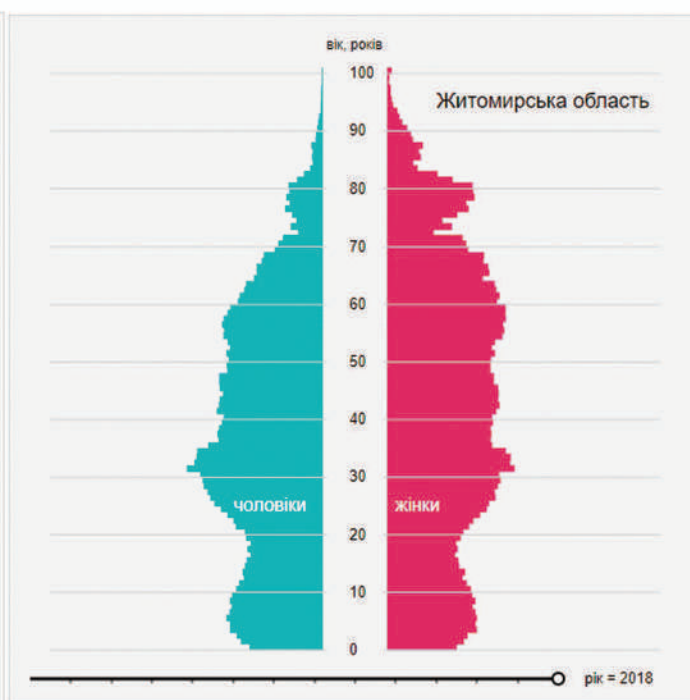
Кількість постійного населення
(на 1 січня відповідного року)

РІК: 1991

Всього:

чоловіки: 691515, жінки: 809826, разом: 1501341 (осіб)
співвідношення ж/ч: 1.171

Статеві-вікова структура населення
Житомирської області в 1991 р. /
Джерело: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>

Кількість постійного населення
(на 1 січня відповідного року)

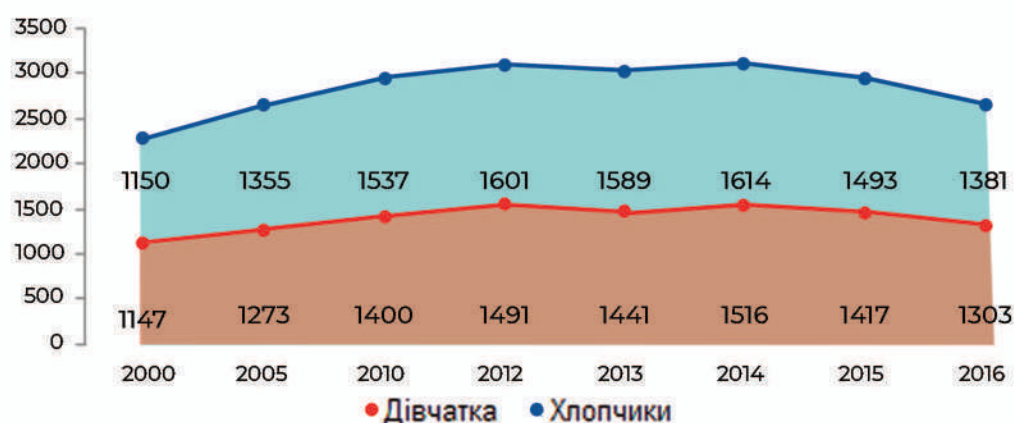
РІК: 2018

Всього:

чоловіки: 572801, жінки: 659207, разом: 1232008 (осіб)
співвідношення ж/ч: 1.151

Статеві-вікова структура населення
Житомирської області в 2018 р. /
Джерело: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>

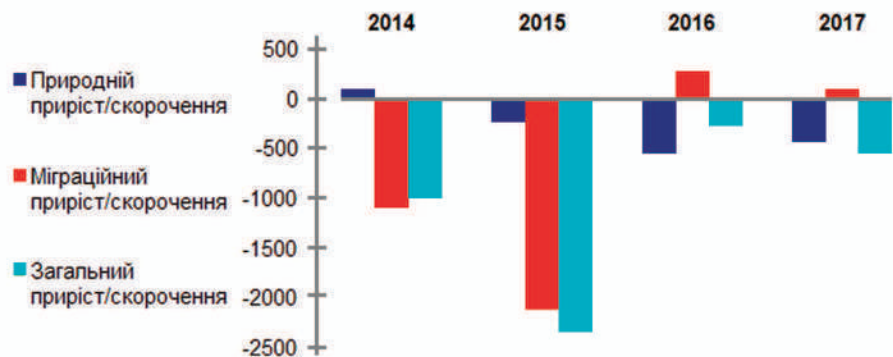
Якщо з 2002–2003 рр. народжуваність поступово зростала (пік народжуваності припав на 2008–2013 рр.), то починаючи з 2014 року спостерігається зменшення кількості дітей, народжених у Житомирі.

Динаміка народжуваності 2000–2016 рр. /
Джерело: Статистичний збірник «Житомир-2016»

Для протидії все більшому зниженню кількості населення потрібно розробити заходи, спрямовані на стабілізацію демографічних процесів і зміну динаміки на позитивну. Для майбутнього міста особливо важливо зосередитись на задоволенні потреб молодих сімей та їхніх дітей, щоб змінити тенденцію до скорочення народжуваності, а також сприяти збільшенню кількості населення, що приїжджає в місто. Це, передусім, студенти, молоді спеціалісти з сім'ями, для яких необхідно створювати нові робочі місця, будувати житло, підвищувати конкурентоспроможність освітньої галузі й соціальної інфраструктури.

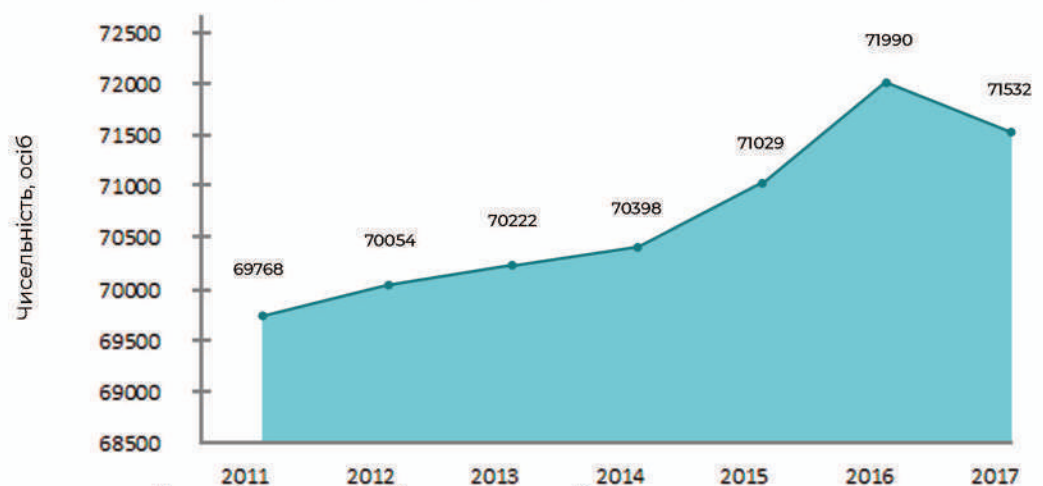
Динаміка попередніх років свідчить про те, що міграційні процеси надзвичайно важливі, вони можуть як мінімізувати негативну тенденцію природного скорочення населення міста, так і збільшити темпи скорочення.

Вплив природного і міграційного приростів/скорочення населення на зміну загальної чисельності населення м. Житомир / Джерело: Статистичний збірник «Житомир-2017»

Водночас при плануванні демографічної політики слід врахувати тенденції субурбанізації – розвитку агломерації Житомира та прилеглих населених пунктів, мешканці яких є частиною єдиної соціально-економічної системи міста.

Загалом же в горизонті 2030 року, зважаючи на тенденції до урбанізації населення, збільшення обсягів будівництва нового житла, міграційні процеси та розвиток агломерації сумарна кількість населення Житомира та прилеглих населених пунктів очікується на рівні 300–350 тисяч мешканців.

Чисельність населення Житомирського району
Джерело: Статистичний збірник «Житомир-2017»

Місто змінює активна молодь, вона є провідником інновацій і визначає його майбутнє. Саме тому потреби дітей, молоді і молодих сімей є пріоритетними для стратегічного планування розвитку міста.

Актуальним завданням є забезпечення достатньої кількості місць у навчальних закладах міста різного рівня акредитації поряд із місцем проживання, створення можливостей творчого і спортивного розвитку для дітей, проведення змістовного дозвілля. Це дозволить суттєво зекономити час і зменшити навантаження на транспортну інфраструктуру міста й, відповідно, видатки на неї.

Щоб мати стабільну демографічну ситуацію, Житомир має стати більш привабливим для молодих сімей – як у питанні побудови доступного, сучасного житла з належною інфраструктурою, так і можливостей для працевлаштування та самореалізації.

Цільова група — студенти

В навчальних закладах різних ступенів у Житомирі навчається 29,5 тисячі студентів, що становить 11,0 % всього населення.

Таким чином, студенти створюють особливий потенціал для розвитку міста. Якщо після навчання вони залишаться в Житомирі, це значною мірою стабілізує кількість населення. І це має бути постійний процес, тому що кожного року до Житомира приїжджають нові студенти.

Тому для майбутнього міста дуже важливим є створення оптимальних умов під час навчання та для інтеграції Житомира в робочий ринок. Це означає зростання рівня знань студентів, їхню зорієнтованість на ринок міста, самореалізацію в Житомирі. Забезпечення цього можливе за рахунок активної взаємодії муніципалітету з вищими навчальними закладами, профорієнтаційної роботи, відповідності програм навчальних закладів вимогам підприємств та ринку.

Вищі навчальні заклади Житомира вже відчувають конкуренцію з університетами інших міст і держав. У майбутньому цей конкурентний тиск буде лише посилюватись, адже державне фінансування університету безпосередньо залежить від кількості студентів, які обирають той чи інший заклад вищої освіти. Відповідно, для того, щоб учні продовжували віддавати перевагу навчанню саме в Житомирі, терміново необхідна підтримка міста для забезпечення привабливих умов навчання, проживання, дозвілля та працевлаштування в майбутньому.

Волонтери Майстерні міста Житомир-2018

Економічний розвиток проти трудової міграції

Вікова структура населення є неоднорідною, 61 % – це мешканці працездатного віку від 20 до 59 років. На жаль, офіційна статистика не відображає реальної ситуації щодо зайнятості населення: станом на 01.01.2018 р. кількість осіб, що мають офіційний статус безробітних, у місті становить лише 1157, що становить близько 1 % працездатного населення. Поряд із цим, вагомою і для економіки міста, і для забезпечення соціальних гарантій працюючих є проблема неофіційного працевлаштування та виплата заробітної плати «в конвертах».

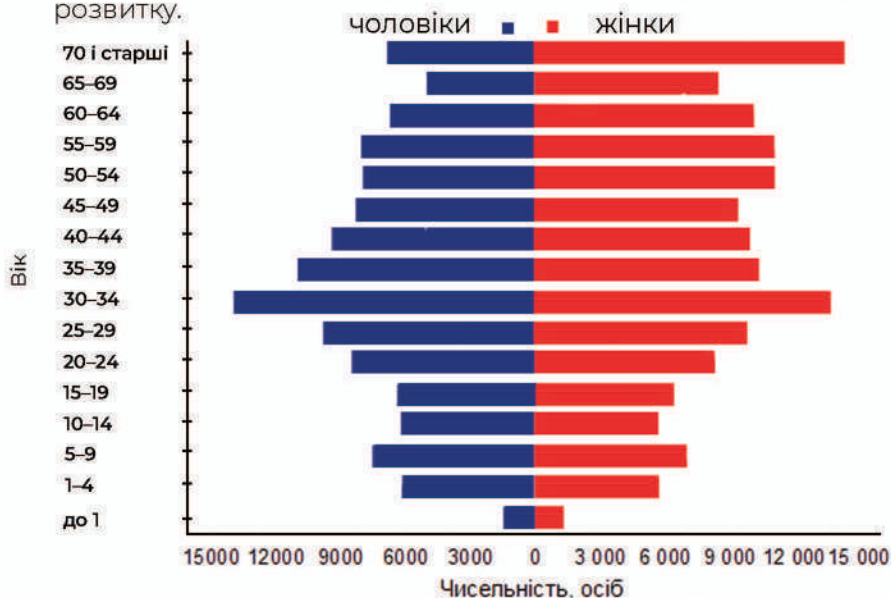
Тому задля зменшення трудової міграції одним із ключових завдань Концепції має стати сприяння розвитку і виведенню з тіні економіки, створенню нових робочих місць із достойним рівнем оплати праці. Водночас важливо розвивати сучасні підходи до активізації економіки, зокрема через розвиток та зміцнення кластерів, а також креативної економіки.

СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ

Гендерна структура

У загальній кількості мешканців міста питома вага жінок становить 54 %, чоловіків – 46 %. Від народження до 40 років переважає частка чоловіків, а починаючи з 40 років збільшується частка жінок, особливо у віковій категорії старше 60 років. Проблема, пов'язана із суттєвим зменшенням тривалості життя чоловіків, потребує особливої уваги та розробки системи заходів, спрямованих на популяризацію здорового способу життя, формування дбайливого ставлення до власного здоров'я, зменшення проявів ризикованої поведінки тощо.

Для аналізу потреб жінок і чоловіків різного віку, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та планування заходів на майбутнє необхідно у різних сферах запровадити збір системних статистичних даних, розділених за статтю. Вивчення та врахування потреб дівчат і хлопців, жінок і чоловіків є одним із важливих критеріїв розвитку демократичного суспільства і має стати основою при прийнятті управлінських рішень у різних сферах міського розвитку.

Розподіл населення за віком, тис. осіб / Джерело: Статистичний збірник «Житомир-2016»

Старші люди з особливими потребами

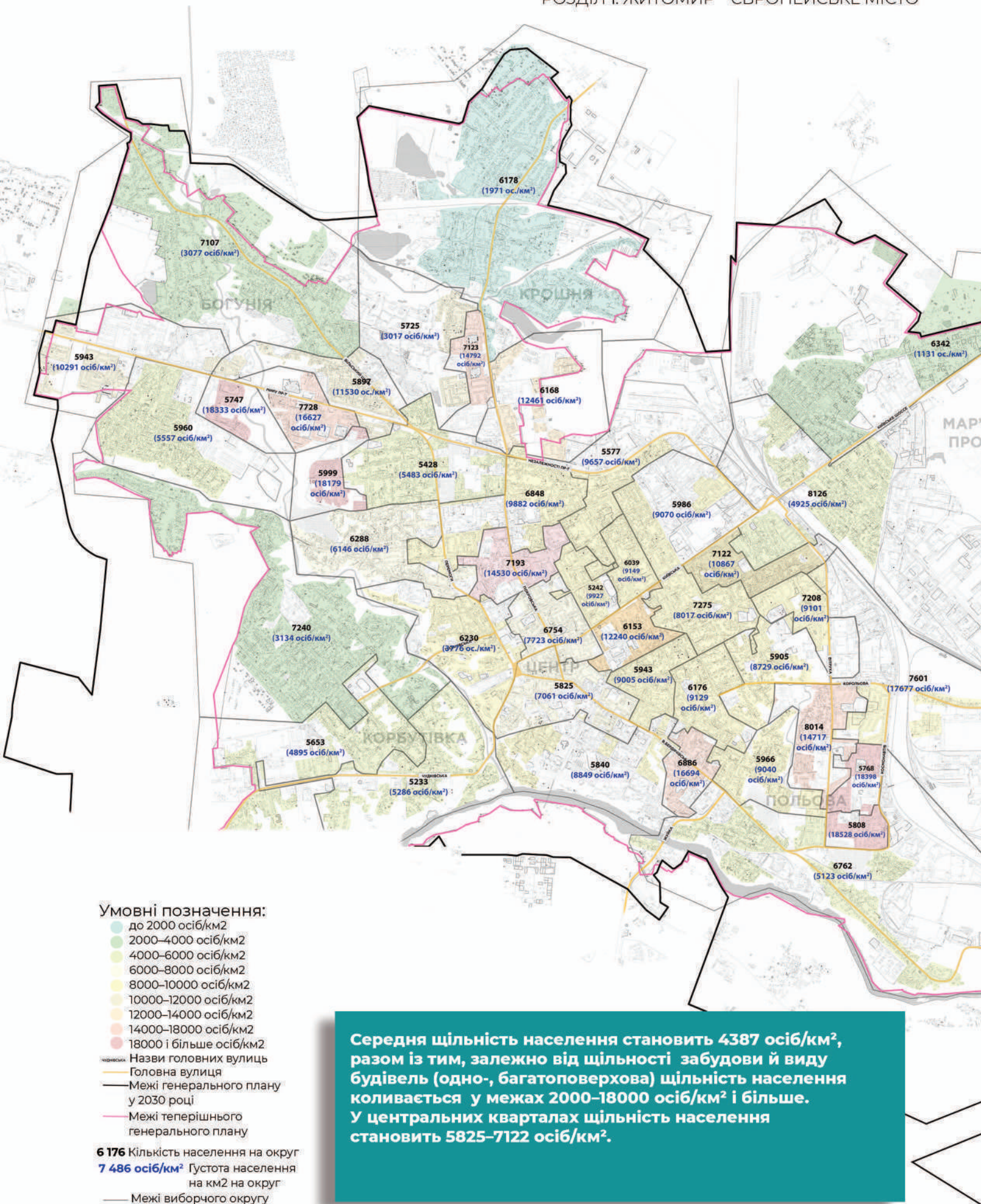
Близько 27 % населення Житомира – пенсіонери, 75 % з них – пенсіонери за віком. Частка населення поважного віку буде зростати, це обумовлено як зменшенням народжуваності, так і загальноєвропейською тенденцією до збільшення тривалості життя.

З віком зменшується мобільність людей, тому особливо важливо, щоб поруч із місцем проживання були розташовані установи і заклади, що забезпечують надання послуг першочергової необхідності. Створення безбар'єрного середовища в міському просторі, в житлових будинках і квартирах повинно стати основною вимогою при реалізації всіх інфраструктурних проектів.

Вуличні виконавці у парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна / Джерело: Фотоархів GLZ

**Посилення
різноманіття типів
житла та виклики
нової забудови**

**ПЛОЩА МІСТА
ЖИТОМИР**

- до об'єднання
з с. Вереси – **60,83** км²
- після об'єднання
з с. Вереси – **93,36** км²

Разом із тим, з огляду на підвищення тривалості життя необхідно гарантувати сучасну й ефективну медичну допомогу, щоб гарантувати своєчасну діагностику і лікування серцево-судинних захворювань, популяризувати ведення здорового способу життя та створювати умови для фізичної активності людей різного віку. Важливо розробляти такі заходи для людей старшого віку, які були б зорієнтовані на їхню активну залученість у громадсько-культурне життя міста, враховували потреби в освіті впродовж життя та надавали можливості для економічної активності.

На сьогоднішній день житлові мікрорайони мають всередині досить одноманітний тип забудови. Збільшення різноманіття досягається переважно за рахунок нової забудови, що здійснюється в межах збудованих кварталів, населення.

Однак, порівняно з іншими великими містами України, темпи нового будівництва у Житомирі є досить помірними. В 2016 році було здано в експлуатацію 61579 м² житла. За цим показником Житомир посів 19-те місце серед обласних центрів України.

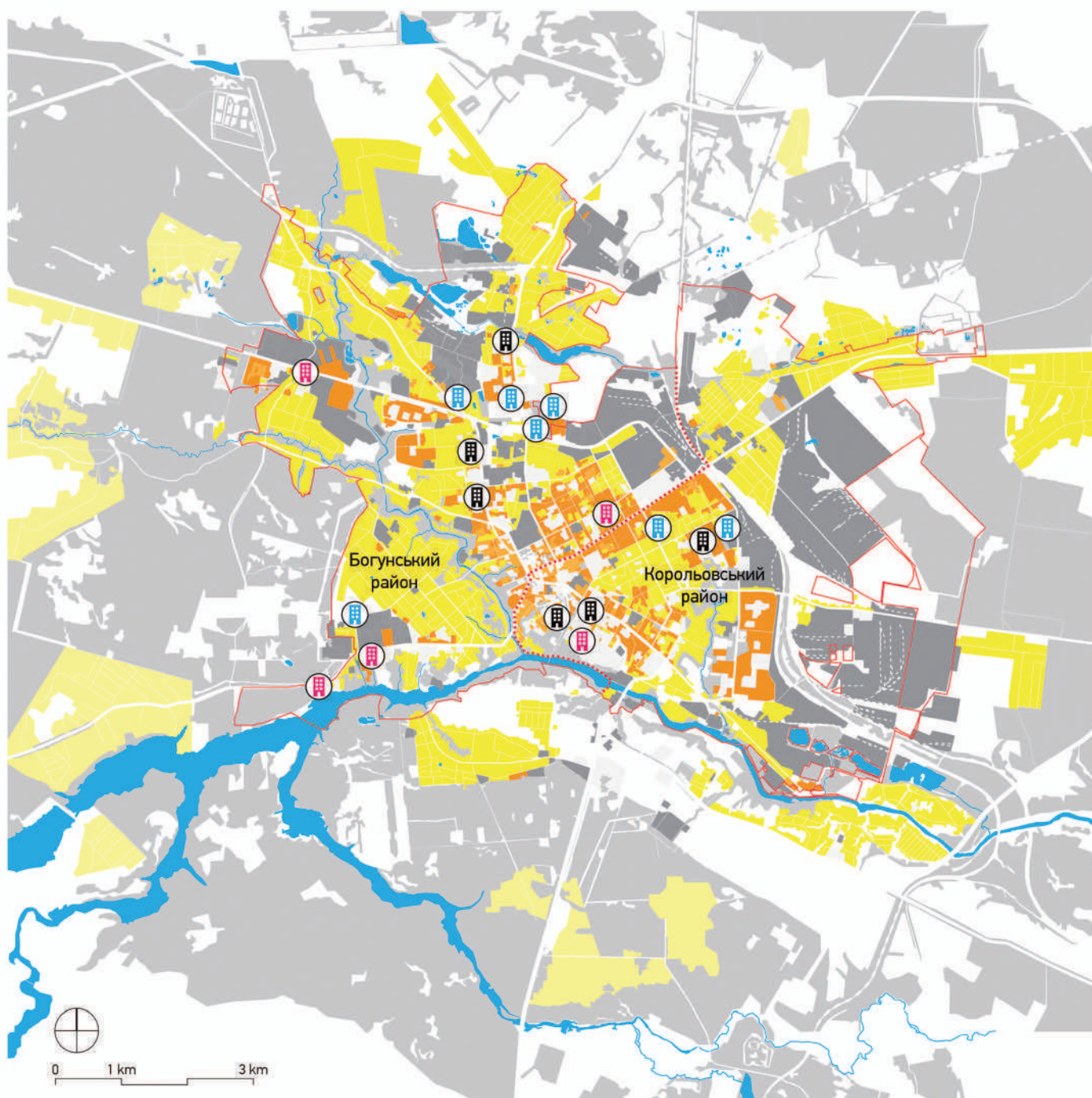
Особливістю Житомира є часте поєднання в житлових кварталах середнь- і багатоповерхової забудови по периметру і садибної забудови всередині.

Найбільш активні процеси нової забудови відбуваються у мікрорайонах Корбутівка, Богунія, що зумовлює потребу в розвитку соціальної інфраструктури. Особливим викликом є ущільнення на землях Оліївської громади на межі мікрорайону Крошня, де додатково очікуються приблизно 4000 мешканців, яких потрібно забезпечити доступом до міської інфраструктури.

Однією з переваг Житомира є його компактність. Загальна площа становить 60,83 км², з них 40,5 км² – забудована територія, 36,5 км² складає територія переважно житлових мікрорайонів. Щільність населення у цих районах сягає 14792–18528 осіб/км², загалом у них проживає 19,5 % населення Житомира, що зумовлює значну трудову міграцію до центру міста.

Центральні квартали характеризуються компактною структурою та переважно середньоповерховою забудовою (3–5 поверхів) з досить помірною щільністю населення (7000–9000 осіб/км²), а навколо центру розташовано чимало кварталів садибної забудови з низькою щільністю населення.

В мікрорайонах Сінний ринок і Вокзал розташовані квартали багатоповерхової забудови, які характеризуються вищою від середньої щільністю населення в межах 8000–14000 осіб/км².

Синтез-карта:

Домінуючі типології житла, будинки та новобудови міста, забудова сусідніх населених пунктів

Умовні позначення:

	Межа міста		Садибна житлова забудова		Багатоквартирна новобудова, що здається в експлуатацію		Межа адміністративних районів міста
	Багатоповерхова житлова забудова		Забудова сусідніх населених пунктів, пов'язаних з містом		Багатоквартирна новобудова в процесі будівництва		Промислові та комунальні підприємства, склади, бази
	Мало- та середньоповерхова житлова забудова		Громадська забудова		Конфліктне будівництво		Ліси, зелені насадження та рекреаційні зони

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

**Раціональний
розвиток
у сучасних
межах міста**

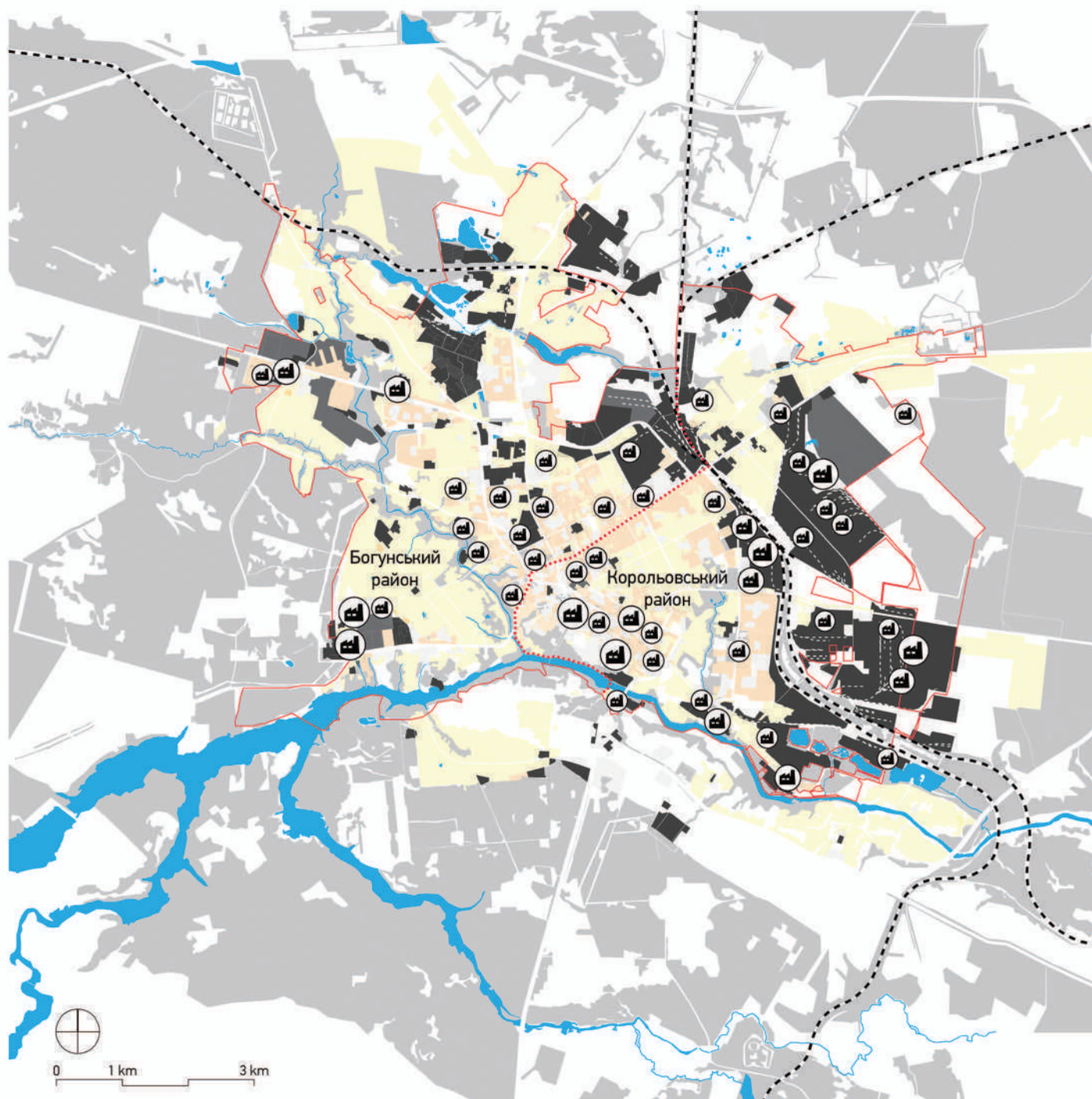
Процес децентралізації і створення об'єднаних територіальних громад навколо міста обмежує можливості екстенсивного розвитку за рахунок збільшення площі міста і необхідність раціонального використання територій. Водночас утворення Житомирської міської об'єднаної територіальної громади стає дієвим механізмом координації розвитку агломерації міста.

Збільшення щільності населення та інтенсивності використання територій у сучасних межах міста за ревіталізації центральних житлових кварталів садибної забудови й територій збанкрутілих підприємств відповідає принципам Лейпцизької хартії міського розвитку.

Збереження незабудованих і вільних земель для захисту природного й кліматичного середовища, уникнення додаткових переміщень містом у віддалені райони (і відповідно зменшення викидів CO₂) та максимально ефективне використання наявної технічної інфраструктури є практичним відображенням принципів сталого розвитку й захисту навколишнього середовища. Водночас ревіталізацію територій і раціональне землекористування стримує фактична відсутність зобов'язань власників щодо сплати місцевих податків (ця проблема типова для всієї України і потребує вирішення на законодавчому рівні).

**Забезпечення
різноманіття
функцій
та формування
локальних центрів**

Світовий досвід розвитку сучасних міст полягає у відмові від вузької спеціалізації територій, натомість доцільно орієнтуватись на забезпечення різноманіття функцій у межах мікрорайону. Так, розвиток житлових кварталів і побудова нових мають супроводжуватись створенням робочих місць, торгових площ, навчальних закладів і транспортної інфраструктури. З огляду на це, щільність населення є відправною точкою галузевого і просторового планування і стала основою для формування локальних центрів розвитку міста.

Синтез-карта:
Промислові території та основні підприємства в структурі міста

Умовні позначення:

Межа міста	Найбільші підприємства (> 500 працівників)	Багатоповерхова житлова забудова	Межа адміністративних районів міста
Промислові та комунальні підприємства, склади, бази	Великі підприємства (від 250 до 500 працівників)	Мало- та середньоповерхова житлова забудова	Громадська забудова
Території спеціального призначення	Середні підприємства (< 250 працівників)	Садібна житлова забудова	Ліси, зелені насадження та рекреаційні зони

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

Малий і середній бізнес – основа розвитку економіки

Розвиток малого і середнього підприємництва – один із основних пріоритетів економічного розвитку міста, що є вагомим джерелом самозайнятості та створення нових робочих місць, надходження інвестицій, наповнення міського бюджету, а також стійкості міської економіки до зовнішніх впливів.

У місті зареєстровано 2495 підприємств, із них 2 – великі, 122 – середні, 2371 – малі підприємства різних форм власності, та 29451 фізичних осіб-підприємців. На малих і середніх підприємствах міста зайнято близько 37,0 тис. осіб, переважно в галузях харчової та легкої промисловості.

2 495
ПІДПРИЄМСТВ

120 ПІДПРИЄМСТВ
З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

МІКРО

МАЛІ

СЕРЕДНІ

ВЕЛИКІ

29 451
ФІЗИЧНИХ
ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ

ОБСЯГ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ
(ТОВАРИ, ПОСЛУГИ)
31 442,6 МЛН ГРН

СЕРЕДНЬОМІСЯЧНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА
7 470 ГРН ≈ 268 ДОЛ США

ОБСЯГ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
84,9 МЛН ДОЛ США

Джерело: Invest in Zhytomyr. 2018

Галузі промисловості та активність на зовнішніх ринках

Житомирські компанії мають високий рівень конкурентоспроможності на регіональному, національному та міжнародному ринках, про що свідчить зростання обсягів виробництва харчової продукції, панчішно-шкарпеткових виробів і взуття, обробки деревини, виробництва вікон, дверей та інших елементів конструкцій для будівництва тощо. Розвивається сфера виробництва неметалевих мінеральних і готових металевих виробів, продуктів фармацевтичної, хімічної галузей та машинобудування.

Ключовими країнами-партнерами підприємств міста є Італія, Польща, Німеччина, Китай, Австрія, Швейцарія, Білорусь та Грузія, однак географія зовнішньоекономічної діяльності й просування міста і місцевого бізнесу на міжнародній арені має тенденцію до розширення.

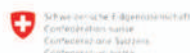
Компанії, що успішно працюють у місті / Джерело: Invest in Zhytomyr. 2018

Інвестиційна привабливість та потенціал формування кластерів

Сучасні компанії Житомира мають успішний досвід інвестиційної діяльності: зокрема, підприємства «Євроголд Індестріз ЛТД», «Ферпласт-Україна», «Челме Україна», «Біомедскло», «Грайф Флексіблс Україна», «Суперспрокс» та інші демонструють успішність прагнення міста в формуванні сприятливого інвестиційного клімату, що є передумовою збільшення притоку внутрішніх і зовнішніх інвестиційних ресурсів.

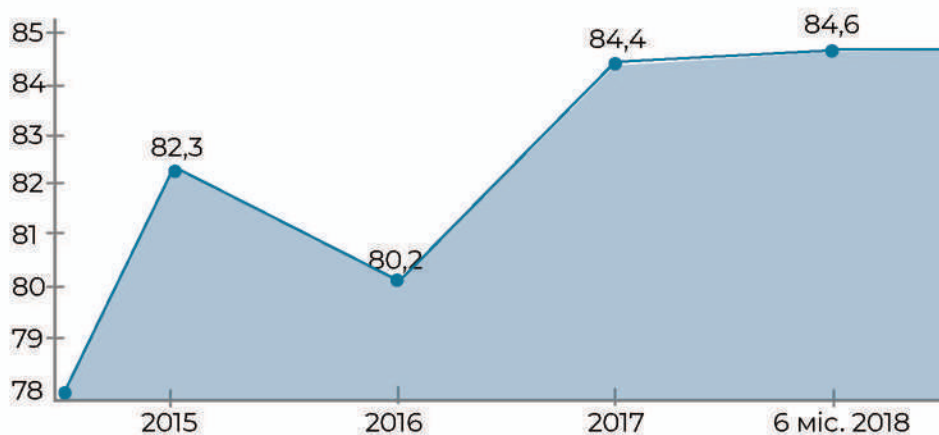
Житомир активно залучає кошти міжнародних фінансових і донорських організацій (EBRD, NEFCO, E5P, UNDP та ін.), а також втілює проекти міжнародної технічної допомоги (GIZ, SECO), особливо у сферах енергозбереження та енергоменеджменту.

Наявність досвіду взаємного партнерства підприємств та їхня концентрація в межах галузі, співпраці з органами влади, закладами освіти й науки створює передумови для формування окремих кластерів (наприклад, взуттєвий, шкарпетковий, органічної продукції, IT) в економіці міста.

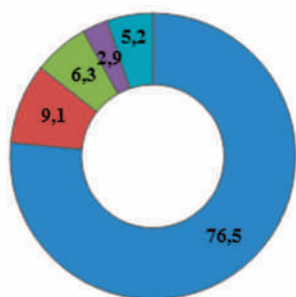

Компанії, що успішно працюють у місті / Джерело: Invest in Zhytomyr 2018

Загальний обсяг накопичених прямих іноземних інвестицій в місті станом на 1 липня 2018 року становив 84,6 млн дол США (36,8 % від загального обсягу в Житомирській області).
У розрахунку на одну особу припадало 318,4 дол США прямих інвестицій проти 185,9 дол США по області.

Прямі іноземні інвестиції з наростаючим підсумком, млн дол США

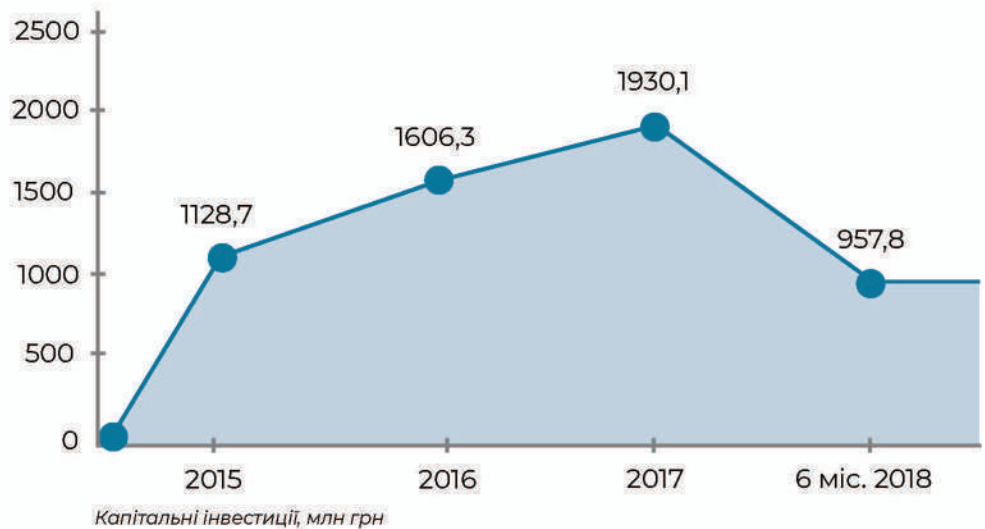

- Промисловість – 64,7 млн дол США
- Операції з нерухомим майном – 7,7 млн дол США
- Будівництво – 5,3 млн дол США
- Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів – 2,4 млн дол США
- Інше – 4,5 млн дол США

Прямі іноземні інвестиції в економіку міста за видами економічної діяльності, % /
Джерело: Департамент економічного розвитку ЖМР

Інвестиції надходять з 34 країн світу. Найбільші вкладення – 75,5 млн дол США, або 89,2 % обсягу інвестицій у місто здійснені нерезидентами з Кіпру, Австрії, Нідерландів, Віргінських Островів, Італії, Польщі та Швейцарії.

В інвестиційному співробітництві беруть участь 115 підприємств міста. Найбільший обсяг інвестицій вкладено у промисловість – 64,7 млн дол США, або 76,5 % всіх інвестицій, 7,7 млн дол США – у підприємства, що здійснюють операції з нерухомим майном (9,1 %), 5,3 млн дол США – у будівельну галузь (6,3 %) та 2,4 млн дол США – у підприємства, що здійснюють торгівлю та ремонт автотранспортних засобів (2,9 %).

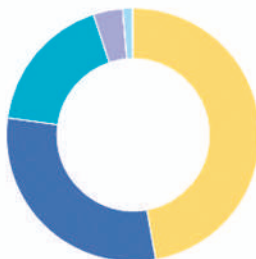
У сфері капітальних інвестицій вже декілька років поспіль спостерігається позитивна динаміка.

У I півріччі 2018 року підприємствами та організаціями міста освоєно 957,8 млн грн. капітальних інвестицій, що на 206,5 млн грн, або на 27,5 % більше показника відповідного періоду 2017 року та становить 33,2 % обласного обсягу. Переважна більшість капітальних інвестицій використана за рахунок власних коштів підприємств та організацій – 602,9 млн грн, або 62,9 % загального обсягу. Частка бюджетних коштів складає 161,4 млн грн, або 16,9 %.

Власні доходи на одного жителя – близько 4800 грн
ПДФО на одного жителя – близько 2900 грн

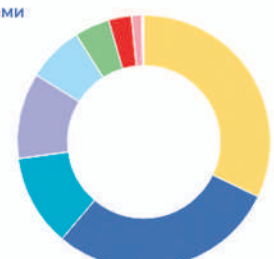
Динаміка бюджету міста Житомира є похідною від стану розвитку економіки і характеризується щорічним зростанням як дохідної, так і видаткової частин. Як і в більшості міст України, власні доходи становлять близько 50 %, решта формується за рахунок трансфертів з обласного та державного бюджетів. Основними бюджетотвірними податками для міста є податок на доходи з фізичних осіб, єдиний податок від суб'єктів підприємницької діяльності, плата за землю, акцизний податок. Що стосується видатків, то майже $\frac{3}{4}$ бюджету спрямовуються на соціальну сферу (освіта, соціальний захист та соціальне забезпечення, охорона здоров'я).

за доходами

Податкові надходження	47,16 %
Трансферти з місцевих бюджетів	29,99 %
Трансферти з державного бюджету	17,76 %
Неподаткові надходження	3,77 %
Доходи від операцій з капіталом	1,26 %
Цільові фонди	0,06 %

за витратами

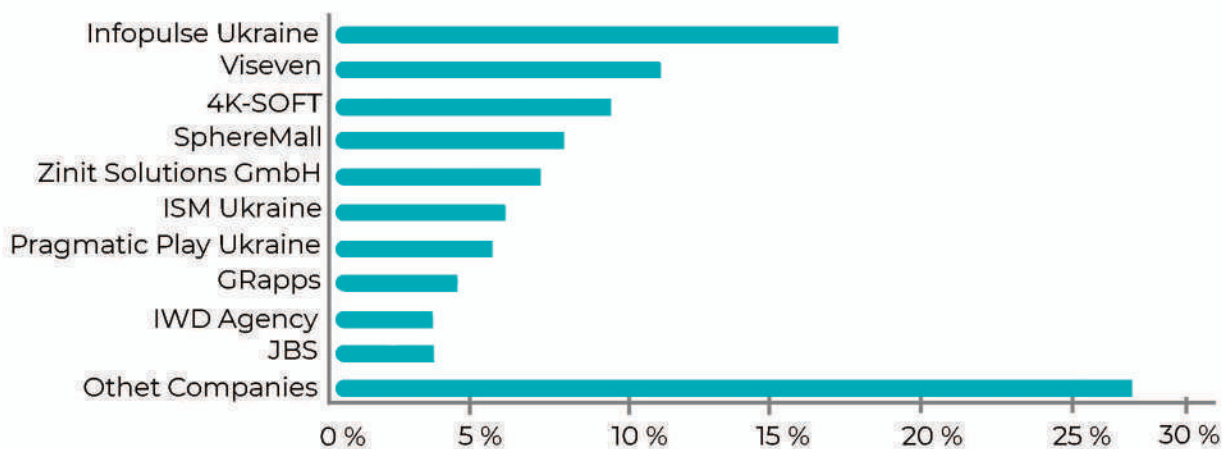

Освіта	32,12 %
Соціальний захист та соціальне забезпечення	29,05 %
Охорона здоров'я	11,72 %
Економічна діяльність	10,99 %
Житлово-комунальне господарство	7,17 %
Загальнодержавні функції	4,47 %
Міжбюджетні трансферти	2,93 %
Духовний та фізичний розвиток	1,32 %
Охорона навколишнього природного середовища	0,14 %
Громадський порядок, безпека та судова влада	0,09 %

Бюджет міста Житомир / Джерело: <https://openbudget.gov.ua>

Потенціал розвитку креативних індустрій

У Житомирі набувають розвитку компанії у нових сучасних галузях економіки. Зокрема, у сфері ІТ, комп'ютерного програмування й консультивання працюють понад 120 компаній. Збільшується кількість компаній у сферах креативної економіки – медійних і рекламних агенцій, дизайнерських студій, архітектурних бюро, що орієнтуються не лише на внутрішні потреби міста і регіону, а й працюють назовні.

Вакансії в ІТ-компаніях Житомира
Джерело: <https://dou.ua>

Підприємства, що працюють у сфері архітектури, дизайну: ПП «Архіград», ТОВ «Сервісний центр нерухомості», ПП «Інтердизайн», компанія «Windesign», ТОВ «Архітектура плюс дизайн», «АС дизайн», «Агроновобуд», ПП «Гліцинія», «Грін Гарден», ТОВ «Портал», студія дизайну «Ексклюзив Декор», «Ланшафтер», студія дизайну інтер'єра «EDS», студія дизайну «ДД студіо», «Kadesign», «S&V Design», «Дизайн Академія», ПП «Мастерпрін», Студія дизайну «Graffiti», «EcoStyleSystem» та ін.

Більша частина ІТ-компаній сконцентрована у 4 бізнес-центрах:

1. БЦ «Империалъ» (завантаження ~ 85 %)
2. БЦ на вул. Трипільській, 13 (завантаження ~100 %)
3. БЦ на пл. Путятинській, 2 (завантаження ~ 95 %)
4. БЦ на вул. Степана Бандери (завантаження ~100 %)

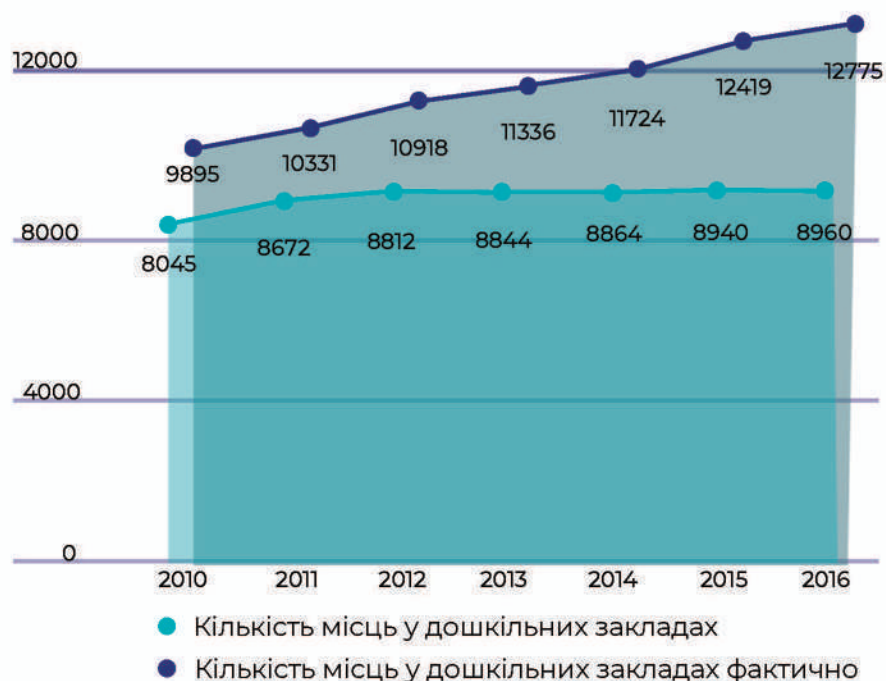
Наразі на ІТ-ринку Житомира представлено:

- понад 50 компаній;
- близько 1300 зареєстрованих фізичних осіб-підприємців за КВЕДом групи 62 (діяльність у сфері інформаційних технологій), за минулі 6 місяців зростання на 115 фізичних осіб-підприємців;
- за суб'єктивними оцінками, близько 500 неоформлених фрілансерів.

ОСВІТА

Відновлення
та урізноманітнення
мережі дитячих садків

Нові хвилі зростання народжуваності, збільшення зайнятості батьків через вихід на роботу й пошук додаткових можливостей для повноцінного утримання сім'ї у період відпустки по догляду за дитиною зумовлюють потребу у відновленні дитячих садків, закритих у 1990-х роках в умовах демографічної кризи, а також розширення мережі дошкільних навчальних закладів різних форм власності. Новими додатковими чинниками нещодавно також стали зростання кількості новобудов в окремих фокус-зонах міста (Крошня, Корбутівка, Вокзал) і попит на дошкільну освіту серед сімей, які проживають у приміських населених пунктах.

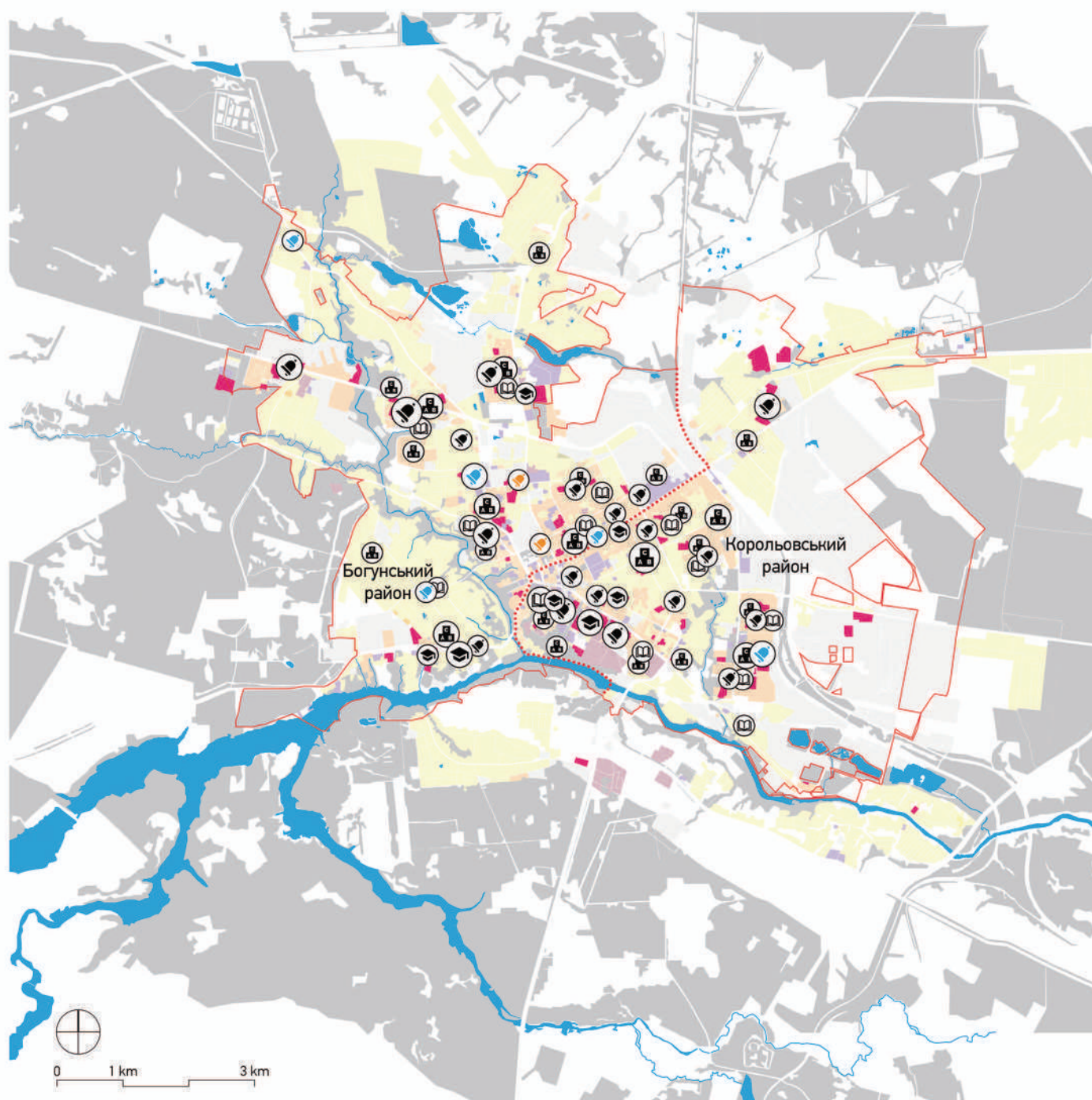

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

Доступна середня освіта
як запорука якості знань
і професійної орієнтації

Мережа закладів надання загальної освіти представлена гімназіями, ліцеями, загальноосвітніми й вечірньою школами, колегіумом і приватними навчальними закладами й загалом забезпечує досить високий рівень знань учнів. За рейтингом обласних центрів у 2017 році за результатами ЗНО місто посіло 5 місце в Україні.

Заклади професійно-технічної освіти забезпечують, окрім надання загальної освіти, підготовку зі спеціальностей сільського господарства, будівельних, монтажних і ремонтних робіт, електротехнічного забезпечення, сфери обслуговування, легкої промисловості, однак потребують технічного оновлення й вдосконалення навчальних програм відповідно до сучасних вимог ринку праці.

Синтез-карта:
Система освітніх закладів та мережа бібліотек у структурі міста

Умовні позначення:

	Межа міста		Дошкільний навчальний заклад		Вищий навчальний заклад (2 установи в радіусі до 400 м)		Багатоповерхова житлова забудова
	Комерційні та громадські заклади		Загальноосвітній навчальний заклад (3 установи в радіусі до 400 м)		Вищий навчальний заклад		Мало- та середньоповерхова житлова забудова
	Заклади охорони здоров'я		Загальноосвітній навчальний заклад (2 установи в радіусі до 400 м)		Бібліотека (3 установи в радіусі до 400 м)		Садбна житлова забудова
	Освітні заклади		Загальноосвітній навчальний заклад		Бібліотека (2 установи в радіусі до 400 м)		Промислові та комунальні підприємства, склади, бази
	Дошкільний навчальний заклад (3 установи в радіусі до 400 м)		Підвищене навантаження на навчальну установу (<125 %)		Бібліотека		Ліси, зелені насадження та рекреаційні зони
	Дошкільний навчальний заклад (2 установи в радіусі до 400 м)		Понижене навантаження на навчальну установу (>75 %)		Межа адміністративних районів міста		

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

Інклюзивна освіта для всіх категорій дітей з інвалідністю

Інклюзивною освітою охоплені діти молодшого і шкільного віку. Враховуючи стан здоров'я дітей та запити батьків, у місті забезпечено роботу 107 груп для дітей із вадами фізичного й психічного розвитку, якими охоплено близько 1 650 дітей різних категорій.

У закладах дошкільної освіти мережа інклюзивних груп упродовж 2017 року зросла втричі й складає 18 груп у 8 закладах. На рівні шкільної освіти упродовж тривалого часу успішно функціонує Житомирський навчально-виховний комплекс спеціального типу № 59, загалом же класи інклюзивного навчання працюють у 25 навчальних закладах міста. До роботи з цією категорією учнів залучено близько 170 асистентів учителя, психологів, вчителів-логопедів.

- 1 група, 7 дітей із порушенням слуху;
- 61 група, 1 007 дітей із порушенням мови;
- 15 груп, 234 дитини з порушенням психічного розвитку;
- 3 групи, 42 дитини з порушенням зору;
- 7 груп, 261 дитина з порушенням опорно-рухового апарату;
- 3 санаторні групи, 45 дітей із латентною туберкульозною інфекцією;
- 3 санаторні групи для 90 дітей із неспецифічними захворюваннями органів дихання.

Позашкільна і неформальна освіта, розвиток громадських просторів як передумова змістовного дозвілля дітей і підлітків

Розгалуженість мережі позашкільних навчальних закладів, у тому числі за місцем проживання, дозволяє забезпечити змістовне дозвілля молоді за умови осучаснення й максимального врахування потреб дівчат і хлопців. У той же час, можливість надання послуг у сфері неформальної освіти за соціальним замовленням значною мірою пожвавить цей ринок послуг і забезпечить їх доступність.

Розвиток інфраструктури громадських просторів для різних вікових категорій сприятиме підвищенню активності дівчат і хлопців, спілкуванню та обміну ідеями, а також забезпечить студентській молоді можливість поєднати навчання й працевлаштування у межах території проживання.

**Привабливе
університетське
місто для
українських
та іноземних
студентів**

Статус Житомира як студентського центру регіону забезпечують три державні університети, що мають широке коло спеціальностей, – Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомирський державний технологічний університет, Житомирський національний агроекологічний університет, а також два інститути, відомі за межами області, – Житомирський інститут медсестринства і Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова – єдиний багатoproфільний міжвидовий військовий вищий навчальний заклад розвідки, управління і високих технологій. Заклади вищої освіти Житомира є привабливими осередками навчання для місцевої молоді й мешканців інших населених пунктів. Концентрація вишів переважно у центрі міста, зручність здебільшого компактного розташування гуртожитків університетів, інститутів поруч із навчальними корпусами сприяє інтеграції студентів у міське життя й розширює можливості змістовного проведення дозвілля.

СТУДЕНТИ

28 342 особи

ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

5 19 491 студент

ВИПУСКНИКИ ЗА НАПРЯМАМИ • 2017 РІК

Джерело: Invest in Zhytomyr. 2018.

КОЛЕДЖІ 6 865 студентів

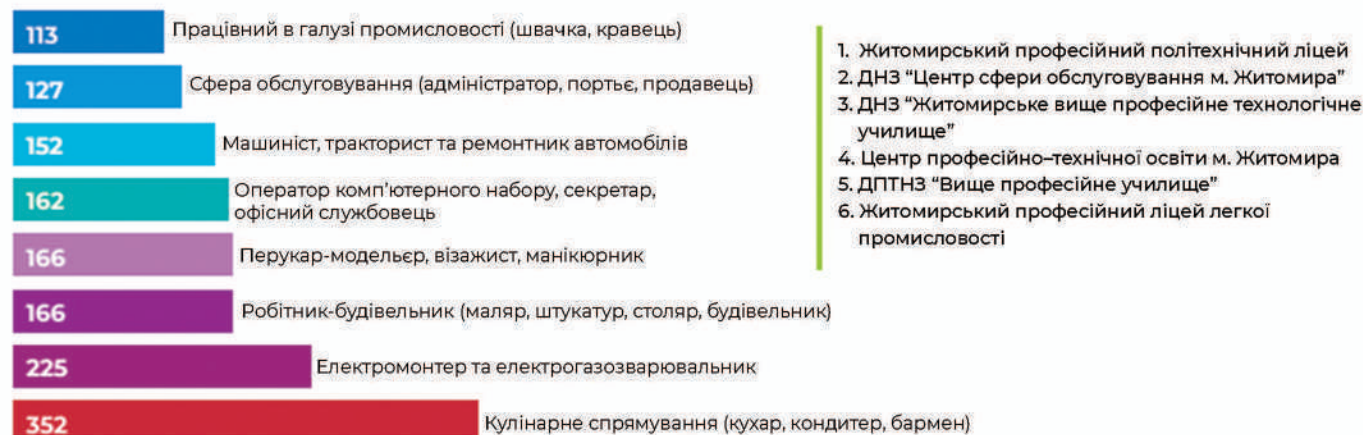
ВИПУСКНИКИ ЗА НАПРЯМАМИ • 2017 РІК

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІ УЧИЛИЩА

ВИПУСКНИКИ ЗА НАПРЯМАМИ • 2017 РІК

 1 986 студентів

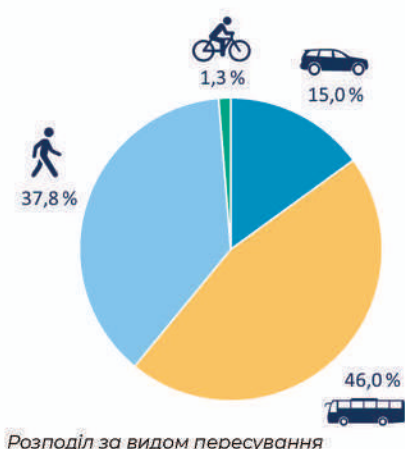

Джерело: Invest in Zhytomyr. 2018

Компактне місто як передумова сталої мобільності

Житомир – компактне місто, що створює значний потенціал для впровадження сучасних практик міської мобільності. Короткі відстані значної частини переміщень надають великі можливості для розвитку пішого й велосипедного руху, а компактність розселення значної частини мешканців створює передумови для високого рівня використання громадського транспорту.

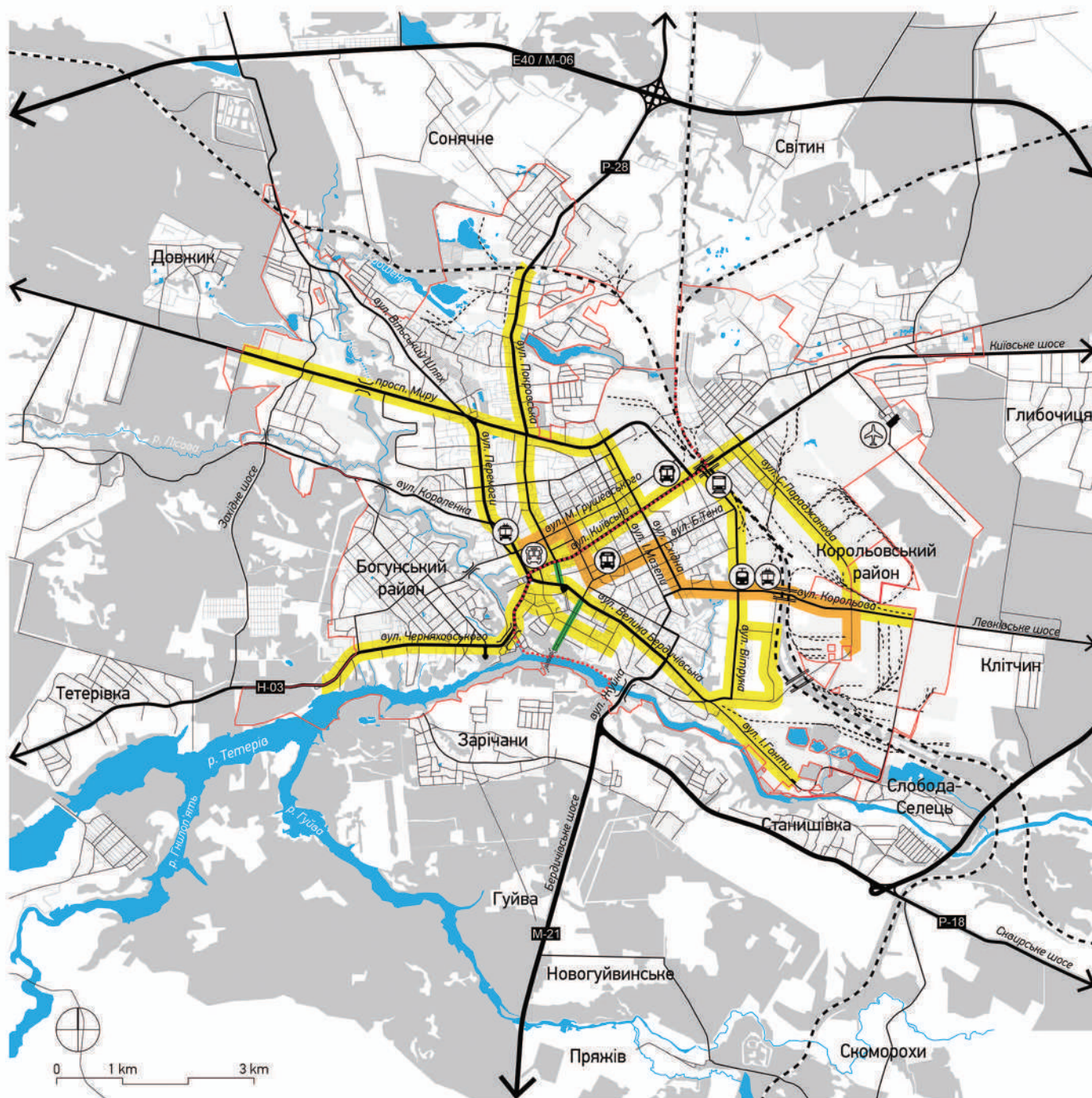
Стимування подальшої автомобілізації через якісні альтернативи

Ключовим викликом для транспортної інфраструктури міста в майбутньому є перспектива збільшення рівня автомобілізації, що визначає дестимуляцію автомобілекористування як головне завдання забезпечення сталої міської мобільності. Якісна пішохідна й велосипедна інфраструктури й мережа громадського транспорту мають створювати альтернативу власному автомобілю як для мешканців, так і для гостей міста, водночас стимулюючи розвиток місцевої економіки, зменшуючи екологічне навантаження та забезпечуючи високий рівень якості життя.

Результати проведеного у 2018 році дослідження пересувань громадян доводять, що кількість користувачів моторизованого транспорту дещо вища, зокрема розподіл за видами поїздок немоторизованим (піша ходьба, їзда на велосипеді) та моторизованим транспортом (автомобільний та громадський) становить відповідно 39 % та 61 %. Громадський транспорт – це основний вид пересування містом. Частка користувачів громадського транспорту становить 46 %, але у той же час значна частка переміщень здійснюється пішки – майже 38 %. Відсоток користування індивідуальним автомобільним транспортом чоловіками вдвічі вищий, ніж жінками.

Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі в межах територіальної громади, всього:	384,7 км ²
• дороги державного значення	27,13 км ²
• дороги обласного значення	384,7 км ²
Загальна протяжність комунальних доріг	384,7 км ²
Загальна протяжність доріг місцевого значення	357,57 км ²
Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі з твердим покриттям	219,5 км ²
Протяжність освітлюваної вулично-дорожньої мережі	248,2 км ²
Протяжність тротуарів і пішохідних доріжок із твердим покриттям	392,1 км ²
Протяжність велосипедних доріжок із твердим покриттям	384,7 км ²
Загальна площа вулично-дорожньої мережі в межах територіальної громади, всього	3047,36 тис. км ²
Загальна кількість вулиць	803 одиниці

Синтез-карта:

Вулично-дорожня мережа, громадський транспорт, інфраструктурні елементи, пішохідні зони

Умовні позначення:

Межа міста	Залізниця регіонального та приміського сполучення	Шляхопровід над залізницею	Трамвайне депо
Автомобільна дорога міжнародного значення	Залізниця регіонального місцевого значення	Транспортно-пішохідний міст	Тролейбусне депо
Автомобільна дорога регіонального значення	Коридор тролейбусного маршруту (R=300 м)	Транспортний міст	Автостанція
Магістральна вулиця загальноміського значення	Коридор трамвайного маршруту (R=300 м)	Пішохідний міст	Диспетчерський пункт з продажу квитків на Київ
Магістральна вулиця районного значення	Пішохідна вулиця	Залізнична станція	Міжнародний аеропорт, що реконструюється

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

**Можливості
для інфраструктури
сталої мобільності
та економіки**

Місто має низку передумов для впровадження принципів сталої мобільності. Широкі проїзні частини вулиць у центральній частині міста надають можливості їх багатофункціонального використання, в тому числі для велосипедної інфраструктури й паркування, а оновлення тролейбусного парку та розвиток трамвайної мережі забезпечить зручність користування громадським транспортом.

Водночас поєднання розвитку аеропорту, електрифікації залізничних ліній з наявними автомобільними транспортними коридорами надає місту великі можливості формування потужного логістичного хабу пасажирських і вантажних перевезень регіонального, національного й міжнародного рівня, розвитку відповідних сфер економіки.

Транспортна піраміда міста

Підрахунок велосипедистів під час Тижня європейської мобільності, вересень 2018 р. / Джерело: Фотоархів GIZ

КУЛЬТУРА

Унікальні заклади
культури й знакові
культурні події

Житомир як обласний центр є місцем концентрації закладів культури регіонального рівня: тут розташовані театр, філармонія, краєзнавчий музей, бібліотеки. Водночас у місті функціонують унікальні культурні майданчики – Дім української культури, Gnatyuk Art Center, Житомирська художня школа. З-поміж 16 музеїв і закладів музейного типу далеко за межами міста відомий Музей космонавтики імені С. П. Корольова, а віднедавна і музей старовинного інструменту «Ремісничий двір».

В місті діє:

- **22** колективи художньої творчості;
- **7** любительських клубних об'єднань;
- **2** аматорські театри;
- **1** оркестр народних інструментів;
- близько **25** хореографічних колективів;
- **6** початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (5 музичних шкіл, 1 художня школа естетичного виховання);
- **КЗ «Палац культури»** з філією-клубом «Соколова Гора»
- **Дім української культури** та ін.

Майстер-клас із замальовок Водонапірної вежі на Майстерні міста Житомир-2018 від школи LeGrand Decor / Джерело: Фотоархів GIZ

**Розвиток
потенціалу
історичної
спадщини
та туристичної
привабливості**

Оновлення історичних будинків у центрі міста і формування пішохідних просторів, наповнення життям старовинних будівель, зокрема промислового призначення, формує новий напрямок використання історико-культурного потенціалу міста й сприяє підвищенню туристичної привабливості Житомира.

Використання Водонапірної вежі як туристично-інформаційного центру з оглядовим майданчиком має перетворити цю унікальну споруду не лише на місце тяжіння туристів і новий простір культурних подій, а й на один із ключових впізнаваних символів міста.

**Культурно-освітні
платформи
та підтримка
громадських
ініціатив**

Культурно-освітніми платформами виступають заклади освіти, що здійснюють підготовку фахівців у сфері культури, – Житомирський державний університет імені Івана Франка та Житомирський коледж культури і мистецтв імені Івана Огієнка, а функціонування мережі надання культурно-освітніх послуг широкій громадськості забезпечують 24 бібліотеки, численні позашкільні заклади для творчої, науково-технічної активності й самореалізації дітей і молоді.

Водночас помітну роль у культурному житті міста відіграють громадські організації, які пропонують і реалізують проекти в межах Конкурсу Житомирської міської ради з надання фінансової підтримки на реалізацію соціально-культурних проектів (8 проектів-переможців у 2017 році); 6 із 13 проектів-переможців «Бюджету участі» 2017 року – також у сфері культурних ініціатив.

Організаторами, спонсорами та меценатами різноманітних культурних заходів також виступають і провідні підприємства міста.

Майстер-клас зі створення ляльки-мотанки на Майстерні міста Житомир-2017 від ГО «Берегиня Полісся» / Джерело: Фотоархів GIZ

СПОРТ

**Спортивна
інфраструктура
та успіхи
спортсменів**

Спортивна інфраструктура Житомира складається зі стадіонів для професійних змагань, мережі стадіонів вищих та середніх навчальних закладів, спортивних залів, інших спортивних споруд і відкритих майданчиків, однак переважна частина з них потребує оновлення.

Наявні спортивні об'єкти створюють передумови для розвитку масового і професійного спорту у таких видах як футзал, футбол, волейбол, стрільба з лука, водні види спорту, спортивна аеробіка та ін. Про це свідчить висока результативність спортсменів міста у змаганнях національного та міжнародного рівнів, зокрема у таких дисциплінах як триатлон, сучасне п'ятиборство, футзал та ін.

Кількість:

- спортсменів збірних команд міста, які беруть участь у змаганнях з різних видів спорту в 2017 році – **160 осіб**;
- регіональних змагань у 2017 році – **140**;
- призерів всеукраїнських та міжнародних змагань у 2017 році – **210 осіб**;
- спортсменів штатних збірних команд України в 2017 році – **85 осіб**.

**Унікальні природні
ландшафти
як можливості
для спорту
і відпочинку**

Важливою передумовою для розвитку спорту в місті є природні ландшафти Житомира й прилеглих територій. Долини річок Тетерів і Кам'янка, зокрема комплекс Гідропарку, сприяють розвитку водних видів спорту й активностей (триатлон, гребля, драгонбот, плавання, серфінг, вейкбординг), а навколишні скелясті місцини надають унікальні можливості для скелелазіння.

Змагання з драгонботу на р. Тетерів / Джерело: Фотоархів ЖМР

**Спортивні освітні
заклади
та професійний
і масовий спорт**

**Відсоток дітей, що
відвідують ДЮСШ,
спортивні гуртки,
клуби, секції у
2017 році від їх
загальної кількості –
14,9 %.**

**Кількість спортивно-
масових та
фізкультурно-
оздоровчих заходів
у 2017 році – 12.**

Запорукою розвитку масового спорту та підготовки професійних спортсменів у місті та регіоні є діяльність Міського культурно-спортивного центру, факультету фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету імені Івана Франка як центру підготовки фахівців у цій галузі, а також мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл та спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, спеціалізованих спортивних гуртків і секцій для дітей, підлітків та молоді.

Виявом активного спортивного життя міста є масові спортивні заходи та діяльність громадських організацій. У місті започатковано такі регулярні події як «Космічний напівмарафон», турнір з плавання «Teteriv Open» та ін. Окрім залучення мешканців міста до активних занять спортом, це створює передумови для спортивного туризму.

Свідченням зацікавленості городян у розвитку інфраструктури масового спорту є активність громадських організацій та реалізація окремих громадських ініціатив. Так, у 2017 році 6 із 13 проєктів-переможців «Бюджету участі» були пов'язані зі спортом і активним дозвіллям.

Космічний напівмарафон-2018 / Джерело: Фотоархів ЖМР

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я**Лікувальні заклади міста, дружні до пацієнтів**

Запровадження політики підвищення зручності користування медичними послугами полягає як у впровадженні сучасних технологій і сервісів, так і в програмах лояльності для соціально вразливих верств суспільства.

Оснащення сучасним медичним обладнанням, медикаментами і матеріалами приймальних відділень і травматологічних пунктів лікарень у межах програми «Невідкладна допомога» дає змогу людям незалежно від статків, соціальної приналежності отримати медичну допомогу в разі загрози для їхнього життя.

Медицина як галузь економіки та інновацій

Потужна мережа медичних закладів Житомира не лише дає змогу населенню міста й області отримати доступну високоякісну та своєчасну медичну допомогу, а й завдяки конкурентному середовищу має можливість надавати якісні медичні послуги для мешканців прилеглих регіонів.

>60 % пологів у закладах міста – це породіллі з інших міст та регіонів.

Відомий далеко за межами області Житомирський обласний перинатальний центр, що створювався як установа для підтримки породіль із патологічними станами. За кількістю пологів його випереджає пологове відділення Центральної міської лікарні № 1. Загалом це створює можливості формування одного з національних центрів медичного туризму і залучення інвестицій у медичну галузь міста.

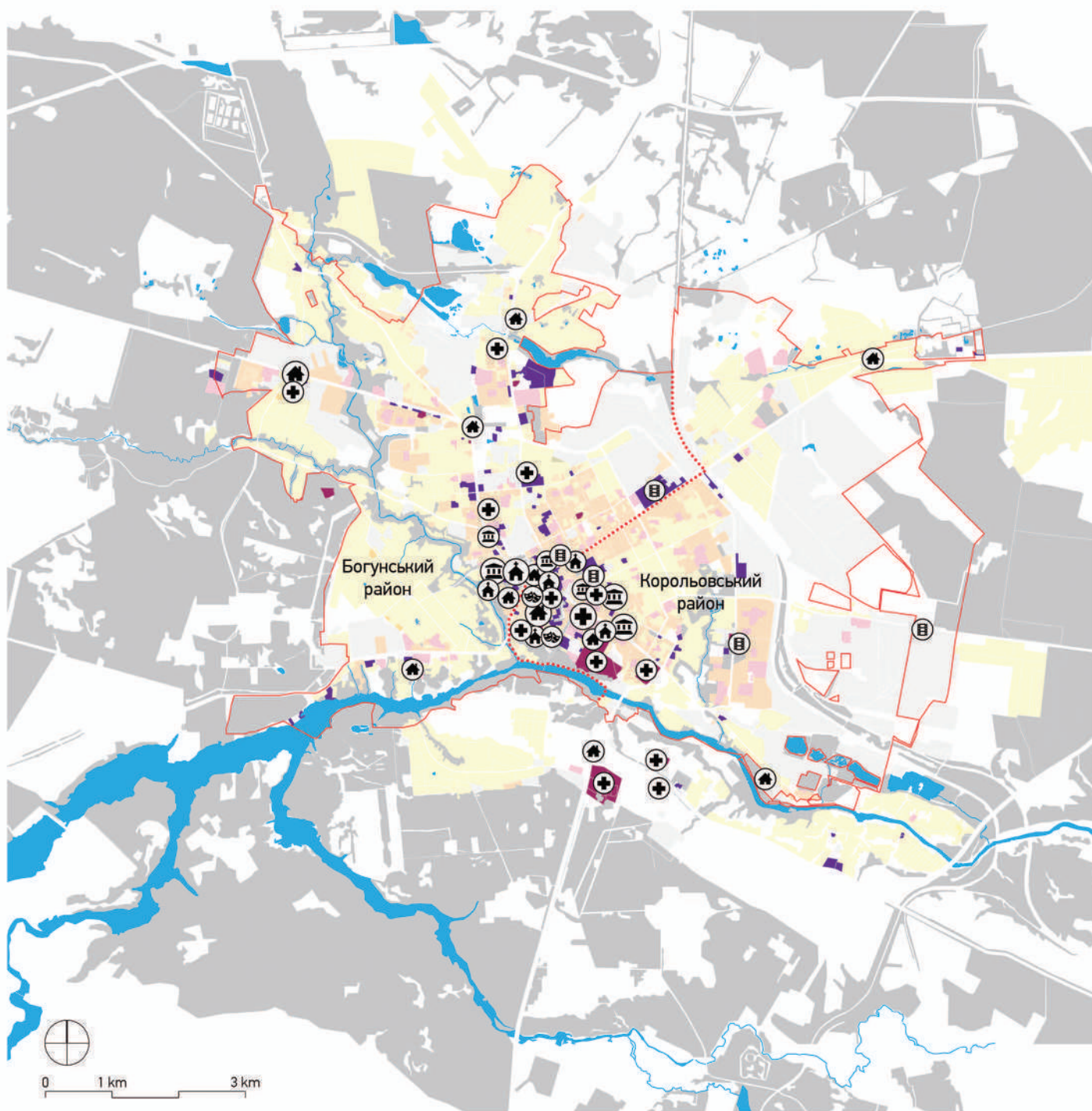
Інший унікальний медичний заклад, що також має потенціал розвитку медичного туризму, – Науково-дослідний центр Центральної міської лікарні № 1. Це єдиний в Україні заклад такого типу, що працює на базі не університету, а практичної клініки. Центр займається дослідженням дії медичних препаратів, аналізом лікування хронічних хвороб, що дає змогу мешканцям міста та прилеглих регіонів пройти лікування згідно з Європейськими протоколами препаратами, не доступними в Україні.

Медичні послуги, наближені до мешканців міста та регіону

14 закладів надають жителям міста амбулаторно-поліклінічну допомогу, 4 із них – дітям, зокрема це:
а) 4 поліклініки у складі лікарень;
б) 3 дитячі поліклініки у складі лікарень;
в) 2 жіночі консультації;
г) 4 стоматологічні поліклініки.

Житомир має потужну розгалужену медичну інфраструктуру, яка представлена медичними закладами всіх рівнів надання медичної допомоги. Первинна ланка представлена 21 амбулаторією загальної практики-сімейної медицини, які розміщені у житлових районах (їх мережа буде розширюватись). Вторинна ланка надання медичних послуг забезпечується роботою двох дорослих та однієї дитячої міських лікарень, дорослих і дитячих поліклінік та окремо – стоматології.

Третинна ланка медичних закладів представлена обласними медичними установами, що забезпечують потреби як мешканців міста, так і всієї області. Широкий спектр медичних послуг забезпечують Житомирська обласна клінічна лікарня ім. О. Ф. Гербачевського, Обласний лікувальний центр вертебрології та реабілітації, Житомирський обласний клініко-діагностичний центр (ЖОКДЦ) та 4 спеціалізовані диспансери.

Синтез-карта:

Заклади культури, готельно-туристичні об'єкти, заклади медичного обслуговування в структурі міста

Умовні позначення:

	Межа міста		Культові споруди (2 будівлі в радіусі до 400 м)		Готелі (2 будівлі в радіусі до 400 м)		Багатоповерхова житлова забудова
	Комерційні та громадські заклади		Культова споруда		Готель		Мало- та середньоповерхова житлова забудова
	Заклади охорони здоров'я		Музеї та визначні місця (2 будівлі в радіусі до 400 м)		Заклади охорони здоров'я (2 будівлі в радіусі до 400 м)		Садібна житлова забудова
	Освітні заклади		Музеї та визначні місця		Медичний заклад		Промислові та комунальні підприємства, склади, бази
	Межа адміністративних районів міста		Музично-драматичний театр та філармонія		Кінотеатр		Ліси, зелені насадження та рекреаційні зони

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

ЕКОЛОГІЯ**Екологічно
свідомі городяни
і нові суспільні
запити**

Підвищення рівня екологічної свідомості мешканців міста, особливо серед молодого покоління, створює суспільний запит на нову якість навколишнього природного середовища, екологічно безпечні товари й послуги, нові підходи до використання ресурсів та енергії.

Викладання дисциплін екологічного спрямування у школах і дитячих закладах, підготовка фахівців з екології та економіки природокористування у трьох вишах міста слугує формуванню екологічної культури дітей і дорослих. Наявний науковий потенціал є передумовою для планування екологічно безпечного середовища життєдіяльності мешканців міста й економічної активності.

**Зелені зони
як простори
здорового
відпочинку**

Розташований у лісостеповій кліматичній зоні на березі річки Тетерів, Житомир оточений великими зеленими масивами і має великі зелені зони всередині міста. Парки та сквери, набережна й Гідропарк створюють можливості відпочинку неподалік від дому для значної частини мешканців міста.

Розвиток наявних зелених зон відпочинку, створення нових парків і скверів на основі природних зелених насаджень, розвиток буферних парків на базі лісових насаджень, а також формування екологічної мережі пішохідних і велосипедних зв'язків – озеленених вулиць, бульварів, пішохідних алеї, велосипедних доріжок, має створити можливості збільшення різноманіття видів відпочинку в зелених зонах та вищого рівня доступності для мешканців міста, поширення здорового способу життя й екологічної свідомості.

Зелена зона на майдані Корольова у м. Житомир / Джерело: Фотоархів GIZ

**Питома вага
площі зелених
насаджень
у загальній
площі міста –
36,56 %.**

Заповідні зони та райони захисту навколишнього середовища м. Житомир

До складу природно-заповідного фонду Житомира входять 5 об'єктів:

- Ботанічний сад Національного агроекологічного університету (35,4 га);
- Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення ім. Ю. Гагаріна (36,0 га);
- Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення Радонові джерела (0,01 га);
- Геологічна пам'ятка природи місцевого значення Скеля «Голова Чацького» (0,01 га);
- Геологічна пам'ятка природи місцевого значення Скеля «Чотири брати» (0,2 га).

Новітні технології як основа зеленої економіки

Запобігання кліматичним змінам, виникненню повеней і підтоплень, підвищення доступу до питної води, модернізація застарілого очисного обладнання із заміною шкідливих реагентів, впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів, технологій переробки сміття і підвищення екологічної безпеки сміттєзвалища, запровадження мобільного екомоніторингу, енергозбереження та енергоменеджменту є потужним напрямком залучення нових технологій та інвестицій у міське господарство, розвитку зеленої економіки та збільшення кількості робочих місць у цих сферах.

Кількісна оцінка послуги збору, вивозу та захоронення сміття, твердих побутових відходів (ТПВ)

Кількість/відсоток

Загальна кількість контейнерів для збору ТПВ у місті, всього
Кількість контейнерів для роздільного збору ТПВ
Відсоток контейнерів для роздільного збору сміття у загальній кількості контейнерів
Об'єм зібраних ТПВ, всього
Об'єм зібраних ТПВ від населення, всього
Об'єм відсортованих і відправлених на вторинну переробку ТПВ
Об'єм спалених ТПВ
Об'єм захоронених ТПВ
Частка відсортованих і відправлених на вторинну переробку ТПВ у загальному об'ємі зібраних ТПВ
Частка спалених ТПВ у загальному об'ємі зібраних ТПВ
Частка захоронених ТПВ у загальному об'ємі зібраних ТПВ
Об'єм зібраних ТПВ у розрахунку на одного мешканця в рік
Середньорічні норми накопичення ТПВ на 1 мешканця

1645 контейнерів
630 контейнерів
38,30 %

549,30 тис. м³
549,30 тис. м³
47,40 тис. м³
0,00 тис. м³
511,90 тис. м³
6,81 %

0,00 %
93,19 %
2,05 м³/особу
1,75 м³/особу

ЖДНЗ 63 до утеплення

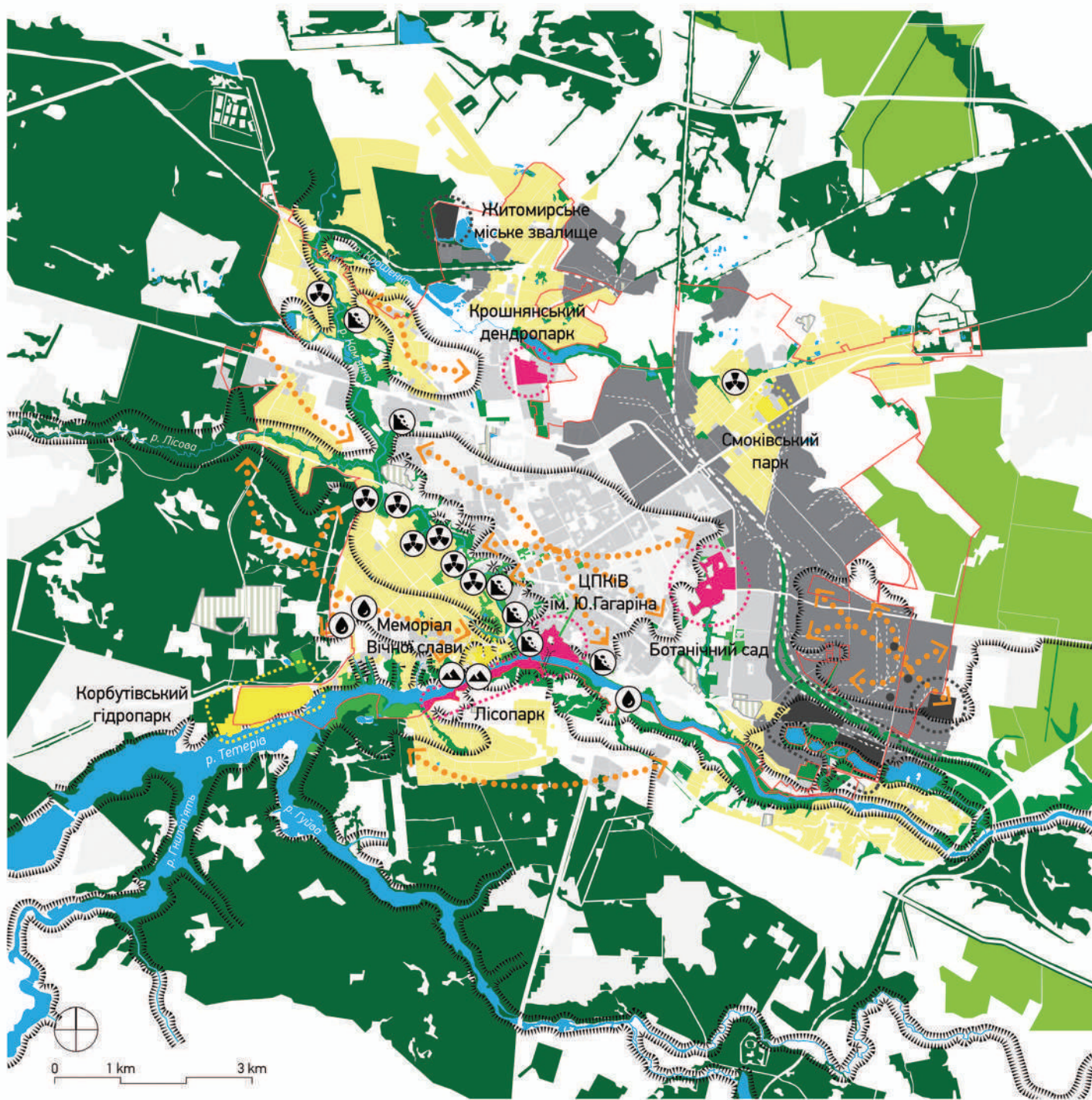

ЖДНЗ 63 після утеплення

**Поліпшення стану
довкілля як джерело
нових
можливостей**

Очищення та впорядкування долин малих річок, уникнення викидів стічних вод та каналізації, скорочення сміттєзвалищ і зон забруднень дозволить не лише створити нові зони відпочинку й дозволить біля води, облаштувати рекреаційні велосіпедні маршрути, що сполучатимуть сусідні райони, а й залучити додаткові території для реалізації різноманітних міських функцій.

Загалом же позиціонування Житомира як дружнього до навколишнього середовища та впровадження відповідних проектів значно підвищить привабливість міста як місця постійного проживання й залучення інвестицій у сфері зеленої економіки й інших галузей міського господарства.

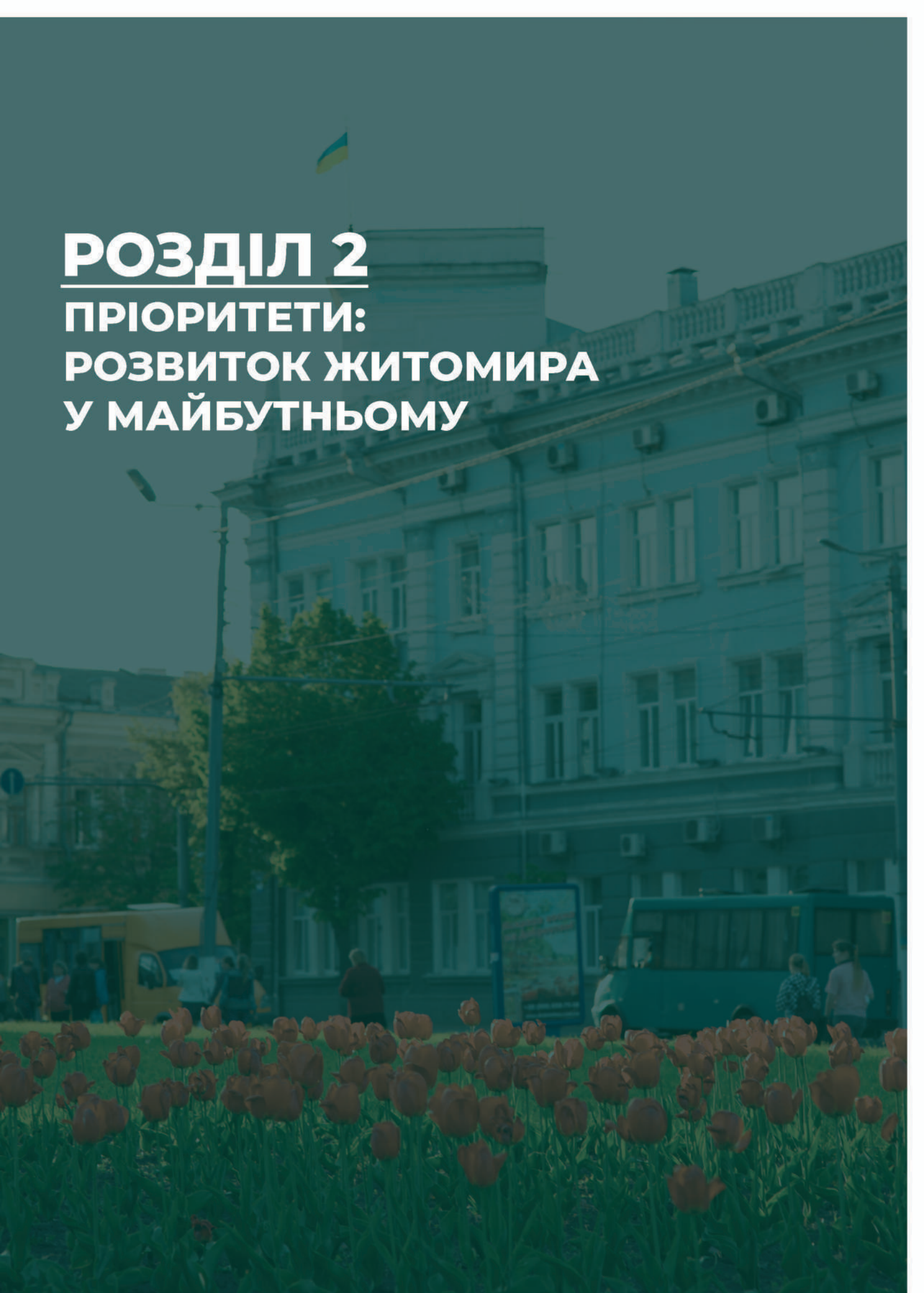

Синтез-карта:
Природні ресурси, структура ландшафту, зелені й охоронні території, небезпечні та забруднені зони

Умовні позначення:

Межі міста Житомир	Головні паркові території міста	Межі вододільних плато	Садбна забудова, що межує з водоймами
Ліси	Охоронні пам'ятки природно-заповідного фонду (ПЗФ)	Основні вісі вододілів	Промисловий пояс міста
Зелені насадження	Ріки, озера, канали, ставки	Зони зсувів	Міське сміттєзвалище та території очисних споруд
Рекреаційні зони, сади, парки, сквери, бульвари	Пам'ятки природи місцевого значення (ПЗФ)	Пішохідний міст	Очисні споруди-забруднювачі
Сільськогосподарські угіддя	Джерела радонових мінеральних вод	Території історичних та діючих кладовищ	Зони скидів неочищених вод у водойми міста

Джерело: Житомир: паспорт міста-2016

РОЗДІЛ 2

ПРІОРИТЕТИ: РОЗВИТОК ЖИТОМИРА У МАЙБУТНЬОМУ

ВІЗ

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

АКТИВНЕ МІСТО

ЦІЛІ

ЦІЛІ

ЦІЛІ

ЗАВДАННЯ

ЗАВДАННЯ

ЗАВДАННЯ

ПРОЕКТИ
ТА
ЗАХОДИ

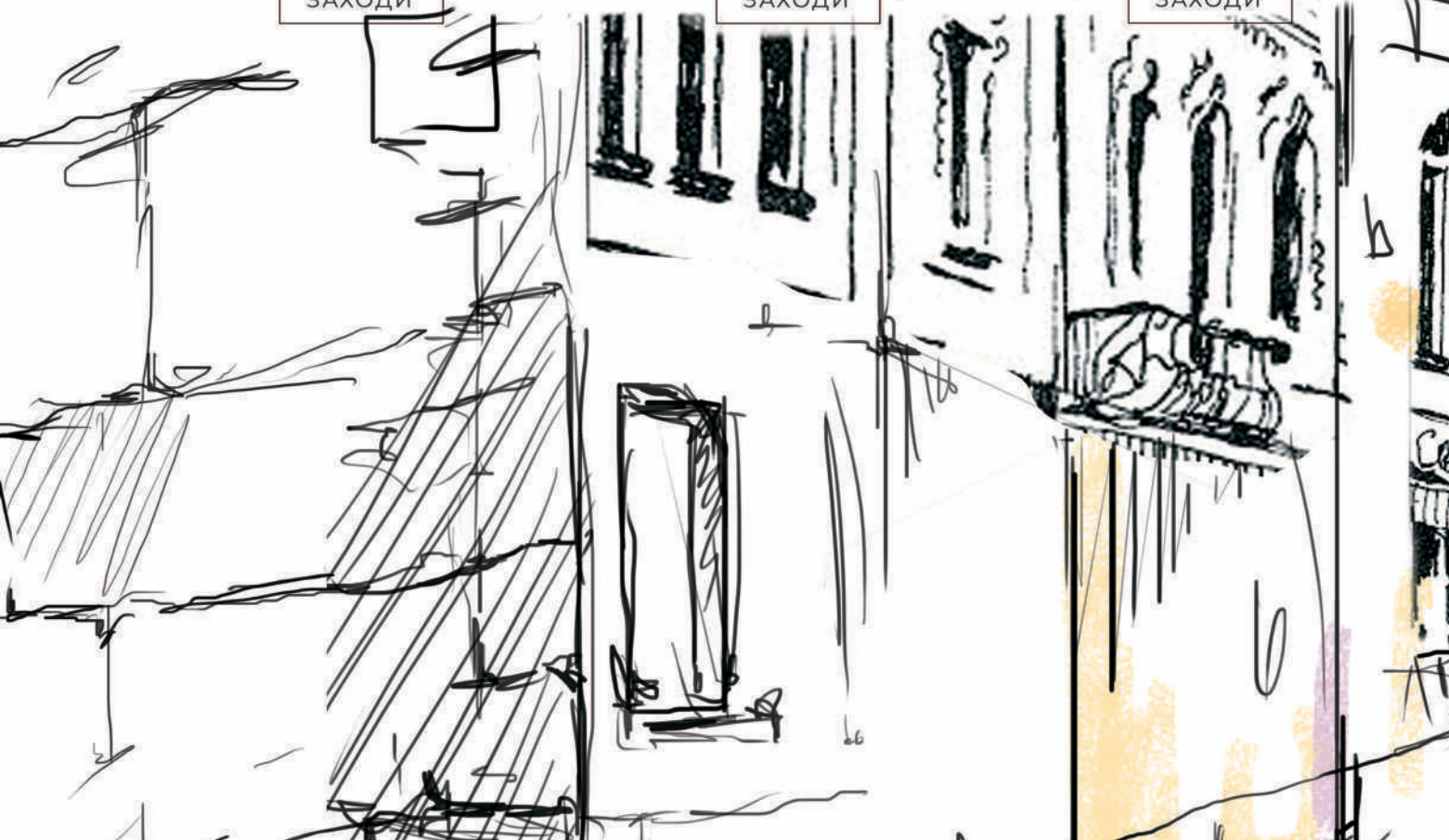
СЕКТОРАЛЬНІ
ПЛАНИ

ПРОЕКТИ
ТА
ЗАХОДИ

СЕКТОРАЛЬНІ
ПЛАНИ

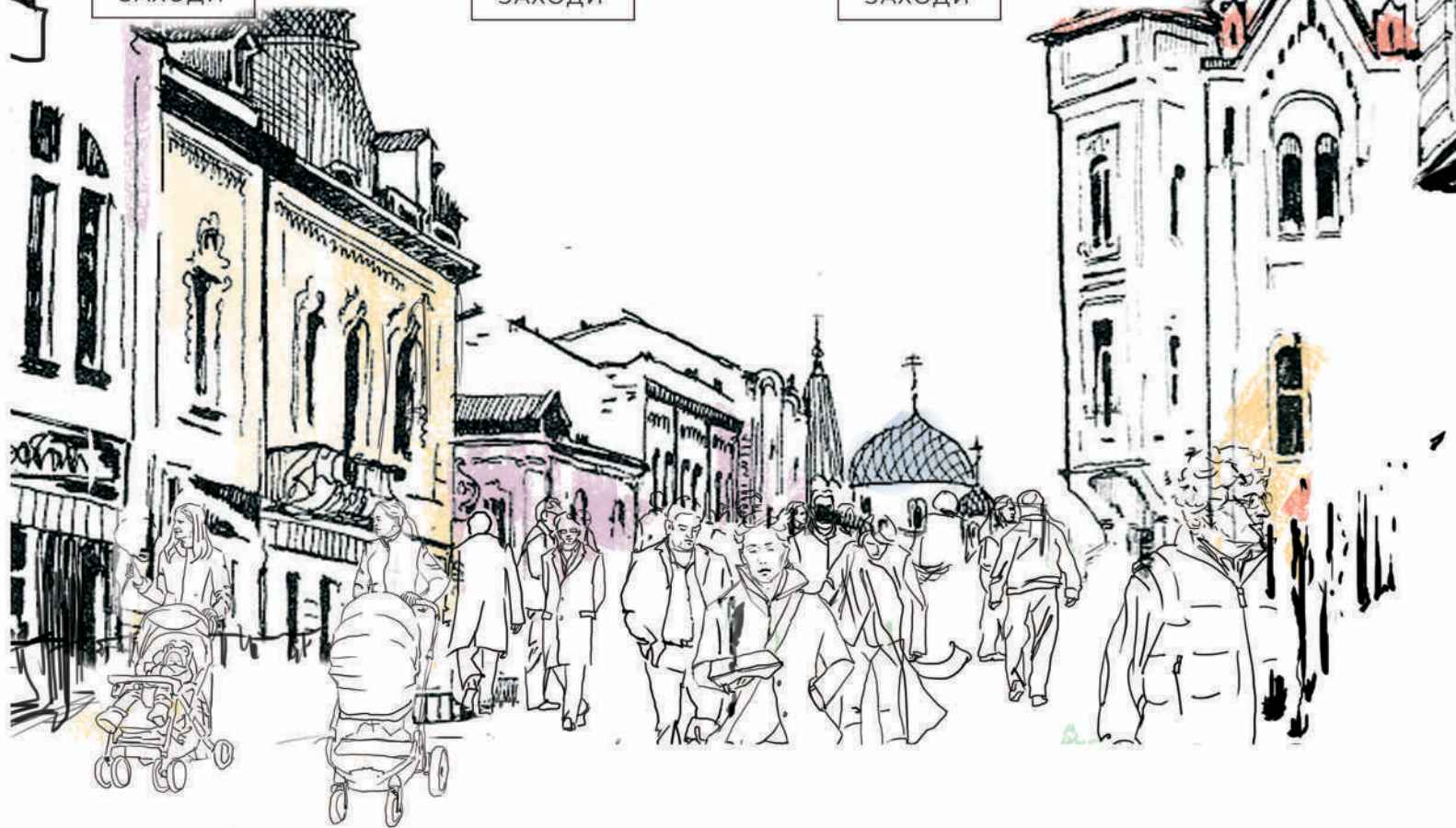
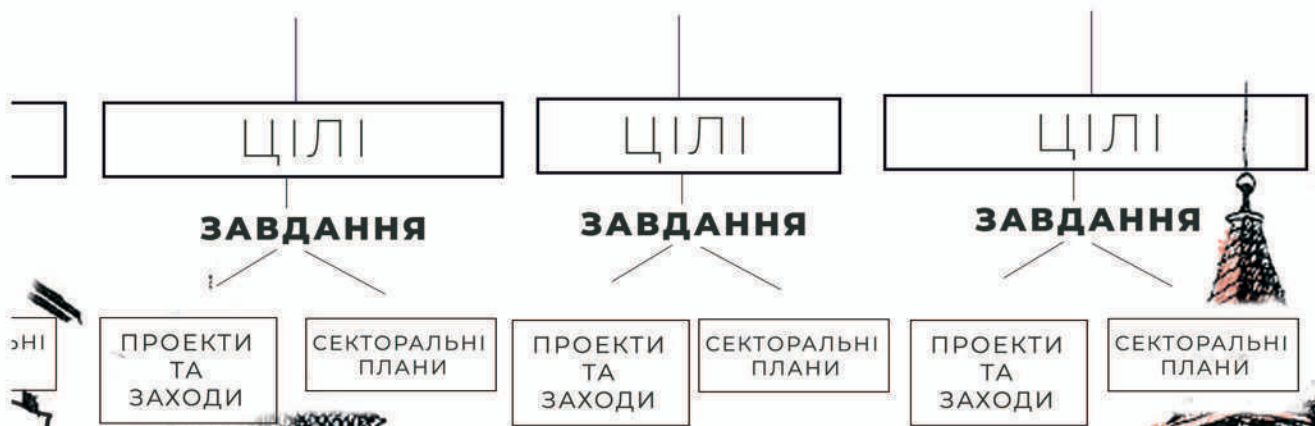
ПРОЕКТИ
ТА
ЗАХОДИ

СЕКТОРАЛЬНІ
ПЛАНИ

ВІЯ

О КОМФОРТНЕ МІСТО ЗЕЛЕНЕ МІСТО ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

ПРІОРИТЕТИ: РОЗВИТОК ЖИТОМИРА У МАЙБУТНЬОМУ

ВІЗІЯ РОЗВИТКУ ЖИТОМИРА

Житомир у 2030 році

Візія Житомира-2030

Житомир – зелене, безпечне, спортивне місто, в якому гармонійно поєднуються сучасний дизайн та природні ландшафти.

Місто, в якому комфортно всім.

Місто, в якому народжуються та зростають таланти.

Центр креативних індустрій, підприємництва та органічної продукції.

Євразійський транспортно-логістичний хаб.

Місто рівних можливостей для самореалізації.

Місто, яким пишаються та захоплюються.

Житомир конкурує з іншими містами за жителів і робочі місця, тож має використовувати свої переваги і потенціал для того, щоб:

- запропонувати молодим сім'ям, молоді, студентам виключно високу якість життя, що відповідає найвищим стандартам, особливо в найважливіших сферах життя: житло, освіта, охорона здоров'я, безпека, дозвілля і відпочинок;
- створювати привабливі й зорієнтовані на майбутнє умови розташування для великих, середніх і малих компаній, які інвестують у сучасні робочі місця, інновації, а також у національний/міжнародний ринок.

Місія муніципальної влади – професійно, постійно та ефективно служити мешканцям Житомира, створюючи умови для комфортного і безпечного проживання, самореалізації та розвитку.

Муніципалітет створює різноманітні можливості для підвищення якості життя людей, які живуть, розвивають бізнес, працюють, навчаються або відпочивають у місті. Підвищення якості життя залежить від можливостей, використовуючи які людина прагне досягти бажаного рівня якості життя самостійно, а також відповідально співпрацюючи з іншими членами суспільства.

Створюючи гармонійне, зручне і безпечне середовище для проживання, праці та відпочинку, допомагаючи людям отримати освіту та бути прийнятими в суспільстві й забезпечуючи одночасно традиційну та креативну підприємницьку діяльність і створення нових робочих місць, міська рада та її виконавчі органи пропонують мешканцям Житомира різноманітні можливості для втілення їх бажань та реалізації себе за умов, що вони не суперечать інтересам суспільства.

Велопробіг на майдані Соборному під час Велодня-2017 / Джерело: Фотоархів GIZ

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток конкурентоспроможної економіки

із 0
земі
с
рів
продукції
дохід на

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток конкурентоспроможної економіки | Як ми бачимо ефективне місто

Конкурентоспроможна економіка – розвиток місцевого малого та середнього бізнесу, підвищення можливостей для зовнішніх та внутрішніх інвестицій, просування місцевих компаній на ринках держави та за кордоном – визначає високі можливості добробуту та економічної самореалізації мешканців міста, підвищення його ідентичності на регіональному та міжнародному рівнях, є запорукою сталого розвитку та стійкості міської громади в умовах динаміки ринку.

Висока увага до інтересів локальних компаній при розвитку інфраструктури, запровадження сучасних підходів до підтримки бізнесу, сприяння налагодженню співпраці в межах кластерів, просування брендів місцевих виробників як невід'ємної частини бренду міста забезпечують формування сприятливого середовища для ведення та активізації економічної та інвестиційної діяльності.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

- 1.1. Формування сприятливого інвестиційного клімату
- 1.2. Малий та середній бізнес – основа економічного розвитку міста
- 1.3. Впровадження нових форм та напрямів організації економіки
- 1.4. Просування економічного потенціалу міста на національній та міжнародній арені

Завдання | Як ми будемо діяти

- Створити інформаційну платформу інвестиційного і кадрового потенціалу міста
- Забезпечувати комплексний супровід інвесторів та інвестиційних проектів
- Сприяти ефективному використанню промислових зон та розвитку їх інфраструктури
- Створювати та розвивати інфраструктуру підтримки бізнесу
- Впроваджувати фінансові механізми підтримки розвитку підприємництва
- Формувати комунікаційні майданчики для бізнесу, освіти та влади
- Здійснювати організаційну та промоційну підтримку кластерів шляхом проведення тематичних семінарів, форумів, виставок тощо
- Визначити та підтримувати пріоритетні сфери економіки міста
- Сприяти формуванню креативного сектора економіки та розвитку творчих професій
- Підтримувати та залучати підприємства міста до участі у національних та міжнародних бізнес-подіях (виставках, форумах, конкурсах, культурних проектах тощо)
- Використовувати потенціал експертів, компаній, торгових представників, офіційних візитів керівництва для просування міста, товарів і послуг
- Розвивати міжнародні партнерські відносини, розповсюджувати успішні практики, що впроваджені в місті

**Формування
сприятливого
інвестиційного
клімату**

Забезпечення сприятливих передумов для активізації інвестиційної діяльності у місті передбачає формування відповідних інвестиційних пропозицій для потенційних інвесторів. Для цього проводитиметься інвентаризація інвестиційних об'єктів міста шляхом збору та оцінки інформації щодо незадіяних земельних ділянок та виробничих площ, опису їх параметрів, створення і постійної підтримки каталогу земельних ділянок і споруд, привабливих як для внутрішніх, так і для зовнішніх інвестицій (інвестиційний паспорт міста).

Функціонування системи супроводу та сприяння інвесторам включатиме запровадження єдиного вікна інвестора для швидкого проходження процедур, необхідних для початку роботи на території міста. Міська інвестиційна агенція супроводжує інвесторів стратегічних інвестиційних проєктів від початкової консультації до реалізації інвестицій та здійснює їх проходження за всіма адміністративними процесами. Міська рада запроваджуватиме відповідні регуляторні акти, що передбачають впровадження стимулів для залучення інвестицій.

Важливою ланкою нової економічної політики міста, здатною активізувати інвестиційну діяльність, стане модернізація технічної інфраструктури міста та інтегрований розвиток промислових зон Житомира, що передбачає створення комфортних умов для забезпечення виробничої діяльності.

**Малий та середній
бізнес – основа
економічного
розвитку міста**

Основою економічної активності Житомира, окрім великих компаній, є малі та середні підприємства, що забезпечують велику кількість робочих місць, а також різноманіття галузевої структури, розробляють і впроваджують інноваційні продукти та послуги. Малі та середні компанії, що базуються у Житомирі, є запорукою економічної стійкості, адже у випадку економічних ускладнень вони залишаються у місті.

Активізація розвитку малого підприємництва передбачає забезпечення функціонування ефективної системи бізнес-інформації, яка може використовуватися підприємцями для покращення процесу прийняття рішень. Для цього передбачаються розробка та підтримка віртуального бізнес-центру з можливістю здійснення всіх необхідних процедур відкриття та закриття бізнесу, отримання дозвільних документів, проведення моніторингу бізнес-клімату та формування рекомендацій щодо його поліпшення.

Стимулювання розвитку малого підприємництва як структуротвірного елемента економіки міста передбачає необхідність формування відповідної системи підтримки для підприємців. Насамперед це створення і розвиток інфраструктури для малого і середнього бізнесу: бізнес-клубів, бізнес-шкіл, бізнес-інкубаторів, центрів регуляторної підтримки тощо. Також визначатимуться пріоритетні для міста напрями підприємництва та їх пропагування; проводитимуться конкурси інвестиційних та інноваційних проєктів для малих підприємств, їх фінансова підтримка та просування на українські та міжнародні ринки.

**Впровадження нових
форм та напрямів
організації економіки**

Для забезпечення економічного прориву міста, окрім традиційних форм організації економіки, перспективним є впровадження новітніх підходів, що має зміцнити позиції

компаній міста на зовнішніх ринках і збільшити кількість привабливих пропозицій на ринку праці міста. Зокрема це формування кластерів, розвиток креативної економіки, підтримка пріоритетних напрямів економіки міста.

Кластери визначаються як форма взаємовигідної співпраці та синергії як компаній, так і інших учасників процесу економічного розвитку – дослідницьких установ, освітніх центрів та управлінського сектора. Місто сприятиме формуванню кластерів як у вже розвинених, так і у перспективних напрямках, як на основі підприємств, що вже успішно функціонують, так і через залучення українських і закордонних компаній до економіки міста.

Взаємодія виробничих компаній з дослідницькими установами забезпечить швидкий шлях від розробки інноваційних продуктів і послуг до виходу їх на ринок, а залучення освітніх центрів – як актуалізацію освітніх програм, так і підготовку кадрів, потрібних для місцевих компаній. Водночас формування спільної маркетингової політики та ефективного управління процесами має також зробити Житомир привабливим для розміщення кластерних компаній.

Розвиток кластерів здійснюватиметься шляхом створення спеціалізованих організацій для координації та стимулювання діяльності їх суб'єктів, промо-інформаційного забезпечення діяльності кластерів, підтримки процесу розробки стратегій розвитку і планів їх реалізації як для вже сформованих, так і для потенційних кластерів. Дієвим інструментом розвитку кластерів також є формування сприятливих земельних відносин, у першу чергу в промисловій зоні міста.

Ефективним підходом підвищення конкурентоспроможності економіки є визначення та підтримка пріоритетних напрямів, виходячи з існуючого рівня розвитку та інтеграції підприємств і пріоритетів перспективного розвитку. Враховуючи це, у Житомирі визначено наступні пріоритетні напрями економіки у сферах легкої, харчової промисловості та впровадження інноваційних та інформаційних технологій:

- Кластери з виробництва органічної продукції розвиватимуться в місті завдяки вже наявному потенціалу переробних підприємств харчової галузі, таких як ПАТ «Житомирський маслозавод», ДП «Старокостянтинівський молочний завод», ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», ТОВ «М'ясо Полісся», ТОВ «Виробничо-комерційна фірма "Перлина Полісся"», ПАТ «Ліктрави», потужному науковому і освітньому потенціалу Житомирського національного агроекологічного університету та через зростаючий попит споживачів на продукцію органічного походження.
- ІТ-кластери вже мають реальні передумови формування, адже наразі більшість ІТ-компаній сконцентровані у 4 бізнес-центрах міста. Загалом у цій сфері працюють близько 2000 ІТ-спеціалістів європейського рівня, що об'єднані у понад 50 компаній (серед них – представництва ІТ-компаній, головні офіси яких знаходяться в Кремнієвій долині, Нідерландах, Ізраїлі). Передумовою подальшого кластерного розвитку ІТ-сектора є наявність напряму спеціалізації підготовки студентів «Інформаційно-комп'ютерні технології» у Житомирському державному технологічному університеті та Житомирському державному університеті ім. Івана Франка.

- Кластер з виробництва панчішно-шкарпеткових виробів може бути створений завдяки поєднанню потенціалів великого підприємства ПРАТ «Екотекстиль» (включно з його навчальною базою) та близько 15 малих підприємств, що перебувають «у тіні». Наразі ж продукція цієї галузі у різних цінових сегментах має попит як на національному, так і на європейському ринках.
- Кластер з виробництва взуття розвиватиметься на потенціалі 5 експортоорієнтованих підприємств та близько 10 малих підприємств, що перебувають «у тіні». Наразі Житомир має потужний сировинний і трудовий ресурси для розширення ринків збуту якісного взуття та розвитку галузі.
- Кластери з Green-Energy-Solutions, рішень «зеленої енергетики», стимулюватимуть поширення інноваційних технологій у сферах енергозбереження, енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії. Основою для таких кластерів є близько 80 підприємств галузей будівництва, виробництва готових металевих виробів, машинобудування та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, що вже працюють у Житомирі.

Перспективним напрямом збільшення економічної активності міста є розвиток креативного сектора економіки і творчих професій. У Житомирі наявна велика мережа навчальних закладів творчого спрямування, великим ринком для креативної індустрії є розташований неподалік Київ, у місті вже започатковано чимало агенцій, студій, бюро та майстерень у сферах медіа та реклами, архітектури та дизайну, що загалом є передумовою для стрімкого розвитку сектора креативної економіки.

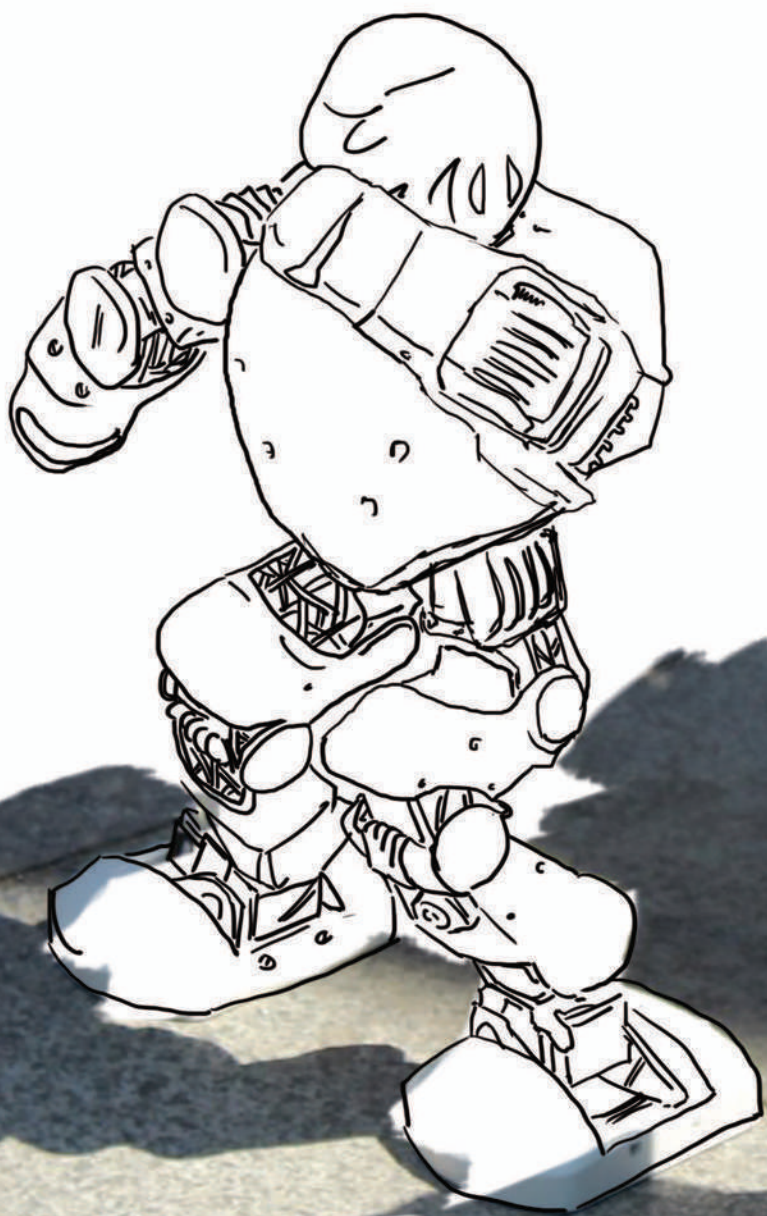
**Просування міста
і локального бізнесу
на вітчизняній
та міжнародній аренах**

Свідченням конкурентоспроможності економіки є збільшення частки продукції, товарів, послуг на зовнішніх ринках, як національних, так і міжнародних, тож відповідне просування є запорукою зростання економічної активності компаній міста та популяризації локальних брендів. Формами реалізації цього є:

- підтримка та залучення виробників міста до національних і міжнародних виставкових заходів, конкурсів та ін.;
- забезпечення максимального використання потенціалу торгових представництв та закордонних візитів керівництва міста для просування продукції компаній міста;
- розвиток міжнародних партнерських відносин; створення мережі співпраці з містами України, які мають спільні з Житомиром програми фінансування (GIZ, SECO та ін.);
- поширення власного досвіду серед інших міст (тренінги та поради для міст України щодо розробки КІРМ, впровадження демонстраційних проектів, енергетичної реконструкції, модернізації системи водопостачання тощо);
- поширення ярмарків як міської маркетингової форми з акцентом на кластери;
- позиціонування компаній з міжнародними, загальноєвропейськими ринками збуту як «послів» для просування бренду міста.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Розвиток людського капіталу, інфраструктури
та управління через впровадження
нових підходів і технологій

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Розвиток людського капіталу, інфраструктури та управління через впровадження нових підходів і технологій | Яким ми бачимо інноваційне місто

Житомир – місто, яке швидко реагує на динамічні зміни ринку та відкриває можливості для реалізації людського потенціалу, самореалізації жінок та чоловіків різного віку. Якісна освіта дітей є запорукою розвитку міста і привабливості проживання для молоді та молодих сімей. Поєднання діяльності наукових, освітніх та виробничих установ сприяє поширенню інновацій та розвитку творчих індустрій, що робить Житомир привабливим для працевлаштування та самореалізації. Житомир – це місто, що створює сприятливі умови для навчання й економічної діяльності за рахунок широких можливостей використання інформаційних технологій та систем електронного урядування. Аналіз даних та розумні технології стають основою прийняття ефективних управлінських рішень і запорукою підвищення якості життя у місті.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

2.1. Формування та розвиток людського капіталу

2.2. Підтримка інноваційної діяльності

2.3. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життя

Завдання | Як ми будемо діяти

- Забезпечувати високу якість та сучасний рівень дошкільної і середньої освіти
- Розвивати інфраструктуру, зміцнювати кадровий потенціал та вдосконалювати методологічну базу навчальних закладів
- Освіта впродовж життя: підтримувати розвиток альтернативних форм освіти
- Адаптувати вищу і професійно-технічну освіту до потреб сучасного ринку праці
- Забезпечувати місто інноваційно-дослідницькою інфраструктурою і технологіями
- Здійснювати організаційну, фінансову та інформаційну підтримку інноваційного потенціалу міста
- Залучати вищі навчальні заклади до розвитку економіки та ринку праці
- Визначати і враховувати у міських програмах інноваційної діяльності пріоритетні галузі та «сектори росту»
- Запроваджувати збір та аналіз даних у всіх сферах міського господарства за принципами «великих даних»
- Впроваджувати концепцію «розумного міста» при плануванні і функціонуванні всіх сфер міського розвитку та інфраструктури
- Впроваджувати електронне урядування у роботу міських служб

Формування та розвиток людського капіталу

Розвиток Житомира неможливий без інвестицій у розвиток людини, в освіту мешканців міста, створення умов для їх самореалізації у трудовій, творчій та особистісній сферах. Запорукою формування та розвитку людського капіталу має стати забезпечення високоякісної і сучасної освіти на всіх рівнях – загальної та спеціальної, формальної та неформальної. А впровадження концепції навчання впродовж життя, в свою чергу, – ефективним інструментом адаптації людини до швидких змін розвитку суспільства.

Підтримка інноваційної діяльності

Зростаючі вимоги на ринку праці наразі висуваються не лише до вмінь людини, потрібних для участі у певних виробничо-технологічних процесах, а й до загального рівня компетентності, здатності приймати ефективні рішення, вміння налагоджувати та підтримувати контакти з людьми, бачити перспективу, розвивати політичну і соціальну лояльність, відповідальність, корпоративність, креативність, інноваційність. Означені компетенції мешканців міста сприяють розвитку інтелектуальної економіки, що супроводжується зростанням попиту на людський капітал та підвищенням інвестиційної привабливості міста.

Формування інвестиційної привабливості Житомира потребує сучасної науково-дослідної й інноваційної роботи навчальних закладів, наявності місцевих прикладних розробок та створення інфраструктури інноваційної діяльності, забезпечення належного рівня захисту інтелектуальної власності, підвищення рівня інноваційної культури громади та бізнесу.

Заклади дошкільної та загальної середньої освіти потребують забезпечення необхідним експериментальним обладнанням для ефективної профорієнтаційної та дослідницької роботи, розвитку компетенцій дітей і молоді з урахуванням світових тенденцій ринку праці. Разом із тим, важливим є створення системи інституцій (центрів розвитку кар'єри, профорієнтації) та заходів для швидкої і гнучкої підготовки, перепідготовки фахівців різного віку відповідно до потреб ринку праці та визначених пріоритетів розвитку економіки.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життя

Управління містом та розвиток інноваційної діяльності потребує широкомасштабного застосування інформаційних технологій, збору даних, впровадження інтелектуальних систем, електронного урядування для доступу до всіх електронних послуг громадян і суб'єктів господарювання з урахуванням їхніх потреб.

Ведення інтегрованих баз даних та єдина система аналізу параметрів міських процесів й інфраструктури дозволять налагодити прийняття швидких та ефективних рішень як в оперативному управлінні містом, так і при поточному та стратегічному плануванні. Поєднання підходів «великих даних» (Big data) та «розумного міста» (Smart City) також має сприяти оптимізації використання ресурсів, міської мобільності та впровадженню електронного урядування.

Впровадження е-урядування сприятиме формуванню клієнтоорієнтованого підходу роботи міських служб. Спрощення взаємодії з органами влади і доступу до публічної інформації, офіційних документів і рішень адміністративних органів дозволить бізнесу та громадянам брати участь у процесі прийняття рішень. Також широке впровадження е-урядування дасть можливість збору більш актуальної й оперативної інформації про місто для прийняття якісних управлінських рішень і розвитку міста.

КОМФОРТНЕ МІСТО

Сучасна інфраструктура для проживання,
ділових людей та відвідувачів міста

КОМФОРТНЕ МІСТО

Сучасна інфраструктура для проживання, ділових людей та відвідувачів міста |

Яким ми бачимо комфортне місто

Житомир пропонує високий рівень комфорту з сучасною та привабливою інфраструктурою для мешканців, гостей міста та бізнесу. Компактна міська структура надає великі можливості для запровадження практик сталої міської мобільності, а динамічне оновлення територій та будівель на сучасних принципах планування стає запорукою успішного розвитку економіки та підвищення якості життя мешканців.

Трансформації торговельних та промислових районів, формування локальних центрів і розвиток публічних просторів у мікрорайонах, потужного центру міста регіонального значення формують умови для збалансованого і сталого розвитку міста та агломерації.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

3.1. Розвиток житлового фонду на основі сучасних планувальних, технологічних та управлінських рішень

3.2. Потребоорієнтоване забезпечення нерухомістю бізнесу, сфери послуг та соціальної інфраструктури

3.3. Досягнення сталої мобільності в компактному місті

Завдання | Як ми будемо діяти

- Стимулювати розвиток житлового фонду для підтримки фахівців пріоритетних напрямів розвитку міста
- Формувати відповідальність власників житла через співфінансування реновації житлового фонду
- Підтримувати використання сучасних стандартів інфраструктури та енергоефективних технологій у новому житловому будівництві
- Сприяти концентрації роздрібної торгівлі у центрі міста та центрах житлових районів і стримувати поза межами цих територій
- Розвивати території промислового та логістичного призначення із забезпеченням умов ведення бізнесу
- Розвивати пішохідний рух та пішохідні простори, забезпечувати доступність міського простору
- Створити мережу велосипедних маршрутів з окремою дорожньою інфраструктурою й інфраструктурою паркування та зберігання
- Розвивати мережу громадського електротранспорту як альтернативу приватному автотранспорту
- Розвивати пасажирські вузли та логістичні центри приміських, міжміських та міжнародних перевезень
- Підвищити ефективність використання приватних автомобілів через управління паркувальним простором та спільне користування
- Створити інтегровану систему транспортної мобільності міста та агломерації з єдиною системою оплати проїзду

3.4. Застосування сучасних підходів міського планування, координації, управління та адміністрування для гармонійного розвитку міста та агломерації

- Створити раду агломерації в межах Житомирського району з метою координації генеральних та поточних планів розвитку і реалізації спільних інфраструктурних проєктів
- Здійснити децентралізацію міського управління шляхом реорганізації адміністративних районів міста відповідно до реальних міських утворень (Богунія, Крошня, Польова тощо)
- Створити і вести містобудівний кадастр, запровадити стале управління земельними ресурсами як основний інструмент досягнення довгострокових цілей розвитку міста

3.5. Забезпечення стійкого розвитку центру міста, що має пріоритет на рівні регіону

- Перепланувати центральні вулиці з підвищенням привабливості для пішоходів, розвитком велосипедної інфраструктури, забезпеченням вуличного паркування та розвитком місцевої торгівлі і закладів громадського харчування
- Здійснити ревіталізацію майданів Соборного та Перемоги з влаштуванням публічного простору для масових заходів, зручним транспортно-пересадковим вузлом та скороченням використання простору автотранспортом
- Здійснити ревіталізацію території навколо центрального ринку (Житній ринок/Хлібний ринок/ринок Рада): забезпечити розвиток торговельного центру, пішохідних зон для посилення функції центру міста як головного торгового центру міста та протидіяти великим торговельно-розважальним і торговельним центрам на околицях, забезпечити посилення роздрібної торгівлі на вулицях Михайлівській та Київській
- Здійснити ревіталізацію промислових територій у центрі міста з наданням їм громадської функції («Електровимірювач», Хмелефабрика та ін.)

3.6. Формувати та розвивати центри мікрорайонів, що мають пріоритет над широкою міською територією

- Забезпечити велику кількість різноманітних функцій центрів мікрорайонів
- Створити центральні публічні простори мікрорайонів із забезпеченням комфортного перебування та проведення дозвілля різними категоріями мешканців
- Розвивати продовольчі ринки у житлових районах із відповідним забезпеченням транспортним сполученням як у межах району, так і для приміських перевезень

Розвиток житлового фонду на основі сучасних планувальних, технологічних та управлінських рішень

Потреба у додатковому житлі в Житомирі є меншою мірою результатом збільшення населення, а в першу чергу викликана необхідністю поліпшення диверсифікації пропозиції житла, його якості та мінімізації переповненості помешкань. Поряд із цим, важливим є створення привабливих умов для фахівців пріоритетних напрямів розвитку міста і перетворення Житомира у комфортне місто для молодих сімей та студентів.

У справі ревіталізації морально та фізично застарілого житлового фонду ключовим є формування відповідальності власників житла через співфінансування реновації будинків на основі сучасних енергоефективних технологій, а у новому будівництві це має поєднуватися з використанням сучасних стандартів інфраструктури, доступності та планувальних рішень.

Для підсилення компактності міста як надзвичайно важливої характеристики Житомира з точки зору якості життя загалом та передумов впровадження практик сталої міської мобільності зокрема, пріоритетними територіями у ревіталізації житлових кварталів зі збільшенням щільності населення є центри фокус-зон – житлових мікрорайонів, а також території садибної забудови у центрі міста.

Це має поєднуватися з підтримкою та посиленням різноманітності типів житла для задоволення різних житлових потреб населення (студентів, людей похилого віку, людей з інвалідністю, молодих сімей тощо). В свою чергу, більша щільність населення забезпечує збільшення попиту і посилює інфраструктуру центрів мікрорайонів.

**Потребоорієнтоване
забезпечення
нерухомістю бізнесу,
сфери послуг
та соціальної
інфраструктури**

У місті Житомир у центральній частині є багато промислових і складських територій, які порожні або закинуті й можуть використовуватися у житлових, комерційних та офісних цілях. Ревіталізація цих територій має переваги перед освоєнням незабудованих земель і сприяє як ефективному використанню земель, доріг та систем комунікацій, так і екологічній меті – мінімізації використання відкритих для будівництва ділянок.

Концентрація роздрібної торгівлі в центральній частині міста та центрах житлових районів і стримування за межами цих територій має сприяти формуванню, посиленню та розвитку таких центрів. Тому необхідно запобігти створенню нових великих торгових об'єктів або подальшому розвитку наявних за межами центрів.

Створення сучасних індустріальних, технологічних та логістичних парків має сприяти реалізації можливостей Житомира як логістичного та виробничого центру регіону і динамічному розвитку окремих територій та кластерів міської економіки.

Нові сучасні школи та дитячі садки у житлових районах, привабливі центральні торговельні квартали, інноваційні логістичні та виробничі комплекси мають стати запорукою позиціонування Житомира як міста динамічного розвитку, високого стандарту якості життя та зручності ведення бізнесу.

**Досягнення сталої
мобільності
в компактному
місті**

Ця стратегічна ціль має поєднати природні переваги Житомира як компактного міста з сучасними підходами до організації міської транспортної системи та містопланування загалом, зниженням шкідливих викидів транспортними засобами і підвищенням безпеки дорожнього руху із запровадженням принципу нульової терпимості до смертності і травматизму внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Як свідчить досвід міст світу, що вже стикнулися з високим рівнем автомобілізації, єдиним дієвим шляхом є створення

привабливих для мешканців та гостей міста альтернатив для переміщення містом. Розвиток мереж громадського електротранспорту (трамвай, тролейбус, електробус), велосипедних та піших маршрутів має зменшити коефіцієнт використання індивідуального автотранспорту автовласниками та зниження мотивації серед мешканців мати власний автомобіль або часто його використовувати.

Запровадження сучасних підходів міської мобільності має суттєво відобразитися на змінах міського простору – планування вулиць, виходячи з їхнього багатофункціонального використання, на принципах активного дизайну, забезпечення доступності міського простору для маломобільних груп населення, впорядкування паркувального простору, створення сучасних пасажирських пересадкових хабів, інтегрованої системи транспортної мобільності міста та агломерації з єдиною системою оплати проїзду.

Важливим завданням у підвищенні якості життя мешканців міста та динамічності міської економіки є розвиток міжміського залізничного та авіаційного сполучення. Електрифікація залізниць із створенням транзитних пасажирських та вантажних маршрутів, розвиток аеропорту як центру лоукост пасажирських рейсів та вантажних перевезень має перетворити Житомир на потужний регіональний транспортний хаб міжміського та міжнародного руху.

**Застосування
сучасних підходів
до міського
планування,
координації,
управління
та адміністрування
для гармонійного
розвитку міста
та агломерації**

Розвиток Житомира тісно пов'язаний із сусідніми населеними пунктами. Вже наявні будівельні проекти потребують співпраці у забезпеченні соціальної і технічної інфраструктур, транспортних шляхів (наприклад, поблизу Крошні). Тому розвиток міста до 2030 року потребує співпраці з сусідніми громадами та областю загалом. Створення Ради агломерації дає можливість координувати та керувати цими процесами.

Формування Житомира як потужного урбанізованого центру регіону має забезпечити стійка структура «потужний центр міста, що має пріоритет на рівні регіону» – «мікрорайони з власними локальними центрами» – «агломерація з децентралізованою системою управління» із залученням прилеглих населених пунктів на принципах партнерства та взаємовигідного співробітництва.

Інституції та послуги, які часто користуються попитом жителів, у майбутньому будуть децентралізовані й переміщені в районні центри. Це також вимагає адаптації системи адміністративних районів до фактичних міських формувань, орієнтованих на фокус-зони КІРМ (Богунія, Крошня, Польова та ін.).

Розміщення підприємств, будівництво нового житла, розвиток мережі вулиць та комунікацій потребують земельних ресурсів. Активна земельна політика міста з викупом землі у приватних власників та продажем інвесторам під визначені проекти має сприяти як інфраструктурному розвитку Житомира, так і економічному становленню міста.

Прозорі процеси планування вимагають даних та інформації для адміністрації, а також для жителів, підприємств та інвесторів. Із запровадженням та розвитком містобудівного кадастру (на основі сучасних систем геопросторових даних) вся інформація, що стосується планування та міських процесів, може бути чітко структурована для аналізу.

**Забезпечення
стійкого розвитку
центру міста,
що має пріоритет
на рівні регіону**

Сильний головний центр є передумовою для сильного міста. Головний центр для Житомира має поширювати свої пропозиції по всьому місту та в усьому регіоні/області. Цього можна досягнути, якщо установи і послуги загальноміського та регіонального значення зосереджені в головному центрі Житомира.

Разом із тим, головний центр страждає від втрати функціональності у високоякісній роздрібній торгівлі. Це стосується як центрального ринку (Житній ринок/Хлібний ринок/ринок Рада), так і Михайлівської та Київської вулиць. Втрата високоякісної роздрібної торгівлі особливо помітна на вулиці Михайлівській.

Ключовим завданням є посилення привабливості головного центру загалом, і особливо у сфері роздрібної торгівлі. Окрім реалізації власне торговельної функції, увагу потрібно звернути й на підвищення якості міського простору з точки зору відвідувачів через створення пішохідних алей та публічних просторів, а також поліпшення транспортної доступності через розвиток велосипедної інфраструктури, громадського транспорту та вуличного паркування.

Родина житомирян на прогулянці у Парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна / Джерело: Фотоархів GIZ

Здійснити це передбачається через реалізацію низки знакових для міста проектів, що поєднують ревіталізацію території, транспортне планування та розвиток публічних просторів. Зокрема це територія в районі Житнього ринку, майдани Соборний і Перемоги, колишні промислові території заводу «Електровимірювач», Хмелефабрики. Майбутні функції цих територій дуже різноманітні:

- Майдан Соборний має набагато більший потенціал, ніж лише транспортне використання. Зі скороченням площі для руху транспорту жителі зможуть створити нову зону для активного використання, а майдан Перемоги може бути перетворений на зручний транспортно-пересадковий вузол.
- Завдяки територіям центрального ринку (Житній ринок/Хлібний ринок/ринку Рада) та прилеглій автостанції постає можливість знову зробити головний торговельний центр найважливішим торговим центром міста та регіону. Розвиток торгового центру з високоякісною продукцією буде впливати та поширювати свої послуги по всьому місту та регіону, водночас збільшуючи кількість людей і економічний обіг на вулицях Михайлівській та Київській.
- Занедбані промислові райони у межах центру міста («Електровимірювач», Хмелефабрика та ін.) надають великий потенціал для ущільнення всередині міста. Торгові центри і роздрібна торгівля місцевого та регіонального значення повинні бути виключені з цих територій, щоб не ставити під загрозу розвиток території центрального ринку.

Загалом це створює мережу місць активності різного спрямування в межах пішохідних комунікацій, що забезпечує поєднання різноманіття та багатофункціональності міського центру з яскравою індивідуальністю його окремих кварталів, площ та знакових об'єктів.

**Формування
та розвиток центрів
мікрорайонів,
що мають пріоритет
над широкою
міською територією**

Посилення центру міста відбувається одночасно з формуванням та посиленням центрів мікрорайонів, що характеризуються високою концентрацією змішаного поєднання роздрібно торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), житла (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури, в тому числі дитячих садків, початкових шкіл тощо (6), креативної економіки (7), культурно-освітніх закладів (8), міського управління (9), установ першої медичної допомоги (10), громадських просторів (11) та розважальних центрів (12).

Висока концентрація різноманітних функцій забезпечує низку позитивних наслідків як для якості життя мешканців, так і для розвитку місцевого бізнесу і підвищення ефективності міської інфраструктури. Для населення такий підхід дає можливість задоволення значної частини потреб у своєму районі, без необхідності долати довгі відстані. Це особливо важливо для молодих сімей (у першу чергу матерів), пенсіонерів, людей з інвалідністю, дітей та інших маломобільних груп населення.

З позицій економічного розвитку такі центри стають точками зростання роздрібно торгівлі, в першу чергу щоденного споживання, з великою кількістю відвідувачів, що робить роздрібні підприємства, офіси, служби з надання послуг, соціальні установи економічно життєздатними. А це забезпечує постійний попит на орендовані приміщення

і магазини та гарантує довгостроковість надання послуг, забезпечує розміщення робочих місць на територіях високої щільності населення.

Концентрація активності у центрах мікрорайонів підвищує ефективність використання інфраструктур: об'єкти транспортної інфраструктури, енергопостачання, водогону та каналізації ефективно використовувати за великої щільності населення. А розміщення торгівлі продовольчими товарами передбачає розвиток продовольчих ринків у житлових районах із відповідним забезпеченням транспортним сполученням, у тому числі для приміського сполучення із сільською місцевістю.

Загалом це сприяє суспільній активності, посилює ототожнення населення з його районом і, відповідно, підвищує соціальну єдність території та забезпечує формування міських територіальних громад. Інфраструктурно це підсилюється через створення центральних публічних просторів районів із забезпеченням комфортного перебування та проведення дозвілля різними категоріями мешканців.

АКТИВНЕ МІСТО

Створення середовища для самореалізації
та змістовного дозвілля

● АКТИВНЕ МІСТО

Створення середовища для самореалізації та змістовного дозвілля |

Яким ми бачимо активне місто

Привабливість будь-якого міста для жителів, туристів і потенційних інвесторів безпосередньо пов'язана з його культурною ідентичністю, унікальністю та активністю громадського життя. Житомир як місто активних людей, які генерують оригінальні ідеї, легко втілюють у життя свої задуми, дбають про збереження та розвиток історико-культурної спадщини, власне здоров'я, а також здоров'я своїх дітей, стає середовищем успішної самореалізації та змістовного дозвілля.

Історичний досвід останніх десятиліть, як і тенденції розвитку сучасного постіндустріального світу, свідчить, що саме «виробництво» ідей, новації в галузі культури, туризму і спорту роблять міста успішними та конкурентоспроможними. А розвиток культурної спадщини та подієвий туризм підкреслюють унікальність і впізнаваність міста на національній та міжнародній аренах.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

4.1. Формування та забезпечення культурних запитів

4.2. Збереження та розвиток історико-культурної спадщини міста

4.3. Формування туристичної привабливості та гостинності міста

Завдання | Як ми будемо діяти

- Створити інформаційну мережу, присвячену культурним, науковим, туристичним і спортивним подіям
- Модернізувати, розвивати наявні й облаштувати нові громадські простори в центрі міста як хаби для культури, креативних індустрій, туризму й організації дозвілля
- Модернізувати, розвивати наявні й облаштувати нові громадські простори в мікрорайонах міста з урахуванням культурних запитів різних цільових, вікових і соціальних груп
- Сприяти інтеграції освітніх закладів у культурне життя міста
- Зберігати та розвивати пам'ятки культурно-історичної спадщини через реєстрацію, реставрацію та реновацію
- Розвивати наявні та створювати нові музеї й інформаційні центри
- Здійснювати брендинг Житомира через імена відомих людей, пов'язаних із містом (музеї, конференції, лекторії, фестивалі, інтернет-ресурси, мас-медіа та ін.)
- Розвивати туристичну інфраструктуру та підвищувати гостинність міста
- Створювати нові, привабливі для туристів, об'єкти та простори
- Облаштувати туристичні маршрути у місті через планувальні та інфраструктурні рішення
- Організовувати унікальні регулярні події всеукраїнського та міжнародного масштабу для культурного брендингу міста

4.4. Підтримка здорового способу життя, масових та професійних видів спорту

- Спорудити багатофункціональний спортивний комплекс для ігрових видів спорту
- Реконструювати мережу стадіонів, спортивних споруд і майданчиків для масового та професійного спорту
- Розвивати інфраструктуру для водних видів спорту та дозвілля (закриті басейни і відкриті водойми)
- Облаштувати паркові зони, сквери і прибудинкові території для активного відпочинку та здоров'я

Формування та забезпечення культурних запитів

Створення передумов для самореалізації житомирян у культурній сфері й забезпечення запитів різних цільових, вікових і соціальних груп відповідно до їхніх інтересів і вподобань у майбутньому сприятиме «накопиченню» людського капіталу та конкурентоспроможності міста.

Поряд із розвитком і модернізацією вже наявних громадських просторів у центрі міста як своєрідних хабів для культури, креативних індустрій і туризму, не менш важливим є завдання створення й облаштування подібних просторів в окремих мікрорайонах.

Значно вагомішу роль у згаданих процесах мають відігравати освітні заклади різних форм і рівнів акредитації, інтеграція яких у культурне життя міста суттєво його поживавить й урізноманітнить. Йдеться насамперед про партнерство міської влади й університетів, які мають перетворитися на культурно-освітні платформи.

Збереження та розвиток історико-культурної спадщини міста

Історико-культурна спадщина міста важлива для посилення його туристичної привабливості та якості міського простору. Житомир потребує розробки цілісної програми реєстрації, реставрації та реновації міських пам'яток архітектури, а також створення уніфікованої мережі вказівників, знаків, пов'язаних із історичними та культурними об'єктами.

Вже сьогодні місто має значний потенціал у цій сфері, однак його туристична інфраструктура, особливо в центрі, потребує першочергового розвитку. Насамперед це стосується центральної частини міста в районі Старого та Нового бульварів, парку з пішохідним мостом, який приваблює туристів і житомирян, формуючи позитивний імідж міста.

Водночас, разом із сприянням розвитку вже наявної мережі музейних закладів і створенням нових, слід цілеспрямовано й системно популяризувати місто через імена пов'язаних із ним відомих діячів культури, політиків і вчених. Важливим центром збереження та розвитку історико-культурної спадщини міста мають стати Дім української культури і новостворений музей Житомира.

Формування туристичної привабливості та гостинності міста

Одночасно зі створенням єдиного інформаційного порталу й уніфікованої інформаційної мережі про культурні, просвітницькі, наукові та спортивні заходи передбачається створення туристично-інформаційного центру, а також нових,

**Підтримка
здорового способу
життя, масових
і професійних
видів спорту**

привабливих для туристів, просторів (наприклад, адаптивне використання Водонапірної вежі з подальшим розвитком прилеглих вулиць Пушкінської та Лермонтовської, облаштування оглядових майданчиків), розробка та впровадження туристичних аудіо- і відеотурів містом.

Житомир має розвиватися як місто міжнаціонального та міжкультурного діалогу. Для цього необхідне дбайливе ставлення до матеріальної і духовної спадщини міста як основи для формування та забезпечення різних культурних запитів, перспективним також є створення тематичних інформаційних центрів.

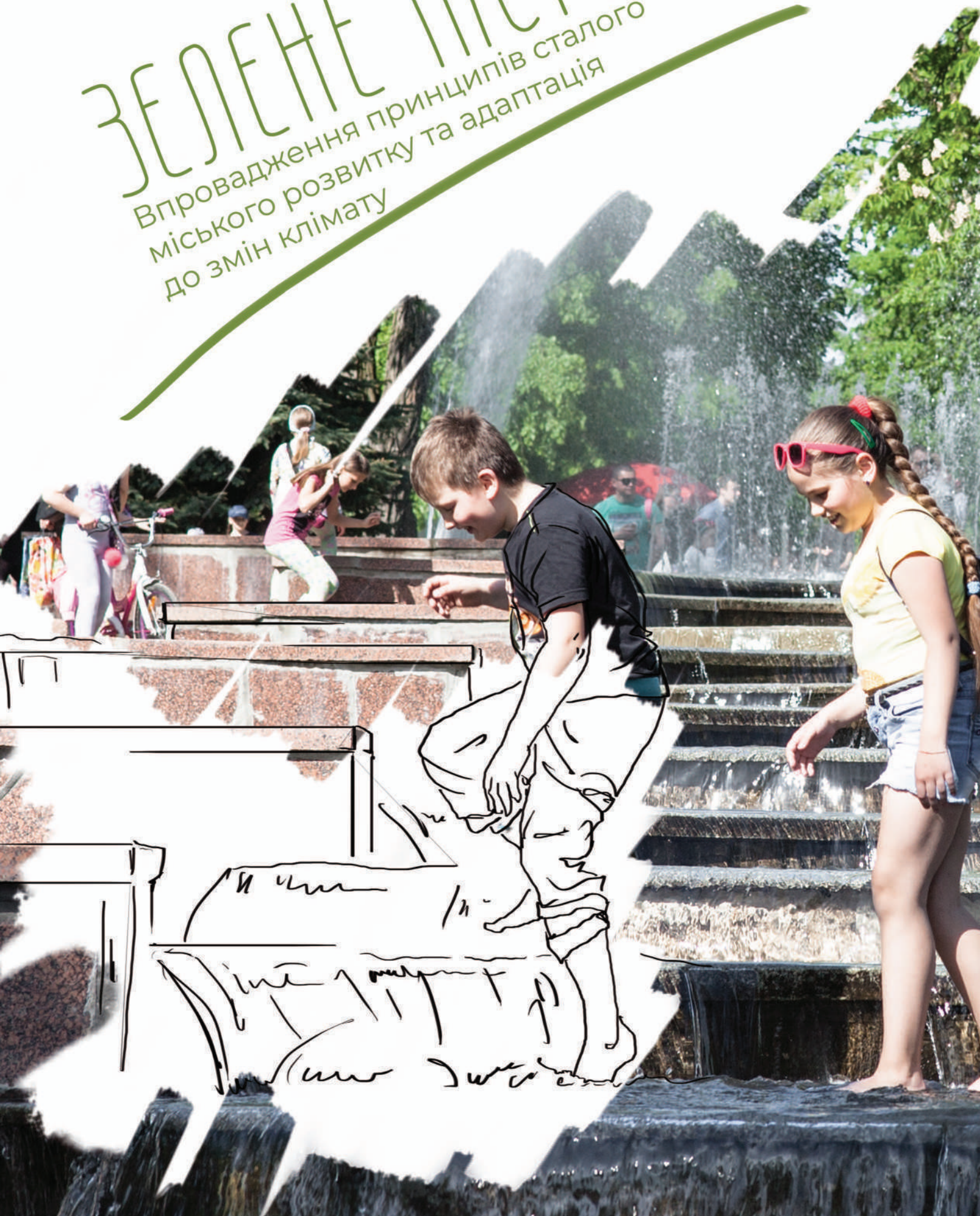
Водночас розвиток подієвого туризму, організація унікальних культурних подій всеукраїнського та міжнародного масштабу сприятиме підтримці бренду міста, його впізнаваності як в Україні, так і за кордоном.

Активними, творчими та здоровими мешканці Житомира будуть тільки за умови цілеспрямованої системної підтримки та популяризації здорового способу життя, розвитку інфраструктури для масових і професійних видів спорту.

Для цього передбачається спорудження багатофункціонального спортивного комплексу для ігрових видів спорту та басейну, реконструкція міської мережі стадіонів, спортивних споруд і майданчиків для масових і професійних видів спорту, а також розвиток інфраструктури для організації змагань із водних видів спорту на річці Тетерів, облаштування паркових зон для активного відпочинку й дозвілля.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Впровадження принципів сталого
міського розвитку та адаптація
до змін клімату

● ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Впровадження принципів сталого міського розвитку та адаптація до змін клімату |

Яким ми бачимо зелене місто

Принципи сталого розвитку наразі є визначальними для успішності сучасного міста. Глобальні питання зміни клімату знаходять своє відображення і в урбанізованому середовищі. В умовах інтенсивного використання територій виклики лише зростають і знаходять відображення у локальних явищах, що напряду впливають на людей.

Формування екологічної свідомості мешканців та бізнесу, якість води, повітря, розвиток зелених зон та озеленення вулиць і прибудинкових територій, раціональне управління ресурсами та відходами, екологічно чистий транспорт, енергоефективність, скорочення споживання викопних ресурсів, зменшення викидів CO₂, збільшення частки відновлюваних джерел енергії є не лише викликами і завданнями для міста, а й великими можливостями розвитку нових сфер економіки та підвищення якості життя.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

5.1. Формування та підтримка екологічно безпечного середовища

5.2. Формування екологічної свідомості та поведінки

5.3. Досягнення європейських стандартів енергоефективності та енергозбереження

Завдання | Як ми будемо діяти

- Запровадження публічного екомоніторингу параметрів природного навколишнього середовища
- Підвищення якості питної води шляхом реконструкції водопостачальних мереж, зміни технології очищення питної води, відкриття бюветів питної води
- Створення сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами, збору та переробки ресурсоцінних відходів
- Модернізація, реконструкція, будівництво сучасних каналізаційних мереж та підвищення ступеня очистки стічних вод
- Організація екологічного виховання у дитсадках, школах, коледжах, вищих навчальних закладах
- Впровадження екологічної просвіти мешканців міста, керівників підприємств та інших суб'єктів господарювання всіх організаційно-правових форм, державних посадовців та службовців
- Стимулювання впровадження екологічного менеджменту на підприємствах, в установах, організаціях, зон відпочинку, зелених зон у районах міста та передмістя
- Стимулювати розвиток та використання відновлюваних джерел енергії
- Поширення енергозберігаючих та енергоефективних технологій у новому будівництві, транспорті, житлово-комунальному господарстві та інших сферах
- Використання відновлюваних джерел енергії у сфері теплопостачання та електрогенерації

5.4. Збалансований розвиток зелених зон міста та передмістя

- Відновлення, реконструкція та збільшення рекреаційних і природно-заповідних зон міста
- Очищення водойм та облаштування зон активного відпочинку біля води
- Облаштування пішохідних та велосипедних маршрутів, що пов'язують публічні простори, зони відпочинку, зелені зони у районах міста та передмістя

Формування та підтримка екологічно безпечного середовища

Безпечне для людини навколишнє середовище передбачає екологічно чисті водоймища, повітря, ґрунти. Для здійснення комплексного аналізу та планування відповідних заходів має бути запроваджений мобільний екологічний моніторинг, що полягає у визначенні та контролі показників екологічного стану річок, озер, ґрунтів у скверах і парках, на прибудинкових територіях, а також у зонах особливої уваги, де наявне значне навантаження на довкілля.

Для забезпечення мешканців міста якісною питною водою та мінімізації втрат води під час транспортування споживачам передбачається реконструкція водопостачальних мереж, зміна технології очищення питної води, облаштування доступних для жителів бюветів питної води.

Створення сучасної системи знешкодження твердих побутових відходів, збору та переробки ресурсоцінних відходів дозволить зробити житлові квартали чистими і знизить навантаження на довкілля. Модернізація каналізаційних мереж та підвищення ступеня очистки стоків дощових вод стане першим кроком до очищення річок Тетерів та Кам'янка.

Формування екологічної свідомості починається з екологічного виховання у дитячих садочках та школах; поглиблення екологічних знань відбувається у коледжах, вищих навчальних закладах. Молодь та люди старшого віку можуть отримати екологічні знання та набути навички екологічно відповідальної поведінки за допомогою екологічної просвіти через ЗМІ та різноманітні просвітницькі проекти.

Обов'язковою є організація екологічної просвіти серед керівників підприємств та інших суб'єктів господарювання всіх організаційно-правових форм, державних і муніципальних посадовців та службовців, що має забезпечити врахування ними екологічного впливу при прийнятті управлінських рішень і запровадження екологічного менеджменту та маркетингу.

Досягнення європейських стандартів енергозбереження та ефективності

Використання відновлюваних джерел енергії мешканцями міста, суб'єктами господарювання, установами та організаціями стає нормою господарського життя та забезпечує зменшення викидів CO₂ і твердих часток. Перевага надаватиметься енергії, отриманій від відновлюваних джерел, зокрема гідроелектростанцій, сонячних батарей, спалювання пелет тощо.

У розвитку мобільності пріоритет надається використанню альтернативних приводних систем (акумуляторні батареї, водневі двигуни тощо) як у громадському, так і у приватному транспорті. При цьому збільшується питома вага комунального електротранспорту в міських перевезеннях.

**Збалансований
розвиток зелених
зон міста
та передмість**

У житлово-комунальному секторі здійснюється комплексне впровадження енергозберігаючих технологій, для приватних і громадських будинків обов'язковими стають термомодернізація і термоаудит.

З метою збереження та розвитку природних екосистем та середовищ існування флори і фауни, створення привабливих рекреаційних і спортивних зон для мешканців та гостей міста необхідні комплексне відновлення та реконструювання рекреаційних та природно-заповідних зон. При цьому особливої уваги потребує здійснення очистки річок та водойм, що знаходяться у межах міста та передмість.

Моніторинг зелених насаджень міста стає регулярною господарською практикою. Основою проєктів реконструкції парків і скверів стає ландшафтний дизайн, що забезпечує як природне різноманіття, так і зручності для дітей, людей похилого віку, батьків із дитячими візочками та людей з інвалідністю.

Парки, сквери, зелені зони поєднуються між собою зеленими коридорами, що стають частиною екологічної мережі міста, забезпечують поширення флори і фауни по всій його території. Це загалом знижує шумове навантаження, рівень CO₂ та нагрівання повітря у літню спеку. В той же час мережа пішохідних та велосипедних доріжок, облаштованих у зелених коридорах, забезпечує привабливість перебування та безпеку тересування мешканців міста.

Підвісний міст через річку Тетерів / Джерело: Фотоархів GLZ

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

Рівні можливості доступу для всіх категорій мешканців, співпраця та відповідальне урядування, якісна медицина і високий рівень безпеки

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

Рівні можливості доступу для всіх категорій жителів, співпраця та відповідальне урядування, якісна медицина і високий рівень безпеки | Як ми бачимо інклюзивне місто

Жителі Житомира – це люди різного віку, статі, національності, віросповідання, соціального статусу, люди різних фізичних і фінансових можливостей, і всі вони мають право на якісне життя, право на місто і на самореалізацію. Можливості залучення більшої кількості громадян до суспільної активності визначають успішність міста, впевненість та довіру жителів до міського простору і міської спільноти.

Подолання фізичних бар'єрів у міській інфраструктурі, гарантії громадської безпеки та якісної медичної допомоги, подолання бар'єрів на рівні свідомості і відносин у суспільстві, співучасть та залучення до прийняття рішень є передумовами не лише зниження навантажень на соціальні служби і конфліктності у суспільстві, збільшення відчуття соціальної справедливості, а й надає місту та його жителям можливості для вищої економічної та соціальної активності і, відповідно, вищої якості життя.

Стратегічна ціль | До чого ми прагнемо

6.1. Забезпечення рівних можливостей для всіх

6.2. Забезпечення партнерських відносин влади, громади, бізнесу

6.3. Забезпечення високого рівня громадської безпеки міського середовища

6.4. Забезпечення підтримки здоров'я жителів міста через профілактичні заходи та розвиток сімейної медицини

Завдання | Як ми будемо діяти

- Забезпечити доступність міської інфраструктури для всіх категорій суспільства
- Впроваджувати заходи, що сприятимуть підвищенню загального рівня толерантності в суспільстві
- Забезпечити збалансовану участь жінок і чоловіків у соціально-економічному житті та на рівні прийняття управлінських рішень
- Здійснювати інтеграцію вразливих категорій жителів через розвиток центрів підтримки та соціального підприємництва
- Застосовувати сучасні практики комунікації влади, громади і бізнесу через проведення форумів, фокус-груп, опитувань тощо
- Стимулювати громадську активність містян через використання партисипативних практик міського урядування
- Впровадити клієнтоорієнтовану систему надання адміністративних і соціальних послуг
- Залучати до реалізації суспільних послуг громадські організації і бізнес, у т. ч. на конкурсній основі
- Підвищити рівень громадської безпеки шляхом планувальних, інфраструктурних та організаційних рішень
- Сприяти оперативній діяльності екстрених служб
- Сприяти безпечному співіснуванню людей і тварин у місті
- Підтримувати спеціалізовані заклади вторинної медичної допомоги міжрегіонального та всеукраїнського значення
- Розвивати мережу медичних закладів надання медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини

Учасники Майстерні міста Житомир 2017 / Джерело: Фотоархів GIZ

- Формувати дієві механізми профілактики захворювань, інфекцій, травм та інших чинників, що негативно впливають на здоров'я жителів міста
- Створити медико-соціальні центри підтримки особливих категорій жителів міста

Забезпечення рівних можливостей для всіх

Поняття рівних можливостей є всеохопним, досягнення цього свідчить про загальний рівень розвитку суспільства. Найпершим, найпростішим є доступність міської інфраструктури для всіх категорій суспільства. Люди похилого віку, люди з інвалідністю, молодь, яка тимчасово втратила мобільність через травму, вагітні жінки, люди з дитячим візочком чи важким вантажем часто не можуть подолати високі сходи в будівлях і транспорті, вузькі двері, нерівні поверхні тощо, які не привертають увагу більшості людей.

Сучасною відповіддю на цей виклик є використання принципів універсального дизайну: що зручно людям з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення – те буде придатне і для інших людей. Через дотримання принципів універсального дизайну має оцінюватись кожен проект, потреби всіх користувачів мають бути інтегровані на етапі проектування вулиць, публічних просторів, житлових будинків і навіть квартир. У результаті такого підходу середовище, комунікація, продукт чи послуга будуть однаково доступні всім і відповідатимуть вимогам спільного користування.

Поряд з усуненням фізичних бар'єрів не менш важливим чинником залучення широкого кола громадян до суспільного життя є ліквідація бар'єрів соціальних. Підвищення загального рівня толерантності та довіри в суспільстві, усунення фактів дискримінації за будь-якою з ознак, запобігання і боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом, насильством щодо жінок та насильством у сім'ї, досягнення гендерно збалансованої участі у прийнятті управлінських рішень є напрямками соціальної політики, чутливої до потреб кожного.

Події на Сході України, безумовно, впливають і на наше місто. Особливої уваги і підтримки потребують вдови і діти загиблих воїнів, ветерани АТО – психологічної допомоги й адаптації, для вимушено переселених осіб Житомир має стати новим домом. Головним принципом інтеграції вразливих категорій мешканців має бути надання можливостей стати повноцінними членами суспільства.

Вирішення соціальних проблем громади неможливе зусиллями лише державних чи муніципальних інституцій, суттєву допомогу можуть надавати підприємства. Компанії, що функціонують за моделлю соціального підприємництва – це бізнес, метою якого є вирішення соціальних проблем шляхом створення робочих місць для вразливих категорій населення та/або спрямуванням прибутків від діяльності на громадські справи чи вирішення гострих суспільних проблем. Соціальне підприємництво динамічно розвивається в європейських країнах, розв'язуючи проблеми безробіття, соціального захисту та громадського залучення.

Забезпечення партнерських відносин влади, громади, бізнесу

Запорукою успішного формування і реалізації стратегії розвитку міста є активна участь громадськості. За умови тісної співпраці запропоновані системні зміни й окремі проекти стають надбанням усіх учасників процесу й сприйматимуться і впроваджуватимуться більш ефективно.

Партисипація є моделлю співпраці з громадою та зацікавленими сторонами задля досягнення суспільного блага, доповненням до виборчої системи, функціонуючи в якості постійних додаткових взаємовідносин влади з представниками громадянського суспільства та бізнесу і вимагає від усіх сторін активності, належної компетентності, вміння вести діалог і нести відповідальність за впроваджувані заходи.

Принцип «влада як сервіс» стає новою філософією відносин влади з мешканцями міста. Завдяки простій взаємодії з органами влади і доступу до публічної інформації, офіційних документів і рішень адміністративних органів громадяни будуть краще поінформовані і з більшим бажанням братимуть участь у процесі вирішення питань життєдіяльності міста. Сучасні Центри надання адміністративних послуг, «прозорі офіси» доповнюватимуться можливостями он-лайн обслуговування завдяки електронному урядуванню для жителів міста і підприємців.

Забезпечення високого рівня громадської безпеки міського середовища

Громадянська безпека – базовий складник комфортного міського простору. В Україні безпеку громадян мають забезпечувати правоохоронні органи державного підпорядкування, однак міста можуть впроваджувати планувальні, інфраструктурні та адміністративні рішення, що не лише сприяють їх діяльності, а й знижують передумови вчинення злочинів чи інших правопорушень.

Транспортне планування оперативних маршрутів, впровадження системи відеоспостереження й інформування про правопорушення та надзвичайні пригоди є запорукою оперативного реагування й ефективної роботи екстрених служб (поліція, служби екстреної допомоги) та мінімізації наслідків позаштатних ситуацій.

Підвищення соціальної активності міського простору, забезпечення освітлюваності вулиць, дворів, транзитних алей, контроль за занедбаними територіями та будівлями, реалізація дієвої міської політики щодо безпритульних тварин – інструменти, якими місто здатне підвищити громадянську безпеку та забезпечити відчуття захищеності у міському просторі – необхідний складник впевненості та спокою жителів.

Забезпечення підтримки здоров'я жителів міста через профілактичні заходи та розвиток сімейної медицини

Високий рівень громадського та індивідуального здоров'я – одна з ключових передумов впевненості жителів міста у завтрашньому дні і високого рівня якості життя. Люди повинні знати: що б з ними не трапилось, їхнє здоров'я та здоров'я рідних і близьких під захистом, їм не потрібно їхати в інше місто для того, щоб отримати якісну, кваліфіковану та в деякій мірі унікальну медичну допомогу.

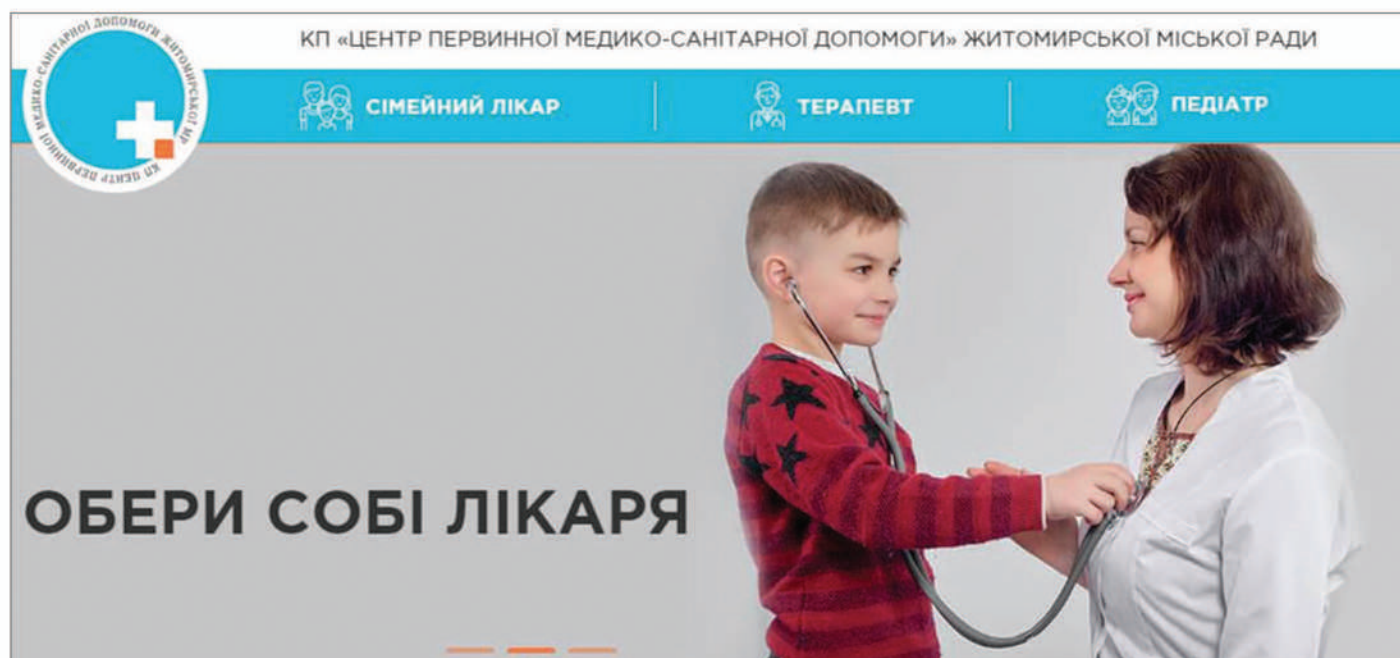
Розвиток спеціалізованих закладів медичної допомоги міжрегіонального та всеукраїнського значення, зокрема підтримка Житомирського обласного перинатального центру та Обласного медичного центру вертебрології і реабілітації

РОЗДІЛ 2. ПРІОРИТЕТИ: РОЗВИТОК ЖИТОМИРА У МАЙБУТНЬОМУ

(ОМЦВіР) забезпечує позиціонування міста як медичного центру національного рівня, що водночас гарантує високий рівень надання медичної допомоги місцевим жителям.

Важливо, аби люди відчували доступність і наближеність медичної допомоги у разі різних життєвих негараздів. Тому розвиток мережі медичних закладів надання первинної медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини – є одним із найбільш актуальних пріоритетів для підтримки здорового способу життя, лікування та профілактики хвороб. Важливою є і підтримка людей у періоди життя, коли вони стають безпорадними. Аби заповнити ці прогалини у медико-соціальному обслуговуванні, передбачається створення закладів з особливою спеціалізацією, зокрема хоспісів та центрів паліативної допомоги.

Запобігання захворюванням, інфекціям, травмам та іншим чинникам, що негативно впливають на здоров'я міських жителів, є надзвичайно важливим складником поліпшення громадського здоров'я населення в цілому. Для цього необхідно створити ефективні механізми, такі як інформаційні кампанії, профілактичні медичні огляди, кампанії з вакцинації та інші заходи.

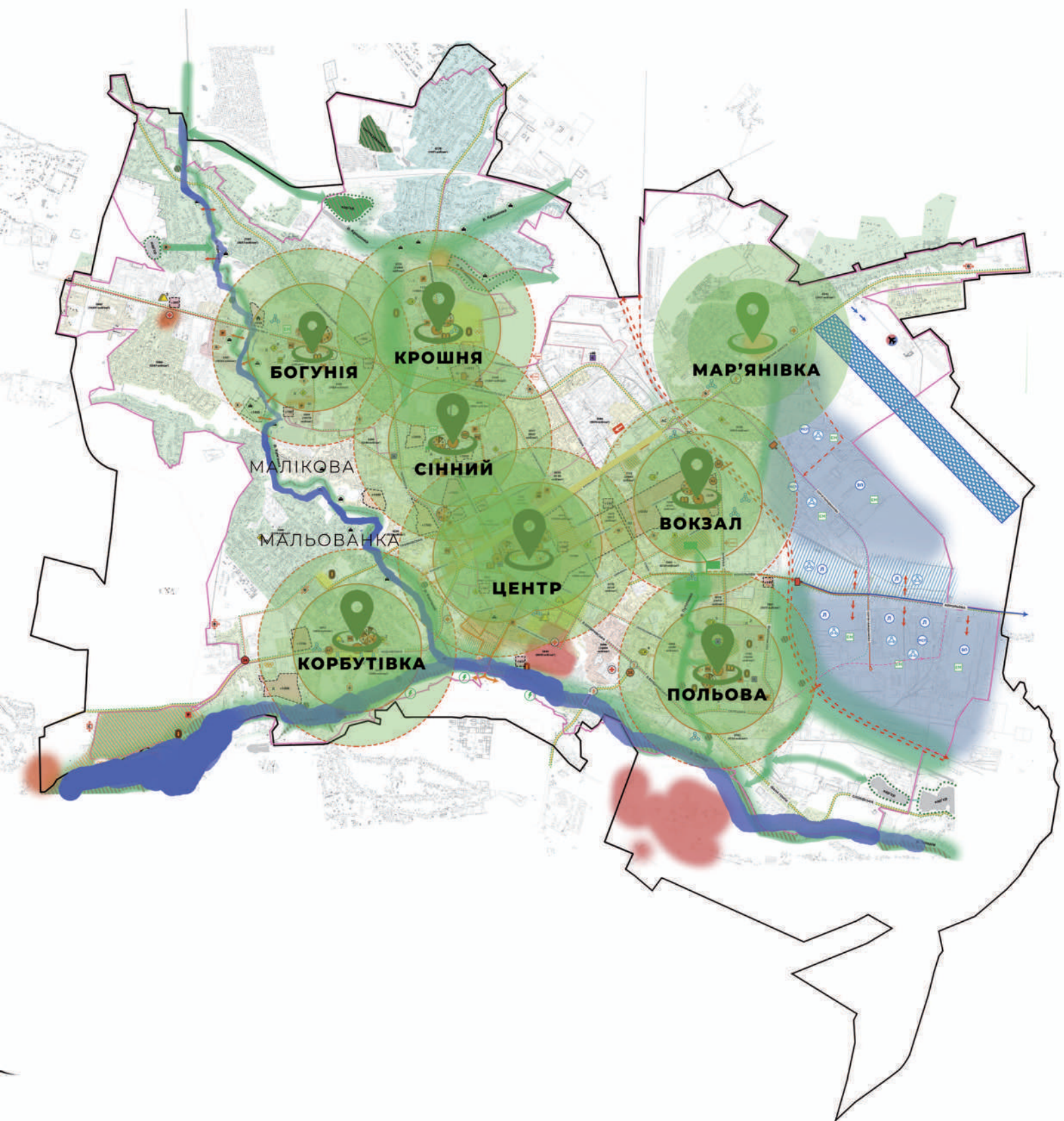

Головна сторінка сайту КП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» / Джерело: <https://likar.center/>

РОЗДІЛ 3

Фокус-зони: сильні центри мікрорайонів

Фокус-зони Житомира (повний варіант карти у вкладенні)

ФОКУС-ЗОНИ: СИЛЬНІ ЦЕНТРИ МІКРОРАЙОНІВ

СИЛЬНІ ЦЕНТРИ – СИЛЬНЕ МІСТО

Чому фокус-зони?

Фокус-зона – це центр тяжіння в кожному з мікрорайонів міста, де визначено першочергові завдання для підвищення комфорту проживання мешканців.

Житомир стоїть перед завданням реконструкції, модернізації та будівництва до та після 2030 року. Це стосується всієї міської системи – дорожньої мережі, провідної інфраструктури (водопостачання, каналізація, тепlopостачання, електроенергія, телефонія, інтернет та ін.), зелених зон, установ та будівель тощо

Фокусні зони допомагають концентруватися на тих сферах, де в першу чергу треба розпочати модернізацію та активізацію, куди слід спрямовувати інвестиції. Області, що знаходяться поза зоною фокусування, повинні бути відкладені до тих пір, поки визначені завдання КІРМ для зон фокусування не будуть успішно завершені.

У фокусі життя

Фокус-зони формуються там, де спостерігається найвища концентрація населення у мікрорайонах міста. Центри фокус-зон співпадають з центрами мікрорайонів та/або розташовані в місцях сталої концентрації роздрібної торгівлі та інших об'єктів. Просторова протяжність фокус-зон базується на відстані, яку можна пройти пішки за 10–15 хвилин у європейському масштабі. Це відповідає відстаням 500–750 м.

Забезпечення доступності базових послуг за місцем проживання

Метою розвитку міст Європи є забезпечення населення базовими послугами за місцем проживання. Це означає постачання товарів та послуг, які потребує населення щодня або щотижня і які є важливими для задоволення основних потреб (наприклад, продукти харчування, медичні препарати, аптечні, банківські, поштові послуги, медичні послуги первинної ланки тощо).

Тут мова йде не лише про маломобільне населення (люди похилого віку, діти, особи з інвалідністю, хворі тощо), а також про сім'ї з дітьми, які зазвичай залежать від наявності ефективних послуг на коротких відстанях.

Досягнення видимих змін якомога швидше

Зосереджуючись на центрах мікрорайонів, мешканці й бізнес найшвидше сприймають модернізацію та інвестиції, оскільки вони негайно приносять відчутне поліпшення якості життя й праці.

Для Житомира визначаються такі фокус-зони:

- Центр
- Богунія
- Крошня
- Сінний
- Корбутівка / Мальованка
- Вокзал
- Польова
- Мар'янівка

Стійка, ефективна мережа

Мета системи центрів – створити для всього міста та регіону економічно життєздатну й ефективну мережу установ і послуг та необхідну технічну інфраструктуру для оптимального забезпечення населення послугами відповідно до європейських стандартів.

Міські центри суспільного життя повинні стати центрами державних і приватних пропозицій у сфері товарів та надання послуг, зокрема технічної, соціальної, культурної, адміністративної та освітньої інфраструктури та комунальних послуг. Така комплектація центрів:

- створює синергетичні переваги для компаній, установ та служб, що забезпечує їхню економічну життєздатність;
- спрямовує транспортні потоки до місць, де одночасно може бути забезпечено декілька потреб і запобігає дифузійним транспортним потокам по всьому місту;
- дає змогу більш ефективно організувати громадський транспорт, тим самим допомагаючи уникати заторів і зменшити викиди (CO₂ тощо);
- дозволяє ефективно використовувати громадські засоби для систем управління, навчальних закладів тощо;
- робить можливими вигідні інвестиції й тим самим прискорює процес збільшення щільності функцій та економію використання землі шляхом реконструкції, модернізації та нового будівництва, а також протидіє територіальному розширенню міст та використанню природного простору.

Функціонально добре зарекомендував себе ієрархічний розподіл завдань між головним центром і центром житлових районів. Їхні функції можна розділити наступним чином.

Міський та регіональний головний центр

Головний центр: концентрація підприємств, установ та послуг загальноміського та регіонального значення для всього міста й області (надання основних послуг).

Ці підприємства, установи та служби дуже спеціалізовані (кіно, балетна школа, роздрібна торгівля брендовими речами), або розраховані на основні потреби (середні школи, театри), або створені для надання регіональних послуг (адміністрація області). Їхня економічна життєздатність неможлива при залученні лише одного району, тож вони повинні орієнтуватись на територію міста й області.

Центри житлових районів

Центри житлових районів: концентрація підприємств, установ і служб, що мають значення для населення конкретного району (надання основних послуг у межах району, забезпечення продовольством).

Запропонований розподіл пропозиції у більшій мірі стосується роздрібною торгівлі, яка, як показує досвід, є певним магнітом для центру мікрорайону та гарантує велику кількість клієнтів. Такий розподіл може стати основою для всіх інших підприємств, установ і служб, які самостійно не генерують достатню кількість клієнтів і тому залежать від синергії з роздрібною торгівлею. Заклади торгівлі з площею понад 300 м² (відкриті ринки, гіпермаркети, супермаркети), а також висока концентрація магазинів мають бути зосереджені в центрі мікрорайону, тобто в центрі фокус-зони.

Роздрібна торгівля у фокус-зонах			
Тип фокус-зони	Головний центр	Центр мікрорайону	Інша територія
Назва фокус-зони	Центр міста у західній і східній частині	Богунія, Крошня, Сінний, Корбутівка, Вокзал, Польова, Мар'янівка	Територія за межами головного центру та центрів мікрорайонів
Функція фокус-зони	Концентрація підприємств, установ і служб загальноміського та регіонального значення для всього міста й області	Концентрація підприємств, установ і служб для населення певної частини міста	Підприємства й установи, які не призначені для головного центру й центрів житлових районів
Досяжність	Надання основних послуг по всьому місту та області	Надання послуг за місцем проживання; радіус: 500–700 м (10–15 хв. пішки)	
Тип пропозицій	<ul style="list-style-type: none"> • Дуже спеціалізована • Надання основних послуг • Надання основних послуг по регіону 	<ul style="list-style-type: none"> • Менш спеціалізована • Надання основних послуг • Надання послуг за місцем проживання 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутнє надання основних послуг • Відсутнє надання послуг у межах певного регіону чи за місцем проживання
Пріоритетні заклади та товари для роздрібно́ї торгівлі	<ul style="list-style-type: none"> • Торговий центр, центри роздрібно́ї торгівлі, гіпермаркет • Велика кількість спеціалізованих малих магазинів 	<ul style="list-style-type: none"> • Відкритий ринок, гіпермаркет • Супермаркет із площею понад 300 м² • Значна кількість малих магазинів 	<ul style="list-style-type: none"> • Супермаркет із площею менше 300 м² • Незначна кількість малих магазинів
	<ul style="list-style-type: none"> • Одяг, взуття, годинники, ювелірні вироби, оптика, сумки, шкіряні вироби, слухові апарати, парфумерні товари • Офісне, паперове, шкільне, фото, художнє приладдя, електротовари, книги 	<ul style="list-style-type: none"> • Їжа, напої • Косметика • Аптека • Товари для дому 	<ul style="list-style-type: none"> • Будівельні матеріали, товари для саду • Меблі, килими, покриття для підлоги • Лампи, світильники • Матраци, постіль • Товари для авто

	<ul style="list-style-type: none"> Товари для дому, вироби із скла, фарфору, кераміки 		
Пріоритетні послуги	<ul style="list-style-type: none"> Кінотеатр, театр, музей Міська рада, обласна рада Гімназія Університет, професійно - технічне училище, коледж Ресторан 	<ul style="list-style-type: none"> Амбулаторія сімейної медицини Дитячий садок, школа Молодіжний клуб 	<ul style="list-style-type: none"> Пологовий будинок (пологове відділення) Спортивні заклади

Джерело: Consilium GmbH, Germany, 2018

Інші території міста не повинні перешкоджати центрам

В інших частинах міста можуть бути розташовані або розширені тільки такі підприємства, установи й служби, які не призначені для головного центру та районних центрів. Для роздрібно́ї торгівлі це супермаркети площею менше 300 м², а також невеликі магазини. Великі заклади торгівлі площею понад 300 м² (відкриті ринки, гіпермаркети, супермаркети), а також висока концентрація магазинів передбачені для головного центру, а також центрів житлових районів. Вже наявні установи такого типу, перш ніж розбудовуватись, повинні бути перенесені в центри фокус-зон. У майбутньому торгові центри й ринки роздрібно́ї торгівлі мають бути дозволені лише у Головному центрі. Ринки такого формату не можна розбудовувати за його межами, і, за можливості, потрібно сюди переносити.

Сумісне використання

Дуже важливим для економічної життєздатності фокус-зон є висококонцентроване змішане використання різних типів закладів, зокрема: місць роздрібно́ї торгівлі (1), готелів (2), офісів (3), житла (4), молодіжних клубів (5), соціальних установ (6), дитячих садків, початкових шкіл, закладів сімейної допомоги, місць зустрічей людей похилого віку тощо, креативної економіки (7), культури й освіти (8), управління (9), медичних установ (10), громадських просторів (11), розважальних центрів (12).

Чим більш інтенсивне сумісне використання, тим більша ймовірність того, що жителі (клієнти) зможуть задовольнити всі свої потреби в фокус-зоні, тобто знайти там всі необхідні установи. Як наслідок, заклади цієї фокус-зони матимуть велику кількість відвідувачів. За наявності значної кількості відвідувачів технічна інфраструктура, що надає місто, ефективно використовуватиметься й буде економічно життєздатною (системи трубопроводів, громадський транспорт, молодіжний клуб тощо).

Крім того, створюються синергії між постачальниками, які дозволяють підприємствам, установам і службам бути економічно життєздатними. Це забезпечує стійкий попит

на орендовані приміщення й магазини, що, в свою чергу, гарантує довгострокову якість надання послуг у центрі.

Відмінності

Принцип сумісного використання як основний повинен мати вплив на загальну структуру фокус-зони, щоб максимізувати синергію протягом усього дня. В ідеалі, це основний принцип будь-якої будівлі (монофункціональні споруди повинні бути винятком).

У Концепції передбачаються різні можливості сумісного використання для фокус-зон і майданчиків розвитку:

- Фокус-зона Головний центр: тут дозволяються всі види використання будівель, у тому числі тих, що зарезервовані лише для регіонального центру. Центральні об'єкти, такі як центральні торгові центри, готельні комплекси або всі розважальні установи (кінотеатри, театри) мають бути зосереджені в межах цієї фокус-зони.

- Фокус-зона (центр мікрорайону): тут допускаються лише об'єкти, необхідні для центру мікрорайону – тобто децентралізовані об'єкти меншого масштабу, ніж у Головному центрі. Наприклад, готелі, які обслуговують різні райони міста (для гостей, мешканців району, відвідувачів об'єктів у районі) і невеликі готельні комплекси. Загалом не дозволяється використання розважальних установ (кінотеатри, театр) – така можливість зарезервована лише для Головного центру.

- Майданчики розвитку (наприклад, панчішна фабрика на Богунії, завод «Електровимірювач» у центрі). Можливості сумісного використання повинні позитивно впливати на зміцнення та розвиток Головного центру. Обґрунтування подано в описах відповідних фокус-зон.

Як і для Головного центру, важливим для економічної життєздатності фокус-зон є висококонцентроване сумісне використання вищезазначених установ.

Це необхідно з різних причин: по-перше, оголошена мета міста полягає в тому, що населення може дістатися до всіх важливих об'єктів у своєму районі без необхідності долати довгі відстані, що, в свою чергу, пов'язано зі збільшенням забруднення транспортом і перевантаженням інфраструктури заторами тощо. Завдяки наданню послуг за місцем проживання також посилюються ототожнення населення зі своїм районом проживання і його соціальна єдність.

Крім того, сім'ї, у яких є маленькі діти, пенсіонери, люди з інвалідністю та інші маломобільні групи населення можуть бути забезпечені необхідними товарами та послугами без потреби долати великі відстані.

Концентроване сумісне використання будівель також має вагомий економічний аспект. Це забезпечує велику кількість відвідувачів, що, в свою чергу, робить підприємства, офіси, служби з надання послуг, соціальні установи економічно життєздатними, а отже, забезпечує постійний попит на орендовані приміщення й магазини та гарантує довгостроковість надання послуг.

Технічні об'єкти інфраструктури (зони дорожнього руху, громадський транспорт, електроенергія, каналізація, питна вода та ін.) ефективно використовуватимуться великою кількістю людей і, таким чином, стануть економічно життєздатними.

**Посилення
мультифункціональності
культурних та
освітніх закладів**

Для реалізації сумісного використання місця розташування культурних й освітніх закладів мають особливе значення, зокрема для бібліотек і молодіжних клубів. Вони вже використовуються багатофункціонально різними групами користувачів і виступають мережевими пунктами. Окремі установи стикаються з питанням, чи слід продовжувати їх використовувати. У контексті Концепції це чітко підтверджується: їхня функція як багатофункціональних закладів і мережових пунктів має зберігатися та зміцнюватися в майбутньому.

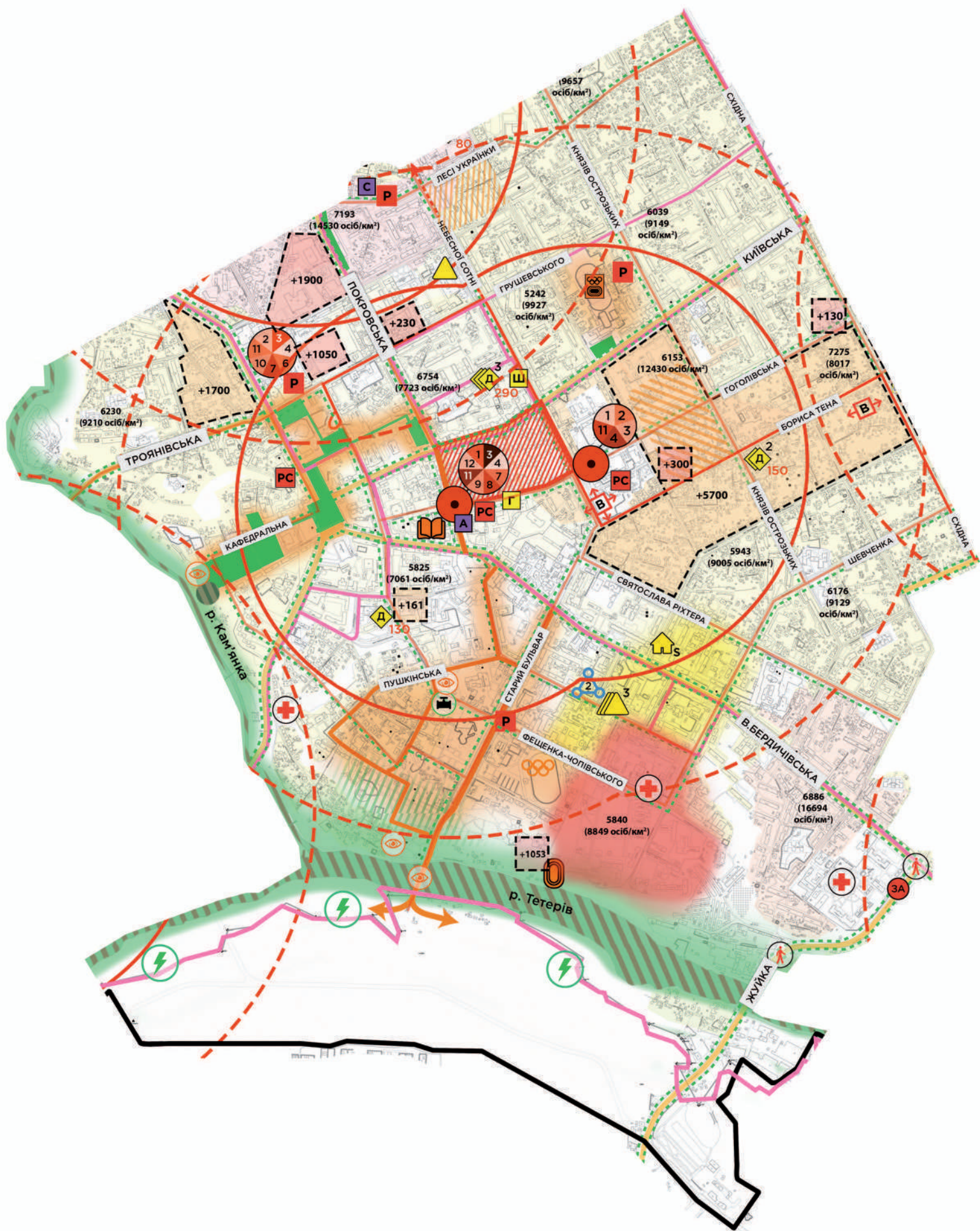
**Надання послуг
за місцем проживання**

Просторове розташування фокус-зон ґрунтується на провідній європейській меті забезпечення надання послуг на якомога більшій території, але щоб до всіх цих установ можна було легко дістатися пішки. За європейськими стандартами, для отримання чи надання послуг за місцем проживання масштаб складає близько 500–700 м (приблизно 10–15 хв. пішки). У фокус-зонах обидва радіуси відображені червоною лінією (див. карти-схеми фокус-зон). Переваги Житомира як компактного міста також проявляються у щільності надання послуг. Товари і послуги, що надають заклади, представлені у Головному центрі і у визначених фокус-зонах у мікрорайонах міста, можуть задовольнити попит практично по всій території. Лише мешканці малонаселених районів на околицях міста повинні долати більші відстані або використовувати велосипеди чи громадський транспорт (наприклад, на заході Богунії або на півночі Крошні). У цих житлових кварталах до установ, що надають основні послуги, не можна буде так легко дістатися пішки, адже їхнє розміщення там не є економічно вигідним через низьку щільність населення та попит.

Свято-Михайлівський кафедральний собор / Джерело: Фотоархів GIZ м. Житомир

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану – 2030
	Межі теперішнього генерального плану

Ефективне місто

	Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1	Органічні харчові продукти
2	IT-технології
3	Шкарпетки
4	Взуття
5	Зелені енергетичні рішення

Зелене місто

	Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Розвиток мережі зелених зон (довкілля, відпочинок, заходи)
	Зелені зони вздовж доріг
	Очищення водойм
	Очищення ґрунтів
	Розвиток каналізаційної інфраструктури (реновація, релокація)
	Електромагнітне забруднення

Активне місто

	Посилення зон Активного міста (події чи заходи у сфері культури)
	Концентрація зони Активного міста
	Розвиток масового спорту (школа, стадіон)
	Розвиток професійного спорту
	Облаштування маршруту оглядової екскурсії: культурні і креативні заходи/активності
	Облаштування оглядового майданчика
	Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)
	Розвиток професійного і масового спорту

Інклюзивне місто

	Розвиток центрів надання адміністративних послуг
	Розвиток центрів надання соціальної допомоги

Комфортне місто

	Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням
1	Торгівля
2	Готелі, ресторани, кафе
3	Офіс
4	Квартири
5	Молодіжні клуби
6	Заклади соціальної підтримки і допомоги
7	Креативна економіка
8	Заклади культури та освіти
9	Адміністративні послуги
10	Медзаклади первинного рівня
11	Громадські простори
12	Розваги
	750-метрова зона
	500-метрова зона
	Посилення і розвиток центру
	Посилення медичного сектора
	Розвиток зони торгівлі
	Концентрація зони торгівлі центру
	Розвиток медичного закладу
	Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)
	Розширення паркінгу для жителів фокус-зони
	Зупинка міжміських та приміських автобусів
	Напрями розвитку велосипедного руху
	Зона підвищення безпеки руху пішоходів
	Обмеження швидкості при в'їзді в місто
	Розвиток велодоріжок
	Існуюча трамвайна лінія
	Розробка нової трамвайної лінії
	Тролейбусна лінія
	Розвиток тролейбусних ліній (між центрами)

Інноваційне місто

	Розвиток вищого навчального закладу
	Кількість вищих навчальних закладів
	Посилення інноваційного сектора
	Розвиток житла для студентів
	Розвантаження садочка (нова будівля, розширення)
	Розвантаження школи (нова будівля, розширення)
	Розвантаження гімназії (нова будівля, розширення)
	Кількість закладів
	Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

ФОКУС-ЗОНА ГОЛОВНИЙ ЦЕНТР

КОМФОРТНЕ МІСТО

Зміцнення та розвиток фокус-зони – Головний центр

Головний центр виконує основні функції для забезпечення населення послугами. Для нього характерна висока концентрація центральних закладів міського та регіонального значення, що надають послуги для жителів всього міста та області.

Для життєздатності Головного центру та ревіталізації занедбаних територій важливо, щоб таке централізоване використання не здійснювалося ні в інших фокус-зонах, ні на міських територіях поза межами фокус-зон. На даний час Головний центр Житомира має великі функціональні втрати і функціональний дефіцит. Якщо ці проблеми не будуть розв'язані в найближчі роки, навряд чи можна буде зміцнити центр у довгостроковій перспективі – про це свідчить розвиток в інших європейських регіональних центрах, де пішохідні зони і торговельні вулиці порожні.

Наразі немає зв'язаного Головного центру, він ділиться на східну та західну частини. Західна частина включає адміністративний центр навколо вулиці Михайлівської, майдану С. П. Корольова, Нового бульвару (міська адміністрація, обласна адміністрація), а східна частина – район від Житнього ринку до приміської автостанції.

Обидві частини незалежні і розташовані надто далеко одна від одної, щоб синергія могла бути взаємною. Вулиця Бориса Лятошинського їх поєднує фізично, але не функціонально. Перші поверхи цієї вулиці не містять достатню кількість об'єктів роздрібної торгівлі, магазинів, закладів громадського харчування або інших видів використання, які б змогли привернути до себе увагу мешканців і гостей міста. Лише завдяки розташуванню школи кількість відвідувачів збільшується, коли учнів приводять і забирають зі школи.

У той час як східна частина Головного центру (Житній ринок та приміська автостанція) характеризується інтенсивною торгівлею та великою кількістю відвідувачів, на вулиці Михайлівській спостерігається протилежне – скорочення торгівлі (це доводять незначна торговельна мережа, непропорційна кількість гастрономічних закладів і недостатня кількість розважальних закладів). Відсутні високоякісні торговельні підприємства та послуги, характерні для Головного центру. Також перехожі не затримуються довго на вулиці Михайлівській і не здійснюють тут великих покупок.

Східна частина (Житній ринок та приміська автостанція) приваблює багатьох покупців, але її послуги дуже моноструктуровані й обмежуються продуктами харчування й першої необхідності (ринок фермерів) і текстилем. У той же час торговельна пропозиція не є високоякісною, як це характерно для головного центру. Як наслідок, у цій частині центру не можуть задовольнити свої потреби клієнти, які характерні для головного центру. Тому вони роблять покупки за його межами (наприклад, у торговому центрі «Глобал»).

Розвиток концентрації роздрібної торгівлі (Головний центр)

Високоякісні магазини, характерні для Головного центру, зможуть розташуватися та працювати в центрі тоді, коли прилеглі території також матимуть високоякісні магазини, ресторани та послуги. Це стосується західної частини (вулиця Михайлівська), а також східної частини (Житній ринок). Навіть ділянка вулиці Київської, що розташована між цими двома частинами, потребує таких прилеглих територій. Є незначна кількість магазинів високого рівня, але дорожній рух на вулиці Київській занадто інтенсивний як для таких центральних районів, і відповідно немає синергії з іншими якісними пропозиціями.

В усьому Головному центрі потрібно переструктурувати пропозицію з метою забезпечення високоякісної роздрібної торгівлі, гастрономії, надання якісних послуг. Центральну роль відіграє якісна роздрібна торгівля, тому що вона приваблює відвідувачів.

Для функціонального зміцнення Головного центру потрібно декілька складників:

- Враховуючи кількість населення, що проживає у самому місті та поблизу нього, Житомир має достатній потенціал для відкриття ще одного торгового центру. Він має розташовуватись у Головному центрі, на території, призначеній для цієї функції, але в радіусі 500 метрів від умовного центру.
- Для цього потрібно розвивати територію нинішнього Житнього ринку та прилеглої приміської автостанції (східна частина центру). Потрібно перемістити ринок та приміську автостанцію, натомість створивши нові ринки або підсиливши наявні у районних центрах. Приміська автостанція також повинна бути розділена та переміщена до районних центрів відповідно до напрямків.

У результаті відвідувачі та постачальники (фермери) концентруватимуться у центрах фокус-зон. Це підвищить пропозицію та збільшить тут кількість відвідувачів, що, в свою чергу, підвищить економічну життєздатність мікрорайону. Водночас для багатьох скоротяться маршрути руху до Головного центру, що знизить навантаження на дорожній рух та зменшить рівень забруднення у центрі (шум, пил тощо).

- Майбутня висока концентрація якісних магазинів та постачальників із оновленого центрального ринку пошириться на вулицю Київську, що сприятиме розвитку мережі якісних магазинів на даній території. Це також сприяє інвестиціям у модернізацію тротуару й стимулює подальші інвестиції в будинки та відкриті простори.
- Для максимальної синергії різних частин Головного центру для клієнтів потрібно створити кільцевий маршрут: від Житнього ринку через вулицю Київську до вулиці Михайлівської й через вулицю Бориса Лятошинського назад до Житнього ринку. Завдяки такому маршруту відвідувачі Головного центру зможуть довше перебувати у центрі в цілому, це створить переваги для магазинів, гастрономії та постачальників послуг, надасть їм економічну життєздатність і забезпечить сталою кількістю клієнтів. Вулиці Київська та Михайлівська вже надають приміщення для магазинів і бізнесу, тому ці частини

вищезгаданого маршруту можна реалізувати без зволікання. Але на вулиці Бориса Лятошинського по обидва боки вулиці потрібно спочатку створити на перших поверхах такі приміщення для розвитку магазинів і гастрономічних закладів, які б здавалися в оренду. Тим не менш, торгівлею можна займатися вже зараз. Для цього вулицю можна перетворити на пішохідну зону, а посередині встановити тимчасові Pop-up-магазини.

- Для концепції перепланування і будівництва Житнього ринку особливо важливо, щоб він поєднувався з вулицями Бориса Лятошинського та Київською, щоб можна було створити кільцевий маршрут. Тому потрібно створити входи/виходи до вулиці Бориса Лятошинського, інакше існує ризик того, що буде розвиватися закритий будівельний комплекс, до якого можна отримати доступ лише через велику автостоянку й який не матиме контакту з іншими районними центрами. Тому зупинки громадського транспорту також мають розміщуватися на вулиці Небесної Сотні.

- На оновленому Житньому ринку концентрація роздрібної торгівлі може мати форму торгового центру. Проте можливі й інші будівні концепції, наприклад, розташування типу U-форми, яка матиме виходи на вулиці Лятошинського й привабливий простір посередині.

- Щоб привабити відвідувачів до вулиці Бориса Лятошинського, потрібно на обох кінцевих точках – «Вулиця Михайлівська» та «Житній ринок» – створити місця, які б привертали до себе увагу ще здалеку (наприклад, фонтан, спеціальне освітлення й кольорову схему будівлі, інсталяції). Також можливі елементи у повітряному просторі вздовж вулиці Бориса Лятошинського.

Розвиток високої концентрації сумісного використання

Для розвитку Головного центру дуже важливим є висококонцентроване постачання різних видів послуг і товарів. У Головному центрі дозволяється багатофункціональне використання будівель, в тому числі повинні враховуватися ті функції, що мають ключове значення для центру міста регіонального значення. Це стосується таких закладів як торгові центри, готельні комплекси або розважальні заклади (кінотеатри, театри).

Метою розвитку Головного центру з забезпеченням високої концентрації сумісного використання об'єктів є наступне:

- жителі міста та регіону можуть дістатися до всіх центральних об'єктів у Головному центрі, їм не потрібно їхати до закладів, що знаходяться по всій території міста;

- об'єкти можуть використовуватися ефективно в економічних цілях, тобто приваблювати відвідувачів інших закладів (заклади торгівлі, установи, що надають адміністративні послуги, заклади для проведення дозвілля тощо) і мати користь від синергії;

- зменшення руху транспортних потоків, оптимізація системи громадського транспорту й, таким чином, зменшення забруднення навколишнього середовища. Сумісне використання також збільшує кількість відвідувачів, сприяє ідентифікації населення з їхнім центром і створює центр, який є найкращим місцем для спілкування, зустрічей, покупок і проведення вільного часу.

**Східна частина
Головного центру**

Слід зазначити, що у східній та західній частинах Головного центру сумісне використання матиме різні завдання.

Насамперед, оновлений центральний ринок повинен характеризуватися дуже високою концентрацією торгових закладів, яка досягатиметься завдяки високоякісним пропозиціям роздрібної торгівлі (1). Для запобігання одноманітного використання будівель мають бути передбачені інші функції їхнього використання – наприклад, готель (2), офіси (3), квартири (4) та розважальні заклади (12) (кінотеатр, театр). Для цих видів використання не можна забезпечити достатньо простору в центрі, тому їх слід реалізувати на території майбутнього Житнього ринку.

Розважальні заклади стають точками тяжіння для всього міста і регіону, тому їх слід розвивати лише в Головному центрі. Інші види використання були навмисно виключені, оскільки можуть бути забезпечені у західній частині (наприклад, заклади креативної економіки, культури й освіти, адміністрації).

**Західна частина
Головного центру**

Територія вулиці Михайлівської, майдану С. П. Корольова, Нового бульвару є адміністративним кварталом (9), функцію якого слід зміцнювати. На вулиці Михайлівській та прилеглих до неї територіях вулиці Київської в майбутньому також потрібно створювати мережу роздрібної торгівлі (1) й використовувати їх для розташування офісів (3), квартир (4), закладів креативної економіки (7), культури й освіти (8), закладів, що надають адміністративні послуги (9) та розважальних закладів (12).

Розважальні заклади виконують функцію магнітів для всього міста й регіону, тому їх необхідно розвивати далі лише в Головному центрі. Декілька розважальних закладів, таких як кінотеатри, вже функціонують у західній частині міста. З іншого боку, це неприпустимо в центрах мікрорайонів.

Незважаючи на те, що великі й середні заклади торгівлі та сфери послуг відкриваються і функціонують переважно в східній частині центру міста, де розташований торговий центр, в якості доповнення до торгового центру мають бути створені малі й середні заклади. Західна частина центру також може використовуватись для таких малих і середніх закладів. Головним пріоритетом для цього є вулиці Київська, Михайлівська, Бориса Лятошинського та Небесної Сотні.

На центральних вулицях міста розташовуються споруди, які недостатньо або взагалі не використовуються, але які необхідно відновити для потреб роздрібної торгівлі (зокрема споруди на вулицях Михайлівській та Бориса Лятошинського, Універмаг на перехресті вулиць Київської та Небесної Сотні, пустир на розі вулиць Київської та Театральної).

Для забезпечення сталого розвитку західної частини центру й ревіталізації її території з великим потенціалом необхідно використовувати східну частину центру та розвивати територію заводу «Електровимірювач» відповідно до визначених обмежень (див. наступні завдання: змішане використання).

Розширення сумісного використання – завод «Електровимірювач»

На території заводу «Електровимірювач» можна реалізувати нові можливості для її використання. Однак нові способи використання не повинні перешкоджати передбаченому зміцненню та розвитку центральних функцій головного центру.

Мета полягає в тому, щоб дозволити повторне використання, але тільки наступними способами:

готелі (2), офіси (3), квартири (4), соціальна інфраструктура (6 – дитячі садки, початкові школи, сімейна допомога, будинки для людей похилого віку тощо), культура й освіта (8) та медичні установи (10). Інші варіанти недопустимі. Свідомо не беруться до уваги можливості використання роздрібної торгівлі (1), молодіжних клубів (5), закладів креативної економіки (7), закладів, що надають адміністративні послуги (9) та розважальних закладів (11). Вони призначені для Головного центру, оскільки є ключовими засобами для його зміцнення та розвитку.

З розвитком цієї території буде пов'язане інтенсивне повторне використання та розвиток нового міського району, завдяки чому значно зміниться міська конфігурація. Завдяки цьому очікується збільшення кількості нових жителів, робочих місць та об'єктів, що спричинить високий попит на інфраструктуру.

Зокрема, стосовно технічного розвитку (наприклад, водопостачання, утилізація) доведеться підключити багато додаткових споживачів. У соціальній інфраструктурі потрібно буде створити місця в дитячих садках і початкових школах. Крім того, це призведе до більш інтенсивного дорожнього руху (автомобілі, громадський транспорт, доставка) на території нового міського району, а також на більш широких територіях. Тому розвиток нового міського району вимагає узгодженого планування з врахуванням усіх галузей (інтегроване планування).

Завдяки ревіталізації заводу «Електровимірювач» з'явиться не лише густонаселений міський район, але й численні об'єкти, де будуть створюватись нові робочі місця й які будуть приваблювати відвідувачів. Околиці вже характеризуються недостатньою кількістю місць для паркування. Таким чином, з розвитком нового міського району необхідно також створити великі парковки як для нових мешканців (працівників, відвідувачів), так і для теперішніх користувачів.

Розвиток трамвайних і тролейбусних ліній

Громадський електротранспорт є пріоритетним способом сполучення з центрами фокус-зон і віддаленими районами, а зручність його використання для коротких поїздок у Головному центрі є визначальною для формування альтернативи використанню особистого автотранспорту.

Це визначає необхідність поліпшення якості пересадкових вузлів, у першу чергу головного хабу громадського транспорту – майдану Перемоги, доступності зупинок та їх інтеграції з територіями концентрації роздрібної торгівлі, перехоплюючими паркінгами та публічними просторами.

Водночас Головний центр є і транзитною зоною для ключових ліній громадського електротранспорту, внаслідок чого у години пік спостерігаються затримки руху на найбільш завантажених ділянках вулично-дорожньої мережі. Це спричиняє необхідність

**Розширення місць
для паркування
(відвідувачі центру)**

розвитку позавуличних трамвайних ліній (враховуючи інтенсифікацію його використання після побудови додаткових ліній у центрах фокус-зон Сінний та Польова), організації виділених смуг руху для тролейбусів та автобусів, а також використання у години пік дублюючих ліній, зокрема вулиці Михайла Грушевського та Феценка-Чопівського.

Головний центр є місцем концентрації великої кількості адміністративних інституцій міста та області, навчальних і медичних закладів, які формують значний піковий попит на паркування у робочі дні, а головний професійний стадіон міста «Полісся» – під час масових спортивних заходів.

Ці центральні об'єкти доступні відвідувачам і працівникам з усього міста та регіону. Необхідно забезпечити місця для паркування в Головному центрі з відповідними вуличними паркувально-публічними просторами змішаного типу. Такі простори у будні можуть використовуватися як місця для паркування, а у вихідні та святкові дні – як публічні простори для масових заходів.

Ключем до успішної реалізації цього є встановлення платіжної системи для паркування, руху та евакуації транспортних засобів. Пріоритетними територіями для регулювання вуличного паркування є вулиці Мала Бердичівська, Велика Бердичівська, Київська, Театральна, а також для введення комбінованого використання для парковки і громадських функцій – Старий бульвар, Новий бульвар, вулиці Пушкінська та Небесної Сотні. Паркувальні майданчики також важливі для реконструкції транспортного вузла майданів Соборного та Перемоги з огляду на розташування тут театру, будівлі суду, кількох храмів і проведення масових заходів. У рамках ревіталізації заводу «Електровимірювач» також мають бути передбачені багаторівневі стоянки.

На майбутньому центральному ринку це можна зробити у вигляді паркінгу або підземної автостоянки. У західній частині центру – реалізувати централізовані паркінги (наприклад, у районі майдану Перемоги) і розвинути вуличне паркування (в тому числі запроваджуючи односторонній рух і скорочуючи транзитну функцію центру міста).

**Розвиток
велосипедного руху**

Стимулювання використання велосипедів і персонального електротранспорту в центральній частині міста має знизити використання особистого автотранспорту й громадського транспорту для коротких поїздок всередині Головного центру та комунікацій із найближчими районами.

Важливим є забезпечення сполучення мережею веломаршрутів перехоплюючих паркінгів та публічних просторів, а також територій концентрації роздрібної торгівлі з розміщенням у таких місцях велопарковок із достатньою безпекою від крадіжок.

Зони підвищеної безпеки пішоходів

Головний центр має набагато більшу щільність вулично-дорожньої мережі, ніж в інших частинах міста. Це надає можливості диференціювання функцій вулиць та проходів на транспортні й житлові. На житлових вулицях пріоритет належить пішоходам, можлива присутність автомобільного транспорту, але з мінімальними швидкостями.

Окремою категорією вулиць із підвищеною безпекою є торгові вулиці, де рух також є пріоритетом. Мета – забезпечити комфортне перебування в місті як важливий елемент привабливості торгового району й, відповідно, передумову розвитку місцевої економіки. В той же час автотранспорт на таких вулицях дозволений у певний час для перевезення вантажів.

Особлива увага має бути приділена облаштуванню безпечних зон під'їздів і зупинок особистого транспорту в районі шкіл для забезпечення висадки-посадки учнів у години початку та завершення навчання, що мають бути поєднані з безпечними й зручними пішохідними та велосипедними маршрутами до навчальних закладів.

ПРОЕКТИ

1. Реновація території навколо Житнього ринку

Короткий опис: перенесення приміської автостанції у житлові райони, створення пішохідних просторів із розвитком роздрібної торгівлі вищої доданої вартості, закладів громадського харчування та розваг (розподілений торгово-розважальний центр).

Перший етап: проведення містобудівного конкурсу з інтегрованого планування території із залученням власників майна та партисипацією мешканців всього міста.

Другий етап: закриття приміської автостанції після відкриття нових приміських автостанцій у мікрорайонах, зблокованих із сільськогосподарськими ринками.

Третій етап: реконструкція навколишніх вулиць зі створенням пішохідних зон, реорганізація торгових площ за допомогою простих рішень.

Четвертий етап: капітальне будівництво нових споруд торговельної зони.

Результати від втілення: перетворення території в районі Житнього ринку – квартали вулиць Небесної Сотні, Київської, Хлібної, Бориса Тена, Житній ринок, площа Житній ринок – на сучасний торговельний район з якісним благоустроєм, публічними просторами, системою паркування, що має стати більш привабливим за торговельно-розважальні центри не лише для мешканців міста, а й регіону та інших міст, підкреслити ідентичність Житомира та стати ядром міської активності та розвитку місцевої економіки у сфері роздрібної торгівлі та громадського харчування.

Ризики від невтілення: низький рівень організації центру міста – невпорядкована торгівля, низька якість благоустрою, хаотичне паркування та затори – призведе до відтоку платоспроможних відвідувачів до торговельно-розважальних центрів, що, у свою чергу, призведе до подальшої деградації центрального району, розпорошення міської активності і загального зниження привабливості міста для проживання, ведення бізнесу та відвідування.

Термін реалізації: 2019–2024.

2. Перепланування майданів Соборного та Перемоги з розвитком публічних просторів

Короткий опис: скорочення території з транспортною функцією, формування найбільшої площі міста для масових заходів, інтеграція наявних та нових публічних просторів і зелених зон.

Перший етап: проведення містобудівного конкурсу з інтегрованого планування території з партисипацією мешканців всього міста.

Другий етап: транспортний експеримент – реорганізація дорожнього руху та виділення публічного простору за допомогою тимчасових засобів організації дорожнього руху.

Третій етап: реконструкція майданів з демонтажем частини асфальтового покриття та благоустроєм спільної території майданів та прилеглих скверів.

Результати від втілення: сучасне планування центральних майданів міста, оточених публічними просторами, дозволить підвищити їх привабливість, забезпечити проведення масових заходів без перекриття руху транспорту, підвищити безпеку дорожнього руху та створити центр тяжіння для мешканців та гостей міста.

Ризики від невтілення: подальше зниження привабливості навколишніх публічних просторів та закладів культури, хаотичне паркування та низька безпека дорожнього руху, затори у центральній частині міста при перекритті майдану Соборного для проведення масових заходів.

Термін реалізації: 2019–2024.

3. Реорганізація дорожнього руху в центральній частині міста

Короткий опис: комплексна реорганізація використання проїзних частин, влаштування пішохідних зон, велодоріжок, зон для паркування, виділених смуг громадського транспорту, прокладання нових проїздів тощо.

Перший етап: підготовка інтегрованого містобудівного конкурсу (з партисипацією).

Другий етап: транспортне моделювання проекту-переможця, розробка комплексної схеми організації дорожнього руху.

Третій етап: пілотні проекти з реорганізації руху та повна реалізація проекту.

Результати від втілення: підвищення інтенсивності використання вуличного простору різними учасниками дорожнього руху, облаштування велосипедних доріжок, впорядкування паркування, підвищення безпеки дорожнього руху – і як наслідок підвищення привабливості центральних районів для відвідування та розвиток місцевої економіки, розвиток велосипедного транспорту та використання малих персональних транспортних засобів на електричній тязі.

Ризики від невтілення: ускладнення дорожньої ситуації – збільшення кількості ДТП, заторів, складнощі з паркуванням, затримки руху громадського транспорту, стримування використання велосипедів та персонального електротранспорту для транспортних функцій і як наслідок – зниження привабливості центру міста для відвідування і, відповідно, рівня розвитку місцевої економіки.

Термін реалізації: 2019–2021.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

ПРОЕКТИ

Бізнес-інкубатор

Створений бізнес-інкубатор надаватиме на певних умовах і на певний час спеціально обладнані приміщення та інше майно суб'єктам малого й середнього бізнесу, які розпочинають свою діяльність, як правило, інноваційного типу.

Очікування в разі реалізації проекту: бізнес-інкубатор покращить умови розвитку бізнес-середовища, сприятиме формуванню і розвитку інфраструктури для малого і середнього бізнесу на всіх стадіях організації і функціонування підприємств та підтримуватиме їх у перші роки діяльності в обсягах і діапазоні, необхідних у даний момент часу.

Очікування в разі невтілення проекту: відсутність організаційно-економічних умов для розвитку малого і середнього бізнесу знизить конкурентоспроможність підприємств і компаній та буде гальмувати процес створення нових робочих місць.

Термін реалізації: 2021–2023.

Інноваційне місто**Розвиток вищих навчальних закладів**

За рахунок поєднання значної кількості вищих навчальних закладів, їх наукової і супутньої інфраструктур у Головному центрі міста формується сильний освітній центр. Локалізація навчальних закладів, їхня наближеність до культурно-історичного центру створюють можливості розвитку креативних індустрій та використання освітнього центру як бази для неформальної освіти, розвитку центрів освіти дорослих, профорієнтаційних центрів, комунікаційної платформи наука–освіта–виробництво–працевлаштування.

Водночас освітній центр може використовуватись як представницька платформа для інноваційного розвитку міста. Посередницьку функцію в розвитку людського потенціалу, зокрема в створенні умов для навчання впродовж життя, можуть виконувати й культурні інституції (наприклад бібліотеки), які розміщені на території Головного центру і можуть виконувати роль мультифункціональних культурно-освітніх закладів.

Розвиток житла для студентів

Поряд із високою концентрацією вищих навчальних закладів, у Головному центрі розташовано чимало студентських гуртожитків, що разом становлять своєрідне студентське містечко. З розвитком освітнього центру зростає потреба і в створенні додаткових житлових площ як для студентів, так і для викладацького складу, підвищення якості житлової пропозиції.

Також важливим є облаштування та оновлення публічних просторів у студентському містечку з урахуванням потреб молоді.

Робота з перевантаженими дитячими садочками

На території фокус-зони спостерігається висока концентрація дошкільних навчальних закладів. Загалом у 6 закладах перевантаженість становить близько 570 дітей. Це створює певні незручності в доступі до якісної дошкільної освіти та виховання, а в перспективі постане питання і щодо місткості початкових шкіл.

Додатковим чинником ускладнення ситуації є заселення нових житлових комплексів із збільшенням мешканців орієнтовно на 5000 осіб.

Тому важливим є розвантаження системи закладів дошкільної й середньої шкільної освіти за допомогою системи заходів: структурного розширення наявних будівель або використання сусідніх будівель, надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти, будівництва нових закладів.

Окрім мешканців, що проживають на території фокус-зони, Головний центр притягує людей із різних частин міста та передмістя, оскільки є робочим місцем для багатьох. Тож частина батьків надають перевагу садочкам і школам поруч із місцем роботи.

Поряд із закладами дошкільної та середньої шкільної освіти у центрі концентруються й заклади позашкільної освіти різних типів підпорядкування, що створює можливості для дітей та молоді, яка навчається в закладах освіти Головного центру, а також навколишніх районів, отримати широкий спектр послуг позашкільної освіти.

Сучасне студентське містечко

Короткий опис: поліпшення якості міського простору університетського кампусу може підвищити рівень зацікавленості абітурієнтів. Проект передбачає залучення університетів до зміни приуніверситетських територій з точки зору не лише інфраструктурних змін, а й наповнення соціально привабливими пропозиціями для молодих людей.

Термін реалізації: 2021–2023.

Зелені зони вздовж доріг

На окремих вулицях центральної частини міста, зокрема Чуднівській, Великій Бердичівській, Київській, Троянівській, Перемоги, Покровській, інтенсивний рух автомобільного транспорту зумовлює забруднення атмосферного повітря та шумове навантаження. Тому вздовж цих вулиць передбачається сформувати зелені бар'єри між пішохідною й транспортною частинами вулиці та створити зелені коридори з велодоріжками.

Такі зелені коридори стануть частиною зеленої мережі міста й сприятимуть очищенню повітря від забруднення транспортними засобами.

Очищення ґрунтів та водойм

Береги річки Тетерів потерпають від забруднень через стихійні сміттєзвалища з твердих побутових відходів. Тож необхідно організувати місця для роздільного сортування та складування твердих побутових відходів для подальшого їх вивезення й утилізації.

Ще одним чинником забруднення є промислові та побутові стоки. Інвентаризація й реконструкція каналізаційних мереж приватних будівель уздовж річки Тетерів унеможливають забруднення водойм і створюють передумови для їхнього подальшого очищення – природнім шляхом та із застосуванням біо- та нанотехнологій. Відтворення екосистеми річки дозволить використовувати її для відпочинку без ризику для здоров'я.

Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля

Передумовою системного розвитку зелених зон центру міста є інвентаризація, аудит, моніторинг, відновлення та догляд за зеленими насадженнями центру міста. Передбачено організацію зеленої зони для відпочинку вздовж лівого берега річки Тетерів від Гідропарку до парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна та вздовж правого берега річки Тетерів у його нижній частині з формуванням екомаршрутів (по верхній частині правого берега змонтована високовольтна електрична мережа, що зумовлює електромагнітне забруднення довкілля).

Від парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна по Старому Бульвару в напрямку вулиці Бориса Тена передбачено створення зеленої мережі, яка буде складатися з невеличких зелених зон біля багатоповерхових і приватних будинків, невеличких скверів, упорядкованих і доповнених зеленими насадженнями згідно з вимогами ландшафтної архітектури.

1. Облаштування зон відпочинку вздовж р. Кам'янка

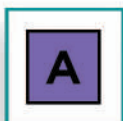
Короткий опис: передбачає побудову низки містків через р. Кам'янка, навколо яких буде організована територія для активного відпочинку та дозвілля.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Каналізування будівель у приватному секторі вздовж річок Тетерів і Кам'янка

Короткий опис: інвентаризація, побудова та/чи реконструкція каналізаційних мереж у секторі приватної забудови вздовж річок з метою її очищення.

Термін реалізації: 2021–2025.

Розвиток закладів надання адміністративних послуг

Відкриття нового Центру надання адміністративних послуг є нагальною потребою для міста. Це дозволить суттєво полегшити надання послуг мешканцям, розширити спектр послуг для мешканців міста й бізнесу, покращити умови та якість обслуговування, скоротити витрати часу на вирішення адміністративних, соціальних та ділових запитів, підвищити ефективність і зменшити витратність роботи муніципальних установ.

Створення безбар'єрного середовища, в першу чергу, повинно відбуватися з урахуванням наявної мережі адміністративних, культурних та освітніх закладів і включати розвиток територій для зручного пересування, очікування громадського транспорту та відпочинку. Реконструкція вулиць і публічних просторів, оновлення громадського транспорту з урахуванням інтересів маломобільних груп населення має сприяти збільшенню можливостей для комунікації та підвищенню якості життя.

Інклюзивний дитячий майданчик

Короткий опис: більшість дитячих майданчиків спроектовані відповідно до потреб здорових дітей, діти з інвалідністю можуть лише споглядати. Необхідно облаштувати дитячий майданчик, спроектований із урахуванням особливих потреб дітей з інвалідністю, забезпеченням вільного доступу до всіх елементів ігрового майданчика зі спеціальним покриттям і маркуванням.

Майданчик повинен бути облаштований так, щоб він був цікавий і для дітей з інвалідністю, і для дітей, що не мають фізичних проблем. Цей простір має бути зручний для батьків і дітей, обладнаний пандусами, спеціальними вбиральнями тощо.

Термін реалізації: 2019–2020.

АКТИВНЕ МІСТО

Розвиток інфраструктури для культури й дозвілля

Головний центр історично відіграє ключову роль у культурному житті міста та регіону. Його особливістю, насамперед, є концентрація закладів, майданчиків і громадських просторів для культурних подій – театрів, кінотеатрів, музеїв, бібліотек. Такі вже відомі заклади як Музей космонавтики ім. С. П. Корольова, Житомирський академічний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги, Дім української культури, Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича, Gnatyuk Art Center та інші потребують активної інтеграції в міський простір, що є передумовою їхньої популяризації та подальшого розвитку.

Посилення ролі багатофункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Вищі навчальні заклади (Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомирський національний агроекологічний університет, Житомирський коледж культури і мистецтв ім. Івана Огієнка, Житомирське музичне училище ім. В. С. Косенка, Житомирський інститут медсестринства тощо) можуть бути більш активно інтегровані в культурне життя міста. Важливо посилити роль бібліотек міської мережі та підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця» для різних категорій відвідувачів.

Розвиток історико-архітектурної спадщини та гостинності міста

Збереження та реставрація пам'яток архітектури, таких як, наприклад, Водонапірна вежа, модернізація наявних, а також облаштування нових громадських просторів, музеїв й оглядових майданчиків, побудова готелів, відкриття туристично-інформаційного центру, розвиток мережі зелених зон створюють передумови для проведення культурних заходів, розвитку креативних індустрій і туризму, організації дозвілля.

Особливе культурне й туристичне значення, зокрема й для розробки маршрутів оглядових екскурсій, а також організації унікальних регулярних подій всеукраїнського та міжнародного масштабів, мають майдани Соборний і Перемоги, Замкова гора з прилеглими територіями, вулиця Михайлівська, майдан С. П. Корольова, Новий бульвар, парк культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна з прилеглими вулицями, річкою Тетерів, включно з пішохідним мостом і частиною правого берега.

Парк культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна, на території якого знаходиться Літня естрада, і річка Тетерів також пропонують різноманітні можливості не лише для активного дозвілля житомирян і гостей міста, а й для професійного і масового спорту.

Водночас саме у центральній частині міста зосереджено низку важливих спортивних споруд і майданчиків, зокрема стадіони «Полісся», «Спартак», спорткомплекс «Авангард», а також ДЮСШ і СДЮШОР, які обслуговують різні райони міста.

ПРОЕКТИ

1. Водонапірна вежа з прилеглою територією

Короткий опис: перетворення Водонапірної вежі (вул. Пушкінська, 24) на культурний хаб, мистецький і музейний простір на основі партисипації з подальшим адаптивним використанням, а також оновлення прилеглої території на перехресті вулиць Пушкінської і Дмитра Донцова (створення скверу, зелених зон, облаштування місць для паркування тощо). Оновлення Водонапірної вежі має стати імпульсом спершу для розвитку прилеглої території, потім для вулиць Пушкінської та Лермонтовської, далі – для центральної частини міста. Крім того, саме Водонапірна вежа має стати місцем розташування майбутнього туристично-інформаційного центру.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Культурно-мистецький центр «Дім Ріхтера»

Короткий опис: завершення реставрації та подальше адаптивне використання історичної будівлі, де народився Святослав Ріхтер (вул. Велика Бердичівська, 2/89) і яка перебуває на балансі Житомирського коледжу культури і мистецтв ім. Івана Огієнка.

Термін реалізації: 2021–2023.

3. Арт-центр «Жовтень»

Короткий опис: перетворення приміщення колишнього кінотеатру на мистецький хаб, громадський простір, майданчик поліфункціонального характеру (кінопокази, концерти, вистави, виставки, форуми, воркшопи, коворкінги, творчі студії, мистецькі майстерні та ін.).

Термін реалізації: 2023–2030.

4. Мистецька алея

Короткий опис: перетворення Пушкінської та Лермонтовської як вулиць із культурно-історичним значенням, а також прилеглої до них території, де вже сконцентровано низку закладів формату «арт-кафе», діє Житомирська художня школа, на креативний міський простір для художників, ремісників, вуличних артистів тощо.

Термін реалізації: 2023–2030.

5. Фестиваль не просто морозива

Короткий опис: організація та проведення «Фестивалю не просто морозива» як регулярної події всеукраїнського масштабу, в межах якої відбуваються концерти й інші мистецькі заходи.

Термін реалізації: 2019–2020.

6. Космічний марафон

Короткий опис: успіх «Космічного напівмарафону» свідчить про потребу організації й проведення «Космічного марафону» як регулярної події всеукраїнського масштабу, в межах якої будуть організовані концерти та інші спортивні й мистецькі заходи.

Термін реалізації: 2023–2030.

7. Реконструкція 25-го гарнізонного Будинку офіцерів

Короткий опис: реконструкція та реставрація будівлі, що на даний час перебуває на балансі Міністерства оборони України, з метою розвитку закладу як центру творчості для дітей і дорослих, посилення туристичної привабливості вулиці Пушкінської.

Термін реалізації: 2019–2020.

8. Туристичне знакування й інформація на вулицях

Короткий опис: інформування громадян про визначні місця та пам'ятки Житомира може бути реалізовано у декілька етапів:

- 1) створення мережі інформаційних стендів із картами;
- 2) запровадження програми QR-кодування пам'яток історії й архітектури (текст+аудіо);
- 3) аудіогіди та написи шрифтом Брайля в місцях туристичної привабливості з урахуванням потреб людей із вадами слуху чи зору відповідно;
- 4) створення мережі стовпів із вказівниками.

Термін реалізації: 2019–2020.

9. Музей Житомира/Музей Шодуара

Короткий опис: місто потребує музею, який би системно репрезентував його історію та сучасність, основні періоди розвитку, відомих людей тощо.

Термін реалізації: 2023–2030.

10. Мережа оглядових майданчиків

Короткий опис: облаштування оглядових майданчиків на Замковій горі (майдан Замковий), у парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна, поблизу Монумента Вічної Слави, на пішохідному мосту для жителів міста й туристів.

Термін реалізації: 2021–2023.

11. Палац спорту

Короткий опис: проект передбачає спорудження багатофункціонального спортивного комплексу для ігрових видів спорту з басейном, який можна також використовувати для масових культурних подій і заходів.

Термін реалізації: 2023–2030.

12. Облаштування території для скелелазіння

Короткий опис: облаштування прилеглих територій і маршрутів для скелелазіння на схилах річок Кам'янка і Тетерів.

Термін реалізації: 2021–2023.

13. Танцмайданчик у парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна

Короткий опис: реконструкція танцювального майданчика в парку як місця проведення громадських і культурно-мистецьких заходів.

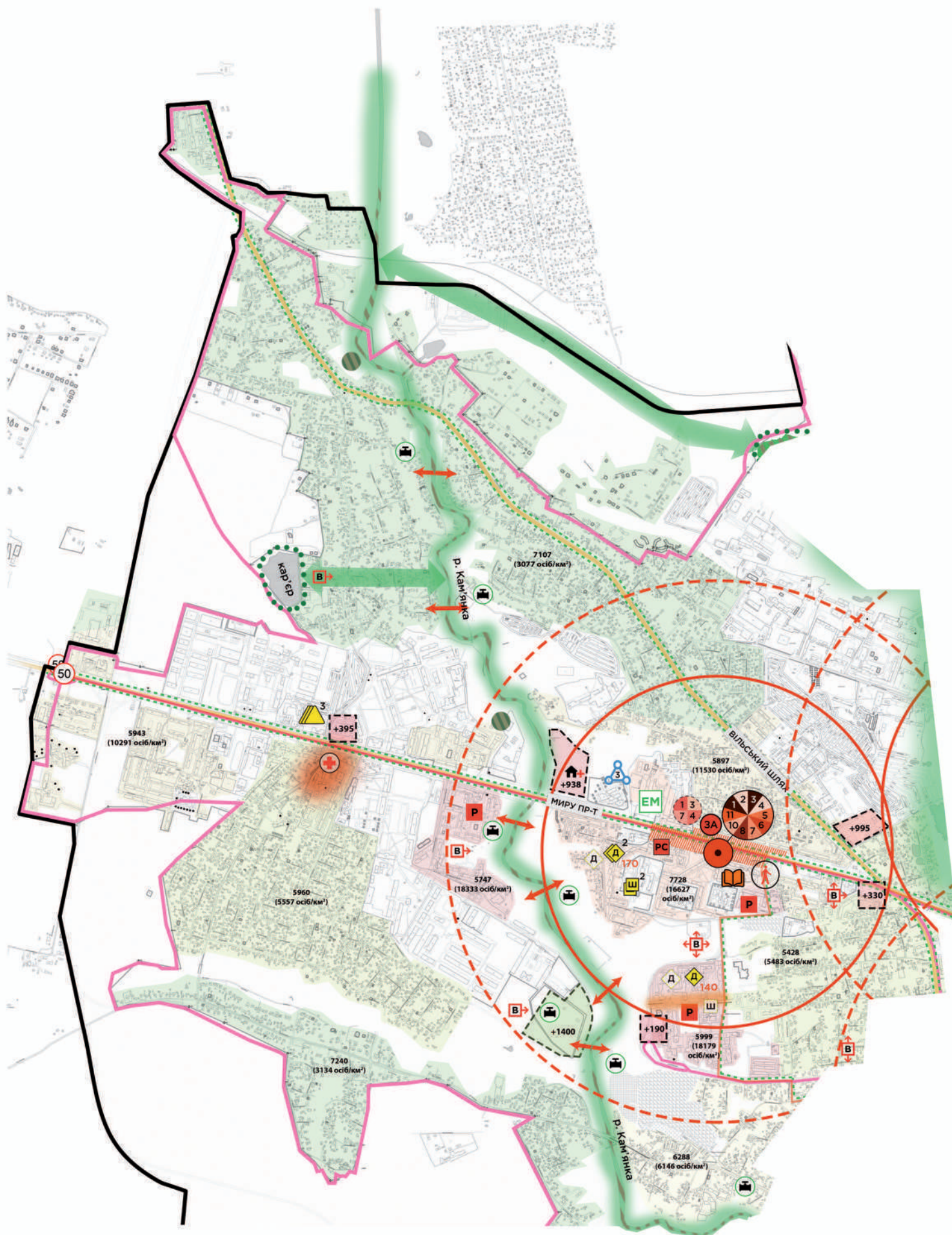
Термін реалізації: 2023–2030.

14. Туристично-інформаційний центр

Короткий опис: створення туристично-інформаційного центру з бек-офісом і фронт-офісом чи мережею відділень біля транспортних вузлів або в найбільш привабливих для туристів місцях.

Термін реалізації: 2019–2020.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНКИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану

Ефективне місто

	Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1	Органічні харчові продукти
2	ІТ-технології
3	Шкарпетки
4	Взуття
5	Зелені енергетичні рішення

Зелене місто

	Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля (екологія, велосипед, спорт, прогулянки)
	Зелені зони вздовж доріг
	Розвиток нових зелених зон для відпочинку
	Очищення водойм
	Очищення ґрунтів
	Розвиток каналізаційної інфраструктури (реновація, релокація)
	Екоменеджмент для підприємств

Активне місто

	Посилення зон Активного міста (події чи заходи у сфері культури)
	Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Комфортне місто

	Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням
1	Торгівля
2	Готелі, ресторани, кафе
3	Офіси
4	Квартири
5	Молодіжні клуби
6	Заклади соціалізації і допомоги
7	Креативна економіка
8	Заклади культури та освіти
9	Адміністративні послуги
10	Медзаклади первинного рівня
11	Громадські простори
12	Розваги
	750-метрова зона
	500-метрова зона
	Посилення і розвиток центру
	Посилення медичного сектора
	Розвиток зони торгівлі
	Розвиток медичного закладу
	Розвиток житла для персоналу і відвідувачів клініки
	Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)
	Розширення паркінгу для жителів фокус-зони
	Напрями розвитку велосипедного руху
	Зона підвищення безпеки руху пішоходів
	Обмеження швидкості при в'їзді в місто
	Розвиток велодоріжок
	Тролейбусна лінія
	Розвиток зв'язку між важкодоступним районом і центром
	Зупинка міжміських та приміських автобусів

Інноваційне місто

	Розвиток вищого навчального закладу
	Кількість вищих навчальних закладів
	Посилення інноваційного сектора
	Дитсадок. Потрібна нова будівля
	Розвантаження садочка (нова будівля, розширення)
	Розвантаження школи (нова будівля, розширення)
	Школа. Потрібна нова будівля
	Кількість закладів
	Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

ФОКУС-ЗОНА БОГУНІЯ

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення центру фокус-зони

Розташування центру фокус-зони Богунія визначається поточною концентрацією роздрібною торгівлі на ринку «Хмільники» на проспекті Миру. В радіусі 500 м (приблизно 10 хвилин пішки) живе більше 21 000 мешканців, при цьому передбачається нове будівництво в цьому районі в розрахунок на 2300 мешканців. У радіусі 750 метрів (15 хвилин пішки) живе близько 34 500 мешканців (у майбутньому планується додатково близько 1400 мешканців). Таким чином, більшість мешканців району Богунія знаходяться на відстані пішого доступу від центру району.

Розвиток високої концентрації сумісного використання для посилення центру

Районний центр Богунія вже сьогодні має багато переваг. Для того, щоб зміцнити центр, адаптувати до сучасних вимог клієнтів і установ, важливим є висококонцентроване сумісне використання роздрібною торгівлі (1), готелів (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) (дитячих садків, початкових шкіл, закладів допомоги сім'ям, місць зустрічей людей похилого віку тощо), креативної економіки (7), культури й освіти (8), закладів надання адміністративних послуг (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Це необхідно для реалізації мети забезпечення населення у своєму районі без необхідності долати довгі відстані, що особливо важливо для маломобільних груп населення. Це сприяє зменшенню потреб у транспортній інфраструктурі, також посилюються ототожнення населення з конкретним районом і його соціальна єдність. У той же час заклади, орієнтовані на відвідувачів із усього міста, а також з регіону, мають розміщуватися виключно у Головному центрі.

Завдяки територіям колишньої панчішної фабрики у районного центру є можливість й надалі підвищувати концентрацію сумісного використання. Потенційне використання обмежуватиметься роздрібною торгівлею (1), офісами (3), квартирами (4) та креативною економікою (7), щоб не ставити під загрозу розвиток Головного центру. Обсяг сумісного використання на цій території цілеспрямовано зменшений.

Розвиток концентрації роздрібною торгівлі

Особливе місце в сумісному використанні займає роздрібна торгівля, яка повинна бути сконцентрована виключно в районному центрі за місцем проживання. Це найбільш відвідувані місцевим населенням об'єкти і, отже, найважливіший гарант життєздатного районного центру.

На відміну від головного центру, у районному центрі не зосереджені установи та служби загальноміського значення.

Тут сконцентровані установи та служби, які надають послуги за місцем проживання, тобто магазини (асортимент – продукти харчування, напої та побутова хімія), які відвідують кілька разів на тиждень або принаймні один раз на тиждень, і тому вони

повинні знаходитись у районному центрі. Водночас роздрібна торгівля поза межами районного центру має скорочуватись.

Посилення мультифункціональних культурно-освітніх закладів

Для реалізації сумісного використання культурно-освітні заклади, зокрема бібліотеки та молодіжні клуби, мають особливе значення. Вони вже багатофункціонально використовуються різними групами мешканців і виступають як мережеві точки. З впровадженням Концепції їхня функція багатофункціональних установ і мережевих точок повинна зберігатися і зміцнюватися в майбутньому.

Розвиток приміської автостанції

У районному центрі буде створено приміську автостанцію для частини рейсів, переміщених із центральної приміської автостанції біля Житнього ринку, що закривається. Більшість приміських маршрутів закінчуватимуться на основних приміських автостанціях (центри «Сінний» і «Вокзал» із зручними перевезеннями на інші магістральні маршрути), однак деякі маршрути закінчуватимуться тут.

Важливим є поєднання приміської автостанції й фермерського ринку – разом вони стають привабливішими і для покупців, і для фермерів. Це посилить функцію постачання районного центру і дозволить знизити навантаження на вулиці та громадський транспорт у центральній частині міста.

Розширення місць для паркування (користувачі центру району)

З метою підвищення доступності районного центру для населення за радіусом 700 м необхідно забезпечити місця для паркування для жителів у зоні концентрації роздрібно торгівлі.

Розширення місць для паркування (місцеві користувачі)

Густонаселені квартали у фокус-зоні в даний час не мають достатню кількість місць для паркування. Зі збільшенням мобільності потрібно створити необхідну кількість місць для паркування й інтегрувати їх у відкритий простір таким чином, щоб гарантувати високу якість життя.

Покращення зв'язку між головним та сусідніми центрами

Для тих житлових районів, які відрізані від районного центру річкою Кам'янка, слід встановити пішохідні зв'язки (мости), щоб забезпечити можливість дістатися центру району в радіусі 700 м пішки або на велосипеді.

Покращення зв'язку між головним та сусідніми центрами

З метою зменшення викидів CO₂ від моторизованого транспорту, підтримки здорового способу життя й поліпшення доступності дозвілля та відпочинку віддалені райони фокус-зони Богунія мають бути з'єднані з районним центром мережею велосипедних доріжок. Також районний центр має бути з'єднаний з іншими районними центрами міста за допомогою велосипедних магістралей.

Завдяки розумній мережі велосипедних доріг райони мають отримати сполучення з центром та районними центрами. Це надасть можливості скористатися перевагами компактного

Зменшення швидкості руху транспорту

міста, скоротити кількість поїздок на моторизованому транспорті, підтримувати здоровий спосіб життя й доступність місць відпочинку та дозвілля. Для поліпшення міської території передбачається влаштування велосипедних маршрутів вздовж проспекту Миру, через Суріну Гору (Маликова) та через майбутні велосипедні мости через річку Кам'янка.

Для проспекту Миру наразі характерною є надто висока швидкість від в'їзду в місто до районного центру. Швидкість має бути зменшена шляхом інфраструктурних рішень: скорочення кількості смуг руху, влаштування фізичних елементів для забезпечення максимальної швидкості 50 км/год.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Робота з перевантаженими дитячими садками

Робота з перевантаженням шкіл/гімназій

У межах фокус-зони розташовано 3 дошкільні навчальні заклади, які наразі перевантажені на понад 300 дітей. Реалізуючи план будівництва нового житла для медичних працівників у районі панчішної фабрики, враховуючи новобудови на Вільському шляху, проспекті Миру та Суриній Горі, це перевантаження і далі зростатиме. Таким чином, для отримання доступу до якісної дошкільної освіти є необхідність розвантаження дитячих садків.

Для функціонування початкових шкіл фокус-зони разом із приростом населення слід очікувати збільшення кількості дітей молодшого шкільного віку, тому очікується перевантаження цих установ у найближчі роки. Відповідно до шкільної реформи, розподіл школярів за віковими групами по різних будівлях створює додаткові просторові вимоги.

Розвантаження дитячих садків і шкіл можна реалізувати шляхом будівництва нових установ, структурного розширення наявних будівель або використання сусідніх будівель (наприклад, заклади професійно-технічної освіти), надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Очищення водойм Розвиток інфраструктури для дозвілля Розвиток нових зелених зон для відпочинку

Річка Кам'янка, що протікає через фокус-зону Богунія, та її прилеглі території мають великий потенціал для організації відпочинку. Наразі береги річки через забрудненість та необлаштованість рідко використовуються мешканцями міста. Інші водойми, які знаходяться на території Богунії, також можуть бути використані для відпочинку як жителями району, так і всього міста.

Створення берегових та велосипедних доріжок, сполучених з іншими місцями для дозвілля зеленими коридорами, влаштування дитячих ігрових та оглядових майданчиків, місць для барбекю тощо поруч із водоймами заохочуватиме

мешканців міста активно проводити свій вільний час на цих територіях.

Однак передумовою розвитку долини річки Кам'янка, озер і кар'єрів є їх очищення, що водночас посилить їх екологічну функцію та сприятиме відновленню наземних екосистем. Ці території можуть стати незалежними біотопами, середовищем існування місцевої флори та фауни й осередками їх подальшої міграції. Як складник всієї біотопної мережі міста, територія вздовж річки Кам'янка й інших водойм забезпечуватиме очищення і циркуляцію повітря в місті та корисний для здоров'я людей мікроклімат.

Розвиток каналізаційної мережі

Каналізаційні та зливові системи, які наразі відводять стічні й дощові води в річку Кам'янка, мають бути модернізовані. Особлива увага буде привернута до побудови каналізаційних систем у секторі приватної забудови, аби уникнути забруднення річки Кам'янка побутовими стоками. Це створить передумови для очищення річки та перетворення її берегів у привабливі місця для дозвілля.

Очищення ґрунтів

Береги річки Кам'янка потерпають через стихійні сміттєзвалища твердих побутових відходів. Необхідно організувати місця для роздільного сортування та складування твердих побутових відходів для подальшого їх вивезення й утилізації, особливо в кварталах садибної забудови.

Зелені зони вздовж доріг

Основні виїзні дороги (Вільський шлях, проспект Миру) характеризуються високим рівнем забруднення (CO_2 , твердими частками, шумовим навантаженням тощо), від чого потерпають у першу чергу розташовані вздовж цих доріг житлові будинки. Тому для зменшення шкоди для здоров'я людей від забруднюючих викидів поряд із широкими дорогами мають бути влаштовані смуги з зеленими насадженнями (дерева, живоплоти тощо).

Так поступово дороги стануть частиною екологічної мережі, що сприятиме поліпшенню мікроклімату й скороченню забруднюючих викидів на міській території. Водночас створення зелених екранів візуально покращить дизайн міських вулиць, підвищить якість життя та створить відчуття безпеки в громадських місцях, особливо для дітей.

Екологічний менеджмент підприємств

У фокус-зоні розташовані підприємства, які продукують викиди в атмосферне повітря, стічні води та промислові відходи. Важливо запровадити на підприємствах екологічний менеджмент з метою зменшення негативного впливу на довкілля.

1. Облаштування зон відпочинку вздовж річки Кам'янка

Короткий опис: передбачає побудову низки містків через річку Кам'янка, навколо яких буде організована територія для активного відпочинку й дозвілля.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Відкриття екомаршрутів по лівому та правому берегах річок Кам'янка й Тетерів

Короткий опис: передбачає організацію й проведення екомаршрутів для дітей, дорослих, жителів та гостей міста з метою екологічного виховання й підвищення популярності річок Кам'янка і Тетерів як зони відпочинку для районів Крошня, Корбутівка, Богунія.

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Встановлення станції доочистки води

Короткий опис проекту: передбачає встановлення станції доочистки води для блоку багатоповерхівок.

Термін реалізації: 2023–2030.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток співробітництва зі створення кластерів

На базі панчішної фабрики на території Богунії сформувалося декілька підприємств, що мають передумови до формування кластерної мережі співпраці за напрямком «Шкарпетки/Взуття». Така співпраця має сприяти зміцненню економічної життєздатності підприємств, створенню нових робочих місць поруч із житловою забудовою й розвитку всього району.

Посилення медичних закладів для обслуговування населення регіону та країни

Пологовий будинок, який розміщений на базі Центральної міської лікарні № 1, відіграє важливу роль у привабливості Житомира. Він гарантує якісну медичну допомогу молодим сім'ям у місті та прилеглих районах. Ця медична установа зайняла самостійну позицію, що зробило її привабливою для жителів міст сусідніх областей (Київ, Вінниця, Рівне).

Цю унікальну позицію слід ще більше посилити, щоб зробити Житомир привабливішим як місце проживання для жителів міста і потенційних переселенців. Розвивати пологовий будинок можна шляхом підтримки розбудови кампуса та його об'єктів і забезпечення поблизу житлом співробітників пологового будинку та його клієнтів.

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО**Посилення закладів
соціальної підтримки
та допомоги**

Богунія – це мікрорайон з найбільшою щільністю населення, який продовжує динамічно розбудовуватись. Створення багатофункціональних громадських просторів для жінок та чоловіків різних вікових груп і людей різного стилю активності сприятиме гуртуванню громади мікрорайону, підвищенню відчуття безпеки, зменшенню соціальної ізоляції.

Окрім громадських просторів, майданчиками для комунікації, розвитку соціальної активності, творчості, неформальної освіти й соціальної інтеграції можуть стати приміщення міської бібліотеки та молодіжного клубу.

АКТИВНЕ МІСТО**Посилення ролі
багатофункціональних
культурно-освітніх
закладів
(бібліотек, підліткових клубів)**

Особливе значення для мікрорайону має Польський бульвар, який є громадським простором для проведення культурних заходів і дозвілля мешканців. Перспективи розвитку фокус-зони також пов'язані з посиленням ролі бібліотек міської мережі та підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця» для різних категорій суспільства.

Учасники Майстерні міста Житомир-2017 біля Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Ольжича / Джерело: Фотоархів GIZ

ФОКУС-ЗОНИ. КРОШНЯ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану

Ефективне місто

Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1 – Органічні харчові продукти
2 – IT-технології
3 – Шкарпетки
4 – Взуття
5 – Зелені енергетичні рішення

Зелене місто

Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)

Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)

Зелені зони вздовж доріг

Розвиток нових зелених зон для відпочинку

Очищення водойм

Очищення ґрунтів

Розвиток каналізаційної інфраструктури (реновація, релокація)

Активне місто

Посилення зон Активного міста (події чи заходи у сфері культури)

Розвиток масового спорту (школа, стадіон)

Розвиток професійного спорту

Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Комфортне місто

Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням

- 1 – Торгівля
- 2 – Готелі, ресторани, кафе
- 3 – Офіси
- 4 – Квартри
- 5 – Молодіжні клуби
- 6 – Заклади соцпідтримки і допомоги
- 7 – Креативна економіка
- 8 – Заклади культури та освіти
- 9 – Адміністративні послуги
- 10 – Медзаклади первинного рівня
- П – Громадські простори

750-метрова зона
500-метрова зона

Посилення і розвиток центру

Розвиток зони торгівлі

Зберегти поточний торговий обсяг та асортимент (без подальшого розвитку)

Переміщення об'єкта в центр для більшого обсягу торгівлі та асортименту

Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)

Розширення паркінгу для жителів фокус-зони

Напрями розвитку велосипедного руху

Блокування проїзду (Використовується для виїзду та в'їзду у міста. Заборона руху вантажного транспорту)

Розвиток велодоріжок

Тролейбусна лінія

Інклюзивне місто

Розвиток центрів надання соціальної допомоги

Збільшення кількості ліжок-місць

Інноваційне місто

Посилення інноваційного сектора

Дитсадок. Потрібна нова будівля

Розвантаження садка (нова будівля, розширення)

Школа. Потрібна нова будівля

Кількість закладів

Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

140

ФОКУС-ЗОНА КРОШНЯ

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення розміщення центру фокус-зони

Центр фокус-зони Крошня визначається з огляду на поточну концентрацію багатоповерхових будинків та роздрібної торгівлі в районі агротехнічного коледжу: у радіусі 500 м (близько 10 хв. пішки) живе більше 8 000 осіб. У майбутньому кількість жителів за рахунок нового будівництва збільшиться на 3 900 осіб (всього близько 12 000 осіб).

У радіусі 750 м (15 хв. пішки) зараз мешкає близько 12 000 осіб, у майбутньому – приблизно 16 000 осіб. Також вплив на розвиток району матиме збільшення кількості мешканців у сусідньому селі Оліївка, де ведеться активне багатоповерхове житлове будівництво.

Зміцнення і розвиток центру

Для його нинішнього і майбутнього населення центр Крошні недостатньо розвинений для ефективного функціонування району. Головне завдання з формування та розвитку центру фокус-зони Крошня – посилення роздрібної торгівлі.

Це ускладнюється відносною близькістю великих гіпермаркетів («Метро») та фермерського ринку «Східний».

Ці торговельні комплекси розташовані поза пішохідною доступністю основної частини мешканців, що сприяє використанню приватного автотранспорту замість сталих способів пересування (піша ходьба, велосипед, громадський транспорт). Подальший розвиток цих закладів значно послабить або навіть унеможливить розвиток центру Крошня, тож має бути розглянуто можливості їх перенесення до центру району або до інших районів.

Розвиток концентрації роздрібної торгівлі

Районний центр передбачений на території діючих ринку та супермаркету, роздрібна торгівля виконує найважливішу функцію привабливості районного центру, проте основне населення зосереджено північніше. Тож зону розміщення роздрібної торгівлі потрібно продовжити від ринку на північ, її концентрація вздовж Покровської вулиці є важливою.

Розміщення роздрібної торгівлі поза концентраційною зоною має скорочуватись, щоб не ставити під загрозу економічну життєздатність роздрібної торгівлі в районному центрі та розміщення тут додаткових роздрібних підприємств. Лише в зоні центру району можна відкривати нові торговельні заклади площею понад 300 м², а також розширювати до такого обсягу наявні торгові площі.

Розвиток високої концентрації сумісного використання

При розвитку цієї фокус-зони варто звернути увагу на висококонцентроване сумісне використання роздрібної торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) – дитячих садків, початкових шкіл, закладів сімейної допомоги, місць зустрічей людей похилого віку тощо, креативної економіки (7), культури та освіти (8), управління (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Перспективним напрямом підвищення різноманіття функцій центру фокус-зони є розвиток спортивного комплексу стадіону «Колос» загальноміського рівня, що підвищить якість життя мешканців району, однак сприятиме виникненню пікових навантажень на транспортну інфраструктуру під час проведення масових заходів.

Розширення місць паркування для відвідувачів центру

З метою підвищення доступності районного центру для населення за радіусом 750 м необхідно забезпечити місцями для паркування жителів у зоні концентрації районного центру. Вирішення цього завдання є визначальним для успіху розвитку нового центру, враховуючи близькість розташування фермерського ринку «Східний» і торговельного центру «Метро» з великими парковками.

Водночас розвиток стадіону «Колос» як об'єкта загальноміського та регіонального значення також визначає необхідність забезпечення значної кількості місць для паркування. Перспективними майданчиками для влаштування додаткових паркінгів можна визначити території, що використовуються агротехнічним коледжем, а також паркувальні майданчики поліції (за рахунок перенесення чи інтенсифікації використання).

Розширення місць паркування для мешканців

Забезпечення місцями для зберігання автотранспорту мешканців багатоповерхових кварталів фокус-зони Крошня має здійснюватися шляхом підвищення інтенсивності використання гаражних комплексів між вулицями Тараса Бульби-Боровця та Вільським шляхом через підвищення зручності їхньої пішохідної доступності. Водночас велике нове житлове будівництво значно підвищує попит на місця для паркування, і це питання має бути вирішене шляхом створення нових паркувальних комплексів на вільних територіях у межах нової забудови.

Розвиток вуличної мережі та інфраструктури мобільності

Більшість житлових районів фокус-зони розташовані вздовж головної вулиці – Покровської. З розвитком житлового району в майбутньому передбачається проживання тут додатково близько 3 900 осіб, що збільшить навантаження на вулицю Покровську й перехрестя вулиці Покровської з проспектом Незалежності. Це не є технічно обґрунтованим, тому новий житловий район повинен бути з'єднаний іншими транспортними шляхами.

Ключовим напрямом поліпшення транспортного сполучення фокус-зони Крошня з одночасним поширенням сучасних підходів до міської мобільності є розвиток нових транспортних коридорів, окрім вже діючої магістралі – вулиці Покровської (наприклад, сполучень з вулицями Івана Мазепи, Східною, виходами до вулиць Хлібної, Князів Острозьких).

Розвиток велосипедного руху

Нове житлове будівництво у фокус-зоні Крошня, в першу чергу на землях Оліївської сільради, підвищує попит на перевезення і, відповідно, навантаження на автомобільні дороги, громадський транспорт і паркувальні зони.

Завдання створення нових зв'язків фокус-зони Крошня з центральною частиною міста має одночасно поєднувати розвиток сталих способів пересування (в першу чергу – велосипедного транспорту). Розвиток велопішохідних вулиць у районі садибної забудови південніше проспекту Миру може забезпечити такі зв'язки, не вдаючись до капітального будівництва автомобільних шляхів.

Водночас важливим є створення нових напрямків громадського транспорту для зв'язків з іншими фокус-зонами обабіч центральної частини міста, зокрема із вокзальним хабом та індустріальною зоною.

ПРОЕКТИ

Розвиток сполучення з новими кварталами Крошні та села Оліївка

Короткий опис: розробка й впровадження спільного плану міської мобільності та інженерних комунікацій з Оліївською сільською радою з метою інтеграції нових кварталів житлової забудови, що знаходяться на землях села Оліївка, у транспортну мережу Житомира, розвантаження вулиці Покровської, поліпшення транспортного сполучення мікрорайону Крошня. Заходи мають включати облаштування пішохідних і велосипедних сполучень, організацію маршрутів громадського транспорту для зв'язку фокус-зони через нові східні житлові квартали поза вулицею Покровською, продовження трамвайної лінії від Сінного ринку до нових кварталів.

Результати від втілення: інтеграція нових кварталів житлової забудови, що знаходяться на землях села Оліївка, у транспортну мережу Житомира, розвантаження вулиці Покровської, поліпшення транспортного сполучення мікрорайону Крошня.

Ризики від невтілення: із заселенням нових житлових кварталів і подальшим будівництвом зростатиме завантаженість вулиці Покровської, що спричинить суттєве ускладнення для сполучення з мікрорайоном Крошня.

Термін реалізації: 2019–2022.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Робота з перевантаженими дитячими садками

Фокус-зона Крошня характеризується активною забудовою, загалом прогнозується збільшення чисельності населення на понад 3 300 осіб. Таким чином, наявні заклади освіти не в змозі забезпечити потреби мешканців станом на сьогодні: наразі 3 дошкільні заклади переповнені на понад 370 дітей, а в перспективі ситуація може загостритися ще більше.

Особлива потреба в новому дошкільному закладі та школі є неподалік новобудов, оскільки там формується мікрорайон.

Окрім будівництва нового садка є потреба і в розвантаженні тих, що вже переповнені, шляхом структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель, надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти.

Фокус-зона Крошня також характеризується концентрацією закладів культури, спорту, творчих майстерень, торгівлі, що дають можливість створити майданчики для розвитку креативної економіки, івент-бізнесу, спеціалізованих локальних ринків (наприклад, органічної продукції) та проведення заходів і подій фестивального, спортивного спрямування. Активне будівництво і висока насиченість підприємствами дозволяють створювати умови для розвитку конференц-сервісу й обслуговуючого бізнесу.

ПРОЕКТИ

1. Дитячий садок на Крошні

Короткий опис: будівництво дитячого садка біля нового житлового масиву сусіднього муніципалітету Оліївка на околиці Крошні.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Нова початкова школа на Крошні

Короткий опис: будівництво початкової школи біля нового житлового масиву сусіднього муніципалітету Оліївка на околиці Крошні.

Термін реалізації: 2021–2023.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Рекультивация сміттєзвалища

Наприкінці вулиці Андріївської знаходиться міське сміттєзвалище, термін експлуатації якого закінчився 30 років тому. Нині його експлуатація відбувається із серйозними порушеннями, внаслідок чого спостерігається забруднення ґрунтів і підземних водних горизонтів важкими металами та іншими шкідливими забруднюючими речовинами. Нагальною потребою є рекультивация сміттєзвалища, що дозволить зупинити деградацію ґрунтів, водних джерел і лісових насаджень навколо сміттєзвалища, а також поліпшить якість життя мешканців, що проживають по вулиці Андріївській та у селищі Сонячне.

Очищення водойм і ґрунтів

Кар'єри, які використовуються для водного відпочинку, кар'єр біля сміттєзвалища та річка Крошенка забруднені внаслідок потрапляння до водойм інфільтратів з Крошенського сміттєзвалища, а також побутових стоків.

Після усунення такого джерела забруднення як сміттєзвалище необхідно провести додаткові заходи з очищення водойм і території навколо них, що сприятиме збереженню локальних лісових та водних екосистем, підвищуватиме якість відпочинку мешканців міста, а також організувати місця для роздільного збирання твердих побутових відходів.

Уздовж річки Крошенка у кварталах садибної забудови мають місце несанкціоновані скиди каналізаційних вод. Важливо здійснити інвентаризацію та реконструкцію каналізаційних мереж приватних будівель шляхом побудови локальних

Зелені зони вздовж доріг

очисних споруд. Такий захід дозволить зберегти водну екосистему річки Крошенка та сприятиме розвитку зеленої зони на берегах цієї річки.

По вулиці Покровській здійснюється інтенсивний рух автомобільного транспорту, що зумовлює забруднення атмосферного повітря та шумове навантаження. Для зниження впливу цих негативних чинників передбачається сформувати зелені екрани між пішохідною й транспортною частинами вулиці.

Розвиток нових зелених зон для відпочинку

Навколо кар'єрів, що використовуються мешканцями міста для літнього відпочинку, планується створити зелені зони. Також передбачається створення мережі зелених зон між пішохідними й велодоріжками, формування екомаршрутів на лівому й правому берегах річки Крошенка з використанням для відпочинку та дозвілля.

Висадка дерев, кущів, квітів за вимогами ландшафтної архітектури, організація території для розміщення вуличних меблів створить затишні зони для відпочинку сімей із маленькими дітьми, людей похилого віку та людей з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Бювети

На прохання мешканців Крошні має бути передбачено створення бювету з питною водою. Бювети мають бути облаштовані у такий спосіб, щоб було зручно набирати воду дітям, людям з інвалідністю.

Екологічний менеджмент підприємств

У фокус-зоні розташовані підприємства, які продукують викиди в атмосферне повітря, стічні води та промислові відходи. Важливо на підприємствах запровадити екологічний менеджмент з метою зменшення негативного впливу на довкілля.

ПРОЕКТИ

1. Рекультивація сміттєзвалища по вул. Андріївській

Короткий опис: передбачає запровадження комплексу заходів із рекультивацією сміттєзвалища.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Каналізування будівель у приватному секторі вздовж річок Крошенка та Кам'янка

Короткий опис: інвентаризація, побудова та/чи реконструкція каналізаційних мереж у секторі приватної забудови вздовж річок із метою її очищення.

Термін реалізації: 2021–2023.

3. Формування зелених екранів між пішохідною й транспортною частиною вулиці Покровської

Короткий опис: передбачає насадження спеціальних дерев і кущів між пішохідною й транспортною частиною вулиці Покровської.

Термін реалізації: 2023–2030.**4. Відкриття бюветів питної води**

Короткий опис: передбачає пошук водного джерела, встановлення необхідного обладнання й організацію території для відкритого цілодобового доступу до води мешканців мікрорайону.

Термін реалізації: 2023–2030.**ЕФЕКТИВНЕ МІСТО**

**Розвиток співробітництва
зі створення кластерів**

На території фокус-зони Крошня наявний потенціал для розвитку кластера з виробництва органічної продукції шляхом поєднання можливостей Житомирського агротехнічного коледжу, виробничих потужностей ЗАТ «Житомирські ласощі» та малого бізнесу в сфері харчової промисловості.

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

**Посилення закладів
соціальної підтримки
та допомоги**

Крошня – густонаселений мікрорайон міста зі значним потенціалом збільшення кількості населення через нове житлове будівництво. Це дозволяє формувати зональність закладів соціальної інфраструктури та підтримку їх створення на етапі забудови. Мікрорайон характеризується наявністю і локалізованою концентрацією об'єктів культурної, соціальної, освітньої, торговельної інфраструктури.

Для органічного розвитку локальної території важливо забезпечити можливість отримання базових адміністративних, консультаційних і соціальних послуг безпосередньо в мікрорайоні. Це дозволить не тільки зменшити навантаження на центр, полегшити доступ до публічних послуг маломобільним верствам населення, а й посилити рівень використання приміщень міських бібліотек, молодіжного клубу для комунікації, розвитку соціальної активності, творчості, неформальної освіти. Також такі заходи дозволять залучити мешканців вулиць садибної забудови до участі у громадському житті мікрорайону.

В межах цього мікрорайону розташований Центр надання допомоги безхатченкам ГО «Милосердя». Функціонування центру потребує муніципальної підтримки, підтримки місцевої громади й бізнесу, що має забезпечити збільшення кількості ліжок-місць, створення гідних умов для харчування, ночівлі, отримання побутових і медичних послуг.

АКТИВНЕ МІСТО

**Посилення зон активного
відпочинку,
масового спорту й
змістовного дозвілля**

Крошня – один із найбільш густонаселених районів мешканцям якого порівняно важко дістатися центру міста. Тому особливе значення має створення якісних умов для проведення активного дозвілля, зокрема у парку Крошенський, поблизу сусідніх водойм і в парку Житомирського агротехнічного коледжу.

Паркові зони також мають значний потенціал для занять масовими й окремими видами професійного спорту.

Реконструкція стадіону поблизу шкіл № 16 і № 28 покращить розвиток масового спорту в мікрорайоні. Крім того, важливо посилити роль бібліотек міської мережі й підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця».

ПРОЕКТИ

Нові стадіони в мікрорайонах

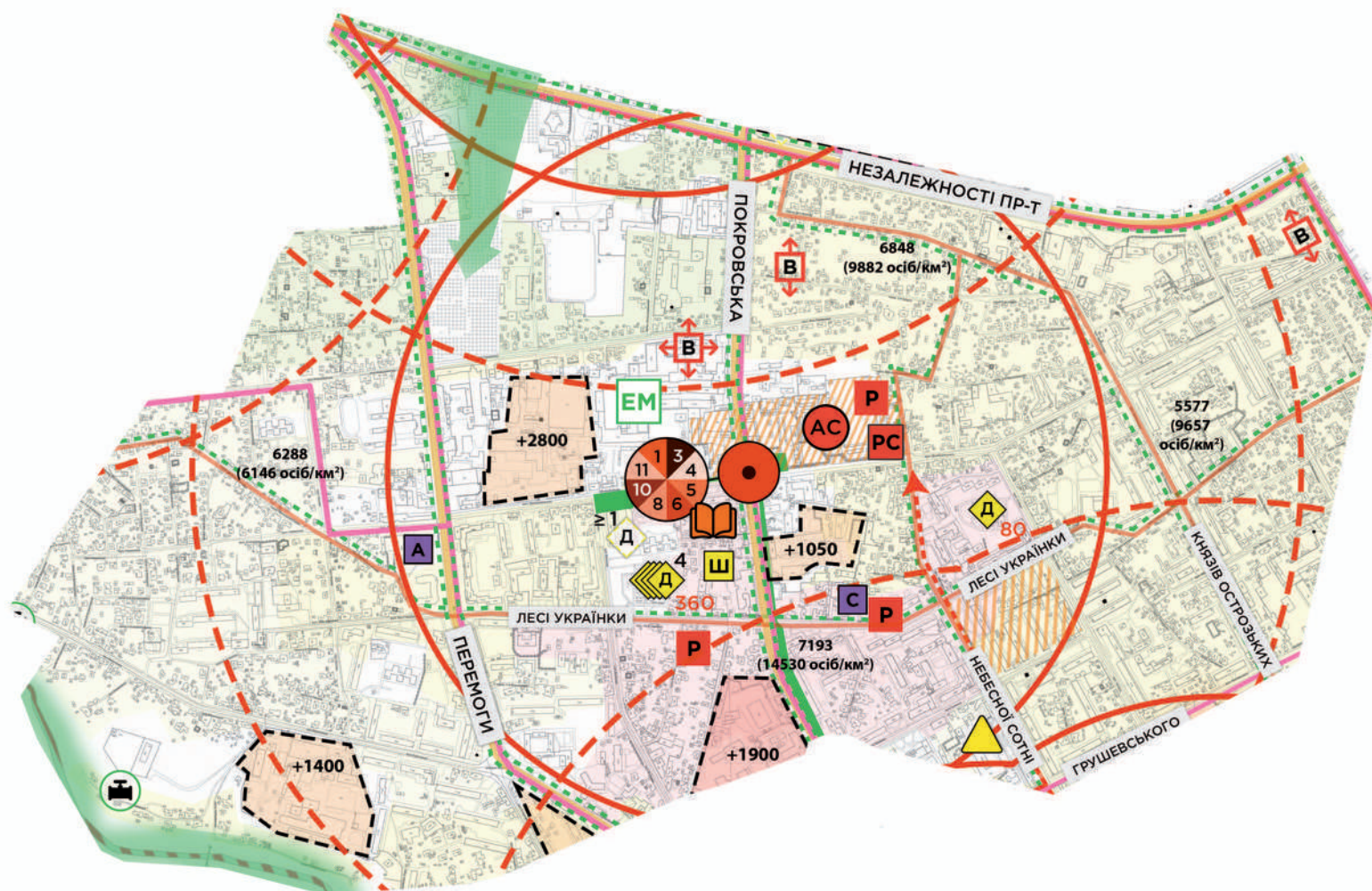
Короткий опис: реконструкція стадіону біля шкіл № 16 і № 28 для розвитку масового спорту.

Термін реалізації: 2023–2030.

Нова Пошта Космічний напівмарафон Житомир / Джерело: Фотоархів ЖМР

ФОКУС-ЗОНИ. СІННИЙ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНКИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану

Зелене місто

	Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Розвиток мережі зелених зон (довкілля, відпочинок, заходи)
	Зелені зони вздовж доріг
	Очищення водойм
	Екоменеджмент для підприємств
	Розвиток каналізаційної інфраструктури (реновація, релокація)
	Електромагнітне забруднення

Активне місто

	Концентрація зони Активного міста
	Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Інноваційне місто

	Розвиток вищого навчального закладу
	Дитсадок. Потрібна нова будівля
	Розвантаження садка (нова будівля, розширення)
	Розвантаження школи (нова будівля, розширення)
	Кількість закладів
	Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

Комфортне місто

	Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням 1 – Торгівля 2 – Готелі, ресторани, кафе 3 – Офіси 4 – Кватирки 5 – Молодіжні клуби 6 – Заклади соціальної підтримки і допомоги 7 – Креативна економіка 8 – Заклади культури та освіти 9 – Адміністративні послуги 10 – Медзаклади первинного рівня 11 – Громадські простори 12 – Розваги
	750-метрова зона 500-метрова зона Посилення і розвиток центру
	Розвиток зони торгівлі
	Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)
	Розширення паркінгу для жителів фокус-зони
	Напрями розвитку велосипедного руху
	Розвиток приміської автобусної станції
	Розвиток велодоріжок
	Розвиток нових трамвайних ліній
	Тролейбусна лінія

Інклюзивне місто

	Розвиток центрів надання адміністративних послуг
	Розвиток центрів надання соціальної допомоги

ФОКУС-ЗОНА СІННИЙ

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення розміщення центру фокус-зони

Розвиток високої концентрації сумісного використання

Місцезнаходження центру фокус-зони Сінний визначено з огляду на поточну концентрацію роздрібно́ї торгівлі навколо ринку «Сінний» і кварталів багатоповерхових будинків.

Водночас у радіусі 500 м (близько 10 хв. пішки) живе більше 17 000 осіб. Після запланованого нового будівництва тут житимуть приблизно 24 000 осіб (додатково близько 7 000 жителів). У радіусі 750 м (15 хв. пішки) зараз проживає близько 23 500 осіб, у майбутньому прогнозовано ця цифра зросте до понад 33 000 осіб (додатково 10 000 жителів).

Через високу щільність населення у фокус-зоні, розвинений регіональний фермерський ринок і декілька великих спеціалізованих магазинів центр зони передбачається на території навколо перехрестя вулиць Покровської та Домбровського.

Після запланованого нового будівництва населення зросте на понад 10 000 мешканців. Через це значно зросте попит на товари і заклади забезпечення продовольством. Саме тому такі заклади й асортимент товарів потрібно значно розширити. На території ринку є достатньо невикористовуваних і закинутих ділянок, які можна розвивати для досягнення вищезгаданої цілі.

При розвитку нового районного центру варто звернути увагу на висококонцентроване сумісне використання роздрібно́ї торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) – дитячих садків, початкових шкіл, закладів сімейної допомоги, місць зустрічей людей похилого віку тощо, креативної економіки (7), культури й освіти (8), установ, що надають адміністративні послуги (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Фокус-зона Сінний є однією з найбільш інтегрованих із центром міста, тож передбачається також підсилення житлової функції фокус-зони за рахунок реновації занедбаних промислових територій і будівництва нових житлових комплексів.

Розвиток житлової забудови на територіях поблизу центру міста є стратегічно важливим для транспортної системи міста, адже не створює такого додаткового навантаження, як при забудові околиць, мешканці яких через більші відстані використовують переважно громадський або приватний транспорт. Мешканці фокус-зони Сінний для сполучення з центром міста можуть використовувати пішу ходьбу, велотранспорт і короткі поїздки громадським транспортом.

Районний центр забезпечується в районі ринку фермерів і продуктового магазину (вулиця Покровська). Роздрібна торгівля займає найважливішу магнітну функцію районного центру. Тільки у визначеній зоні центру фокус-зони можливе будівництво нових торговельних точок площею понад 300 м² або розширення наявних торговельних закладів до площ понад 300 м².

Розвиток житлової забудови поблизу центру міста

Розвиток концентрації роздрібно́ї торгівлі

Особливе значення має те, щоб зона концентрації роздрібної торгівлі була зосереджена в запланованій зоні концентрації вздовж вулиці Покровської для збереження своєї функції центру тяжіння (закинуті землі на території ринку). Розміщення роздрібної торгівлі поза концентраційною зоною не схвалюється, щоб не ставити під загрозу економічну життєздатність роздрібної торгівлі в районному центрі та розміщення додаткових роздрібних підприємств.

Розвиток приміської автостанції

У районному центрі заплановано створити автовокзал для приміських автобусів, який буде переміщений з Житнього ринку (разом із ринком). Запланована приміська автостанція сприятиме посиленню районного центру «Сінний», тому її доцільно розташувати поряд із центром.

Приміська автостанція використовуватиметься переважно селянами і споживачами продукції з передмістя регіону. Це дасть можливість районному центру «Сінний» урізноманітнити використання центру фермерським регіональним ринком, а тому орієнтуватися на клієнтів із передмістя. Також це посилить економічну життєздатність усіх об'єктів нового районного центру.

Розвиток нових трамвайних ліній

Ключовим поштовхом до збільшення концентрації й різноманіття функцій має стати формування інтегрованого приміського транспортного вузла – приміської автостанції, міського громадського транспорту (тролейбусна лінія та продовження трамвайної лінії по вулиці Небесної Сотні) у поєднанні з розвитком Сінного ринку.

Також існує проблема забезпечення громадським транспортом житлових кварталів багатоповерхової забудови вздовж вулиць Домбровського, Лесі Українки, Степана Бандери, віддалених від вулиці Покровської, – наразі тут відсутні троллейбусні і трамвайні лінії.

З метою посилення зв'язності міського простору за допомогою транспортної інфраструктури передбачено додатково до діючої транспортної артерії вулиці Покровської забезпечити розвиток транспортної пропозиції по вулиці Небесної Сотні, зокрема через продовження трамвайної лінії до ринку «Сінний» і приміської автостанції, яку заплановано там розмістити.

Розвиток велосипедного руху

Розташування фокус-зони поблизу центру міста визначає незначні протяжності основних маршрутів переміщення для місцевих мешканців. Це створює значний потенціал для використання велосипедного транспорту й пішої ходьби та відповідну потребу в якісній інфраструктурі – як у фокус-зоні, так і в центрі міста, і має бути реалізоване шляхом перепланування вулиць із виділенням відокремлених велосипедних доріжок з урахуванням інтенсивності руху транспорту в центрі міста й у фокус-зоні Сінний та значний попит на паркування.

Розширення місць паркування для відвідувачів центру

Розвиток Сінного ринку, а також нове житлове будівництво у фокус-зоні визначає підвищення попиту на паркування, потребує розвитку велосипедної інфраструктури й громадських просторів.

**Розширення місць
паркування
для мешканців фокус-зони**

Забезпечення паркувальними місцями передбачається за рахунок більш інтенсивного використання території ринків із створенням внутрішніх паркувальних майданчиків, а також реорганізації руху на навколишніх вулицях із влаштуванням додаткових місць для паркування.

Густонаселені квартали в фокус-зоні наразі не забезпечені достатньою кількістю місць для паркування. Зі зростанням чисельності транспорту необхідно забезпечити достатню кількість паркувальних місць поруч із помешканнями з інтеграцією у відкриті простори таким чином, щоб гарантувати високу якість перебування на парковці транспортних засобів.

ПРОЕКТ

**Створення транспортно-торговельного хабу на базі
Сінного ринку**

Короткий опис: розміщення приміської автостанції північного й північно-західного напрямків (Богунія та Крошня), продовження трамвайної лінії вулицею Небесної Сотні до Сінного ринку, розвиток роздрібної торгівлі.

Перший етап: залучення приватних власників майна та підготовка інтегрованого містобудівного конкурсу (з партисипацією).

Другий етап: будівництво приміської автостанції, продовження трамвайної лінії по вулиці Небесної Сотні до Сінного ринку та автостанції.

Третій етап: продовження трамвайної лінії до району новобудов на місці колишнього Міськмолокозаводу.

Результати від втілення: створення нового центру торговельної активності у поєднанні з приміською автостанцією дасть змогу закрити автостанцію на Житньому ринку та провести ревіталізацію навколишньої території.

Разом із тим, відбудеться інтенсифікація території Сінного ринку, поліпшення транспортного сполучення для мешканців навколишніх кварталів і підвищення пасажиропотоку трамвайної мережі.

Ризики від невтілення: подальше існування поєднання Житнього ринку та приміської автостанції сприятиме занепаду центральної частини міста як головної торговельно-пішохідної зони Житомира. Водночас у разі невикористання більшої частини Сінного ринку є ризик забудови вільної території й ускладнення транспортних проблем району, а відсутність додаткових пасажиропотоків збереже непривабливість та збитковість трамвайної мережі.

Термін реалізації: 2019–2023.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО**Робота
з перевантаженими
дитячими садками**

На території фокус-зони розташовано 5 перевантажених дошкільних навчальних закладів, загалом не вистачає понад 440 місць. Відповідно, є потреба у збільшенні кількості місць у дошкільних навчальних закладах, що можливо за рахунок структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель, надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти, будівництва нового закладу.

Поряд із забезпеченням послуги якісної дошкільної освіти важливо збільшити кількість місць у загальноосвітніх навчальних закладах, зокрема розвантажити школу за рахунок структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель (зокрема території професійно-технічних навчальних закладів). У фокус-зоні також розташований Житомирський технологічний коледж, розвиток якого важливий для формування кластерів у місті.

АКТИВНЕ МІСТО**ПРОЕКТ****Навчальний велопарк для дітей**

Короткий опис: створення активного ігрового простору для дітей, підлітків і велосипедистів-початківців уздовж вул. Небесної сотні, 52–54. Навчальний майданчик має відтворювати типові вулиці й перехрестя міста, учасників, знаки дорожнього руху та природні ландшафти. Тут у простій і веселій формі діти зможуть навчатися поведінці на дорозі й долати перешкоди рельєфу.

Термін реалізації: 2021–2023.

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО**Розвиток закладів
надання адміністративних
послуг**

Значна концентрація елементів торговельної інфраструктури та зручне транспортне сполучення з суміжними територіями/агломерацією роблять фокус-зону центром тяжіння не лише для мешканців міста, а й приміської зони.

Відкриття центру соціальних служб «Прозорий офіс» (на базі приміщення Богунського районного управління праці та соціального захисту населення) дозволить посилити розвиток мікрорайону, полегшити доступ місцевого бізнесу до адміністративних послуг, поєднати системи адміністративного й побутового обслуговування мешканців міста для зменшення витрат часу та підвищення зручності. Це сприятиме забезпеченню комплексного підходу в наданні соціальних та адміністративних послуг для вразливих категорій населення, створить доступний простір для прозорої й ефективної комунікації влади і громадян, полегшить ведення бізнесу.

Для підвищення ефективності й впровадження інноваційних форм, методів і технологій роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, необхідне покращення матеріальної бази Житомирського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

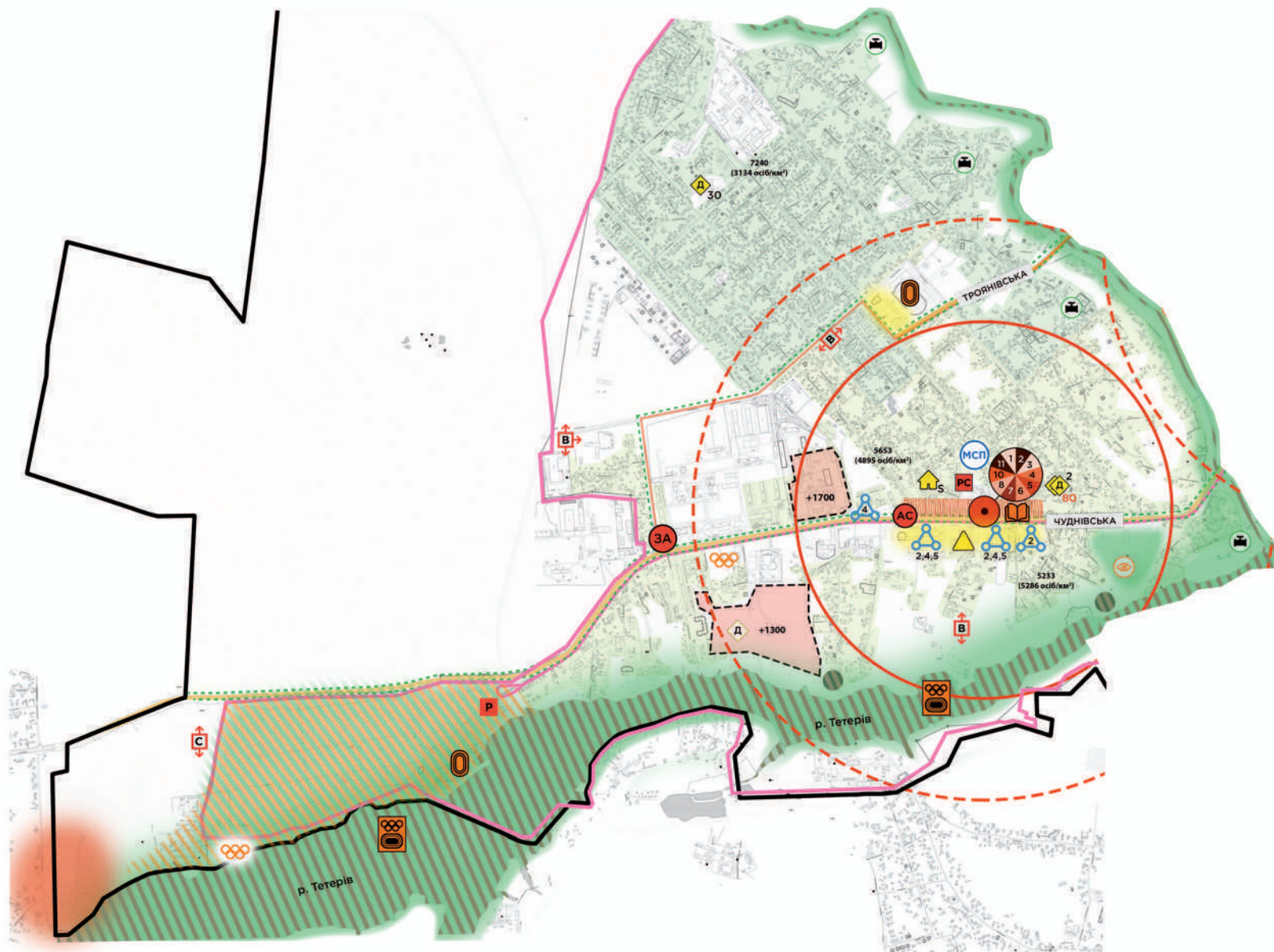
Діяльність центру має бути орієнтована передусім на проведення навчань, семінарів для діючих і потенційних опікунів, прийомних батьків, батьків-вихователів. Для розширення можливостей центру важливе залучення міжнародних благодійних організацій, стимулювання волонтерської діяльності.

«Місто для дітей: Читаємо разом» учасники Майстерні міста Житомир - 2017 / Джерело: Фотоархів GIZ

Громадське обговорення під час Майстерні міста Житомир - 2018 / Джерело: Фотоархів GIZ

ФОКУС-ЗОНИ. КОРБУТІВКА

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНКИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану
	Межі історичних районів міста

Ефективне місто

	Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1	Органічні харчові продукти
2	ІТ-технології
3	Шкарпетки
4	Взуття
5	Зелені енергетичні рішення

	Розвиток території для малих і середніх підприємств
--	---

Зелене місто

	Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Зелені зони вздовж доріг
	Очищення водоєм
	Очищення ґрунтів
	Розвиток каналізаційної інфраструктури (реновація, релокація)

Активне місто

	Концентрація зони Активного міста
	Розвиток масового спорту (школа, стадіон)
	Розвиток професійного спорту
	Облаштування оглядового майданчика
	Розвиток професійного і масового спорту
	Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Комфортне місто

	Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням
1	Торгівля
2	Готелі, ресторани, кафе
3	Офіси
4	Квартири
5	Молодіжні клуби
6	Заклади соціальної підтримки і допомоги
7	Креативна економіка
8	Заклади культури та освіти
9	Адміністративні послуги
10	Медзаклади первинного рівня
11	Громадські простори
12	Розваги

	750-метрова зона 500-метрова зона
	Посилення і розвиток центру

	Посилення медичного сектора
--	-----------------------------

	Розвиток зони торгівлі
--	------------------------

	Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)
--	---

	Розширення паркінгу для жителів фокус-зони
--	--

	Розвиток приміської автобусної станції
--	--

	Зупинка міжміських та приміських автобусів
--	--

	Напрями розвитку велосипедного руху
--	-------------------------------------

	Розвиток транспортного сполучення до медзакладу
--	---

	Розвиток велодоріжок
--	----------------------

	Тролейбусна лінія
--	-------------------

	Розвиток зв'язку між важкодоступним районом і центром
--	---

Інноваційне місто

	Розвиток вищого навчального закладу
--	-------------------------------------

	Посилення інноваційного сектора
--	---------------------------------

	Дитсадок. Потрібна нова будівля
--	---------------------------------

	Розвантаження садка (нова будівля, розширення)
--	--

	Кількість закладів
--	--------------------

	Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)
--	--

	Розвиток житла для студентів
--	------------------------------

ФОКУС-ЗОНА КОРБУТІВКА

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення розміщення центру фокус-зони

Місцезнаходження центру фокус-зони Корбутівка визначено з огляду на концентрацію спеціалізованих навчальних закладів, наявних та перспективних багатопверхових житлових будинків і роздрібно́ї торгівлі. Водночас у радіусі 500 м (близько 10 хв. пішки) сьогодні живе більше 8 000 осіб та в радіусі 750 м (15 хв. пішки) – більше 11 000 осіб.

Після будівництва додаткового житла в радіусі 500 м житиме близько 10 000 осіб (додатково 1 900 жителів), а в радіусі 750 м – близько 14 000 осіб (додатково 3 000 жителів).

Визначення розміщення центру фокус-зони

Підприємства роздрібно́ї торгівлі представлені супермаркетом і лише кількома меншими торговельними закладами, сильний центр району поки не розвинений. У результаті нової забудови та ущільнення розселення необхідно визначити центр району, аби забезпечити локальне постачання необхідними товарами та послугами, в тому числі шляхом організації ринку сільськогосподарської продукції.

Розвиток високої концентрації сумісного використання

З розвитком цієї фокус-зони потрібно також розвивати заклади локального постачання. Варто звернути увагу на висококонцентроване сумісне використання роздрібно́ї торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) – дитячих садків, початкових шкіл, закладів сімейної допомоги, місць зустрічей людей похилого віку тощо, креативної економіки (7), культури та освіти (8), установ, що надають адміністративні послуги (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Розвиток концентрації роздрібно́ї торгівлі

Роздрібна торгівля є сильним центром тяжіння, і розвиток зони її високої концентрації має особливе значення для формування центру району. Тому будівництво нових торговельних закладів площею понад 300 м² та розширення наявних до таких площ можливе тільки у позначеній зоні розвитку концентрації роздрібно́ї торгівлі. Розширення роздрібно́ї торгівлі поза зоною концентрації фокус-зони не схвалюється, аби не поставити під загрозу економічну життєздатність торгових об'єктів у центрі району.

Ключовим завданням для формування та розвитку центру фокус-зони Корбутівка є підсилення роздрібно́ї торгівлі, в тому числі екологічно чистою сільськогосподарською продукцією присадибних господарств Мальованки та приміської зони чуднівського напрямку. Потенціал розвитку ринку має підсилити розміщення поруч невеликої приміської автостанції й облаштування майданчика для паркування автомобілів фермерів та відвідувачів ринку.

Розвиток приміської автостанції

У центрі району передбачено облаштування невеликої приміської автостанції, куди буде переміщено частину рейсів з приміської автостанції біля Житнього ринку. При цьому частина рейсів матимуть тут лише проміжну зупинку, а кінцеву – на приміських автовокзалах у фокус-зонах Сінний та Вокзал.

Фермерський ринок та приміська автостанція підтримують одне одного як з точки зору споживачів, так і виробників сільгосппродукції. У той же час це посилює функцію постачання районного центру.

Розширення місць паркування для відвідувачів центру

Для привабливості районного центру важливо забезпечити паркування. Це особливо необхідно для житлових районів фокус-зони, які не мають власних паркувальних майданчиків через їхню низьку економічну ефективність. Парковка облаштовується у зоні концентрації для роздрібної торгівлі, що має вирішальне значення для успіху нового центру розвитку.

Розширення місць паркування для місцевих мешканців

Наразі у житлових кварталах фокус-зони є нестача місць для паркування, і таке становище буде тільки ускладнюватися зі зростанням житлового фонду. Забезпечення паркування для мешканців можна досягти шляхом розвитку гаражних комплексів і створення нових у напрямку вулиці Чуднівської на колишніх промислових та військових територіях, що підлягають оновленню.

Розширення місць паркування у Гідропарку

Гідропарк на сьогодні вже використовується як місце масового спорту та відпочинку, і ці функції передбачається розвивати у майбутньому. Для подальшого розвитку необхідне забезпечення достатньої кількості місць для паркування. Це може бути реалізовано як ущільненням паркувальних майданчиків біля основного входу в Гідропарк, так і розвитком додаткового входу в Гідропарк, орієнтованого на користувачів приватних автомобілів, з відповідним забезпеченням паркувальними місцями.

Розвиток велосипедного руху

За рахунок близькості до центру міста та водночас наявності значних територій з низькою щільністю населення (садибна забудова Мальованки) фокус-зона має значний потенціал розвитку велосипедного транспорту – і для сполучення з центром фокус-зони, рекреаційними територіями, і для комунікації з центром міста.

Облаштування безпечного та зручного веломаршруту з Мальованки через Подільський міст до центру міста дозволить значно підсилити привабливість велосипедного транспорту та сучасного персонального електротранспорту як альтернативи приватним автомобілям для мешканців територій з низькою щільністю населення. Водночас облаштування нових велопішохідних мостів через річку Кам'янка сприятиме не лише комунікаціям із сусідніми територіями, а й розвитку рекреаційно-туристичного потенціалу фокус-зони.

Зменшення транзитного проїзду через центр міста та сполучення з приміською частиною (Новий міст)

Перспективним є будівництво нового мосту через річку Тетерів, який має зв'язати Корбутівку з Зарічанами (вже передбачено генеральним планом). Новий міст повинен розвантажити Корбутівку й центр міста від транзитного руху до південного регіону та сприяти розвитку інтегрованої рекреаційної й туристичної інфраструктури. З покращенням сполучення можливе створення рекреаційного кластера фокус-зони Корбутівка, селища Зарічани та інших сусідніх населених пунктів уздовж річки Тетерів.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Робота з перевантаженими дитячими садками

У межах фокус-зони Корбутівка розташовано 2 дошкільні навчальні заклади, які перевантажені на понад 80 дітей. Однак разом із запланованими новими житловими комплексами по Тетерівському бульвару, вулиці Чуднівській та можливою забудовою території заводу «Агромаш» орієнтовна кількість мешканців збільшиться на понад 3 000 осіб.

Тому з метою доступу мешканців до якісної дошкільної освіти є необхідність розвантаження дитячих садків шляхом структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель, надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти.

Посилення інноваційної активності означеної фокус-зони може відбутися за рахунок поєднання потужної освітньої бази технічного, інформаційно-комунікаційного спрямування з громадськими просторами й приміщеннями для формування комунікаційно-організаційних майданчиків та на їхній основі кластерних утворень.

АКТИВНЕ МІСТО

Посилення зон для активного відпочинку, змістовного дозвілля та масового спорту

Житловий масив знаходиться поряд із річками Тетерів та Кам'янка, де мають бути створені якісні умови для активного дозвілля. Подальша модернізація спорткомплексу «Динамо» повинна сприяти розвитку масового та професійного спорту, а Житомирський державний технологічний університет має стати платформою для проведення культурно-освітніх заходів. Реконструкція стадіону біля школи № 1 (Мальованський стадіон, вул. Троянівська, 26) сприятиме розвитку масових видів спорту в північній частині мікрорайону.

Облаштування прилеглої території поблизу Монумента Вічної Слави для дозвілля та культурних заходів, а також створення оглядового майданчика збільшить туристичну привабливість всього міста. Важливо посилити роль бібліотек міської мережі та підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця» для різних соціальних груп.

Використання природних можливостей для туризму, спорту та відпочинку

Особливе значення для міста та регіону має розвиток туризму, масових і професійних видів спорту на річці Тетерів і в Гідропарку, де також слід покращити умови для проведення масштабних культурних і спортивних заходів, організації унікальних регулярних подій всеукраїнського та міжнародного масштабів.

ПРОЕКТИ

База водних видів спорту

Короткий опис: створення інфраструктури для масових і професійних водних видів спорту на р. Тетерів.

Термін реалізації: 2023–2030.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО**Розвиток
каналізаційної мережі**

У води річки Тетерів скидаються стічні води КП «Житомирводоканал» та від приватних будинків, кафе, ресторанів, що розташовані впродовж берегової лінії від Центру до Гідропарку. В свою чергу, у води річки Кам'янка скидаються каналізаційні стоки від приватних будинків, що розміщені впродовж берега на Мальованці та Закам'янці.

Необхідні інвентаризація й подальша реконструкція каналізаційних мереж, особливо впродовж берегових ліній річок, аби зберегти й відновити їхні екосистеми.

**Очищення водойм
Розвиток інфраструктури
для дозвілля**

Береги річки Тетерів забруднені стихійними сміттєзвалищами, де переважають побутові неорганічні відходи. Це зумовлює потребу в застосуванні методів біоочистки та нанотехнологій. Відновлення водних екосистем річок сприятиме стійкому розвитку наземних екосистем і збереженню біорізноманіття на берегах цієї річки.

У разі очищення водойм і прилеглих територій річки береги стануть привабливими для активного відпочинку та дозвілля, екомаршрути вздовж річок Тетерів та Кам'янка можуть стати улюбленою формою відпочинку для мешканців та гостей міста, особливо для школярів, студентів, сімей із дітьми.

Зелені зони вздовж доріг

Уздовж вулиці Чуднівської здійснюється інтенсивний рух автомобільного транспорту, що зумовлює забруднення атмосферного повітря та шумове навантаження.

Передбачається сформувати вздовж вулиці зелені буферні зони від Гідропарку до центру міста, що сприятиме розвитку зеленої мережі міста. Такі зелені екрани між проїзною частиною і тротуарами зменшуватимуть потрапляння викидів забруднюючих речовин у повітря на пішохідних частинах доріг, сприятимуть кращій циркуляції повітря. Вздовж вулиці Троянівської планується створити зелений коридор між зелодоріжками та проїзною частиною вулиці.

**Напрями розвитку
інфраструктури
для дозвілля**

Планується розвиток території Гідропарку як зеленої зони для активного відпочинку сімей та прогулянок мам із маленькими дітьми. Необхідно постійно здійснювати інвентаризацію, аудит і моніторинг зелених насаджень Гідропарку, забезпечувати відновлення та догляд за зеленими насадженнями і впровадження ландшафтного плану, а також запровадити екомаршрути. Збагачення флори і фауни Гідропарку підвищить стійкість локальних водних і лісових екосистем.

**Екологічний менеджмент
підприємств**

У фокус-зоні розташовані підприємства, які продукують викиди в атмосферне повітря, стічні води та промислові відходи. Важливо запровадити на підприємствах екологічний менеджмент з метою зменшення негативного впливу на довкілля.

1. Реконструкція Гідропарку

Короткий опис: здійснюватимуться інвентаризація, аудит, моніторинг, відновлення та догляд за зеленими насадженнями Гідропарку за ландшафтним планом.

Термін реалізації: 2023–2030.

2. Облаштування зон відпочинку вздовж р. Кам'янка

Короткий опис: передбачає побудову низки містків через р. Кам'янка, навколо яких буде організована територія для активного відпочинку та дозвілля.

Термін реалізації: 2021–2023.

3. Каналізування будівель у приватному секторі вздовж річок Тетерів та Кам'янка

Короткий опис: інвентаризація, побудова та/чи реконструкція каналізаційних мереж у секторі приватної забудови вздовж річок з метою її очищення.

Термін реалізації: 2021–2023.

4. Відкриття екомаршрутів по лівому та правому берегах річок Тетерів та Кам'янка

Короткий опис: передбачає організацію й проведення екомаршрутів для дітей, дорослих, мешканців та гостей міста з метою екологічного виховання й підвищення популярності річок Тетерів та Кам'янка як зони відпочинку.

Термін реалізації: 2019–2020.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток співробітництва освіти та бізнесу з формуванням кластерів

У фокус-зоні Корбутівка є потенціал розвитку кількох кластерів, зокрема в напрямках «ІТ-технології», «Виробництво взуття», «Енергетична модернізація». Кластери «ІТ-технології» та «Енергетична модернізація» можуть успішно розвиватись на базі Житомирського державного технологічного університету та незадіяних виробничих приміщень Інституту радіоелектронних систем.

Для кластера з виробництва взуття структуротвірними компонентами слугуватимуть фабрика ТОВ «Українська промислова компанія "Крок"», Житомирський професійний ліцей сфери послуг та близько 10 підприємств малого бізнесу з пошиття взуття, що розташовані на території Корбутівки та Мальованки.

Стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу

Ресурсний, науковий та освітній потенціал Житомирського державного технологічного університету дозволить створити й успішно розвивати бізнес-школу як важливий інфраструктурний елемент підтримки малого і середнього бізнесу Житомира.

МІСТО - ЦЕ Я I AM THE CITY

Я - **МА**РТИН БОГ**Д**АНОВСЬКИЙ.
ДЛЯ **М**ЕНЕ ВАЖЛИВО МОЄ МІСТО,
БО В НЬОМУ НА**В**ЧАЮТЬСЯ
СТВОР**Ю**ВАТИ ПРОГРЕСИВНЕ
МАЙ**Б**УТНЄ.

Інтегрований розвиток міст в Україні

ФОКУС-ЗОНИ. ВОКЗАЛ

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНКИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану

Ефективне місто

Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)

- 1 - Органічні харчові продукти
- 2 - IT-технології
- 3 - Шкарпетки
- 4 - Взуття
- 5 - Зелені енергетичні рішення

Переоцінка та відновлення сучасної промислової території перед розвитком прилеглих земель

Зелене місто

Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)

Розвиток мережі зелених зон (довкілля, відпочинок, заходи)

Зелені зони вздовж доріг

Активне місто

Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Концентрація зони Активного міста

Інноваційне місто

Дитсадок. Потрібна нова будівля

Розвантаження садка (нова будівля, розширення)

Розвантаження ліцею (нова будівля, розширення)

Кількість закладів

Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

Комфортне місто

Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням

- 1 - Торгівля
- 2 - Готелі, ресторани, кафе
- 3 - Офіси
- 4 - Кватири
- 5 - Молодіжні клуби
- 6 - Заклади соціальної підтримки і допомоги
- 7 - Креативна економіка
- 8 - Заклади культури та освіти
- 9 - Адміністративні послуги
- 10 - Медзаклади первинного рівня
- 11 - Громадські простори
- 12 - Розваги

750-метрова зона
500-метрова зона

Посилення і розвиток центру

Розвиток зони торгівлі

Зберегти поточний торговий обсяг та асортимент (без подальшого розвитку)

Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)

Розширення паркінгу для жителів фокус-зони

Напрями розвитку велосипедного руху

Розвиток міжміської автобусної станції

Розвиток міжміської залізничної станції

Розвиток приміської автобусної станції

Розвиток приміської залізничної станції

Розвиток вулиці з одностороннім рухом

Розвиток велодоріжок

Трамвайна лінія

Розвиток нових трамвайних ліній

Тролейбусна лінія

Розвиток тролейбусних ліній (між центрами)

Розвиток зв'язку між важкодоступним районом і центром

Інклюзивне місто

Розвиток центрів надання соціальної допомоги

ФОКУС-ЗОНА ВОКЗАЛ

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення розміщення центру фокус-зони

Центр фокус-зони Вокзал у районі перетинів вулиць Івана Сльоти, Бориса Тена, Академіка Тутковського визначається наявністю тут концентрації кварталів високої щільності населення, що підсилюється внаслідок нового будівництва.

У радіусі 500 м (близько 10 хв. пішки) живе більше 10 000 осіб, після запланованого нового будівництва тут житимуть приблизно 14 000 осіб (додатково близько 4 000 жителів). У радіусі 750 м (15 хв. пішки) зараз проживає близько 24 000 осіб, у майбутньому прогнозовано ця цифра зросте до понад 30 000 осіб (додатково 6 000 жителів).

Розміщення центру району поруч із густонаселеними кварталами на заході та новим будівництвом на сході, разом із невеликим скупченням супермаркетів визначає достатній потенціал економічної стійкості закладів роздрібної торгівлі.

Розвиток центру північніше не забезпечує достатньої стійкості через близькість великого торговельного центру, водночас є достатня віддаленість від центрів суміжних фокус-зон (існує лише перекриття з радіусом 750 м із фокусованими зонами Головного центру та Польової).

Зміцнення й розвиток центру

Фокус-зона Вокзал наразі не має центру, який би характеризувався великим різноманіттям закладів торгівлі та послуг. Такий центр має бути сформований для забезпечення пропозиції для місцевого населення, кількість якого зростає.

Наявний у фокус-зоні ринок сільськогосподарської продукції навпроти залізничного вокзалу непридатний для ролі центру фокус-зони з низки причин:

- такий центр знаходився б на околиці зони концентрації багатоповерхових будинків, до нього важко було б дістатися пішки мешканцям півдня фокус-зони;
- 750-метровий радіус на півдні не буде досягати радіусів центру сусідньої фокус-зони Польова, тому між цими двома центрами виникнуть проблеми із забезпеченням продовольством;
- у зв'язку з близьким розміщенням торгового центру «Глобал» економічна життєздатність центру біля вокзалу буде дуже обмеженою, тому малоімовірно, що тут будуть розвиватися якісь додаткові установи, характерні для районних центрів.

Будівництво житлових комплексів і заплановане ущільнення будівництва зосереджені на півдні фокус-зони. Тому розвиток центру також планується у південній частині фокус-зони вздовж вулиць Івана Сльоти та Шевченка, де вже є концентрація роздрібної торгівлі. Крім того, навколо є чимало земельних ділянок, що занедбані або неінтенсивно використовуються, що робить можливим розвиток більшого центру. Значна відстань до торгового центру «Глобал» робить можливим урізноманітнення пропозиції за допомогою розвитку додаткових послуг.

Розвиток високої концентрації сумісного використання

З розвитком цієї фокус-зони потрібно також розвивати заклади локального постачання. Варто звернути увагу на висококонцентроване сумісне використання роздрібної торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) – дитячих садків, початкових шкіл, закладів сімейної допомоги, місць зустрічей людей похилого віку, креативної економіки (7), культури й освіти (8), установ, що надають адміністративні послуги (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Розвиток концентрації роздрібної торгівлі

Розвиток роздрібної торгівлі створює сильне тяжіння, тому особливе значення має її зосередження вздовж вулиць Івана Сльоти та Шевченка, аби підсилити центр району. Також у центрі має бути розміщений ринок, який заплановано перемістити сюди з приміської автостанції біля Житнього ринку (разом із приміською автостанцією).

Тільки у центрі фокус-зони з функцією розвитку концентрації роздрібної торгівлі можливе будівництво нових торговельних точок площею понад 300 м² та розширення наявних торговельних закладів до таких площ. Розміщення роздрібної торгівлі поза зоною концентрації не схвалюється, аби не ставити під загрозу економічну життєздатність роздрібного бізнесу в районному центрі.

Розвиток закладів і комплексів роздрібної торгівлі

У промисловій зоні на схід від вулиці Вітрука є агломерація декількох підприємств роздрібної торгівлі, яка сконцентрована в межах радіусу 750 м. Розвиток нового центру Вокзал та зміцнення центру Польова послабили б або навіть унеможливили подальшу концентрацію закладів з продажу продуктів харчування, напоїв та побутової хімії. Ці товари мають особливе значення для місцевого постачання та для районних центрів. Якщо є потреба розширити такі заклади, то варто перенести їх функціонування частково або в цілому до нового центру Вокзал.

На північ від вулиці Київської розташований торговий центр «Глобал». Завдяки різноманітності пропозицій, наразі це територія найбільшої концентрації роздрібної торгівлі по всьому місту й регіону. Пропозиція концентрується на групах товарів, що мають зосереджуватися у головному центрі міста (наприклад одяг, взуття, ювелірні вироби, іграшки, спортивні товари, товари для дому, електроніка та ін.). Це приваблює клієнтів з усього міста й регіону і перешкоджає економічній життєздатності головного центру і навколишніх районних центрів Вокзал та Польова.

З іншого боку, торговий центр орієнтований на тих клієнтів з регіону, які в іншому випадку не відвідували б Житомир, а тому має бути збережений. Проте подальше розширення торгового центру має бути зупинене, щоб запобігти занепаду головного центру, адже існує ризик того, що головний центр повністю втратить свою функцію постачання для всього міста й регіону.

Якщо бажано розширити групи товарів, вони мають бути зосереджені в головному центрі міста. З розвитком східної частини головного центру це буде можливим у майбутньому, а у західній частині центру можна вже зараз розширити пропозиції невеликих локальних магазинів.

**Розширення місць
паркування
для відвідувачів центру**

Для привабливості центру фокус-зони надзвичайно важливо забезпечити паркування, це має вирішальне значення для успіху розвитку нового центру з огляду на його близькість до промислової зони. Такий крок особливо необхідний з огляду на конкуренцію з торговими центрами у промисловій зоні та з торговим центром «Глобал» з його великим паркінгом. Парковка розробляється в зоні концентрації для роздрібної торгівлі, водночас при плануванні транспортно-пересадкового вузла «залізнична станція – автовокзал» потрібно передбачати будівництво багаторівневої парковки.

**Розширення місць
паркування
для місцевих мешканців**

Для житлових районів існує постійний попит на привабливі місця паркування поблизу помешкань, що призведе до комплексної реструктуризації громадського простору в житлових кварталах. Паркувальні місця торгових центрів вулиці Вітрука є альтернативою, оскільки вони розташовані за межами зони концентрації роздрібної торгівлі концентраційної зони і підсилять роздрібну торгівлю поза визначеною зоною її концентрації, можуть використовуватися комбіновано для паркування авто мешканців району та відвідувачів торговельних закладів.

**Покращення зв'язків
із центром фокус-зони та
центром міста**

Фокус-зона Вокзал є однією з найбільш інтегрованих із центральною частиною міста, має транзитне значення і водночас доволі густозаселена, тому оптимізація дорожнього руху, розвиток велосипедної інфраструктури та громадського транспорту є ключовим для поліпшення якості життя цієї території.

Основним завданням у цій справі є реорганізація транспортного вузла біля залізничного вокзалу – як для забезпечення транзитного руху автотранспорту, так і для ефективної роботи пасажирського транспортно-пересадкового вузла автобусних і залізничних міжміських та приміських перевезень із одночасним розвитком велосипедних комунікацій для місцевих мешканців.

**Розвиток
велосипедного руху**

Розташування житлових кварталів фокус-зони Вокзал неподалік від центральної частини міста та великих торговельних і транспортних центрів створює хороші можливості для розвитку використання велосипедного транспорту й пішої ходьби відповідно до реалізації стратегічної цілі досягнення сталої мобільності у компактному місті.

Розвиток велосипедної інфраструктури передбачається забезпечити шляхом реорганізації частини вулиць у простори, дружні до велосипедистів і пішоходів, – як у напрямку центру міста, так і в напрямку залізничного вокзалу.

**Покращення зв'язку
між головним та сусідніми
центрами**

Житловий район садибної забудови Мар'янівка на даний час відрізаний від місцевого постачання, тому багато жителів наразі незаконно перетинають залізничні колії. У той же час житловий район знаходиться в межах 750-метрового радіуса центру району Вокзал. Тому при модернізації залізничної станції має бути передбачено покращення пішохідних зв'язків.

Розвиток регіонального автовокзалу/залізниці

Запланована приміська автостанція сприятиме посиленню районного центру Вокзал, тому її розташування планується поряд із центром району. Приміська автостанція переважно використовуватиметься фермерами та їхніми клієнтами з передмістя, тому це дасть можливість доповнити різноманітність використання центру фермерським регіональним ринком. Це посилить економічну життєздатність всіх об'єктів нового районного центру.

Для оптимізації пересадок між приміськими автобусними маршрутами й приміськими потягами передбачено розміщення приміського залізничного вокзалу на південному кінці пасажирських платформ залізничної станції поблизу приміської автобусної станції. Це також посилить районний центр.

З модернізацією та електрифікацією залізничних ліній до Новоград-Волинського, Коростеня та Бердичева залізничний вокзал Житомира стане новим регіональним і національним транспортним вузлом – як на шляху зі сходу на захід, так і з півночі на південь.

Поєднання залізничної станції та міжнародного автовокзалу, розвиток пасажирських перевезень в аеропорту створять багато можливостей для поєднання маршрутів різних видів міжнародного та регіонального транспорту, перетворюючи Житомир на важливий транспортно-пересадковий хаб пасажирських перевезень. Враховуючи ці нові вимоги, потрібно повністю реорганізувати й переоблаштувати вокзал та привокзальну площу з точки зору дорожнього руху, громадського транспорту й міського планування.

Розміщення транспортно-пересадкового вузла міжнародного та регіонального значення у складі головної залізничної станції і центрального автовокзалу на певній відстані від центру фокус-зони забезпечує, з одного боку, мінімізацію впливів пересадкового вузла на якість життя місцевих мешканців, з іншого – вони мають з ним досить зручну комунікацію всіма способами пересування.

Водночас близьке розташування вокзалів міжміського та приміського сполучення забезпечить формування зручного транспортно-пересадкового вузла регіонального значення.

Розвиток велосипедного руху

Розташування житлових районів фокус-зони Вокзал недалеко від центру міста й великих торгових і транспортних центрів дає хороші можливості для велосипедного руху та розвитку і реалізації стратегічної мети забезпечення стійкої мобільності в компактному місті. Очікується, що розвиток велосипедної інфраструктури буде досягнуто шляхом перетворення деяких доріг у багатофункціональні транспортні артерії – як до центру міста, так і до залізничного вокзалу.

Реорганізація дорожнього руху біля Київського мосту із запровадженням одностороннього руху

Транспортна розв'язка в районі Київського мосту є найбільш перевантаженою у місті, однак лише розширення мосту не вирішує проблему. За нинішньої організації дорожнього руху біля Київського мосту чимало водіїв для транзитного руху обирають вулицю Київську, внаслідок чого вона

вкрай перевантажена транспортом. Для поліпшення транспортної й екологічної ситуації поблизу Київського мосту передбачається організація одностороннього руху на кінцевих кварталах вулиць Київської та Михайла Грушевського.

Внаслідок цього значно зменшується кількість конфліктів при русі зустрічного транспорту, збільшується пропускна здатність транспортної розв'язки та Київського мосту без додаткових будівництв. Разом з тим, необхідно зберегти рух громадського транспорту вулицею Київською за нинішньою схемою. Також необхідні додаткові з'їзди з Київського мосту в напрямку фокус-зони Польова, аби ці транспортні потоки не спрямовувалися на вулицю Київську.

Розвиток наявної трамвайної лінії

Очікується, що мешканці фокус-зон Сінний і Польова збільшать інтенсивність використання трамвайних ліній на межі фокус-зони Вокзал. Враховуючи зростання інтенсивності руху транспорту, такі маршрути створюють привабливу альтернативу приватним автомобілям, а також наявним тролейбусним маршрутам через залізничний вокзал.

В той же час розвиток громадського електротранспорту сприяє захисту навколишнього середовища та вищій якості перебування в громадських місцях (менше шуму, твердих частинок, відпрацьованих газів, CO₂).

ПРОЕКТИ

1. Створення інтегрованого транспортно-торговельного комплексу «Приміський вокзал»

Короткий опис: створення комплексу з ринку та автобусної приміської станції, який передбачається розмістити в районі перехрестя вулиць Вітрука і Бориса Тена. Також на це перехрестя планується облаштувати вихід з південно-східної сторони залізничних платформ – протилежній розташуванню головного залізничного вокзалу.

Перший етап: залучення приватних і державних власників та оцінка потреб сусідніх власників (автобус, потяг, підприємства тощо).

Другий етап: проведення інтегрованого містобудівного конкурсу (з партисипацією та врахуванням побічних чинників впливу на міський простір).

Третій етап: розвиток автостанції та вулиць, зокрема системи постачання й утилізації.

Результати від втілення: формування центру громадської активності фокус-зони Вокзал, створення можливостей зручної пересадки для пасажирів приміського транспорту (автобусів і потягів), комплексу «приміська автостанція – ринок сільгосппродукції», що забезпечить як збут продукції для мешканців приміської зони, так і зручне постачання для мешканців міста. Водночас буде розвантажено центральну частину

міста (організація нових приміських автостанцій передбачає закриття автостанції на Житньому ринку) і вулицю Київську.

Ризики від невтілення: подальші ускладнення руху в районі автостанції на Житньому ринку, в разі розвитку торговельних площ в районі нинішнього залізничного вокзалу – додаткові ускладнення руху на транспортному вузлі.

Термін реалізації: 2019–2023.

2. Реконструкція Київського мосту

Короткий опис: влаштування з'їздів у бік житлового району Польова на вулицю Вітрука та реорганізація дорожнього руху на останньому кварталі вулиці Київської з влаштуванням одностороннього руху транспорту.

Перший етап: аналіз транспортних потоків, математичне транспортне моделювання й проектування.

Другий етап: спорудження додаткових з'їздів для сполучення Київського шосе та вулиці Вітрука (мікрорайон Польова).

Третій етап: заміна основних конструкцій прогонів шляхопроводу над автомобільним проїздом та залізницею.

Результати від втілення: вирішення питання заторів біля Київського мосту, зниження екологічного навантаження, підвищення безпеки руху, пропускної здатності транспортного вузла, зменшення навантаження на вулицю Київську та загалом на центр міста за рахунок влаштування зручних об'їздів.

Ризики від невтілення: у разі консервації ситуації місто збереже проблемне місце з точки зору дорожнього руху та його безпеки, екологічної ситуації. Якщо ж буде реалізовано проект розширення шляхопроводу до 6 смуг – є ризик поглиблення транспортних проблем вузла з ускладненням робіт зі спорудження додаткових з'їздів у бік району Польова.

Термін реалізації: 2019–2021.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Робота з перевантаженими дитячими садками

На території фокус-зони розташовані 6 дошкільних навчальних закладів із загальним перевантаженням близько 300 дітей. З огляду на плани забудови по вулицях Героїв Крут, Вітрука, Ціолковського з орієнтовним збільшенням кількості мешканців на близько 700 осіб потреба у збільшенні кількості місць у дошкільних навчальних закладах зростатиме.

Задовольнити її можливо за рахунок будівництва нового закладу, структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель, збільшення кількості груп у садках і шляхом підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти.

З огляду на кількість дітей дошкільного віку, варто розширювати і кількість місць у початковій школі. Водночас з метою реалізації концепції освіти впродовж життя та забезпечення комфортних і зручних умов для організації

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток співробітництва з формуванням кластерів

освіти, дозволяючи дорослого населення та молоді важливо залучати наявні заклади культури. Зокрема, бібліотеки можуть бути мультифункціональними інноваційними просторами для реалізації навчально-освітньої та дозвілєвої функцій з урахуванням потреб жінок і чоловіків різних вікових та соціальних груп, що проживають на означеній території.

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

Розвиток закладів надання соціальної допомоги та соціальної інтеграції

Поточна соціально-економічна ситуація та нинішня демографічна тенденція щодо збільшення тривалості життя і частки людей похилого віку свідчить про те, що кількість населення, що потребує допомоги і догляду зростатиме.

Тому актуальним завданням є покращення матеріальної бази, розширення спектра послуг розташованого у фокус-зоні Вокзал Житомирського територіального центру обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян задля підвищення кількості та якості соціальних послуг відповідно до потреб своїх підопічних.

Близькість до фокус-зони Польова та наявність там центру соціальних служб створюють передумови для формування баз активних громадян/волонтерів для допомоги у наданні соціальних послуг та працевлаштування. Також потребує уваги в мікрорайоні і розвиток громадських просторів для підвищення комунікації людей літнього віку.

АКТИВНЕ МІСТО

Посилення зон активного міста й розвиток інфраструктури для дозвілля

Посилення ролі багатофункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Розвиток професійного і масового спорту

Враховуючи специфіку фокус-зони, перспективними з огляду на розвиток громадських просторів для культурних подій, креативних індустрій й активного дозвілля мешканців є територія старого фруктового саду Житомирського національного агроекологічного університету, а також майдан Мистецькі ворота, поряд з яким розташований Міський культурно-спортивний центр Житомирської міської ради (МКСЦ), міні-футбольне поле, тренажери для занять воркаутом, дитячий майданчик і зона відпочинку.

Облаштування нових просторів передбачає поєднання зелених зон, особливо на території старого фруктового саду, велосипедних і пішохідних доріжок, зон для занять спортом, проведення дозвілля дітей, підлітків і молодих сімей. Підприємства, розташовані в цьому мікрорайоні, також мають потенціал для організації культурних і спортивних заходів. Також важливо посилити роль бібліотек міської мережі та підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця» для різних категорій суспільства.

Дитячі атракціони у Парку культури і відпочинку ім. Ю. Гагаріна / Джерело: Фотоархів GIZ

ФОКУС-ЗОНИ. ПОЛЬОВА

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНКИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану
	Межі історичних районів міста

Зелене місто

	Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)
	Розвиток мережі зелених зон (довкілля, відпочинок, заходи)
	Зелені зони вздовж доріг
	Очищення водоєм
	Очищення ґрунтів

Ефективне місто

	Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1	Органічні харчові продукти
2	ІТ-технології
3	Шкарпетки
4	Взуття
5	Зелені енергетичні рішення

Активне місто

	Концентрація зони Активного міста
	Розвиток масового спорту (школа, стадіон)
	Посилення ролі мультифункціональних культурно-освітніх закладів (бібліотек, підліткових клубів)

Комфортне місто

	Розвиток високої концентрації закладів з різним функціональним призначенням
1	Торгівля
2	Готелі, ресторани, кафе
3	Офіси
4	Квартири
5	Молодіжні клуби
6	Заклади соціальної підтримки і допомоги
7	Креативна економіка
8	Заклади культури та освіти
9	Адміністративні послуги
10	Медзаклади первинного рівня
11	Громадські простори
12	Розваги
	750-метрова зона 500-метрова зона
	Посилення і розвиток центру
	Посилення медичного сектора
	Розвиток зони торгівлі
	Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)
	Розширення паркінгу для жителів фокус-зони
	Напрями розвитку велосипедного руху
	Зона підвищення безпеки руху пішоходів
	Розвиток велодоріжок
	Трамвайна лінія
	Розвиток нових трамвайних ліній
	Тролейбусна лінія
	Розвиток тролейбусних ліній (між центрами)

Інноваційне місто

	Кількість закладів
	Посилення інноваційного сектора
	Дитсадок. Потрібна нова будівля
	Розвантаження садка (нова будівля, розширення)
	Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

Інклюзивне місто

	Розвиток центрів надання адміністративних послуг
	Розвиток центрів надання соціальної допомоги

ФОКУС-ЗОНА ПОЛЬОВА

КОМФОРТНЕ МІСТО

Визначення розміщення центру фокус-зони

Визначення центром фокус-зони Польової площі зумовлює наявність тут великого публічного простору, адміністративних будівель та концентрація навколо роздрібної торгівлі, в тому числі невеликого ринку. Водночас у радіусі 500 м (близько 10 хв. пішки) живе зараз більше 18 000 осіб та в радіусі 750 м (15 хв. пішки) – близько 40 000 осіб.

Зміцнення і розвиток центру

Через високу щільність населення наразі розвинена велика центральна структура вздовж вулиці Вітрука. Центр розташований на території ринку та супермаркету на цій вулиці, і він повинен стати сталим і постійно адаптуватися до сучасних вимог клієнтів, установ та підприємств роздрібної торгівлі, а також розвитку Польової площі як головного публічного простору району.

Розвиток концентрації роздрібної торгівлі

Розвиток роздрібної торгівлі створює сильне тяжіння, тому особливе значення має її зосередження вздовж вулиці Вітрука, аби підсилити центр району. Тільки у центрі фокус-зони з функцією розвитку концентрації роздрібної торгівлі можливе будівництво нових торговельних точок площею понад 300 м² та розширення діючих торговельних закладів до таких площ. Розміщення роздрібної торгівлі поза зоною концентрації не схвалюється, аби не ставити під загрозу економічну життєздатність роздрібного бізнесу в районному центрі.

Розвиток високої концентрації сумісного використання

Центр фокус-зони Польова вже має багато функцій на сьогодні. Для того, щоб зміцнити центр як місце розташування об'єктів та адаптації до сучасних вимог клієнтів, необхідно забезпечити високу концентрацію змішаного використання роздрібної торгівлі (1), готелів, ресторанів, кафе (2), офісів (3), квартир (4), молодіжних клубів (5), соціальної інфраструктури (6) – дитячі садки, початкові школи, заклади сімейної допомоги, місця зустрічей людей похилого віку, креативної економіки (7) культури й освіти (8), установ, що надають адміністративні функції (9), медичних установ (10), громадських просторів (11).

Важливим завданням посилення різноманіття функцій фокус-зони Польова є збільшення кількості робочих місць через розміщення тут нових компаній. Це може бути реалізоване через створення на основі наявних приміщень районної адміністрації та сусідніх офісних і виробничих приміщень сучасних офісних центрів багатофункціонального призначення.

Також посилити різноманіття функцій, зокрема щодо проведення дозвілля та публічних просторів, має розвиток Ботанічного саду як публічного парку та ревіталізація зелених територій вздовж річки Мала Пуятинка з влаштуванням велопішохідних маршрутів і додаткових мостів.

**Покращення транспортного
сполучення між
районами та центром
(перетин залізниці)**

На сьогоднішній день вулиця Вітрука, що проходить через центр фокус-зони Польова житловими кварталами, використовується і як транзитна, в тому числі для вантажного транспорту. З розвитком розв'язки біля Київського мосту та поживавлення економічної активності індустриальної зони кількість вантажного транспорту може зрости.

Тому для забезпечення руху вантажного транспорту передбачається облаштувати нове сполучення фокус-зони Польова з індустриальною зоною в районі вулиці Селецької та Льонокомбінату з перетином залізниці. Враховуючи незначну інтенсивність руху поїздів, як тимчасове рішення доцільне облаштування залізничного переїзду.

**Розширення місць
паркування
для відвідувачів центру**

З метою підвищення доступності районного центру для населення за радіусом 750 м необхідно забезпечити місця паркування для жителів у зоні концентрації районного центру. Це може бути реалізовано за рахунок структурування простору вулиць та виділення окремих місць для паркування.

**Розвиток високої
концентрації сумісного
використання**

Густонаселені квартали у фокус-зоні на даний час не мають достатню кількість місць для паркування. Перспективним є розвиток гаражних комплексів поблизу залізниці, водночас з метою ревіталізації річки Мала Путятинка та розвитку велосипедних маршрутів у бік центру та вулиці Святослава Ріхтера розташовані тут гаражні комплекси необхідно зменшити.

**Розвиток велосипедного
руху**

Ключовим завданням у справі поліпшення велосипедного сполучення з центром фокус-зони є забезпечення зручних зв'язків для останніх кварталів вулиць Великої Бердичівської та Святослава Ріхтера. Зв'язок центру фокус-зони Польової площі з цими територіями ускладнюється складним рельєфом, наявністю занедбаних територій, що не використовуються, тому важливим є забезпечення безпеки й зручності для велосипедного руху та пішої ходьби.

Ефективним шляхом поліпшення сполучення фокус-зони з центром міста є розвиток велосипедного сполучення мікрорайону Польова з вулицею Святослава Ріхтера, що є найкоротшим маршрутом. Наразі цей напрям використовується лише приватним автотранспортом, однак пріоритетом у використанні цієї комунікації мають бути велосипедний і громадський транспорт, а також пішохідне сполучення.

Привабливість поїздок на велосипеді також може бути посилена розвитком інфраструктури поїздок на велосипеді в межах району. Відповідні вдосконалення та забезпечення безпеки велосипедистів сприятимуть використанню велосипедів для внутрішніх подорожей. Створення велосипедних доріжок в інших районах міста робить велосипед альтернативою громадському та приватному транспорту.

Значно підвищити привабливість велосипедного транспорту також може розвиток велоінфраструктури на внутрішніх вулицях та міжквартальних проїздах всередині мікрорайону

Польова – відповідний благоустрій та забезпечення безпеки руху велосипедистів стимулюватиме спочатку використання велосипедів для внутрішніх поїздок, а зі створенням веломаршрутів у інші райони – як альтернативи громадському та приватному транспорту.

Розвиток сполучення фокус-зони з центром міста передбачається здійснити за рахунок будівництва відгалуження від діючої трамвайної лінії до Польової площі. Це забезпечить швидке сполучення з центром без заїзду в район залізничного вокзалу та вулиці Київської, а розміщення кінцевої станції в районі Польової площі значно підсилить цей центр фокус-зони та сприятиме розвитку тут роздрібної торгівлі.

ПРОЕКТИ

1. Продовження трамвайної лінії до Польової площі

Короткий опис: влаштування трамвайної лінії по вулиці Вітрука до центру фокус-зони Польова – Польової площі – та водночас розвантаження вулиці Вітрука шляхом часткового запровадження одностороннього руху автотранспорту з підвищенням безпеки дорожнього руху.

Перший етап: техніко-економічне обґрунтування.

Другий етап: реалізація.

Результати від втілення: поява нового маршруту електротранспорту для сполучення житлового мікрорайону Польова з центром міста, оминаючи вокзали й вулицю Київську, та підвищення пасажиропотоку трамвайної мережі.

Ризики від невтілення: відсутність додаткових пасажиропотоків на трамвайній мережі збереже її непривабливість та збитковість, а відсутність більш швидкого доступу до центру міста для мешканців мікрорайону Польова сприятиме використанню автотранспорту й розвитку маршрутних таксі, що не є екологічним транспортом.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Облаштування залізничного переїзду для сполучення вулиці Селецької та району Льонокомбінату

Короткий опис: влаштування нової дороги з виходом до вулиці Промислової та залізничного переїзду для забезпечення сполучення житлових кварталів з промисловою зоною, її розвитку та інтеграції з сусідніми районами, влаштування руху вантажного транспорту, оминаючи житлові квартали.

Результати від втілення: поліпшення транспортної доступності до південної частини промислової зони і, відповідно, інвестиційної привабливості, уникнення транзитного руху вантажного транспорту по житловому району Польова.

Ризики від невтілення: збільшення інтенсивності руху

вантажного транспорту по житловому району Польова у разі розвитку промислової зони, низька привабливість її південної частини через складність доступу автотранспорту.

Термін реалізації: 2019–2020.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

**Робота
з перевантаженими
дитячими садками**

На території фокус-зони зосереджено 5 дошкільних навчальних закладів з перевантаженням загалом на понад 400 дітей. Така ситуація визначає необхідність збільшення кількості місць у садках для реалізації послуги якісної дошкільної освіти для мешканців. Це можливо реалізувати шляхом будівництва двох нових дошкільних закладів, особливо в місцях концентрації багатоповерхових житлових будинків, структурного розширення будівель або використання сусідніх будівель, надання підтримки розвитку та діяльності приватних форм освіти.

ПРОЕКТ

Космос-2030

Короткий опис: перетворення приміщення колишнього кінотеатру на основі партисипації на багатофункціональний громадський простір для концертних виступів, вистав і демонстрації кінофільмів.

Термін реалізації: 2021–2023.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Зелені зони вздовж доріг

По вулицях Жуйка, Космонавтів, Вітрука, Корольова наразі рух автотранспорту є інтенсивним, що зумовлює забруднення атмосферного повітря та шумове навантаження. Для зниження цих негативних чинників передбачається сформувати зелені бар'єри між пішохідною й транспортною частиною вулиць із велосипедними доріжками як частину зеленої мережі міста.

**Розвиток нових
зелених зон для відпочинку**

Для підвищення доступу місцевих мешканців до зелених зон передбачається створення зеленої мережі, яка буде складатися з невеликих зелених зон біля багатоповерхових і приватних будинків, невеликих скверів, упорядкованих і доповнених зеленими насадженнями згідно з вимогами ландшафтно-архітектури, а також публічних просторів з вуличними меблями та вертикальним озелененням. Зокрема, такі зелені коридори передбачаються від вулиці Корольова до вулиці Гонти.

**Розвиток нових
зелених зон для відпочинку**

Територіями з найбільш забрудненими ґрунтами у фокус-зоні Польова є зони вздовж залізничних колій та очисних споруд. Вони потребують особливого контролю та заходів з очищення, зокрема шляхом ремідіації. Також у районі розташовані очисні споруди, що періодично забруднюють атмосферне повітря. Заплановані зелені зони для захисту атмосферного повітря навколо очисних споруд та зелені насадження вздовж залізничних ліній мають знизити негативні екологічні навантаження.

Бювети

На прохання мешканців мікрорайону заплановано створення бювету з питною водою з цілодобовим і безкоштовним доступом до неї.

У фокус-зоні розташовані підприємства, які продукують викиди в атмосферне повітря, стічні води та промислові відходи. Важливо на підприємствах запровадити екологічний менеджмент із метою зменшення негативного впливу на довкілля.

ПРОЕКТИ

1. Каналізування будівель у приватному секторі вздовж річки Путятинка

Короткий опис: інвентаризація, побудова та/чи реконструкція каналізаційних мереж у секторі приватної забудови вздовж річок з метою її очищення.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Встановлення станції доочистки води

Короткий опис: передбачає встановлення станції доочистки води для кварталів багатоповерхової забудови.

Термін реалізації: 2023–2030.

3. Відкриття бюветів питної води

Короткий опис: передбачає пошук водного джерела, встановлення необхідного обладнання та організацію території для відкритого цілодобового доступу до води мешканців мікрорайону.

Термін реалізації: 2023–2030.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Розвиток співробітництва зі створення кластерів

У фокус-зоні Польова успішно функціонує і вже має досвід виробництва органічної продукції ПАТ «Житомирський маслозавод», що створює передумови розвитку на його базі відповідного кластера. Також освітній і науковий потенціал Житомирського національного агроекологічного університету включно з Ботанічним садом надає можливості розвитку кластера «Органічна продукція».

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

Розвиток закладів надання соціальної допомоги та соціальної інтеграції

Відкриття центру соціальних служб «Прозорий офіс» на базі приміщення Корольовського районного управління праці та соціального захисту населення дозволить забезпечити комплексний підхід у наданні соціальних та адміністративних послуг для вразливих категорій населення, створити доступний простір для прозорої й ефективної комунікації влади і громадян.

Створення відкритого простору дозволить розвивати комунікаційні майданчики для населення фокус-зони, формувати взаємозв'язки між ними, кооперувати мешканців для вирішення локальних соціальних завдань, волонтерської допомоги, громадських проектів.

АКТИВНЕ МІСТО

Посилення публічних просторів та інфраструктури дозвілля

У густонаселеному мікрорайоні створено передумови для активного відпочинку й дозвілля його мешканців, осередками якого є майдан Польовий, що поєднує зелені зони із фонтаном, пішохідними просторами й ігровими майданчиками для дітей і розташований безпосередньо поряд із центром фокус-зони, а також оздоровчий комплекс із басейном.

Розвиток масового спорту та громадських комунікацій

Стадіон Центру професійно-технічної освіти та стадіони поблизу загальноосвітніх шкіл № 14 і № 30, за умови їхньої реконструкції, можуть сприяти розвитку не лише масового, а й професійного спорту. Крім того, важливо посилити роль бібліотек міської мережі та підліткових клубів як громадських просторів із функцією «третього місця» для різних соціальних категорій.

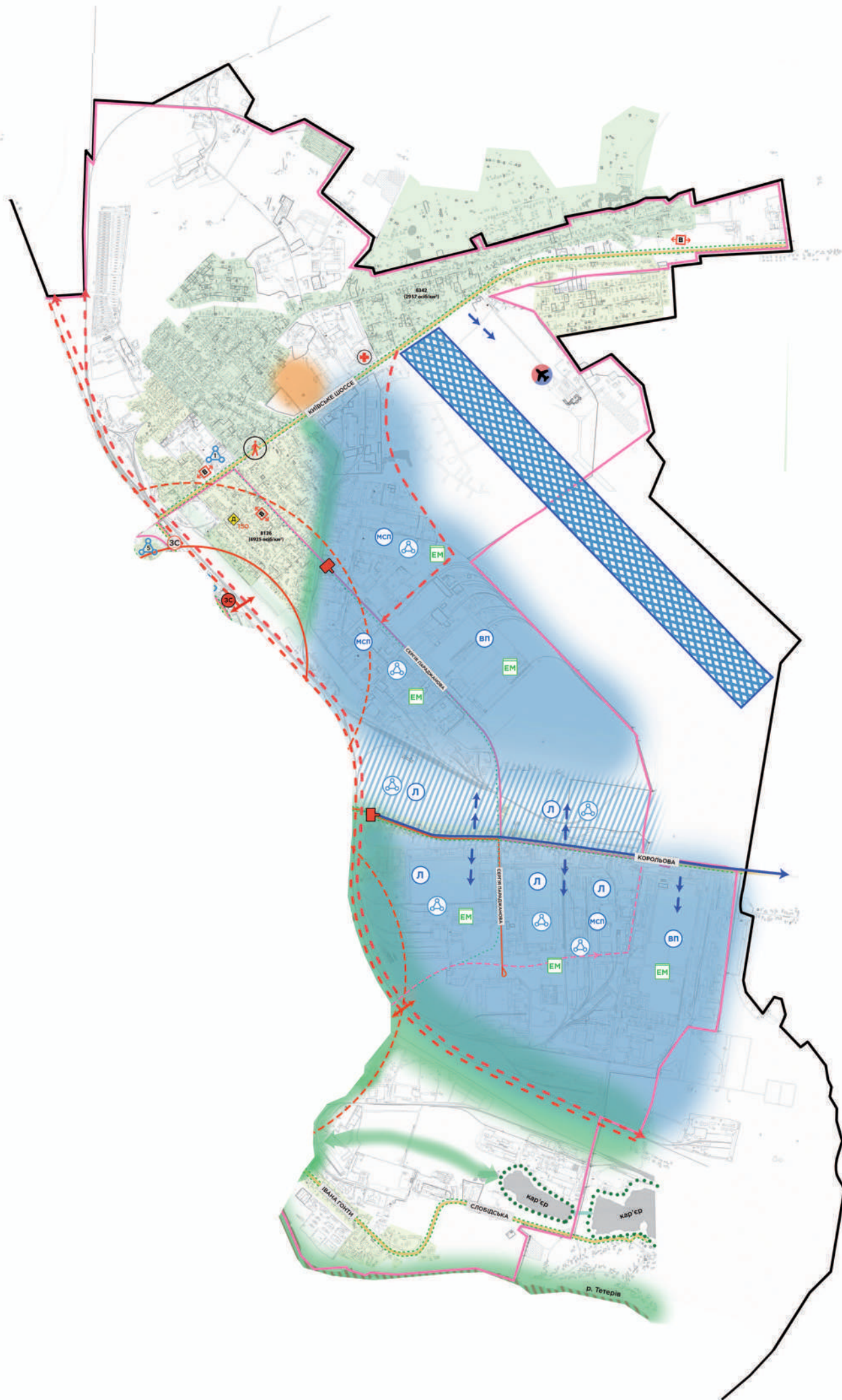
ПРОЕКТ**Нові стадіони в мікрорайонах**

Короткий опис: реконструкція стадіону Центру професійно-технічної освіти (вул. Селецька, 5), стадіону школи № 30 (Польова) для розвитку масового спорту.

Термін реалізації: 2023–2030.

Громадські обговорення у фокус-зонах міста 9-10 вересня 2017 р. / Джерело: Фотоархів GIZ

ФОКУС-ЗОНИ. МАР'ЯНІВКА. ПРОМЗОНА

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

ЧУДНІВСЬКА	Назви головних вулиць
ЛЕСІ УКРАЇНИ	Назви вулиць
	Головна вулиця
	Межі генерального плану-2030
	Межі теперішнього генерального плану
	Межі історичних районів міста

Ефективне місто

Потенційний кластер (виробництво + наука + освіта + влада)
1 – Органічні харчові продукти
2 – IT-технології
3 – Шкарпетки
4 – Взуття
5 – Зелені енергетичні рішення

Розвиток території на користь підприємств-кластерів

Переоцінка та відновлення сучасної промислової території перед розвитком прилеглих земель

Розвиток території для малих і середніх підприємств

Розвиток території для логістичних підприємств

Розвиток території для великих підприємств

Розвиток вулиці Корольова в межах промислової зони

Покроковий розвиток промислової інфраструктури, починаючи з зони вул. Корольова і подальшої модернізації території

Модернізація та електрифікація залізничних ліній

Стратегічні закупівлі земель

Розвиток аеропорту для пасажирських і вантажних перевезень

Розвиток індустріального парку

Зелене місто

Розвиток інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)

Напрями розвитку інфраструктури для дозвілля (довкілля, велосипед, спорт, прогулянки)

Зелені зони вздовж доріг

Розвиток нових зелених зон для відпочинку

Екоменеджмент для підприємств

Комфортне місто

750-метрова зона
500-метрова зона

Посилення і розвиток центру

Розвиток медичного закладу

Розширення територій для паркування (для користувачів фокус-зони)

Розширення паркінгу для жителів фокус-зони

Напрями розвитку велосипедного руху

Зона підвищення безпеки руху пішоходів

Розвиток приміської залізничної станції

Розвиток міжміської залізничної станції

Блокування проїзду (Використовується для виїзду та в'їзду у міста. Заборона руху вантажного транспорту)

Трамвайна лінія

Розвиток нових трамвайних ліній

Тролейбусна лінія

Розвиток тролейбусних ліній (між центрами)

Розвиток зв'язку між важкодоступним районом і центром

Інноваційне місто

Розвантаження садка (нова будівля, розширення)

Загальне перевантаження всіх закладів (осіб)

Активне місто

Посилення зон Активного міста (події чи заходи у сфері культури)

ФОКУС-ЗОНА МАР'ЯНІВКА

КОМФОРТНЕ МІСТО

Покращення транспортного сполучення між районами й центром та обмеження руху вантажних автомобілів

Житловий район Мар'янівка наразі відрізаний від місцевого постачання, тому багато жителів зараз незаконно перетинають залізничні колії. У той же час житловий район знаходиться в радіусі 500 м і до 750 м центру Вокзал. З метою покращення постачання в межах модернізації району буде створено пішохідний зв'язок, щоб мешканці могли безпечно дістатися районного центру Вокзал.

Наразі вантажні перевезення здійснюються, перетинаючи житлові райони в промисловій зоні (вулиця Сергія Параджанова), а також через фокус-зону Польова (вулиця Вітрука). У цих житлових районах це призводить до серйозних порушень якості життя й незручності перебування на вулиці через шум і забруднення навколишнього середовища.

Основним завданням забезпечення найкращих зв'язків у фокус-зоні є збільшення кількості та якості модернізації в'їзду в місто з окружної дороги Т0614 (вул. Корольова, Левківське шосе, вул. Світла в селі Клітчин), наявних залізничних переїздів, водночас забезпечуючи проходження товарів в обхід житлових районів. Для здійснення вантажних перевезень з промислової зони на південний захід необхідно розробити сполучення через вулиці Промислову, Слобідську з виходом на вулицю Велику Бердичівську та Бердичівський міст.

Посилення публічних просторів та інфраструктури дозволя

З активацією південної частини промислової зони доцільно встановити новий зв'язок між вулицею Селецькою та площею поблизу маслозаводу «Рудь» з перехрестям залізниці (через організацію залізничного переходу, а в майбутньому – будівництво естакади з тролейбусною лінією). Це повністю усуне рух вантажного транспорту через житлові райони і, в той же час, забезпечить зручне ведення бізнесу в промисловій зоні.

Рух вантажного транспорту повинен проходити осторонь від житлових районів та центру міста, щоб не погіршувати якість життя (шум, вихлопні гази) та зменшити викиди (CO_2 , пил тощо). Для цього потрібно створити нову в'їзну вулицю (альтернатива Київському шосе та вулиці Київській), щоб розвантажити житловий район Мар'янівка (вулиця Сергія Параджанова). Крім того, ті вулиці, які виконують функцію внутрішніх в'їзних доріг, не повинні мати виїзду задля того, щоб вантажний рух здійснювався виключно через нову заплановану вулицю та вулицю Корольова.

Ключовим завданням для забезпечення кращих зв'язків фокус-зони є збільшення кількості та покращення діючих переїздів через залізницю із забезпеченням водночас руху вантажного транспорту, оминаючи житлові райони.

Тому для забезпечення руху вантажного транспорту з індустріальної зони у південно-західному напрямку як альтернатива Хінчанському мосту (де має бути запроваджено обмеження руху вантажного транспорту) передбачається розвиток нинішнього сполучення через вулиці Промислову,

РОЗДІЛ 3. ФОКУС-ЗОНИ: СИЛЬНІ ЦЕНТРИ МІКРОРАЙОНІВ

Слобідську з виїздом на Велику Бердичівську та Бердичівський міст.

Водночас з активізацією південної частини індустріальної зони доречним є облаштування нового сполучення вулиці Селецької з територією біля Льонокомбінату з перетином залізниці (шляхом організації залізничного переїзду, а у перспективі – будівництва шляхопроводу з тролейбусною лінією).

Логістичний рух повинен проходити осторонь від житлових районів та центру міста, щоб не погіршувати якість життя (шум, вихлопні гази) та зменшити викиди (CO₂, пилю тощо). Для цього потрібно створити нову в'їзну вулицю (заміна вулиці Київській), щоб розвантажити житловий район Мар'янівка (вулиця Сергія Параджанова). Крім того, ті вулиці, які виконують функцію внутрішніх в'їзних доріг, не повинні мати виїзду задля того, щоб логістичний рух здійснювався виключно через нову заплановану вулицю та вулицю Корольова.

Підвищення безпеки дорожнього руху на Київському шосе

З метою підвищення безпеки дорожнього руху на Київському шосе його необхідно модернізувати відповідно до сучасних підходів. Так, слід підвищити безпеку пішохідних переходів, впорядкувати кількість смуг, встановити розділювальний бар'єр та відокремлений велосипедний шлях до села Глибочиця.

Розвиток велосипедного руху

Промислова зона. Розвиток мережі громадського транспорту та велоінфраструктури індустріальної зони є ключовим завданням для підвищення привабливості території для розміщення малих і середніх підприємств. Для поліпшення доступу до індустріальної зони вздовж вулиці Корольова доречним є забезпечення велосипедного сполучення через Хінчанський міст з найближчими фокус-зонами Польова та Вокзал.

Мар'янівка, Смоківка, село Глибочиця. Для цих житлових мікрорайонів садибної забудови важливим є розвиток велосипедної інфраструктури для забезпечення внутрішніх переміщень та реалізації поїздок до сусідніх фокус-зон.

Оптимізація використання трамвайних ліній

На сьогоднішній день наявна трамвайна лінія в межах індустріальної зони недостатньо завантажена через низьку економічну активність навколишніх підприємств, що, в свою чергу, позначається на економічній ефективності трамвайного руху. Для поліпшення ситуації водночас з переорієнтацією основних трамвайних перевезень на житловий район Польова передбачається оптимізація руху трамваїв в індустріальну зону шляхом запровадження рейсів за спеціальними графіками, переважно в ранкові та вечірні години у робочі дні.

Разом з тим, враховуючи стратегію розвитку нових підприємств вздовж вулиці Корольова, а також розвиток підприємств вздовж вулиці Сергія Параджанова, важливим є збереження трамвайного сполучення з вулицею Корольова як найкоротшого маршруту громадського транспорту з південно-східної частини міста в індустріальну зону. Інтенсивність використання трамвайного сполучення та напрямки розвитку нових ліній в індустріальній зоні будуть зумовлені економічною активністю підприємств.

Розвиток тролейбусних ліній

Подальший розвиток троллейбусних ліній в індустріальній зоні сприятиме підвищенню економічної активності, доступності розташованих тут компаній як для робітників, так і для клієнтів. Перспективними напрямками розвитку є як будівництво продовжень троллейбусної лінії, так і влаштування додаткових троллейбусних маршрутів для сполучення з іншими житловими районами, в першу чергу у ранковий та вечірній час у робочі дні (в тому числі шляхом організації спеціальних рейсів за розкладом), а також використання на цих маршрутах троллейбусів з можливістю руху без контактної мережі.

Модернізація та електрифікація залізничних ліній

Модернізація та електрифікація залізничних ліній до Новоград-Волинського, Коростеня та Бердичева у поєднанні з розташованими поруч аеропортом, автомагістраллю до Києва та промислово-складськими територіями створює великий потенціал для розвитку Житомира як логістичного хабу. Це ставить відповідні вимоги до розвитку та модернізації під'їздів до промислово-складських територій та розвитку залізничних під'їзних колій.

Розвиток аеропорту як хабу пасажирських та вантажних перевезень

Житомирський аеропорт є надзвичайно перспективним для розвитку як хаб пасажирських та вантажних перевезень, що забезпечується близькістю до Києва і зручністю автомобільного доступу з аеропорту до столиці.

З точки зору привабливості для пасажирських перевезень житомирський аеропорт може стати конкурентом київських аеропортів, адже має ідентичну часову транспортну доступність із західних околиць столиці. В умовах завантаженості столичних аеропортів та розвитку лоукост авіаперевезень житомирський аеропорт може стати центром лоукост авіації, що підсилюється зручним сполученням з сусідніми обласними центрами.

Привабливість для вантажних перевезень, окрім транспортної доступності до Києва, підсилюється розташуванням впритул до аеропорту індустріально-складської території, де можуть розвиватися вантажні термінали та логістичні центри.

Ключовим завданням у розвитку аеропорту є модернізація та подовження злітно-посадкової смуги для можливості обслуговування великих пасажирських і транспортних літаків, подальший розвиток пасажирського терміналу та сервісних служб обслуговування літаків. Важливим є також розвиток пасажирського транспорту для сполучення аеропорту з житомирським автовокзалом, а також з Києвом та сусідніми обласними центрами.

ПРОЕКТИ

1. Модернізація Київського шосе

Короткий опис: підвищення безпеки дорожнього руху шляхом впорядкування рядності, встановлення роздільної бар'єрної огорожі, забезпечення координованого режиму роботи світлофорів «зелена хвиля» для швидкості 50 км/год.

Перший етап: впорядкування кількості смуг руху, виділення центральної зони та встановлення огороження для розділення зустрічних потоків, інженерне обладнання пішохідних переходів.

Другий етап: ремонт асфальтового покриття.

Результати від втілення: суттєве підвищення безпеки дорожнього руху, комфорту пересування для мешканців житлового мікрорайону Мар'янівка, розвиток велосипедного руху для кварталів садибної забудови.

Ризики від невтілення: збереження нинішньої ситуації означає наявність ризиків для пішоходів та водіїв, а у разі ремонту асфальтового покриття шосе без реконструкції з підвищенням безпеки руху може призвести до збільшення кількості ДТП і, відповідно, травмованих та загиблих.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Розвиток вулиці Корольова у промисловій зоні та Левківського шосе як головних вулиць

Короткий опис: розвиток в'їзної дороги для вантажного транспорту з боку Києва як альтернатива вулиці Київській та вісь розвитку індустріальної зони.

Перший етап: розробка інтегрованої концепції мобільності для всієї промзони (трамваї, тролейбуси, велодоріжки, озеленення, екологічна ситуація, системи постачання та утилізації).

Другий етап: реалізація розвитку вулиці Корольова у промисловій зоні та Левківського шосе.

Результати від втілення: створення умов для руху вантажного транспорту, оминаючи Київське шосе та житлові райони, підвищення привабливості промислової зони для інвестування у розвиток логістичних та виробничих комплексів.

Ризики від невтілення: подальше використання Київського шосе для руху вантажного транспорту, транзитний рух у житлових районах, менша привабливість території промзони для інвестування.

Термін реалізації: 2019–2021.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Поступовий розвиток промислової зони

Розміщення промислової зони у східній частині Житомира має наступні переваги: доступ до залізничної мережі, недалеко відстань до аеропорту, сполучення з головною дорожньою мережею, а завдяки західним вітрам викиди в атмосферу не потрапляють у місто. З огляду на площу території необхідний стратегічний підхід до поступової модернізації та розвитку трубопровідної інфраструктури та дорожньої мережі для ефективного розвитку підприємств, які розташовані далеко одне від одного, та розвитку територій-новобудов для нових підприємств.

Розвиток вулиці Корольова як основної для промислової зони

Вулиця Корольова повинна стати основною в'їзною вулицею з боку Києва для вантажного транспорту. На сході вона сполучена з об'їзною дорогою міста і може стати важливим елементом для вантажного руху. Таким чином можна скоротити вантажний рух у центральну частину міста та у житлові райони, а також досягти зниження атмосферного забруднення та шумового навантаження.

Від цієї основної в'їзної вулиці можна розвивати прилеглі території для розміщення підприємств, що сприятиме розвитку міської економіки. Незабудовані території повинні бути зарезервовані для підприємств, які стануть частиною кластерів (створення стійкої економічної структури), або які сприяють розбудові логістичного хабу. Для того, щоб мати можливість контролювати будівництво та розвиток земель незалежно від інтересів власника, земля повинна бути передана в земельний фонд міста (купівля-розвиток-продаж/оренда). Завдяки продажу землі з розвитком сучасної інфраструктури комунальне господарство знову отримає кошти на подальший розвиток району.

Розвиток території для пріоритетних груп підприємств

У майбутньому вся промислова зона буде, перш за все, хабом для тих підприємств, які можуть створити сучасну та стійку економічну структуру. У Житомирі це підприємства, що:

- відносяться до кластерів (синергії для ринку праці, підприємства, наука, освіта);
- сприяють розвитку логістичного хабу або розміщенню логістичного центру в регіональному транспортному вузлі, що включає в себе автомагістралі, залізницю та аеропорт;
- зміцнюють структуру малих та середніх підприємств (малі та середні підприємства є гнучкими і, таким чином, стабільними в економіці, гнучкішими до місця розташування, ніж великі компанії, формують різноманітність промисловості та зменшують залежність міста від промислових криз).

Великим підприємствам також необхідно надати територію. Тут, перш за все, йдеться про підприємства, що функціонують (на північ від основної в'їзної вулиці) і потенційні території (на південь від основної в'їзної вулиці).

Переоцінка та відновлення території перед розвитком прилеглих земель

У стратегії до 2030 року як територія розвитку визначена не вся територія сьогоденної промислової зони, а тільки північні та центральні райони з огляду на підхід економічного поводження з землею, ресурсами та інфраструктурою. Місто Житомир стикається з непростим завданням переходу від економіки, переважно орієнтованої на виробництво, до економіки обслуговування. Промислові райони, передбачені генпланом, все ще ґрунтуються на збільшенні виробництва і тому в майбутньому будуть надмірно великими. Для економічного розвитку спочатку розрахована територія між вулицею Київська та залізничною трасою.

Ця частина території:

- містить більшість підприємств, які функціонують;

- розвивається завдяки залізничній трасі;
- може бути розвинена за моделлю поступового розвитку;
- завдяки основній в'їзній вулиці може бути легко інтегрована в основну мережу вуличного руху.

Розвиток території на південь від залізничної магістралі не повинен мати найвищий пріоритет, хоча не так давно там були створені нові підприємства. Розмір території вимагає визначення пріоритетів, щоб мати можливість впоратися та профінансувати завдання модернізації та розвитку на цих територіях. Якщо територія розвитку буде модернізована і майже вся земля використовуватиметься до 2030 року, південний район може стати наступним етапом розвитку (це передбачається після 2030 року).

ПРОЕКТИ

1. Логістичний хаб

Короткий опис: транспортно-логістичний хаб надаватиме вільні площі для експедиторських і транспортних компаній, проводитиме технічне обслуговування транспортних засобів, надаватиме митні, брокерські та інші види послуг.

Очікування в разі реалізації проекту: логістичний хаб надасть «друге дихання» промисловій зоні міста, дозволить оптимізувати товарні потоки, вирішить проблему доставки вантажів від постачальника до споживача в найкоротші терміни і з найменшими фінансовими витратами, що сприятиме зростанню інвестицій у місто.

Очікування в разі невтілення проекту: зменшення інвестиційної привабливості та відсутність додаткових переваг для розвитку бізнесу в місті.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Індустріальний парк

Короткий опис: індустріальний парк – територія промислової зони міста – забезпечить підприємства спільною розвинутою інфраструктурою та дозволить посилити виробничий потенціал міста, створить спільну інфраструктуру для забезпечення ефективної виробничої діяльності компаній та їх взаємодії.

Очікування в разі втілення: відбудеться оновлення промислової зони міста, влада дієво контролюватиме виробництво та його вплив на навколишнє середовище.

Очікування в разі невтілення: відсутність індустріального парку буде гальмувати впровадження програм економічного розвитку міста.

Термін реалізації: 2021–2023.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Зелені зони вздовж доріг

Головні вулиці промислової зони (Київське шосе, вулиці Корольова, Сергія Параджанова, Івана Гонти, Слобідська) потерпають від значного забруднення автотранспортом атмосферного повітря та шумового навантаження. Завдяки озелененню вулиць (дерева, живоплоти тощо) має знизитися екологічне навантаження, водночас таким чином вулиці стануть частиною екологічної мережі, яка сприятиме зменшенню забруднення атмосферного повітря та шкоди для здоров'я людей. Покращення мікроклімату сприятиме відновленню певних видів флори та фауни, що є стійкими до забруднюючих речовин.

Розвиток мережі зелених зон

Зелені буферні зони мають кілька функцій. З одного боку, вони відділяють підприємства промислової зони від прилеглих житлових районів (що впливає, наприклад, на якість життя житлової забудови на вулиці Сергія Параджанова, з іншого боку – відділяють і підприємства, і житлову забудову від залізничної лінії, захищаючи від шуму).

Водночас вони є частиною всієї біотопної мережі міста, виконуючи функцію екологічної компенсації забруднення повітря та циркуляції повітря в місті (мікроклімат) і в той же час забезпечують подальший розвиток флори та фауни (розповсюдження флори/фауни шляхом переміщення з однієї території на іншу).

В межах буферних зон можна створити велосипедні доріжки, завдяки чому уможливиться сполучення північної та південної частин міста. Від Київського шосе на південь у напрямку вулиць Корольова та Івана Гонти планується сформувати зелений коридор, що проляже до двох кар'єрів біля вулиці Слобідської, що потенційно можуть стати основою нової зони відпочинку, особливо для жителів мікрорайонів Польова, Іар'янівка.

Екологічний менеджмент підприємств

У фокус-зоні розташовані підприємства, які продукують викиди в атмосферне повітря, стічні води та промислові відходи. Важливо запровадити на підприємствах екологічний менеджмент з метою зменшення негативного впливу на довкілля.

ПРОЕКТ

Будівництво сміттєпереробного комплексу

Короткий опис: передбачає відкриття сміттєпереробного комплексу, організацію роздільного збору ресурсоцінних відходів.

Термін реалізації: 2021–2023.

РОЗДІЛ 4

Завдання та програми для всього міста

ЗАВДАННЯ ТА ПРОГРАМИ ДЛЯ ВСЬОГО МІСТА

КОМПЛЕКСНІ РІШЕННЯ

Завдання

Окрім завдань, що стосуються конкретних будівельно-просторових рішень у визначених фокус-зонах, для шести пріоритетів та їх стратегічних цілей на особливу увагу заслуговують завдання, що стосуються всього міста, а саме:

- інфраструктурні завдання;
- комунікація та просвітництво;
- стимулювання та підтримка;
- матеріально-технічна база та якість послуг.

Програми та проекти

Ключова відмінність програм від проектів у фокус-зонах полягає в охопленні всього міста, відсутності прив'язки до конкретної локації та невизначеності вичерпного переліку заходів, що можуть свідчити про реалізацію програми в повному обсязі. Водночас реалізація програм може включати в себе реалізацію низки окремих проектів з визначеними локаціями і термінами впровадження.

До програм віднесено й інституційні проекти – створення різноманітних галузевих центрів підтримки, інформаційних баз та комунікаційних проектів, а також інших закладів, що не мають визначеного місцезнаходження. При цьому нові інституції, що мають розпорядчі і контрольні функції, розглянуто у розділі 5 як новостворені підрозділи муніципалітету.

ЕФЕКТИВНЕ МІСТО

Створити інформаційну базу інвестиційного та кадрового потенціалу міста

Проблема: в місті Житомир відсутня єдина інформаційна база ресурсного потенціалу, що погіршує його інвестиційну привабливість.

Мета: надання інвесторам інформаційної підтримки, методичної та практичної допомоги, завдяки чому вони зможуть отримувати важливу і корисну інформацію для забезпечення єдиного бачення побудови роботи в розрізі інвестиційної політики міста.

ПРОГРАМА

Бізнес-платформа

Короткий опис: створення бізнес-платформи з розміщенням на ній інформації про інвестиційні ресурси м. Житомир, що включає перелік та опис наявних активів: землі, приміщень, споруд, інфраструктурних об'єктів тощо.

Очікування в разі реалізації: надання інформаційної підтримки, методичної та практичної допомоги інвесторам, які зможуть отримувати важливу і корисну інформацію, обмінюватися інформацією, що забезпечить єдине бачення побудови інвестиційної політики міста.

Очікування в разі невтільнення: розпорошення важливої інформації, послаблення інвестиційної привабливості міста.

Термін реалізації: 2019–2020.

**Впроваджувати
фінансові механізми
підтримки розвитку
підприємництва**

Проблема: низька активність мешканців міста у створенні власного бізнесу.

Мета: прискорення розвитку малого бізнесу, налагодження партнерських відносин між владою та бізнесом, створення нових робочих місць, зростання податкових надходжень до місцевого бюджету, посилення просування місцевого бізнесу та розвиток конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва з особливим акцентом на жінках-підприємницях.

ПРОГРАМА

1. Щорічні конкурси бізнес-проектів та бізнес-планів

Короткий опис: щорічні конкурси бізнес-проектів та бізнес-планів дозволяють підтримувати малий і середній бізнес у пріоритетних для міста сферах за рахунок місцевого бюджету.

Очікування в разі реалізації: прискорення розвитку малого бізнесу, налагодження партнерських відносин між владою та бізнесом, створення нових робочих місць, зростання податкових надходжень до місцевого бюджету.

Очікування в разі невтільлення: відсутність фінансової підтримки бізнесу послабить впровадження важливих для міста проектів.

Термін реалізації: 2019–2030.

2. Кредитування бізнесу

Короткий опис: програма кредитування бізнесу передбачає надання часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва за рахунок коштів міського бюджету.

Очікування в разі реалізації: посилення просування місцевого бізнесу та розвиток конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва.

Очікування в разі невтільлення: погіршення базових умов ведення малого та середнього бізнесу в місті.

Термін реалізації: 2019–2030.

**Створити комунікаційні
майданчики для бізнесу
та влади**

Проблема: відсутність ефективної, дієвої, сталої комунікації між бізнесом і владою.

Мета: впровадження дієвих і ефективних проектів спільними зусиллями бізнесу і влади шляхом організації і проведення форумів, координаційних нарад, круглих столів, семінарів і тренінгів.

ПРОГРАМА

Бізнес-комунікації: форуми, координаційні ради, круглі столи, семінари, тренінги

Короткий опис: організація і проведення міською радою за підтримки бізнесу комунікаційних заходів, спрямованих на виявлення нових ідей і проектів, що мають значення для розвитку економіки міста.

Очікування в разі реалізації: впровадження дієвих і ефективних проектів зусиллями бізнесу і влади.

Очікування в разі невтілення: містечковість під час проектування, розпорошеність зусиль влади і бізнесу, низька ефективність проектної діяльності.

Термін реалізації: 2019–2030.

Здійснювати організаційну та промоційну підтримку кластерів шляхом проведення тематичних семінарів, форумів, виставок

Проблема: низький рівень обізнаності та комунікацій між підприємствами, що потенційно можуть здійснювати співпрацю та утворювати кластери.

Мета: активізація процесів створення кластерів, що сприятиме посиленню конкурентоспроможності місцевого бізнесу.

ПРОГРАМА

Розділ «Кластер» на бізнес-платформі

Короткий опис: створений розділ «Кластер» на бізнес-платформі з розміщенням інформації про особливості кластерних об'єднань, про механізм створення та функціонування кластерів у місті.

Очікування в разі реалізації: активізація процесів створення кластерів, що сприятиме посиленню конкурентоспроможності місцевого бізнесу.

Очікування в разі невтілення: відсутність координації щодо кластерних об'єднань загальмує інтеграційні процеси, що послабить конкурентоспроможність місцевого бізнесу.

Термін реалізації: 2019–2020.

Використовувати потенціал експертів, компаній, торгових представників, офіційних візитів керівництва для просування міста, товарів і послуг

Проблема: низький рівень ідентифікації провідних компаній Житомира з містом на національному та міжнародному рівнях.

Мета: збільшення заходів ділової гостинності міста (конференцій, форумів, семінарів, виставок), що сприятиме просуванню економічного потенціалу міста на національній та міжнародній арені.

ПРОГРАМА

«Амбасадори Житомира»

Короткий опис: обрані почесні амбасадори Житомира – особи, які, використовуючи свій авторитет і професійні знання, сприяють вітчизняній та міжнародній промоції Житомира.

Очікування в разі реалізації: збільшення заходів ділової гостинності міста (конференцій, форумів, семінарів, виставок), що сприятиме просуванню економічного потенціалу міста на національній та міжнародній аренах.

Очікування в разі невтільнення: пасивне позиціонування гальмує економічний, соціальний та науковий розвиток міста.

Термін реалізації: 2019–2020.

Розвивати міжнародні партнерські відносини, розповсюджувати успішні практики, що впроваджені в місті

Проблема: загальний дефіцит кадрів та низький рівень підготовки спеціалістів у сфері енергозбереження та енергоменеджменту.

Мета: підвищення кваліфікації енергоменеджерів, що покращить енергомоніторинг та поширення методів ефективного енергоспоживання в місті.

ПРОГРАМА

«Energy-expert»

Короткий опис: проведення навчальних тренінгів з метою підготовки та підвищення кваліфікації енергоменеджерів («Energy-expert») для підприємств, установ і організацій міста в різних сферах діяльності.

Очікування в разі реалізації: підвищення кваліфікації енергоменеджерів, що покращить енергомоніторинг та дозволить поширювати методи ефективного енергоспоживання в місті.

Очікування в разі невтільнення: гальмування реформи з підвищення енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність.

Термін реалізації: 2019–2020.

ІННОВАЦІЙНЕ МІСТО

Забезпечувати високу якість та сучасний рівень дошкільної і середньої освіти

Проблема: у зв'язку із стрімким розвитком суспільства й технологій зростає потреба розвитку та запровадження на рівні освіти форм і методів роботи, які б дозволили почуватися учням впевненими та конкурентоспроможними на ринку праці, розвивали б необхідні навички. За даними досліджень, проведених у Гарвардському та Стенфордському університетах, тільки 15 % кар'єрного успіху забезпечує рівень професійних навичок, у той час як інші 85 % – це так звані «м'які навички» (від англ. soft skills).

Серед основних «м'яких навичок», якими згідно із Законом України «Про освіту» мають володіти школярі, є наступні: уміння вчитися впродовж життя, соціальні і громадянські компетентності, підприємливість; загальнокультурна грамотність: екологічна грамотність і здорове життя; обізнаність та здатність до самовираження у сфері культури; економічна компетентність, розвиток критичного мислення, креативності, навичок координації та взаємодії, емоційного інтелекту та ін.

Мета: необхідним є створення умов для формування успішної особистості через запровадження та розвиток на рівні дошкільної та середньої шкільної освіти форм і методів роботи, які б розвивали необхідні особистісні навички.

ПРОГРАМИ

1. Медіаосвіта для дітей та молоді

Короткий опис: підвищення рівня розуміння у дівчат та хлопців різного віку та їхніх батьків функцій медіа та інших джерел інформації, вміння критично оцінювати їх контент (зміст), а також приймати обґрунтовані рішення як користувачам, так і виробникам медіаконтенту та інформації через організацію системи просвітницьких заходів, відкриття медіатек на базі навчальних закладів.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Змістовне дозвілля дітей і молоді за місцем навчання та проживання

Короткий опис: організація змістовного дозвілля дітей з урахуванням потреб дівчат та хлопців через розвиток співпраці шкіл та позашкільних установ. Зокрема, після вивчення запитів дітей та молоді можливе запровадження спільних факультативних, гурткових та інших форм навчання із використанням просторів шкіл і позашкільних навчальних закладів різного типу підпорядкування (управління освіти, управління культури, управління у справах сім'ї, молоді та спорту Житомирської міської ради).

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Шкільні служби порозуміння

Короткий опис: профілактика конфліктних ситуацій серед молоді міста, вирішення конфліктів шляхом створення шкільних служб порозуміння та впровадження відновних практик, зокрема медіацій однолітків і тематичних кіл, у навчально-виховний процес навчальних закладів. Це передбачає навчання команди учнів, які будуть медіаторами у своїх закладах, матимуть старшого координатора і створять шкільні служби порозуміння у своїх навчальних закладах.

Термін реалізації: 2019–2020.

4. Центр шкільної профорієнтації

Короткий опис: створення/відкриття Центру шкільної профорієнтації на базі структурного підрозділу з питань освіти задля впровадження сучасних підходів до профорієнтації з урахуванням потреб ринку, ширшого залучення роботодавців та інших зацікавлених осіб до процесу профорієнтації.

Результати від втілення: сучасний центр з оновленими підходами до шкільної профорієнтації, формування стійких взаємозв'язків між роботодавцями, центром та освітніми установами. Довготривалий результат – успішний вибір випускниками шкіл напрямів підготовки у навчальних закладах та самореалізація в професійному житті, що ґрунтується на актуальній інформації про стан та перспективи розвитку ринку праці.

Ризики від невтїлення: відтік учнівської молоді на навчання до інших міст/країн із перспективою зміни місця проживання; невідповідність пропонованих кваліфікацій працівників потребам ринку праці.

Термін реалізації: 2019–2020.

Розвивати
та модернізувати
інфраструктуру
навчальних закладів

Проблема: демографічні коливання кількості дітей різного віку створюють дефіцит місць у школах і дитячих садках, що також підсилюється за рахунок нового житлового будівництва та мешканців приміської зони. Разом з тим, у центрі міста спостерігається висока концентрація дитячих навчальних закладів, у тому числі таких, що надають освітні послуги вищої якості, відтак це зумовлює щоденні міграції дітей та батьків з житлових районів.

Мета: задоволення попиту на дошкільну та шкільну освіту, підвищення якості освітніх послуг та забезпечення їх надання за місцем проживання, скоротивши таким чином і навантаження на транспортну інфраструктуру.

ПРОГРАМА

Розширення мережі дошкільних навчальних закладів

Короткий опис: проект є комплексним і складається із можливих інфраструктурних рішень щодо забезпечення якісною дошкільною освітою жителів міста з урахуванням тенденцій сьогодення (демографічної ситуації, житлових забудов та ін).

Термін реалізації: 2019–2020.

Освіта впродовж
життя: підтримувати
розвиток альтернативних
форм освіти

Проблема: за експертними оцінками, які були озвучені на початку 2016 р. на Всесвітньому економічному форумі, 35 % ключових компетентностей, необхідних на ринку праці у світі, найближчим часом зміняться. Так, зокрема, у 2020 році для успішного працевлаштування будуть потрібні наступні навички: критичне мислення, креативність, уміння вирішувати складні завдання, управління людьми, навички координації та взаємодії,

емоційний інтелект, судження і прийняття рішень (важлива буде не тільки якість, але і швидкість прийняття рішень), уміння вести переговори, когнітивна гнучкість, клієнтоорієнтованість.

Це означає, що фахівці, які наразі працюють у різних сферах, потребують додаткового навчання, яке не завжди може вимірюватися освітньо-кваліфікаційним рівнем формальної освіти. Натомість розвивати вищезазначені та інші навички можна шляхом неформальної освіти (тренінги, курси, навчальні програми, семінари тощо).

Потребу в розвитку українськими роботодавцями додаткових когнітивних та соціально-емоційних навичок у своїх працівників підтверджують і фахівці Світового банку в своєму дослідженні «Навички для сучасної України», проведеному в листопаді 2015 р.

Мета: забезпечення умов для дорослого населення щодо можливостей здобуття необхідних навичок задля успішного працевлаштування та роботи, а також популяризація концепції освіти впродовж життя.

ПРОГРАМИ

1. Центри освіти дорослих як осередки неформальної освіти

Короткий опис: створення умов та можливостей для засвоєння необхідних сучасних знань та навичок дорослого населення, реалізація принципу освіти впродовж життя через відкриття на базі ВНЗ різних рівнів акредитації та/або філій бібліотек осередків неформальної освіти для дорослих.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Онлайн-платформа «Освіта дорослих»

Короткий опис: створення порталу з узагальненою інформацією про можливості формальної і неформальної освіти дорослих у межах міста.

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Успішні історії, що надихають громаду

Короткий опис: організація публічних презентацій на системній основі на актуальні теми про розвиток міста та сучасні тенденції розвитку суспільства із залученням фахівців – місцевих і запрошених спікерів (за форматом TEDx).

Термін реалізації: 2019–2020.

Адаптувати вищу та професійно-технічну освіту до потреб сучасного ринку праці

Проблема: згідно з Індексом глобальної конкурентоспроможності, який щороку надає Світовий економічний форум, із 140 держав за ступенем охоплення населення вищою освітою Україна орієнтовно посідає 10–12 місце; початковою освітою – в четвертому десятку; математичною та інженерною освітою – в п'ятому десятку; за якістю бізнес-освіти Україна знаходиться в кінці першої сотні.

РОЗДІЛ 4. ЗАВДАННЯ ТА ПРОГРАМИ ДЛЯ ВСЬОГО МІСТА

Стан ринку праці свідчить про те, що кваліфікація випускників не задовольняє потреб роботодавців. Змінилися вимоги до вмінь і навичок працівників, їхньої освіти та професійного досвіду. Застарілі матеріально-технічні бази професійно-технічних навчальних закладів та ВНЗ не завжди дозволяють випускникам отримати необхідні знання та вміння для роботи із використанням сучасних інновацій на робочому місці.

Водночас є великий розрив між отриманою освітою випускників та запитом роботодавців на працівників. У середньому 70 % вакансій – робочі спеціальності, а 80 % усіх випускників шкіл намагаються вступити до університетів. При цьому, згідно з дослідженнями Work.ua, за останні 2,5 року спостерігається зростання попиту на персонал: у сфері обслуговування – на 51 %, у виробництві і робітничих спеціальностях – на 47 %, у транспорті й автобізнесі – на 45 %.

Мета: розробка системи ефективних заходів щодо профорієнтації серед молоді та покращення співпраці між закладами освіти і роботодавцями. Також важливим завданням є розробка механізму моніторингу працевлаштування випускників, складниками якого мають виступати забезпечення координації дій навчальних закладів та роботодавців щодо досягнення збалансованості інтересів у результативному працевлаштуванні випускників, налагодження тісніших зв'язків між ними, що дасть можливість суттєво підвищити якість підготовки спеціалістів та практичного навчання.

Налагодження прямих зв'язків навчальних закладів з підприємствами забезпечує можливості для осучаснення навчально-матеріальної бази відповідно до потреб, організації стажування викладачів на цих підприємствах, сприятиме поступовій інтеграції науки та виробництва за рахунок залучення науковців – працівників вищих навчальних закладів до вирішення виробничих завдань. Також встановлення прямих зв'язків з підприємствами дасть можливість вносити необхідні корективи до програм підготовки спеціалістів відповідно до конкретних потреб підприємств.

ПРОГРАМИ

1. Центр розвитку кар'єри

Короткий опис: активізація роботи означених структур на базі вищих навчальних закладів у напрямку тіснішої співпраці із підприємствами і пошуків нових ефективних форм та форматів взаємодії; інтеграція підприємств, що можуть бути потенційними роботодавцями, базами для стажування студентів і випускників, в освітній процес, розробка спільних навчальних програм, модулів, курсів (у тому числі і на підготовку певних категорій фахівців), організація подій, публічних лекцій, консультацій, круглих столів, співбесід задля популяризації місцевих підприємств, організацій, установ як потенційних працедавців тощо.

Результати від втілення: забезпечення ефективної роботи центрів з метою успішного працевлаштування випускників, усунення невідповідності кваліфікації випускників потребам

працедавців міста та регіону. Середньостроковий результат – зменшення безробіття, міграційних процесів та формування позитивного сприйняття молоддю можливостей успішного проживання та реалізації себе у Житомирі. Збільшення кількості працевлаштованої молоді, задоволеної своїм місцем роботи, а відтак зменшення необхідності перекваліфікації у короткостроковому періоді.

Ризики від невтільнення: відтік студентської молоді на навчання та працевлаштування до інших міст/країн із перспективою зміни місця проживання; невідповідність пропонованих кваліфікацій працівників ринку праці; зменшення ролі навчальних закладів у забезпеченні ринку праці висококваліфікованими фахівцями.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Успішне стажування сьогодні – перше робоче місце завтра

Короткий опис: інтеграція підприємств, що можуть бути потенційними роботодавцями, базами для стажування студентів і випускників, в освітній процес, розробка спільних навчальних програм, модулів, проведення курсів, подій, лекцій, консультацій, круглих столів, співбесід тощо

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Дні розвитку кар'єри

Короткий опис: надання підтримки студентам, щоб ті побачили зв'язок між навчанням в університеті та дорослим життям (після випуску), розвивали навички, необхідні для побудови успішної кар'єри, вчилися свідомо обирати цілі та досягати їх.

Термін реалізації: 2019–2020.

4. Створення центру освітніх досліджень

Короткий опис: створення інституції з метою вивчення актуальних тенденцій в освітній сфері та на ринку праці.

Термін реалізації: 2019–2020.

Проблема: розвиток конкурентоспроможної особистості неможливий без використання сучасної інтерактивної освітньої дослідницької інфраструктури для учнівської та студентської молоді. Візуалізація навчальних програм через практичний компонент дає змогу досягнути кращих результатів у навчанні, підвищити мотивацію як викладачів, так і молоді.

Мета: задля підвищення рівня зацікавленості учнівської та студентської молоді до навчання, формування практичних навичок та вмінь для застосування отриманих знань у житті важливим є забезпечення навчальних закладів міста інноваційною дослідницькою інфраструктурою й технологіями з використанням можливостей позашкільної освіти: прикладні лабораторії, інтерактивні виставки та музеї, експериментаріуми тощо.

ПРОГРАМИ

1. Створення інтелектуального загального середовища

Короткий опис: забезпечення сучасною інтерактивною освітньою дослідницькою інфраструктурою (експериментаріуми, прикладні лабораторії, планетаріуми) учнівської та студентської молоді задля підвищення рівня зацікавленості до навчання, формування практичних навичок та вмінь для застосування отриманих знань у житті. Візуалізація навчальних програм через практичний компонент дає можливість досягнути кращих результатів у навчанні, підвищити мотивацію як викладачів, так і молоді.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Прикладні лабораторії

Результати від втілення: візуалізація навчальних програм, підвищення інтересу учнів до природничих наук (хімії, фізики, біології, географії).

Ризики від невтілення: традиційність навчання, зниження мотивації до навчання, відсутність зв'язків між теорією та практикою.

Термін реалізації: 2019–2023.

3. Проведення форумів «Інноваційний Житомир», «Майбутні молоді професіонали»»

Короткий опис: організація і проведення міською радою за підтримки бізнесу форумів, конференцій, семінарів, спрямованих на виявлення нових ідей і проєктів, що мають значення для розвитку економіки міста, талановитої молоді. Підтримка кращих ідей для розвитку нового бізнесу.

Термін реалізації: 2019–2020.

4. Потенціал вищих навчальних закладів – для потреб житомирян

Короткий опис: організація співпраці органів місцевого самоврядування та ВНЗ на засадах «соціального замовлення» в напрямку реалізації важливих та актуальних проєктів.

Термін реалізації: 2021–2023.

Здійснювати організаційну, фінансову та інформаційну підтримку інноваційного потенціалу міста

Проблема: рівень економічного розвитку міста значною мірою залежить від наявності та ефективності використання науково-технічного потенціалу як визначального джерела інноваційних перетворень. Стимувальними чинниками інноваційного розвитку є недостатньо ефективні економічні механізми підтримки й стимулювання інновацій; відсутність інноваційної інфраструктури на низовому рівні, що уповільнює формування малих технологічних підприємств; несформована діюча система захисту прав та інтересів обдарованої молоді,

суб'єктів інноваційної діяльності, а також учасників процесу трансферу технологій.

Мета: підтримка перспективних інноваційних ідей молоді та малих інноваційних підприємств (стартапів) дозволить сформулювати науково-технічний потенціал та створить умови для реалізації молоді у місті. Інформаційна та фінансова підтримка перспективних напрямів економічної діяльності сприятиме інноваційному розвитку й економічно-соціальним перетворенням. Це, в свою чергу, популяризуватиме інноваційне мислення і бізнес.

ПРОГРАМА

1. Інформаційна кампанія з популяризації досягнень освіти і науки Житомира

Короткий опис: висвітлення у медіа досягнень освіти, науки Житомира, особистостей, успішного місцевого бізнес-досвіду. Освітні реаліті-шоу на місцевому ТБ. Інформаційна кампанія з популяризації змісту та способів захисту інтелектуальної власності, можливих напрямів організації власного бізнесу.

Результати від втілення: підвищений рівень популяризації здобутків освіти, науки і бізнесу, зростання рівня залученості громадян до життя міста, розуміння можливостей розвитку і самореалізації в ньому.

Ризики від невтілення: відсутність розуміння політики розвитку міста та освіти у населення, можливостей реалізації власної справи, досягнень житомир'ян, муніципалітету і місцевого бізнесу.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Винахідник року/проект року/стартап року

Короткий опис: організація і проведення конкурсів на кращий винахід/проект та надання стипендії обдарованій молоді, фінансування містом навчання талановитих студентів. Програма підтримки стартапів – організація програми підтримки нових бізнес-ідей.

Результати від втілення: підтримка талановитої молоді, створення можливостей для розвитку сучасного бізнесу, утримання талановитої молоді в місті; розвиток нових напрямів економічної діяльності; популяризація інноваційного мислення і бізнесу.

Ризики від невтілення: традиційний шлях економічного розвитку, втрата інноваційного потенціалу, відтік талановитої молоді з міста.

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Поширення знань у сфері інтелектуальної власності і можливості її комерціалізації

Короткий опис: надання консультаційних послуг у сфері

патентування та захисту розробок, авторських творів, комп'ютерних програм, баз даних. Фінансова допомога при патентуванні особливо важливих/цікавих винаходів, розробок, програм. Поширення інформації про отримані патенти, авторські свідоцтва, розробки для залучення інвестицій.

Термін реалізації: 2019–2020.

4. Щорічні конкурси бізнес-проектів та бізнес-планів

Короткий опис: щорічні конкурси найкращих бізнес-проектів та бізнес-планів нададуть можливість обрати найбільш важливі для міста проекти, забезпечити їхню реалізацію через інформаційну підтримку та співфінансування за рахунок бюджетних коштів.

Термін реалізації: 2019–2020.

5. Експерт

Короткий опис: формування бази місцевих експертів. За участі вищих навчальних закладів розробити базу місцевих експертів для використання їхніх знань і досвіду у різних проектах; поширити інформацію про базу експертів для бізнесу, науки, освіти, участі у міжнародних проектах.

Термін реалізації: 2019–2020.

6. Підтримка новаторського бізнесу

Короткий опис: розробка системи пільг для підвищення інноваційної активності бізнесу – пільги/бонуси для підприємств, що використовують інновації, патенти, розробки та ін.

Термін реалізації: 2020–2030.

7. Інновації Житомира

Короткий опис: створення порталу з інформацією про інновації, роботу та дослідження навчальних закладів усіх рівнів для задоволення потреб компаній у Житомирі (робота для студентів та молоді); найвищий пріоритет мають кластери (ІТ, виробництво органічної продукції, рішення зеленої енергетики, взуття, панчішно-шкарпеткові вироби).

Термін реалізації: 2021–2023.

Залучати вищі навчальні заклади для розвитку економіки та ринку праці

Проблема: розвиток міста та бізнесу вимагає забезпечення потреби у висококваліфікованих кадрах. Високоякісна робота ВНЗ та відповідність економічному розвитку міста перебуває в полі зору не лише бізнес-структур, а й муніципалітету.

Нині використовуються різноманітні форми сприяння зайнятості випускників: підписання контрактів (договорів) з роботодавцями, розподіл за заявками організацій (при цьому досить часто застосовуються гарантовані співбесіди з роботодавцями), пошук місця працевлаштування за особистими контактами, працевлаштування за допомогою державної служби зайнятості, служби зайнятості ВНЗ, кадрових агенцій.

Мета: посилення координації дій навчальних закладів та роботодавців щодо досягнення збалансованості інтересів у результативному працевлаштуванні випускників, що має забезпечити скорочення термінів адаптації молодих спеціалістів до виробничих потреб, сприятиме закріпленню їх на виробництві, скороченню плинності кадрів.

Покращення діалогу та кооперація між вищою освітою, владою та бізнес-середовищем допоможе скоригувати такий дисбаланс на ринку праці Житомира. Відповідність випускників вимогам ринку сприятиме їх працевлаштуванню та, відповідно, утриманню в місті молодих людей, а також забезпеченню ринку праці фахівцями відповідного рівня та кваліфікації.

ПРОГРАМИ

1. Університетський кампус

Короткий опис: розвиток університетського кампусу – проведення міських заходів, бізнес-форумів на території ВНЗ, багатофункціональне використання території ВНЗ. Реконструкція публічного простору; проведення конкурсів з облаштування просторів навколо ВНЗ.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Розміщення стартапів випускників на території університетів

Короткий опис: розміщення стартапів випускників на території університетів з метою налагодження зв'язків між роботодавцями та університетами.

Термін реалізації: 2021–2023.

3. Запрошений фахівець

Короткий опис: сприяння залученню фахівців з інших міст для розвитку ВНЗ, стимулювання залучення фахівців міської ради, бізнесу, міжнародних проектів до заходів у ВНЗ.

Термін реалізації: 2019–2020.

Визначити та враховувати у міських програмах інноваційної діяльності пріоритетних галузей та «секторів росту»

Проблема: задля якісної підготовки та ефективної реалізації програм місцевого соціально-економічного розвитку важливо формувати їх на основі системного вивчення результатів попередніх програм розвитку сфери в динаміці, вивчення потреб різних соціальних статевих-вікових груп та визначення першочергових цільових аудиторій, на які має бути спрямована дія програми. Неврахування вищезазначених критеріїв та обмежені можливості стратегічного планування призводять до акцентування уваги на розвитку та підтримці «гарантованих» видів економічної діяльності, що зменшує можливості інноваційного розвитку міста.

Мета: визначення перспективних секторів та напрямів економічної діяльності, підтримка інноваційних форм

переформатування та зміна курсу економічного розвитку. Необхідністю є залучення фахівців суміжних напрямів, експертів до підготовки програм і проектів соціально-економічного розвитку міста з метою врахування всіх аспектів, потенціалу і тенденцій міста (створення міжсекторальних робочих груп).

ПРОГРАМИ

1. Міська програма інноваційної діяльності

Короткий опис: розробка міської програми інноваційної, інвестиційної діяльності та іміджевих проектів на основі визначення пріоритетних галузей та секторів росту.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Інноваційна рада

Короткий опис: створення координаційних/науково-технічних рад (головних співрозробників) програм з метою стратегічного планування інноваційного розвитку; інформування про інноваційні розробки; поширення інноваційних технологій у бізнесі.

Термін реалізації: 2021–2023.

Запровадити збір даних в усіх сферах житлово-комунального господарства, транспорту, економіки, використання ресурсів за принципами «великих даних»

Проблема: розбудова інформаційного суспільства та необхідність адаптації системи управління до стандартів європейських країн потребує широкого застосування сучасних електронних технологій для підвищення ефективності взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянами і бізнесом.

На сучасному етапі впровадження електронного урядування в Житомирі дуже гостро стоїть питання апаратного та програмного забезпечення для доступу до електронної мережі обміну даними, формування коректних баз даних та їх взаємодії, вирішення питань захисту інформації та впровадження підходів до їх аналізу на основі концепції «великих даних».

Мета: створення інтегрованих банків даних, формування уніфікованої форми електронного документообігу, повне технічне, технологічне забезпечення процесів електронної взаємодії, підвищення кваліфікації державних службовців з одночасним підвищенням рівня грамотності населення щодо розуміння можливостей електронного урядування дозволить сформувати ефективну систему електронного управління містом.

Проблема: електронне урядування передбачає перехід до вироблення та прийняття урядових рішень, які базуються виключно на безпаперових технологіях із одночасним забезпеченням ефективного залучення до цього процесу громадськості. Впровадження електронного урядування є складним процесом, що потребує принципових змін у технології підготовки та прийняття рішень і значного

залучення матеріальних, інтелектуальних, фінансових ресурсів та вимагає вирішення комплексу правових, організаційних і технологічних проблем.

Іншою проблемою є необхідність практичної допомоги значній частині населення у розумінні та користуванні можливостями електронного урядування. Цього потребують не тільки люди похилого віку, а й до 40 відсотків працездатного населення.

Мета: впровадження електронного урядування має забезпечити радикальне підвищення якості управлінських рішень із одночасним скороченням термінів їх розробки та перетворень у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування й їх взаємодії з користувачами та власними співробітниками.

Важливими результатами впровадження е-урядування мають стати досягнення європейських стандартів якості електронних послуг, відкритість і прозорість влади для людини та громадянина, громадських організацій, бізнесу. Спрощення взаємодії влади, громади і бізнесу дозволить прискорити економічні, соціальні, інноваційні процеси в місті, перетворити систему управління містом на клієнтоорієнтовану.

ПРОГРАМИ

1. Електронне урядування в управлінні містом

Короткий опис: впровадження електронного урядування в міському управлінні – розвиток електронних звернень та е-петицій, розвиток інструментів е-демократії (відкритий та громадський бюджет, онлайн-обговорення проектів рішень, запровадження онлайн-форм зворотного зв'язку на офіційних веб-сайтах органів влади); широке залучення громадських організацій та профільних асоціацій до формування політики й прийняття рішень.

Результати від втілення: використання можливостей е-технологій в органах місцевого самоврядування у контексті взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства; формування іміджу прозорого та інноваційного міста.

Ризики від невтілення: відсутність реформування міського управління з урахуванням сучасних тенденцій розвитку суспільства та переходу до клієнтоорієнтованого підходу.

Термін реалізації: 2019–2023.

2. Формування системи е-взаємодії

Короткий опис: формування системи е-взаємодії органів влади; система е-взаємодії державних реєстрів; система е-ідентифікації; розширення електронних послуг; е-документообіг; запровадження електронних договорів.

Термін реалізації: 2019–2023.

3. Промоційна кампанія можливостей електронного урядування

Короткий опис: широка промоційна кампанія щодо можливостей електронного урядування міста серед громадян.

Термін реалізації: 2021–2023.

4. Кабінет мешканця

Короткий опис: електронний доступ до отримання послуг, у тому числі і для бізнесу (наприклад, надання/переоформлення дозволу на розміщення зовнішньої реклами, реєстрацію колективних договорів; погодження здійснення одноразової торгівлі під час проведення виставок-ярмарків, святкових заходів на території міста; укладення договору про пайову участь та ін.). Формування електронної взаємодії між структурними підрозділами муніципалітету, громадою та бізнесом; формування іміджу прозорої влади міста.

Результати від втілення: об'єднання на одному порталі максимальної кількості адміністративних і соціальних послуг, які можуть бути надані через мережу Інтернет з метою легкого, прозорого, швидкого доступу до цих послуг та якісного обслуговування мешканців. Формування ефективної та прозорої взаємодії між владою, громадою та бізнесом; формування іміджу прозорої влади міста.

Ризики від невтілення: незручність, складність, бюрократизація та збільшення вартості процесів доступу до відповідних адміністративних і соціальних послуг.

Термін реалізації: 2019–2023.

5. Створення міського білінгового (розрахункового) центру

Короткий опис: створення міського білінгового центру дозволить оперативно отримувати інформацію про поточні нарахування та заборгованості за комунальні послуги; координувати інформацію від надавачів послуг та формувати єдину квитанцію; оплачувати онлайн, отримувати інформацію про нарахування на електронну пошту кожному жителю/жительці. Це робить послугу швидкою, зручною, економічно вигідною та безпечною.

Результати від втілення: формування автоматизованої системи обліку наданих послуг, їх тарифікації і виставлення рахунків для оплати з метою полегшення доступу житомирян до цих послуг та покращення якості і підвищення швидкості обслуговування.

Ризики від невтілення: незручність процесів доступу до відповідних послуг, ускладнення процесів розрахунків, часові та матеріальні затрати при здійсненні операцій.

Термін реалізації: 2019–2023.

КОМФОРТНЕ МІСТО

Формувати відповідальність власників житла через співфінансування реновації житлового фонду

Проблема: значна частина житлового фонду міста потребує оновлення – капітальних ремонтів, впровадження технологій енергозбереження, благоустрою прибудинкових територій. Мешканці багатоквартирних будинків потребують як фінансової, так і організаційної підтримки для реалізації комплексних проектів.

Мета: розробити механізм залучення коштів мешканців, інвесторів, міжнародних фінансових організацій, банківських установ до реконструкції житлових будинків та прибудинкових територій з використанням енергозберігаючих технологій, сучасних підходів до планування просторів та забезпечення формування відповідальності у власників житла.

ПРОГРАМИ

1. Створення центру енергоефективності, технологій та дизайну

Короткий опис: впровадження сучасних технологій енергоефективності, управління, ресурсо- та енергозбереження, новітніх принципів організації життєвих просторів потребує якісних комплексних рішень для поєднання і підсилення їх переваг та можливостей. Для цього передбачається створити муніципальну інституцію, що покликана акумулювати та поширювати сучасні технології, рішення та підходи у сферах енергозбереження та енергоефективності житлових та нежитлових приміщень, забезпечення доступності будівель для маломобільних груп населення, планування прибудинкових територій та спільних приміщень, розвитку спільного управління нерухомістю.

Результати від втілення: комплексне впровадження передових технологій для підвищення енергоефективності, управління, збереження ресурсів та енергії, а також найновіших принципів організації місць проживання та комерційної нерухомості.

Ризики від невтілення: високий рівень витрат ресурсів та енергії, низька якість проектів новобудов та реконструкцій, недосконале управління нерухомістю.

Термін реалізації: 2020–2023.

2. Ревіталізація багатоповерхівок

Короткий опис: створення дієвої економічної моделі й типових проектів оновлення багатоповерхових житлових будинків старої забудови, розробка типових планів ревіталізації житлових кварталів шляхом реконструкції дахів у житлові мансарди, ущільнення забудови шляхом будівництва малоповерхових багатоквартирних будинків-вставок з легких конструкцій із реконструкцією дворів за кошти інвесторів.

Перший крок: аналіз поточної ситуації, розробка типових архітектурних проектів.

Другий крок: реалізація пілотних проектів та мультиплікація досвіду по різних районах міста.

Термін реалізації: 2020–2030.**3. Комфортні прибудинкові території**

Короткий опис: реконструкція прибудинкових територій, міжквартальних проїздів у мікрорайонах багатоповерхової та вулиць садибної забудови із забезпеченням безпеки та комфорту пішоходів і велосипедистів, особливо дітей.

Перший крок: інвентаризація проблемних ділянок та розробка планів реконструкції за допомогою місцевих мешканців.

Другий крок: реалізація мікропроектів з благоустрою із залученням співфінансування мешканцями.

Термін реалізації: 2020–2030.

**Підвищити безпеку
дорожнього руху шляхом
реконструкції
вулично-дорожньої мережі**

Проблема: історично сформована вулично-дорожня мережа сьогодні не в повній мірі відповідає викликам та потребам міста. Орієнтація на використання приватного автотранспорту, низький рівень безпеки руху, зокрема реального обмеження швидкості, залишковий принцип розвитку пішохідної інфраструктури, практично повна відсутність велосипедної мережі та впорядкування паркувального простору вимагає комплексного перегляду схеми організації дорожнього руху та вуличного простору.

Мета: забезпечення безпеки дорожнього руху для всіх без винятку учасників руху, в тому числі маломобільних груп населення, велосипедистів, користувачів персонального електротранспорту, а також впровадження пріоритету руху громадського транспорту має сприяти впровадженню сучасних практик сталої мобільності, скоротити смертність і травматизм на дорогах та поліпшити екологічну ситуацію в місті.

ПРОГРАМИ**1. Комплексна схема організації дорожнього руху**

Короткий опис: впорядкування вуличного простору для забезпечення пріоритету руху громадського транспорту, безпечного пересування велосипедистів, уникнення заторів та розвитку паркувального простору. Рациональне використання простору проїзних частин вулиць у центральній частині міста шляхом запровадження сучасних європейських підходів з дорожньої безпеки та ефективності використання вуличного простору.

Перший крок: інвентаризація вуличного простору, аналіз інтенсивності руху транспорту та пішоходів, попиту на паркування, аналіз пасажиропотоків, графіків руху, особливостей роботи окремих маршрутів.

Другий крок: реорганізація простору вулиць спочатку за допомогою дорожньої розмітки, а з часом – через архітектурно-планувальні рішення, запровадження єдиної маршрутної мережі з використанням нових приміських автостанцій.

Результати від втілення: координація роботи міського та приміського транспорту різних перевізників з метою забезпечення пасажирських перевезень за оптимального рівня витрат.

Ризики від невтілення: непорядкованість маршрутів громадського транспорту, дублювання і як наслідок надмірні витрати перевізників, вищий рівень завантаженості доріг, викидів CO₂ та ризиків дорожніх аварій, нижчий рівень якості перевезень.

Термін реалізації: 2020–2023.

2. Автоматизована система керування дорожнім рухом

Короткий опис: створення автоматизованої системи керування дорожнім рухом для забезпечення координації роботи світлофорів та спрямування транспортних потоків. Впровадження інтелектуальної системи керування світлофорами, збору даних про інтенсивність транспортних потоків та інформування водіїв про зміни дорожньої ситуації.

Перший крок: аналіз інтенсивності руху транспорту на вулицях міста, можливого та реального швидкісного режиму, особливостей використання тих чи інших вулиць.

Другий крок: монтаж обладнання та налагодження координованої роботи системи.

Термін реалізації: 2020–2021.

Проблема: збільшення попиту на користування велосипедним та персональним електротранспортом, є ризик збільшення числа ДТП за їх участі; невикористання велотранспорту та персонального електротранспорту спричиняє підвищення використання приватних автомобілів, навантаження на громадський транспорт.

Мета: створення умов для безпечного пересування містом велосипедом та персональним електротранспортом, що приведе до зниження як користування приватним автотранспортом, так і громадським транспортом, зменшення заторів та капіталовкладень міста у дорожньо-транспортну інфраструктуру.

ПРОГРАМА

Підвищити безпеку дорожнього руху шляхом реконструкції вулично-дорожньої мережі

Підвищити безпеку дорожнього руху шляхом реконструкції вулично-дорожньої мережі

1. Розвиток велосипедної інфраструктури

Короткий опис: облаштування велосипедних маршрутів для сполучення між фокус-зонами з відокремленням руху велосипедистів від інших видів транспорту та пішоходів:

- фокус-зона Сінний – вздовж вулиці Небесної сотні;
- фокус-зона Польова – через Польову площу з виходом на вулицю Святослава Ріхтера;
- фокус-зона Корбутівка – через Мальованку та Подільський міст;
- фокус-зона Промислова зона та Мар'янівка – вздовж Київського шосе через Мар'янівку, Смоківку з виходом до села Глибочиця;
- фокус-зона Крошня – через вулицю Князів Острозьких з охопленням кварталів нової забудови.

Термін реалізації: 2019–2023.

Проблема: розвиток міста як логістичного центру національного рівня для пасажирських та вантажних перевезень потребує відповідної інфраструктури – як транспортних вузлів, так і зручних маршрутів руху транспорту. Водночас важливо поєднати інтереси бізнесу і місцевих мешканців, а саме мінімізувати негативні впливи від розміщення логістичних об'єктів та маршрутів комерційного транспорту на якість життя містян.

Мета: формування мережі транспортно-пересадкових і логістичних центрів для пасажирських та вантажних перевезень різними видами транспорту, привабливих для перевізників та їх клієнтів з врахуванням інтересів місцевих мешканців.

ПРОГРАМА

Маршрути комерційного транспорту

Короткий опис: запровадження маршрутів руху комерційного (вантажного та пасажирського) транспорту транзитними коридорами і промислово-складськими територіями із забезпеченням обмеження руху через житлові райони.

Перший крок: аналіз основних потоків руху транзитного та місцевого вантажного транспорту.

Другий крок: розробка маршрутів руху вантажного транспорту та забезпечення їх реалізації.

Термін реалізації: 2019–2021.

Проблема: неузгодженість руху приміського та міжміського транспорту, відсутність спільної координації у плануванні маршрутів та інфраструктури призводить до незручностей для пасажирів та економічних втрат для перевізників.

Мета: координація роботи міського та приміського транспорту різних перевізників з метою забезпечення пасажирських перевезень за оптимального рівня витрат.

ПРОГРАМА

Створити інтегровану систему транспортної мобільності міста та агломерації з єдиною системою оплати проїзду

Громадський транспорт агломерації

Короткий опис: запровадження єдиної інтегрованої системи громадського транспорту в межах агломерації міста Житомир – єдиної маршрутної мережі міських та приміських маршрутів.

Перший етап: аналіз пасажиропотоків, графіків руху, особливостей роботи окремих маршрутів

Другий крок: запровадження єдиної маршрутної мережі з використанням нових приміських автостанцій

Термін реалізації: 2020–2022.

Забезпечити стале управління земельними ресурсами та іншими активами міста на основі створення і розвитку містобудівного кадастру

Проблема: хаотичний розвиток міста з точки зору функціонального використання тих чи інших територій, що спричиняє виникнення нових непрогнозованих точок тяжіння для транспорту; потреби в розвитку комунікацій; дисбаланс у розвитку районів та забезпеченні якості життя мешканців міста.

Мета: здійснити інвентаризацію земельних ресурсів міста, впорядкування зонування територій, права власності та містобудівної документації. Розробити та впровадити механізми стимулювання та дестимулювання використання територій за певними функціями (наприклад, розвиток будівництва та реконструкції житла (різних категорій), роздрібною торгівлі, промислових та складських комплексів, таркування та зберігання автотранспорту).

ПРОГРАМА

Містобудівний кадастр

Короткий опис: створення і ведення містобудівного кадастру (геоінформаційної системи) для сталого управління земельними ресурсами як основного інструменту досягнення довгострокових цілей розвитку міста.

Термін реалізації: 2020–2022.

Проблема: підвищення економічної активності, розвиток роздрібною торгівлі, сфери послуг, формування центрів фокус-зон поза міським центром потребує відповідної інфраструктури, що часто не була передбачена в умовах забудови районів за часів планової економіки. Як результат, розвиток малого бізнесу в Житомирі супроводжувався встановленням малих архітектурних форм (МАФів) – кіосків, рекламних щитів, інших конструкцій – часто хаотично та нелегально. Загалом це призвело до зниження якості міського простору, привабливості міста для проживання, відвідування та інвестицій.

Мета: забезпечення підприємств малого та середнього бізнесу достатньою інфраструктурою для економічної діяльності (торговельні та складські приміщення, рекламоносії, вивіски) водночас зі стимулюванням розвитку функцій постачання товарів і послуг у центрах визначених фокус-зон та забезпеченням естетичного вигляду міського простору.

ПРОГРАМИ

Активний перший поверх

Короткий опис: розробка та запровадження програми розвитку активного першого поверху – типових проектів реконструкції житлових приміщень у нежитлові та спрощення юридичної процедури переоформлення. Це приведе до збільшення обсягів комерційних площ на перших поверхах будівель, активізації фасадів на вулицях, розвитку торговельних зон у центрі міста та у житлових районах.

Перший етап: розробка спрощеної юридичної моделі зміни функціонального призначення перших поверхів на нежитлові приміщення та відповідних технічних й архітектурних рішень.

Другий етап: реалізація пілотних проектів та мультиплікація досвіду по різних районах міста.

Термін реалізації: 2020–2021.

2. МАФи і реклама за стандартами

Короткий опис: розробка міських стандартів малих архітектурних форм, розміщення зовнішньої реклами, благоустрою вулиць та публічних просторів.

Мета: впорядкування публічного простору вулиць і площ з одночасним забезпеченням діяльності малого бізнесу і функцій торгівлі та послуг, властивих для публічних просторів.

Термін реалізації: 2020–2022.

АКТИВНЕ МІСТО

Створити інформаційну мережу, присвячену культурним, науковим, туристичним і спортивним подіям

Проблема: відсутність інтегрованої інформаційної мережі – інформаційного порталу та стендів у комунальних закладах, що знайомили б житомир'ян і гостей міста з основними культурними, науковими, туристичними та спортивними подіями.

Мета: інтегрувати розпорошену інформацію з метою популяризації заходів культурного, наукового, спортивного характеру й посилення туристичної привабливості міста.

ПРОГРАМА

1. Інформаційний портал «Активне місто»»

Короткий опис: створення єдиного інформаційного порталу, присвяченого подіям культури, освіти, науки, спорту, туризму, креативним індустріям і покликаною інформувати жителів і гостей міста про важливі заходи, локації, фестивалі тощо. Важливо інтегрувати роботу порталу й обласної та/чи всеукраїнської інформаційної мережі (за умови їх створення й функціонування). Паралельно можна запровадити мережу стендів у комунальних закладах чи філіях майбутнього туристично-інформаційного центру із буклетами з узгодженою з порталом інформацією.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Мережа театральних тумб

Короткий опис: створення мережі уніфікованих театральних тумб з інформацією про вистави, концерти, лекторії в театрах й інших міських закладах культури.

Термін реалізації: 2019–2020.

Модернізувати,
розвивати наявні
й облаштовувати нові
громадські простори
в мікрорайонах міста

Проблема: низький рівень розвитку інфраструктури для змістовного дозвілля та комунікацій, особливо серед підлітків та молоді, спричиняє поширення асоціальної поведінки, шкідливих звичок та не надає відповідних можливостей для саморозвитку.

Мета: створення та розвиток міської мережі бібліотек і підліткових клубів з метою перетворення їх на сучасні культурно-інформаційні центри, майданчики для соціальної, волонтерської і громадської активності для спільного дозвілля дітей, молоді і людей старшого віку.

ПРОГРАМИ

1. Центр дозвілля в мікрорайоні

Короткий опис: створення центрів дозвілля в мікрорайонах міста на базі бібліотек і підліткових клубів для організації дозвілля дітей, молоді і людей старшого віку з метою обміну знаннями, досвідом та навчання, спілкування поколінь.

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Громадський простір у мікрорайоні

Короткий опис: реалізація проекту передбачає створення в кожному мікрорайоні (Замковий майдан і територія біля ЗОШ № 17 (Київська, 49), сквер по вулиці Лятошинського – Центр, майдан Польовий – Польова, Мистецькі ворота – Вокзал, Смоківський парк – Мар'янівка, Польський бульвар – Богунія, територія біля ЖДТУ – Корбутівка, парк Агроколеджу та парк відпочинку Крошенський – Крошня) громадського простору для відпочинку, культурних і спортивних заходів і подій з урахуванням запитів місцевих жителів.

Термін реалізації: 2023–2030.

Сприяти інтеграції
освітніх закладів
у культурне життя міста

Проблема: ізоляція вищих і позашкільних освітніх закладів, які слабо інтегровані в культурне життя міста.

Мета: перетворення вищих навчальних закладів та позашкільних закладів на культурно-освітні платформи, відкриті для всіх жителів міста.

Зберігати (реєстрація,
реставрація та реновація)
та розвивати пам'ятки
історико-культурної спадщини

Проблема: незадовільний стан багатьох пам'яток архітектури, які потребують дбайливого ставлення та збереження.

Мета: посилити туристичну привабливість міста, зберегти історико-культурну спадщину.

Розвивати туристичну інфраструктуру та підвищувати гостинність

Проблема: місто Житомир має понад тисячолітню історію. До сьогодні збереглося чимало пам'яток історії та архітектури, наявні природні та рекреаційні об'єкти міста є привабливими не лише для місцевих мешканців, у місті відбувається чимало культурно-мистецьких подій. Однак разом цей потенціал слабо використовується через відсутність координації та належного зовнішнього представлення як для місцевих мешканців, так і потенційних туристів з інших міст та країн.

Мета: забезпечення інформаційно-промоційної підтримки реалізації проектів та програм за напрямками розвитку історико-культурної спадщини, проведення культурно-мистецьких подій та загального просування бренду міста на національному та міжнародному рівнях у туристичній галузі.

ПРОГРАМА

1. Створення туристично-інформаційного центру

Короткий опис: створення туристично-інформаційного центру з бек-офісом і фронт-офісом та мережею відділень біля транспортних вузлів або в найбільш привабливих для туристів місцях.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Конкурс на розробку персонажа-символа міста

Короткий опис: організація та проведення конкурсу на створення впізнаваного (уявного чи реального) та пов'язаного з містом персонажа за аналогією до вроцлавських гномів, краківського дракона та ін. У майбутньому його можна використовувати як основу для туристичного квест-маршруту, розробки сувенірної продукції тощо.

Термін реалізації: 2019–2020.

Облаштовувати туристичні маршрути у місті через планувальні та інфраструктурні рішення

Проблема: слабкий розвиток туристичної інфраструктури пов'язаний із обмеженим переліком туристичних послуг, до яких належать туристичні маршрути і тури.

Мета: посилити туристичну привабливість міста.

Проблема: необхідність організації події всеукраїнського чи міжнародного значення як своєрідного «магніту» для популяризації та брендингу міста за його межами.

Мета: посилення туристичної привабливості міста, розвиток подієвого туризму.

ЗЕЛЕНЕ МІСТО

Запровадити публічний екомоніторинг параметрів природного навколишнього середовища

Проблема: у жителів міста відсутня достатня інформація щодо екологічного стану довкілля. Відсутність інформації не дозволяє приймати адекватні управлінські рішення та слугує приводом для суспільних конфліктів та політичних провокацій.

Мета: отримувати об'єктивну інформацію щодо екологічного стану атмосферного повітря, водних ресурсів, деревних насаджень, ґрунтів у кожній фокус-зоні міста в режимі он-лайн для своєчасного реагування на негативні екологічні зміни та прийняття запобіжних заходів.

ПРОГРАМА

1. Мобільний екомоніторинг Житомира

Короткий опис: передбачається створення пересувної лабораторії, що відслідковує екологічний стан атмосферного повітря, водних джерел, ґрунтів.

Мета: інформування жителів міста щодо екологічного стану води, повітря, ґрунтів у тих зонах, де вони проживають, працюють, відпочивають. Реалізація цього проекту дозволить підвищити рівень екологічної обізнаності мешканців міста та уникати екологічних загроз. Для місцевих органів влади реалізація такого проекту дозволить мати об'єктивну інформацію щодо стану довкілля та приймати адекватні рішення.

Термін реалізації: 2021–2023.

Проблема: у місті Житомир більшість мешканців, особливо люди середнього та старшого віку, не розуміють причин виникнення та наслідків екологічних проблем у місті. У процесі своєї життєдіяльності містяни досить часто неусвідомлено спричиняють екологічні ризики як для свого здоров'я, так і для довкілля.

Мета: підвищити рівень екологічних знань усіх верств населення з урахуванням особливостей їх професійних занять, способу життя та місця проживання (фокус-зони) та сформулювати у мешканців міста ековідповідальне ставлення до свого здоров'я та довкілля.

Організувати екологічне виховання у дитсадках, школах, коледжах, вищих навчальних закладах та екологічну просвіту мешканців міста

ПРОГРАМА

Еконавчання

Короткий опис: передбачається розробка навчальних програм, навчання та доведення інформації щодо ековідповідального споживання мешканців міста за цільовими аудиторіями.

Мета: підвищення рівня екологічної свідомості та культури мешканців міста, що має змінити їх ставлення до довкілля та екологічних проблем.

Результати від втілення: екологічно усвідомлена поведінка жителів міста. Свідоме ставлення до продукування, сортування та утилізації побутових відходів, до споживання продуктів харчування і товарів домашнього вжитку, до екологічної безпеки своїх робочих місць та помешкання, що зумовить появу попиту на екологічно безпечні товари та послуги; покращить екологічний стан довкілля міста.

У випадку відмови від такого проекту, процеси екологічної трансформації свідомості мешканців міста, а отже й вирішення

екологічних проблем, будуть значно уповільнені, що призведе до поглиблення деструктивних процесів у довкіллі.

Термін реалізації: 2019–2020.

Відновити, реконструювати та розширити рекреаційні і природно-заповідні зони міста

Проблема: наявні невеликі зелені зони мають низький рівень розвитку інфраструктури, озеленення, благоустрою, що не забезпечує потреб мешканців міста у зонах відпочинку.

Мета: розвиток скверів і прибудинкових територій для громадського дозвілля та поліпшення екологічної ситуації у місті.

ПРОГРАМА

Сквер біля дому

Короткий опис: облаштування невеликих зелених зон (скверів) біля багатоповерхових та приватних будинків, упорядкованих згідно з вимогами ландшафтної архітектури та доповнених вуличними меблями.

Термін реалізації: 2023–2030.

ІНКЛЮЗИВНЕ МІСТО

Забезпечити доступність інфраструктури міста для всіх категорій суспільства

Проблема: більшість будівель міста є повністю або частково недоступні для людей з обмеженою мобільністю, так само як і транспортна інфраструктура міста в цілому і громадський транспорт не в повній мірі пристосовані для людей таких категорій.

Мета: створити умови для безбар'єрного пересування містом та користування об'єктами інфраструктури людьми з обмеженою мобільністю, вадами зору шляхом проектування нових та реконструкції діючих об'єктів інфраструктури міста відповідно до принципів універсального дизайну, поступової заміни рухомого складу громадського транспорту на низькопідлоговий, влаштування безпечних тротуарів із заниженням бордюрів або підняттям проїзної частини, облаштуванням тактильною плиткою.

Забезпечення безбар'єрності в першу чергу потребують заклади охорони здоров'я, соціальної допомоги, освіти, адміністративні установи та громадський транспорт. Важливо заохочувати також державні установи та приватні заклади до забезпечення доступності.

ПРОГРАМА

1. Підтримка застосування сучасних стандартів доступності у новому житловому будівництві

Короткий опис: більшість житлових будинків міста непристосовані до проживання людей з обмеженою мобільністю, в багатьох випадках облаштування безбар'єрного доступу в будівлю з дотриманням державних будівельних норм також неможливе.

Необхідно збільшити обсяги житла, зручного для проживання людей з обмеженою мобільністю через посилення контролю за дотриманням забудовниками вимог до проектування і будівництва. Однією з умов виділення земельної ділянки під забудову може бути вимога будівництва житла з абсолютним дотриманням норм доступності та облаштування певної кількості квартир для потреб людей з інвалідністю.

Мета: запровадити програму співфінансування придбання житла, що відповідає потребам осіб з обмеженою мобільністю. Дотримання принципів універсального дизайну створюватиме простір, зручний не тільки для людей з інвалідністю, а і для мам з дитячими візочками, людей похилого віку тощо.

Термін реалізації: 2019–2030.

2. Безбар'єрний простір у навчальних закладах міста

Короткий опис: необхідно провести аудит приміщень навчальних закладів на фізичну доступність, визначити необхідні обсяги фінансування, черговість реалізації; переобладнати/дообладнати приміщення необхідними елементами (наприклад, занижений вхід, пандуси, широкі двері, автоматичні двері, спеціально обладнані туалетні кімнати, спеціальне навчальне обладнання тощо). Окрім інфраструктурної доступності, важливо забезпечити належну штатну чисельність та професійну підготовку корекційних педагогів, тьюторів, психологів. Адаптувати навчальні плани і програми, методи та форми навчання.

Очікування від реалізації: діти з особливими освітніми потребами отримують можливість для нормальної соціалізації, розвитку своїх сильних сторін і талантів та подальшої інтеграції в суспільство, вступу до професійних та вищих навчальних закладів. Формуватиметься атмосфера адекватного сприйняття відмінностей різних людей.

Очікування в разі невтільнення: обмежений доступ дітей з особливими освітніми потребами до навчання, подальша соціальна ізоляція, відсутність толерантності до людей з інвалідністю в суспільстві.

Термін реалізації: 2019–2021.

3. Інклюзивний шкільний автобус

Короткий опис: в умовах неготовності транспортної інфраструктури до вільного пересування людей з обмеженою мобільністю необхідно придбати спеціально облаштований транспорт для перевезення учнів з обмеженою мобільністю в навчальні заклади і додому.

Очікування від реалізації: збільшення кількості дітей з обмеженою мобільністю, залучених до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Термін реалізації: 2019–2020.

4. Рейтинг доступності публічних закладів

Короткий опис: проведення аудиту публічних закладів міста (адміністративні, навчальні, спортивні, розважальні, торгові заклади, заклади культури тощо) на предмет їх інфраструктурної доступності для людей з обмеженою мобільністю, батьків із дітьми. Створити на основі отриманих даних карту та он-лайн додаток із зазначенням інформації щодо доступності кожного закладу. Така інформація сприятиме актуалізації проблематики доступності в місті та розширенню доступних локацій.

Термін реалізації: 2019–2020.

5. Доступні тротуари і пішохідні переходи

Короткий опис: для зручності пішохідного пересування людей з обмеженою мобільністю, батьків із дитячими візочками, людей похилого віку окрім рівної поверхні тротуарів необхідно забезпечити пониження бордюрів тротуарів на пішохідних переходах одночасно з укладанням тактильної плитки на зупинках громадського транспорту та обладнанням на пішохідних переходах світлофорів з аудіосигналами для людей з вадами зору.

Очікування від реалізації: покращення рівня безпеки пересування в місті для людей з вадами зору, дітей, людей похилого віку. Проектування і капітальний ремонт пішохідних переходів, зупинок територій з дотриманням принципів універсального дизайну сприятиме раціональному використанню бюджетних коштів.

Очікування в разі невтїлення: збереження ризику потрапляння в ДТП людей з вадами зору, обмеження їхньої мобільності.

Термін реалізації: 2019–2021.

6. Система орієнтування та інформування

Короткий опис: система орієнтування та інформування передбачає комплексне оснащення інфраструктури міста (громадський транспорт, магазини, медичні заклади тощо) передавачами інформації про маршрут, час прибуття, розклад роботи і спеціалізацію закладу на абонентський пристрій в аудіо- чи текстовому форматі. Крім того, даний пристрій може надавати інформацію про місце знаходження особи та пропонувати маршрут до необхідного місця. Система також включає в себе засоби орієнтування людей з інвалідністю: додаткові звукові сигнали, написи шрифтом Брайля тощо.

Термін реалізації: 2019–2025.

Впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення загального рівня толерантності в суспільстві

Проблема: низький рівень залучення різних груп громадян у суспільне життя сприяє поширенню певної упередженості у сприйнятті людей, відмінних за якоюсь із ознак. Недостатня кількість заходів із згуртування громади сприяє утворенню радикалізованих угруповань, діяльність яких спрямована на розпалювання ворожнечі між людьми.

Мета: підвищити рівень сприйняття громадою людей, відмінних за расою, кольором шкіри, етнічним та соціальним походженням, генетичними особливостями, мовою, релігією або переконаннями, політичними або будь-якими іншими поглядами, належністю до національних меншин, майновим станом, місцем народження, інвалідністю, віком, сексуальною орієнтацією або соціально-економічним статусом. З цією метою в центрах фокус-зон важливо створити майданчики для спілкування для обміну досвідом, проведення локальних заходів різних цільових груп.

Проводити просвітницькі заходи, створювати різнопланову соціальну рекламу, що покликана змінювати сприйняття різних груп населення, мотивувати до суспільно-прийнятних норм поведінки. Забезпечувати її поширення і ротацію у транспорті, ЗМІ, соціальних мережах. Максимально збільшувати кількість залучених до різних заходів груп населення. Створення муніципальної служби медіації сприятиме конструктивному вирішенню спорів і конфліктних ситуацій, налагодженню порозуміння, підвищенню культури поведінки.

ПРОГРАМА

1. Соціальна реклама

Короткий опис: запровадити цільову програму створення різнопланової соціальної реклами, що покликана змінювати сприйняття та допомагати робити суспільство кращим, толерантнішим, здоровішим; забезпечувати її поширення і ротацію у транспорті, ЗМІ, соціальних мережах.

Термін реалізації: 2019–2023.

2. Гроші за час

Короткий опис: з метою популяризації волонтерства час, витрачений у волонтерських проектах, конвертується у «валюту», якою громадяни можуть розраховуватись за інші послуги в місті. «Соціальні гроші» нараховуються у співвідношенні до часу, затраченого на волонтерську діяльність для громади.

Важливо, щоб у «валютному обміні» брали участь проекти різного типу, аби простимулювати цікавість до залучення у якомога більшої кількості громадян. Проекти можуть мати як онлайн, так і офлайн форми. Реалізація проекту можлива як новоствореною агенцією, так і окремим підрозділом муніципалітету.

Термін реалізації: 2019–2025.

3. Портал соціальної взаємодії

Короткий опис: створити сайт та мобільний додаток з можливістю поширення інформації особами чи закладами, що потребують допомоги, про свої потреби. Люди чи організації, що мають можливість і бажання надавати допомогу, виступають волонтерами для надання адресної підтримки. Необхідно узагальнити інформацію про діяльність

всіх державних і громадських організацій у сфері соціальної підтримки і допомоги.

Очікування в разі реалізації проекту: покращення обізнаності людей щодо можливостей отримання/надання допомоги. Стимулювання волонтерської діяльності. Верифікація запитів на збір коштів. Запровадження відзнак для меценатів і благодійників, волонтерів.

Очікування в разі невтільлення проекту: відсутність джерел допомоги людям, що опинились у складних життєвих обставинах.

Термін реалізації: 2019–2021.

4. Дитячий простір у публічних закладах

Короткий опис: облаштування дитячих кімнат у громадських і адміністративних установах (ЦНАП, бібліотека) для короткотривалого дозвілля дітей, поки батьки зайняті вирішенням нагальних справ.

Термін реалізації: 2019–2021.

Забезпечити збалансовану участь жінок і чоловіків у соціально-економічному житті та на рівні прийняття управлінських рішень

Проблема: поширені суспільні стереотипи щодо ролі та призначення жінок і чоловіків, низький рівень обізнаності з поняттям рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, шляхів їх реалізації та значення рівноправної участі обмежують розвиток міста. Відсутність детальної статистики, яка відображала б комплексну та реалістичну картину участі жінок і чоловіків у соціально-економічному житті міста та на рівні прийняття рішень.

Мета: сприяти збалансованій участі жінок та чоловіків у соціально-економічному житті та на рівні прийняття управлінських рішень і на керівних посадах. Підвищити рівень обізнаності населення щодо гендерної рівності шляхом проведення інформаційних кампаній, популяризації переваг та конкретних практик/інструментів рівноправної (паритетної) участі жінок і чоловіків у сім'ї, на роботі та в житті громади. Для детального аналізу реального стану та динаміки зміни ступеня участі жінок і чоловіків за сферами на рівні громади необхідно забезпечити проведення систематичного соціологічного дослідження в даному контексті та розширити кількість статистичних показників, розділених за статтю. Запроваджувати конкретні плани дій і програми з належним фінансуванням задля досягнення гендерної рівності, подолання стереотипів та різних форм дискримінації.

ПРОГРАМА

Запобігання проявам сексизму у публічній сфері, рекламі та ЗМІ

Короткий опис: проведення інформаційних кампаній у ЗМІ для широкого загалу. Проведення семінарів, навчань для державних службовців, рекламних агентств, ЗМІ. Запровадження механізму штрафів за сексистську рекламу.

Термін реалізації: 2019–2020.

Розвивати соціальні центри підтримки та інтеграції вразливих категорій мешканців міста

Проблема: збільшується кількість людей у складних життєвих обставинах, які схильні до асоціальної поведінки, та людей з нестабільним психоемоційним станом, що, в свою чергу, призводить до збільшення кількості випадків насильства, розлучень, злочинів, суїцидів тощо.

Мета: популяризація важливості підтримки психологічного здоров'я населення: зниження рівня та кількості психологічних проблем у громаді міста, підвищення рівня свідомої поведінки, стресостійкості та формування позитивного світосприйняття.

ПРОГРАМА

1. Центр соціально-психологічної допомоги самотнім особам та особам із дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах

Короткий опис: місто потребує стаціонарного центру, в якому на умовах повного забезпечення можуть короткотривалий час проживати особи, що потрапили в складні життєві обставини (жертви домашнього насильства – особи до 45 років, особи з неповнолітніми дітьми; випускники навчальних закладів – особи з числа дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування; вагітні жінки, самотні матері, які потрапили у складні життєві обставини і потребують сторонньої допомоги).

Перший етап: пошук приміщення для переобладнання або локації для будівництва.

Другий етап: проектування, пошук фінансування.

Третій етап: будівництво, підготовка персоналу, забезпечення матеріально-технічної бази.

Очікування в разі реалізації: розширення кола осіб, що можуть отримати дієву допомогу в складних життєвих обставинах, адже обласний центр – один на всю область і його можливості обмежені.

Термін реалізації: 2019–2023.

2. Служба психологічної допомоги молоді та сім'ям із дітьми

Короткий опис: створити службу для надання безкоштовних консультацій психолога для молоді, батьків, дітей, сімейних пар тощо. Діяльність служби спрямована на психологічну просвіту, профілактику, діагностику, корекцію осіб, які потребують психологічної підтримки.

Очікування в разі реалізації: популяризація важливості підтримки психологічного здоров'я населення (зниження рівня та кількості психологічних проблем у громаді міста, підвищення рівня свідомої поведінки, стресостійкості та формування позитивного світосприйняття).

Очікування в разі невтільнення: збільшення кількості осіб з нестабільним психоемоційним станом і як наслідок – збільшення кількості випадків насильства, розлучень, злочинів, суїцидів тощо.

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Активна зрілість

Короткий опис: створення локальних центрів дозвілля для людей поважного віку, де буде можливість:

- навчання та обміну досвідом (комп'ютерні курси, вивчення мов, садівництво, здоровий спосіб життя тощо);
- творчі заняття (танці, вокал, театральні постановки, майстер-класи, рукоділля, малювання);
- заняття з фізичної культури (скандинавська хода, йога, цигун, лікувальна фізкультура);
- майданчик для громадської і волонтерської діяльності.

Термін реалізації: 2019–2021.

4. Власна справа для ветеранів АТО

Короткий опис: з метою сприяння ресоціалізації ветеранів АТО та розвитку соціального партнерства запровадити конкурс грантів на підтримку ініціатив ветеранів АТО, в тому числі на розвиток бізнесу чи реалізацію соціальних проектів.

Термін реалізації: 2019–2021.

5. Муніципальна служба медіації (порозуміння)

Короткий опис: створення спеціалізованої служби медіації, основним завданням якої буде впровадження інструментів медіації у вирішенні спорів і конфліктних ситуацій, передусім у відносинах неповнолітніх у навчальних закладах, у сімейних конфліктах, у цивільних правовідносинах, а також в адміністративних справах. Медіація спрямована на мирне вирішення публічно-правових спорів, налагодження діалогу між сторонами і конструктивного спілкування після вирішення конфліктної ситуації. Крім того, завданням цієї служби має бути навчання медіаторів та координаторів для шкільних служб порозуміння та інших сфер правовідносин.

Термін реалізації: 2019–2021.

6. Центр безхатченків

Короткий опис: будівництво додаткового відділення нічного перебування бездомних/безпритульних громадян, де особи, які звернулись, можуть отримати нічліг, санітарно-гігієнічні послуги, першу медичну допомогу та інші послуги. Діючий центр потребує фінансової підтримки для забезпечення поточної діяльності, розширення кількості ліжко-місць, покращення матеріальної бази для надання паліативної допомоги.

Очікування в разі реалізації: зменшення проявів асоціальної поведінки, підвищення якості життя людей у складних життєвих обставинах, створення додаткових робочих місць для безхатченків.

Очікування в разі невтілення: зростання кількості безхатченків, збільшення смертності через відсутність своєчасної підтримки і допомоги.

Термін реалізації: 2019–2020.

7. Соціальні контейнери/Скринька милосердя

Короткий опис: у густонаселених мікрорайонах міста встановити контейнери для збору вживаного одягу, взуття, іграшок та книг для подальшого сортування та передачі людям, які цього потребують.

Термін реалізації: 2019–2020.

Проблема: недостатній рівень вивчення реальних потреб окремих груп населення, що може призводити до викривлення у сприйнятті інформації і створювати перешкоди в ефективній комунікації влади, громади, бізнесу.

Мета: діяльність органів влади має бути максимально чутливою до реальних потреб містян, тому важливо запровадити практику вивчення потреб окремих соціальних груп та/або мешканців мікрорайонів міста шляхом проведення регулярних соціологічних досліджень, публічних консультацій, адресних фокус-груп та використовувати інші сучасні методи дослідження потреб.

З метою поточного моніторингу ефективності міських програм важливо проводити їх тестування й оцінку в фокус-групах; забезпечувати роботу ефективних каналів зв'язку з різними групами населення, владою, бізнесом, інститутами громадянського суспільства.

ПРОГРАМА

1. Офіційне щотижневe друковане видання міста

Короткий опис: зважаючи на недостатній рівень доступу населення до мережі Інтернет, особливо старшого віку, друковані видання залишаються актуальним каналом комунікації. Тому для підвищення рівня поінформованості населення про діяльність органів влади, про важливі соціально-культурні події в місті необхідно відновити офіційне друковане видання міста та/або забезпечити публікації новин у рейтингових друкованих виданнях.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Соціологічне дослідження якості життя в місті

Короткий опис: проект передбачає регулярне (щорічне) проведення спеціалізованою дослідницькою установою комплексного соціологічного дослідження оцінки рівня задоволеності мешканців міста роботою органів місцевого самоврядування, замірів якості муніципальних послуг. Подібні дослідження важливі для оцінки реального стану справ у місті, допомагають визначати реальні потреби і запити громадян, дозволяють відслідковувати динаміку оцінки роботи муніципалітету, спонукають владу до впровадження та/або коригування заходів, спрямованих на покращення якості життя в місті.

Очікування в разі реалізації: дослідження дасть змогу об'єктивно оцінити результативність діяльності органів місцевого самоврядування, оцінити потреби і настрої мешканців міста, отримати інформацію для прийняття управлінських рішень. Крім того, таке дослідження буде відправною точкою для подальшого моніторингу стану впровадження Концепції.

Очікування в разі невтілення: відсутність об'єктивного зворотного зв'язку, неможливість одержання проміжної оцінки рівня довіри до влади.

Термін реалізації: 2019–2020.

3. Дослідження потреб громади

Короткий опис: запровадити практику вивчення потреб окремих соціальних груп та/або мешканців мікрорайонів міста шляхом проведення адресних фокус-груп та використання інших сучасних методів дослідження потреб. Це дозволить проводити оцінку міських комплексних програм та ініціатив шляхом публічних обговорень у фокус-групах та на форумах.

Термін реалізації: 2019–2020.

Проблема: необхідність ширшого залучення громади в процес прийняття важливих для життя міста рішень.

Мета: стимулювати більш активну залученість громади в процес міського урядування, створити умови конструктивної співпраці. З метою підтримки довіри громади до влади важливо забезпечувати якісну реалізацію проектів, які отримали підтримку громадськості. Окрім бюджету участі, необхідно розширити перелік інструментів прямої демократії, таких як публічні консультації, воркшопи, форуми тощо.

ПРОГРАМА

День двору/День вулиці

Короткий опис: з метою згуртування громад багатоквартирних будинків, налагодження конструктивної комунікації за сприяння ГО, місцевих депутатів чи органів влади необхідно проводити святкові заходи та/або толоки з покращення благоустрою прилеглих територій.

Проблема: застарілі підходи та інфраструктура надання адміністративних послуг мешканцям міста та підприємцям, що спричиняє додаткові втрати часу та ресурсів, а також зниження загальної привабливості міста для проживання та ведення бізнесу.

Мета: впровадження сучасної інфраструктури реалізації принципу «влада як сервіс» з метою підвищення якості життя мешканців та спрощення процедур для ведення підприємницької діяльності.

Впровадити клієнтоорієнтовану систему надання адміністративних та соціальних послуг

1. Центр надання адміністративних послуг

Короткий опис: будівництво нового приміщення ЦНАПу дозволить розширити кількість послуг для населення та бізнесу, покращити умови обслуговування та збільшити пропускну здатність центру.

Термін реалізації: 2019–2020.

2. Центри надання соціальних послуг «Прозорий офіс»

Короткий опис: запровадження нового підходу в сфері соціального захисту населення через створення зручного і доступного середовища, скоординовану дію всіх служб, спрощення процедур, скорочення терміну обробки запитів, поліпшення якості надання соціальних послуг, впровадження автоматизованого документообігу.

Термін реалізації: 2019–2020.

Залучати до реалізації суспільних послуг громадські організації і бізнес, зокрема й на конкурсній основі

Проблема: недостатня гнучкість і обмеженість ресурсів органів виконавчої влади у вирішенні соціально-економічних проблем громади.

Мета: створити умови для більш широкого залучення недержавних громадських організацій, бізнесу до вирішення гострих соціально-економічних проблем громади через розвиток соціального аутсорсингу, підтримку державно-приватного партнерства. В умовах конкуренції якості соціальних послуг, що надаються приватними компаніями, зростатиме, завдання муніципалітету створити умови для прозорих конкурсів на відбір виконавців та забезпечити належний контроль за цільовим використанням бюджетних коштів.

Підвищити рівень громадської безпеки шляхом планувальних та інфраструктурних рішень

Проблема: функціональне зонування міста – активний центр, великі спальні мікрорайони і промислова зона; недостатній рівень забезпечення функцій у радіусі пішохідної доступності (місця проживання, роботи, відпочинку, об'єкти торгівлі і сфери обслуговування віддалені в просторі).

Мета: створення безпечного і зручного середовища в будь-якому мікрорайоні і кварталі міста через збільшення частки активних перших поверхів, сприяння компактності забудови, створення якісних громадських просторів. Для мешканців це означає пішохідну доступність магазинів, кав'ярень, сервісів, держустанов тощо. За рахунок цього на вулиці з'являється життя і стає безпечніше, а мешканці менше часу витрачають на поїздки.

Забезпечити належне освітлення громадських просторів, парків, транзитних алей, прибудинкових територій. Мінімізувати наявність занедбаних територій та будівель, сприяти їхній ревіталізації.

ПРОГРАМА

1. Світле місто

Короткий опис: модернізація системи освітлення міста, а саме: заміна старих світильників на економні LED, встановлення smart-світильників та/або системи smart-керування освітленням міста; додаткове встановлення світильників для покращення освітлення громадських просторів, парків, алей, прибудинкових територій, нерегульованих пішохідних переходів.

Термін реалізації: 2019–2023.

Безпечне місто

Короткий опис: впровадження спеціального програмного забезпечення для аналізу записів камер відеоспостереження для оперативного реагування екстрених служб; розширення мережі встановлених камер відеоспостереження на перехрестях, спортивних майданчиках, у громадських просторах та громадському транспорті.

Термін реалізації: 2019–2021.

Проблема: затримка в наданні допомоги екстреними службами через невпорядковане паркування автомобілів, відсутність виділених смуг для громадського транспорту.

Мета: забезпечити швидку й ефективну роботу екстрених служб через транспортне планування оперативних маршрутів, впровадження системи відеоспостереження та інформування про правопорушення в автоматичному режимі. Підвищувати громадську свідомість містян щодо сприяння роботі поліції та інших екстрених служб.

Проблема: значна кількість безпритульних тварин, випадки жорстокого поводження з тваринами.

Мета: підвищити рівень свідомості і відповідальності власників домашніх тварин. Напрацювати спільно з громадськістю правила утримання і вихову домашніх тварин у місті, запровадити дієвий механізм штрафів за їх порушення. Забезпечити можливість вихову тварин на спеціалізованих майданчиках, встановити урни для екскрементів у парках і скверах. Запровадити дієву міську політику щодо безпритульних тварин, що передбачає їх лікування, чіпування, стерилізацію, утримання і пошук нових власників. Потребує вирішення проблема зі способом та місцем поховання домашніх улюбленців.

Сприяти оперативній діяльності екстрених служб

Сприяти безпечному співіснуванню людей і тварин у місті

ПРОГРАМА

Відповідальне утримання домашніх тварин

Короткий опис: популяризація відповідального утримання домашніх тварин через проведення просвітницьких заходів для власників тварин, у т. ч. через ветеринарні клініки міста, засоби масової інформації, розповсюдження відповідної соціальної реклами. Також можливо встановити стійки з пакетами для екскрементів у місцях масового вихову тварин.

Напрацювання механізму контролю та притягнення до відповідальності за порушення Правил утримання собак, котів та інших тварин на території міста Житомир (відсутність реєстрації або чіпування тварин, вигул без повідка, а деяких порід собак без намордника, неприбрані екскременти тварин тощо).

Термін реалізації: 2019–2020.

Підтримувати спеціалізовані заклади вторинної медичної допомоги міжрегіонального та всеукраїнського значення

Проблема: розвиток закладів вторинної спеціалізованої медичної допомоги міжрегіонального та всеукраїнського рівня можливий за умови значної кількості пацієнтів, залучених з інших регіонів. Особливо це стосується суміжної інфраструктури (можливості для проживання родичів пацієнтів, проведення тематичних конференцій лікарів тощо).

Мета: створення умов для залучення більшої кількості пацієнтів з інших регіонів для сталого розвитку закладів надання вторинної спеціалізованої медичної допомоги і, відповідно, збільшення можливостей надання такої допомоги жителям міста.

ПРОГРАМА

Підтримка материнства та дитинства

Короткий опис: проводити інформаційно-просвітницьку роботу з популяризації пологових будинків; створити сервісні центри обслуговування родичів породіль на час госпіталізації.

Термін реалізації: 2021–2023.

Розвивати мережу медичних закладів надання медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини

Проблема: низька розгалуженість закладів первинної медичної допомоги спричиняє додаткові навантаження на спеціалізовані медичні заклади та служби екстреної медичної допомоги.

Мета: забезпечення доступу до первинної медичної допомоги за місцем проживання для всіх категорій мешканців міста.

ПРОГРАМА

1. Доступна первинна медична допомога

Короткий опис: створення мережі закладів надання первинної медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини в усіх мікрорайонах міста (всього 22 амбулаторії).

Термін реалізації: 2021–2023.

2. Післядипломна освіта лікарів загальної практики-сімейної медицини

Короткий опис: створити центр підвищення кваліфікації сімейних лікарів (на базі Житомирського інституту медсестринства).

Термін реалізації: 2021–2023.

Учасники Ярмарку вакансій - 2017 / Джерело: Фотоархів GIZ

Формувати дієві механізми профілактики захворювань, інфекцій, травм та інших чинників, що негативно впливають на здоров'я мешканців міста

Проблема: низький рівень профілактики та діагностики інфекційних та неінфекційних захворювань, травм, поширення знань про підтримку здоров'я та надання першої медичної допомоги.

Мета: впровадження системного комплексу інформаційних заходів з підвищення громадського здоров'я, зниження смертності й травматизму, підвищення обізнаності та розвиток навичок надання першої медичної допомоги.

ПРОГРАМА

Комунікаційна кампанія щодо громадського здоров'я

Короткий опис: ввести в штат департаментів працівника, який інформуватиме населення міста щодо засад громадського здоров'я.

Термін реалізації: 2020–2021.

Створити медико-соціальні центри підтримки особливих категорій мешканців міста

Проблема: у суспільстві наявні особливі категорії громадян, що через свої особливі стани (вагітність, народження дітей, старість, інвалідність тощо) потребують особливої допомоги та підтримки.

Мета: запровадження спеціалізованих програм та розвиток закладів підтримки людей в особливих станах, що не є хворобами, але потребують постійної уваги та супроводу лікарів.

ПРОГРАМА

1. Паліативна медицина

Короткий опис: підготувати проектну документацію та збудувати хоспіс для важкохворих чи невиліковних громадян за адресою провулок Енергетичний, 3.

Термін реалізації: 2021–2023.

РОЗДІЛ 5

Адміністративні заходи та моніторинг впровадження Концепції

2050

АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Концепція як динамічний документ розвитку міста

Концепція інтегрованого розвитку міста до 2030 року – документ, що було створено під час тривалого партисипативного процесу. Водночас з її прийняттям розпочинаються нові процеси динамічного розвитку міста.

Успішне впровадження положень Концепції-2030 потребуватиме адміністративних змін у структурі міської адміністрації, зокрема запровадження нового департаменту стратегічного міського планування, що безпосередньо опікуватиметься її впровадженням, а також низки галузевих департаментів, управлінь, центрів розвитку та інших установ.

Запорукою реалізації пріоритетів, стратегічних цілей, завдань і проектів Концепції також має стати моніторинг ключових показників ефективності міських процесів, на основі якого будуть здійснюватися не лише оперативні управлінські рішення, а й коригування Концепції-2030 та поступовий перехід до розробки та впровадження Концепції-2050.

НОВІ СТРУКТУРИ МІСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Чому потрібні зміни

Завдання шести пріоритетів повинні бути реалізовані міською адміністрацією і муніципальними підприємствами, а також стати дороговказами для місцевого бізнесу, зовнішніх інвесторів та мешканців міста

З урахуванням поточних обов'язків і організаційних структур успішна реалізація всіх завдань не видається можливою. Тому необхідно реорганізувати департаменти та комунальні підприємства, розширити сферу діяльності й обов'язки установ та за потреби створити нові – відповідно до пріоритетів, стратегічних цілей та завдань Концепції.

Департамент стратегічного інтегрованого розвитку

Успішна реалізація пріоритетів, стратегічних цілей та завдань Концепції вимагає постійної внутрішньої координації підрозділів міської адміністрації і безперервного моніторингу міських процесів. З цим пов'язані нові завдання:

Адміністративна реорганізація

Адміністративна реорганізація, пов'язана з впровадженням Концепції, повинна координуватися всередині адміністрації, її початкова фаза потребує супроводу і підтримки координаційного органу.

Фахове планування та моніторинг реалізації

Секторальні плани та різноманітні галузеві документи мають містити стратегічні цілі, завдання, проекти і програми Концепції-2030, а департаменти повинні оперативно їх впроваджувати. Успіх або затримки в їх здійсненні постійно контролюються під час моніторингу реалізації Концепції. В результаті моніторингу стратегічні цілі і завдання в наступні роки мають бути критично перевірені, а з 2026 року розпочинається підготовка Концепції-2050.

Стратегічні проекти

На основі завдань Концепції формуються інтегровані великомасштабні проекти, які мають бути реалізовані у кілька етапів протягом тривалого періоду часу і містять кілька наскрізних завдань, що потребують діяльності кількох департаментів, для цього потрібно управління більш високого рівня. До таких завдань належить, наприклад, реорганізація Житнього ринку (перенесення автобусної станції, ринку, розвиток торговельного центру тощо), а також розвиток великих багатофункціональних територій.

Стратегічне управління земельними ресурсами

Завдання пріоритету «Ефективне місто» включає стратегічне придбання нерухомості, розвиток цих ділянок з подальшим продажем інвесторам (наприклад, у промисловій зоні), тому місто має відпрацювати відповідний механізм спільно із зацікавленими сторонами.

Міжмуніципальне співробітництво

Чимало завдань Концепції-2030 вимагає співпраці з сусідніми муніципалітетами, наприклад, забезпечення місць у дитячих садках і початкових школах для дітей новобудов села Оліївка або розвиток активної зони відпочинку на південному березі Тетерева включно з селом Зарічани. Подальша міжмуніципальна співпраця пов'язана з реалізацією таких проектів як аеропорт, логістичний хаб, розвиток культурних установ області та економічних кластерів.

Маркетинг міста і його міжнародний імідж

Завдання, сформульовані в Концепції, включають реалізацію національного і міжнародного маркетингу міста, що має спрямувати увагу потенційних інвесторів і нових жителів на місто Житомир. З цим пов'язане також постійне оновлення візії Житомира-2030 відповідно до Концепції-2030.

Всі ці завдання мають стратегічне значення високого рівня і є наскрізними завданнями із залученням кількох департаментів. Для цього потрібна координаційна й оперативна адміністративна установа більш високого рівня, яка водночас уповноважена надавати інструкції департаментам.

Робота цього департаменту зосереджена виключно на стратегічних завданнях, які мають особливе значення для майбутнього Житомира, тому вона безпосередньо підпорядковується міському голові.

**Департамент
містобудування
та архітектури
з новими
можливостями**

Планування Концепції повинно бути реалізоване від високого рівня стратегічних цілей у нижчого рівня земельної ділянки. Відповідно до нового законодавства вводяться нові інструменти планування, які дозволять це зробити. Зокрема, це:

- Плани землекористування в містах (підготовка)
- Концепції міського розвитку (підготовка)
- Юридично обов'язковий план землекористування (законний)
- Участь у всіх планах

**Рада агломерації
в межах
Житомирського
району**

Успіх сучасного міста залежить, зокрема, і від поширення його впливу в регіоні, залучення навколишніх населених пунктів до міського соціально-економічного простору, але наразі хаотичний, несистемний розвиток приміської зони не лише не сприяє спільному зростанню, а й нерідко створює додаткові проблеми для міської інфраструктури.

Створення координаційного органу для міжмуніципальної співпраці міської ради міста Житомир та муніципалітетів прилеглих населених пунктів має забезпечити гармонійний розвиток шляхом здійснення спільного планування, координації, управління та адміністрування території агломерації, розробки та реалізації спільних проектів, заходів, стратегій.

**Інвестиційна
агенція розвитку
міста**

Ефективність залучення інвестицій у місто визначає його успішність на регіональному, державному, міжнародному рівні, і це потребує спеціальних навичок співробітників, особливого статусу установи у структурі міської адміністрації та сучасних підходів до презентації та просування міських інвестиційних проектів.

Тому передбачається створення муніципальної інституції, що покликана впроваджувати міську політику та положення Стратегії інтегрованого розвитку міста у частині поліпшення використання територій, налагодження механізмів викупу земельних ділянок, залучення та взаємодії інвесторів для комплексної ревіталізації територій, реконструкції житлового фонду із застосуванням сучасних енергоефективних технологій та планування, лобювання на державному рівні інтересів міста та міської агломерації.

**Центр
енергоефективності,
технологій
та дизайну**

Збільшення інтенсивності руху автотранспорту, нові вимоги до якості громадського транспорту, суспільний запит на створення велосипедної інфраструктури та інклюзивного пішохідного простору спричиняє необхідність комплексних рішень з організації інфраструктури мобільності та безпеки дорожнього руху в місті.

Аби місто мало змогу відповісти на ці виклики, необхідно створили муніципальну інституцію, що покликана збирати та аналізувати інформацію про поточний стан та перспективи інтенсивності транспортних потоків, велосипедного та пішохідного руху, дорожньо-транспортні пригоди, попит та пропозицію паркувального простору міста, забезпечувати розробку та впровадження проектів з підвищення безпеки дорожнього руху, розвитку сучасних підходів до міської мобільності (розвиток пішого пересування, велосипедного руху, громадського транспорту), регулювання паркувального простору і транзитного руху транспорту.

ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ ТА ОНОВЛЕННЯ

**Рішення:
самозобов'язання міста**

У Концепції-2030 визначено не що інше, як майбутній розвиток Житомира на наступні 12 років. У Концепції конкретизується візія, визначаються ключові пріоритети і стратегічні цілі, а також майбутні завдання, проекти, програми і коригування діяльності адміністративних установ.

Концепція визначає, які завдання і проекти повинні бути пріоритетними в майбутньому. У такій спосіб Концепція створює надбудову для всіх майбутніх планів, проектів і політичних рішень, всі секторальні плани мають узгоджуватися з її положеннями. Тож у майбутньому необхідно буде, насамперед, визначати: чи відповідає той чи інший проект, план, рішення Концепції-2030?

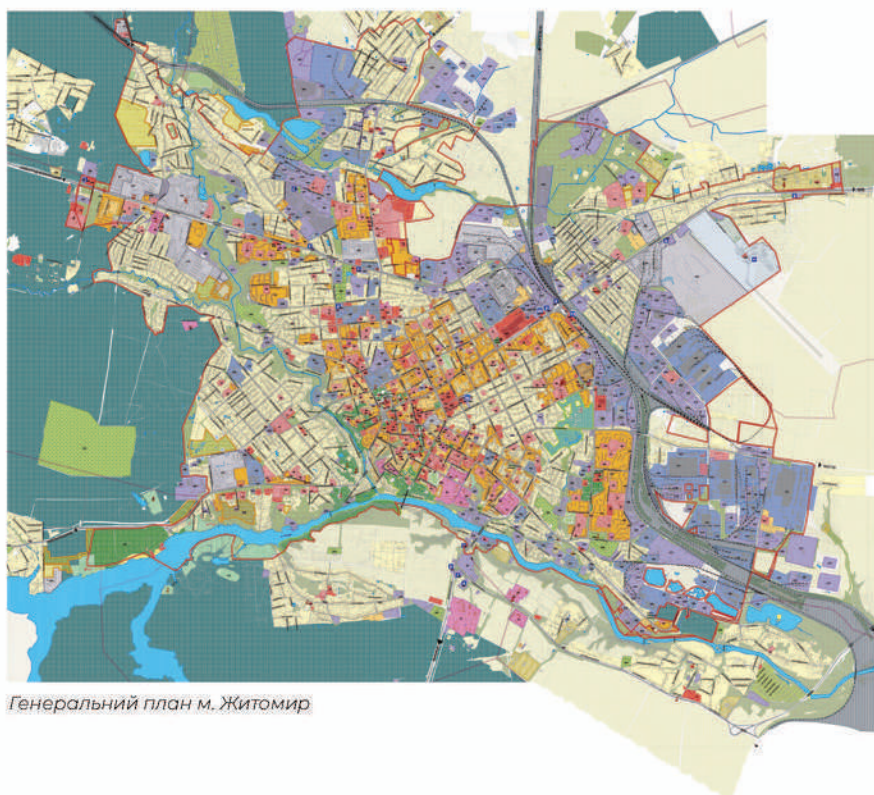
Запит повинен бути узгоджений і впорядкований:

- Який пріоритет?
- Яка стратегічна мета?
- Яке завдання стратегічної мети?

У зв'язку з цим, Концепція-2030 має бути затверджена рішенням Житомирської міської ради, обов'язковим до виконання.

**Оновлення генерального
плану міста**

Концепція не замінює генеральний план, а створює узгоджені рамки для майбутнього розвитку до 2030 року, які повинні бути реалізовані через генеральний план. Без цього, відповідно до правових засад, відсутній ефект обов'язковості Концепції для третіх сторін, таких як власники або розробники проектів. Адже, наприклад, рекомендації Концепції з контролю за будівельними проектами не діють, якщо вони не виконуються у рамках генерального плану відповідно до «Закону про планування».

Генеральний план м. Житомир

**Оновлення планів
та програм
департаментів
у 2019 році**

Завдання, проекти і програми Концепції-2030 обов'язково включаються до секторального планування відділів та оперативно виконуються відповідальними департаментами. На першому етапі секторальні плани повинні бути оновлені відразу ж після ухвалення Концепції-2030.

**Критичний аналіз
досягнень та коригування**

Через моніторинг стануть помітні прогрес і ступінь виконання завдань і проектів Концепції підрозділами міської адміністрації. За допомогою моніторингу контролюється, аналізується й оцінюється з першого року процес реалізації кожного завдання Концепції.

Для відділів корисно пам'ятати, що:

- своєчасне втручання можливе в разі уповільнення процесів або пошуку нових способів їх реалізації (допомога);
- для успішно реалізованих завдань/проектів стають відомі найбільш ефективні кроки, які потім можуть бути застосовані до інших процесів для успішної їх реалізації (користь синергії).

Відповідальність за моніторинг бере на себе новостворений підрозділ – Департамент стратегічного інтегрованого розвитку.

Об'єктивні показники (КРІ)

Для того, щоб моніторинг відбувався ефективно та, насамперед, об'єктивно, для кожного завдання Концепції-2030 були визначені об'єктивні показники, за допомогою яких можна вимірювати прогрес і ступінь виконання завдань – ключовий показник ефективності (від англ. Key Performance Indicators), перелік яких відповідно до пріоритетів, стратегічних цілей та завдань подано нижче.

**Початкові значення
2019 року**

Велике значення для застосування ключових показників ефективності має розробка відповідних та достовірних базових значень (контрольних значень), які використовуються в якості відправних точок для вимірювання показників. Наразі статистика для багатьох завдань занадто узагальнена для того, щоб їх значення могли використовуватися в якості початкових. Часто не вистачає належної статистики, оскільки цілі збору даних були різні.

Статистичні показники, що підходять для моніторингу прогресу, визначені у наступному підрозділі Концепції. Їх статистичний збір слід розуміти як робоче завдання, починаючи з 2019 року, аби розробити ці контрольні показники і у 2020 році, або найпізніше у 2021 році здійснювати моніторинг за відповідними ключовими показниками ефективності.

Для перехідного періоду з 2019 року до надання цих відповідних критеріїв (2020/2021 рр.) використовуються, якщо вони є, показники поточної статистики, які, хоча і надто узагальнені, проте дозволяють здійснювати моніторинг вже в перший і другий роки впровадження Концепції.

**Продовження процесу
та підготовка Концепції-2050**

Інтегрований розвиток міст є безперервним процесом. Моніторинг також дозволяє побачити, які стратегічні цілі і завдання Концепції-2030 при оновленні (підготовці Концепції-2050) необхідно переглянути, уточнити або додати. Успішно реалізовані завдання і проекти можуть бути повністю вилучені з КІРМ і замінені новими.

У найближчі 12 років очікуються зміни в українському та європейському законодавствах, а також трансформації соціальних цінностей і тенденцій. Це буде впливати на місто Житомир і, отже, на пріоритети і стратегічні цілі Концепції і вимагати її коригування.

Оновлення необхідно розпочати за 4 роки до кінця терміну дії Концепції-2030, тобто з 2026 року, аби забезпечити плавний перехід від Концепції-2030 до ухвалення Концепції-2050.

КЛЮЧОВІ ІНДИКАТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ЗАВДАНЬ

Ефективне місто

Стратегічна ціль	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
1.1. Формування сприятливого інвестиційного клімату	1.1.1. Створити інформаційну платформу інвестиційного і кадрового потенціалу міста	1. Інформаційний портал створений і функціонує 2. Кількість користувачів інформаційного порталу		
	1.1.2. Забезпечувати комплексний супровід інвесторів та інвестиційних проектів	1. Тривалість проходження дозвільних (погоджувальних) процедур для інвесторів (менше 1 місяця - який період проходження дозвільних процедур вважається швидким?) 2. Кількість укладених договорів про реалізацію інвестиційних проектів. 3. Обсяг залучених прямих іноземних інвестицій в місто 4. Кількість підприємств з іноземними інвестиціями 5. Рейтинг інвестиційної привабливості міста (3-тє місце в Україні) 6. Податкові надходження від підприємств до міського бюджету		
	1.1.3. Сприяти ефективному використанню промислових зон та розвитку їх інфраструктури	1. Кількість функціонуючих логістичних хабів в промислових зонах міста 2. Обсяги реалізації логістичних послуг. 3. Кількість створених робочих місць в межах індустріальних парків 4. Кількість підприємств-учасників індустріальних парків 5. Протяжність мереж водопостачання, водовідведення, теплопостачання, газопостачання та електричних мереж, облаштованих в межах логістичних хабів та індустріальних парків"		
1.2. Малий та середній бізнес – основа економічного розвитку міста	1.2.1. Створювати та розвивати інфраструктуру підтримки бізнесу	1. Кількість функціонуючих бізнес-інкубаторів 2. Кількість підприємців, які скористались послугами бізнес-інкубатора 3. Кількість підприємців, які здійснюють діяльність у бізнес-інкубаторі. 4. Кількість малих і середніх підприємств на 10 тис. населення 5. Чисельність зайнятих на малих та середніх підприємствах 6. Кількість фізичних осіб-підприємців 7. Кількість фізичних осіб-підприємців на 10 тис. населення		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

		8. Питома вага надходжень від суб'єктів малого і середнього бізнесу в доходній частині міського бюджету		
	1.2.2. Впроваджувати фінансові механізми підтримки розвитку підприємництва	1. Кількість бізнес-проектів, реалізованих за рахунок фінансово-кредитної підтримки з міського бюджету 2. Сума наданих кредитів суб'єктам малого та середнього бізнесу 3. Кількість створених робочих місць у результаті реалізації проектів, що кредитувались 4. Обсяги податкових надходжень до міського бюджету від суб'єктів малого і середнього підприємництва, яким надавалась фінансова підтримка		
	1.2.3. Формувати комунікаційні майданчики для бізнесу, освіти та влади	1. Кількість залучених представників бізнесу до участі у бізнес-форумах, тренінгах, «круглих столах», нарадах 2. Кількість залучених підприємців до обговорень проектів рішень міської ради та її виконавчого комітету, що регулюють здійснення підприємницької діяльності в місті 3. Рівень прозорості та відкритості міської влади (опитування). 4. Рівень якості надання адміністративних послуг для підприємців (опитування)		
1.3. Впровадження нових форм та напрямів організації економіки	1.3.1. Здійснювати організаційну та промоційну підтримку кластерів шляхом проведення тематичних семінарів, форумів, виставок тощо	1. Кількість проведених комунікаційних заходів (нарад, «круглих столів») з підприємцями щодо створення кластерів 2. Кількість функціонуючих кластерів 3. Кількість учасників кластерів		
	1.3.2. Визначити та підтримувати пріоритетні сфери економіки міста	1. Кількість робочих місць на підприємствах пріоритетних сфер економіки міста 2. Обсяги податкових надходжень до міського бюджету від підприємств пріоритетних сфер економіки міста		
	1.3.3. Сприяти формуванню креативного сектора економіки та розвитку творчих професій	1. Кількість новостворених підприємств та зареєстрованих фізичних осіб-підприємців у сферах креативної економіки 2. Обсяги податкових надходжень до міського бюджету від підприємств і фізичних осіб-підприємців у сферах креативної економіки		
1.4. Просування економічного потенціалу міста на національній та міжнародній арені	1.4.1. Підтримувати та залучати підприємства міста до участі у національних та міжнародних бізнес-подіях (виставках, форумах, конкурсах)	1. Кількість залучених компаній міста до участі у національних та міжнародних бізнес-подіях 2. Кількість національних та міжнародних подій, що були проведені у Житомирі		

	сах, культурних проектах тощо)			
	1.4.2. Використовувати потенціал експертів, компаній, торгових представників, офіційних візитів керівництва для просування міста, товарів і послуг	1. Рівень привабливості міста для туристів (опитування) 2. Чисельність туристів в місті 3. Рівень впізнаваності міста серед іноземців (опитування)		
	1.4.3. Розвивати міжнародні партнерські відносини, розповсюджувати успішні практики, що впроваджені в місті	1. Кількість реалізованих проектів спільно з міжнародними партнерами 2. Обсяг залученої міжнародної фінансової, технічної допомоги. 3. Місце Житомира в ділових рейтингах та індексах 4. Кількість міст України, в яких розповсюджуються успішні практики та досвід міста"		

Інноваційне місто

Стратегічна ціль	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
2.1. Формування та розвиток людського капіталу	2.1.1. Забезпечувати високу якість та сучасний рівень дошкільної і середньої освіти	1. Рівень забезпеченості шкіл комп'ютерами (одиниць на кількість учнів) 2. Рівень забезпеченості кабінетів фізики, хімії та біології лабораторним обладнанням (одиниць на кількість учнів) 3. Рівень забезпеченості дитячих садків мультимедійним та розвиваючим обладнанням (одиниць на кількість дітей) 4. Відсоток учнів, які успішно здали ЗНО (подолали поріг) 5. Кількість учнів, які набрали найбільшу кількість балів (200) з предметів на ЗНО 6. Кількість випускників, які здали ЗНО на 180 балів і вище, які вступили до вищих навчальних закладів міста 7. Відсоток випускників, які здали ЗНО на 180 балів і більше, які вступили до вищих навчальних закладів міста у загальній кількості таких випускників 8. Кількість учнів, які стали переможцями у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах (конкурсах)		
	2.1.2. Розвивати інфраструктуру, зміцнювати кадровий потенціал та вдосконалювати методологічну базу навчальних	1. Кількість дітей у комунальних дошкільних навчальних закладах у розрахунку на 100 місць (у віці 2-6 років) 2. Середня наповнюваність класів у комунальних школах 3. Кількість дітей на одного вихователя в дошкільному навчальному закладі		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

	закладів	4. Кількість учнів у приватних школах 5. Кількість дітей у приватних дошкільних навчальних закладах 6. Питома вага учнів, що навчаються у приватних школах у загальній кількості учнів 7. Питома вага дітей у приватних дошкільних навчальних закладах у загальній кількості дітей		
	2.1.3. Навчання впродовж життя: підтримувати розвиток альтернативних форм освіти	1. Кількість відкритих осередків неформальної освіти для дорослих 2. Кількість дорослих, які отримують неформальну освіту		
	2.1.4. Адаптувати вищу і професійно-технічну освіту до потреб сучасного ринку праці	1. Кількість укладених договорів по дуальній освіті між вищими навчальними закладами, закладами професійно-технічної освіти та підприємствами міста 2. Кількість введених нових факультетів і спеціальностей у вищих навчальних закладах і закладах професійно-технічної освіти відповідно до потреб ринку праці		
2.2. Підтримка інноваційної діяльності	2.2.1. Забезпечувати місто інноваційно-дослідницькою інфраструктурою і технологіями	1. Кількість винахідників, які отримали патенти на нові розробки 2. Кількість підприємств, що випускають інноваційну продукцію (використання патентів та інших видів прав на інтелектуальну власність) 3. Кількість підприємств, які отримали міжнародні сертифікати стандартів якості		
	2.2.2. Здійснювати організаційну, фінансову та інформаційну підтримку інноваційного потенціалу міста	1. Кількість стартапів, впроваджених в місті 2. Кількість зареєстрованих патентів на 100 тисяч населення 3. Кількість міських грантів, наданих винахідникам міста для підтримки їхніх розробок		
	2.2.3. залучати вищі навчальні заклади до розвитку економіки та ринку праці	1. Кількість договорів між підприємствами та навчальними закладами щодо наукових розробок для подальшого впровадження у виробництво 2. Кількість спеціальностей у вищих навчальних закладах відповідно до потреб ринку праці		
2.3. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життя	2.3.1. Запроваджувати збір та аналіз даних у всіх сферах міського господарства за принципами «великих даних»	1. Кількість параметрів міського середовища, що вимірюються за допомогою автоматизованих систем 2. Кількість міських процесів, по яких здійснюється постійний моніторинг та автоматизованих аналіз показників 3. Кількість проєктів з розвитку міської інфраструктури, оснований на аналізі «великих даних»		
	2.3.2. Впроваджувати концепцію «розумно-	1. Розробка та прийняття концепції «розумного міста» 2. Кількість сфер міської інфраструк-		

	го міста» при плануванні і функціонуванні всіх сфер міського розвитку та інфраструктури	тури, охоплених підходами «розумного міста» 3. Кількість проектів з розвитку міської інфраструктури, основаних на концепції «розумного міста»		
	2.3.3. Впроваджувати електронне урядування у роботу міських служб	1. Питома вага мешканців, що використовують міський портал з електронними сервісами 2. Кількість громадян, які взяли участь у обговоренні проектів нормативних документів міської ради та виконавчого комітету 3. Середня тривалість часу отримання документів дозвільного характеру 4. Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді 5. Середня кількість учасників у надпорогових закупівлях у системі «Прозоро» 6. Середній час опрацювання одного документа, отриманого виконавцем через систему внутрішнього електронного документообігу		

Комфортне місто

Стратегічна ціль	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
3.1. Розвиток житлового фонду на основі сучасних планувальних, технологічних та управлінських рішень	3.1.1. Збільшити житловий фонд у центральній частині міста шляхом реконструкції та оновлення наявного застарілого житлового фонду як у районах садибної забудови, так і багатоповерхових кварталах, підтримувати і посилювати різноманіття типів житла	1. Площа житлового фонду, що збудована шляхом реконструкції та оновлення застарілого житлового фонду 2. Кількість житлової площі на 1 особу		
	3.1.2. Стимулювати розвиток житлового фонду для підтримки фахівців пріоритетних напрямків розвитку міста	1. Площа житлового фонду, що збудована та надана для проживання фахівців пріоритетних напрямків розвитку міста (лікарі та інші)		
	3.1.3. Формувати відповідальність власників	1. Площа реконструйованих житлових будинків на умовах співфінансування мешканців та міського бюджету		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

	житла через співфінансування реновації житлового фонду	2. Рівень комфортності проживання мешканців будинків (опитування)		
	3.1.4. Підтримувати використання сучасних стандартів інфраструктури та енергоефективних технологій у новому житловому будівництві	1. Обсяг “тепліх кредитів” для енергоефективних реновацій та будівництва 2. Рівень енергоефективності нових житлових будинків		
3.2. Потребо-орієнтоване забезпечення нерухомістю бізнесу соціальної інфраструктури	3.2.1. Стимулювати ревіталізацію промислових та складських територій у центральній частині міста під житлову, торгову, офісну функції	1. Площа житлових будинків та офісних приміщень, збудованих у ревіталізованих промислових зонах 2. Площа земельних ділянок, що змінили цільове призначення з промислової функції на інші		
	3.2.2. Сприяти концентрації роздрібної торгівлі у центрі міста та центрах житлових районів і стримувати поза межами цих територій	1. Кількість підприємств роздрібної торгівлі в центрі міста 2. Частка закладів роздрібної торгівлі в центрі міста від загальної кількості 3. Частка закладів роздрібної торгівлі у центрах житлових районів (500-метровий радіус) від загальної кількості		
	3.2.3. Розвивати території промислового та логістичного призначення із забезпеченням умов ведення бізнесу	1. Кількість створених нових робочих місць на промислових та логістичних територіях 2. Обсяг інвестицій, залучених у розвиток підприємств на промислових та логістичних територіях		
3.3. Досягнення сталої мобільності в компактному місті	3.3.1. Підвищувати безпеку дорожнього руху шляхом реконструкції вулично-дорожньої мережі	1. Питома вага капітально відремонтованих доріг, мостів, шляхопроводів 2. Рівень освітлення доріг 3. Частка регульованих пішохідних переходів 4. Кількість влаштованих островців безпеки 5. Кількість ДТП 6. Кількість травмованих та загинув у ДТП		
	3.3.2. Розвивати пішохідний рух та пішохідні простори, за-	1. Відсоток людей, що переміщуються пішки 2. Інтенсивність пішоходів у громадсь-		

	безпечувати доступність міського простору	ких просторах 3. Рівень захворюваності населення. 4. Рівень забруднення атмосферного повітря 5. Кількість випитих чашок кави/чаю в день однією людиною в громадських місцях (опитування)		
	3.3.3. Створити мережу велосипедних маршрутів з окремою дорожньою інфраструктурою й інфраструктурою паркування та зберігання	1. Протяжність велосипедних доріжок на 1000 жителів 2. Щільність паркувальних місць для велосипедів на 1 км. вулично-дорожньої мережі 3. Частка людей, які переміщуються велосипедами 4. Кількість травмованих у ДТП велосипедистів 5. Кількість загиблих у ДТП велосипедистів 6. Рівень захворюваності населення міста 7. Рівень забруднення повітря		
	3.3.4. Розвивати мережу громадського електротранспорту як альтернативу приватному автотранспорту	1. Відсоток оновленого електротранспорту (тролейбусів, трамваїв) 2. Питома вага низькопідлогових троллейбусів, трамваїв 3. Питома вага пасажирських перевезень троллейбусами в загальному обсязі перевезень 4. Питома вага пасажирських перевезень трамваями в загальному обсязі перевезень 5. Віддаленість зупинок від центрів мікрорайонів 6. Відсоток виконання графіків руху електротранспорту 7. Рівень задоволеності пасажирів якістю послуг електротранспорту		
	3.3.5. Розвивати пасажирські вузли та логістичні центри приміських, міжміських та міжнародних перевезень	1. Кількість функціонуючих пасажирських вузлів приміських, міжміських та міжнародних сполучень 2. Кількість функціонуючих логістичних центрів приміських, міжміських та міжнародних перевезень 3. Обсяг пасажиропотоку міжміських перевезень 4. Обсяг вантажних перевезень (окремо – транзитних) 5. Рівень транспортного шуму на маршрутах комерційного транспорту		
	3.3.6. Підвищити ефективність використання приватних автомобілів через управління	1. Кількість облаштованих паркомісць 2. Рівень наповненості паркувальних місць		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

	паркувальним простором та спільне користування			
	3.3.7. Створити інтегровану систему транспортної мобільності міста та агломерації з єдиною системою оплати проїзду	1. Кількість маршрутів громадського транспорту між містом та агломерацією 2. Кількість перевезених пасажирів агломерації громадським транспортом міста		
3.4. Застосування сучасних підходів міського планування, координації, управління та адміністрування для гармонійного розвитку міста та агломерації	3.4.1. Створити раду агломерації в межах Житомирського району з метою координації генеральних та поточних планів розвитку і реалізації спільних інфраструктурних проектів	1. Кількість реалізованих спільних інфраструктурних проектів на умовах співфінансування з агломерацією 2. Обсяг інвестицій у спільні інфраструктурні проекти учасників агломерації		
	3.4.2. Здійснити децентралізацію міського управління шляхом реорганізації адміністративних районів міста відповідно до реальних міських утворень (Богунія, Крошня, Польова тощо).	1. Кількість функціонуючих Центрів надання адміністративних послуг 2. Кількість видів адміністративних послуг, що можна отримати у Центрах надання адміністративних послуг		
	3.4.3. Створити і вести містобудівний кадастр, запровадити стає управління земельними ресурсами як основним інструментом досягнення довгострокових цілей розвитку міста	1. Кількість стрених шарів містобудівного кадастру 2. Кількість об'єктів, внесених до містобудівного кадастру 3. Кількість користувачів онлайн-сервісів містобудівного кадастру		
3.5. Забезпечення стійкого розвитку центру міста, що має пріоритет на рівні регіону	3.5.1. Перепланувати центральні вулиці з підвищенням привабливості для пішоходів, розвитком велосипедної ін-	1. Площа пішохідних зон, облаштованих у центрі міста 2. Протяжність облаштованих велодорожок у центрі міста 3. Кількість велопарковок на 1 км. вулично-дорожньої мережі 4. Кількість паркувальних місць для		

	фраструктури, забезпеченням вуличного паркування та розвитком місцевої торгівлі і закладів громадського харчування	автотранспорту в центрі міста 5. Інтенсивність використання центру міста мешканцями, туристами 6. Кількість пішоходів/відвідувачів на вулиці (визначені вулиці концентрації роздрібної торгівлі)		
	3.5.2. Здійснити ревіталізацію Соборної площі та площі Перемоги з влаштуванням публічного простору для масових заходів, зручним транспортно-пересадковим вузлом та скороченням використання простору автотранспортом	1. Кількість проведених масових заходів на Соборній площі 2. Кількість учасників заходів 3. Інтенсивність використання публічного простору на Соборній площі 4. Кількість людей, які залишаються на Соборній площі довше 15 хв.		
	3.5.3. Здійснити ревіталізацію території навколо центрального ринку (Житній ринок/Хлібний ринок/ринок Рада): забезпечити розвиток торговельного центру, пішохідних зон для посилення функції центру міста як головного торгового центру міста та противаги великим торговельно-розважальним і торговельним центрам на околицях, забезпечити посилення роздрібної торгівлі на вулицях Михайлівській та Київській	1. Кількість пішоходів/відвідувачів центрального ринку 2. Кількість торгових об'єктів 3. Рівень привабливості центру для здійснення покупок, проведення вільного часу та розваг 4. Частка відвідувачів з навколишніх населених пунктів та міст		
	3.5.4. Здійснити ревіталізацію промислових територій у центрі міста з	1. Частка ревіталізованих площ промислових територій у центрі міста 2. Площа житлових будинків, збудованих на ревіталізованих промислових		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

	наданням їм громадської функції	територія 3. Площа створених публічних просторів на ревіталізованих промислових територіях		
3.6. Формувати та центри мікрорайонів, що мають пріоритет над широкою міською територією	3.6.1. Забезпечити багатофункціональність центрів мікрорайонів	1. Кількість облаштованих зон для дозвілля та відпочинку в центрах мікрорайонів міста 2. Кількість спортивних, культурних та інших заходів, що проведені у центрах мікрорайонів міста 3. Інтенсивність використання центрів мікрорайонів мешканцями міста		
	3.6.2. Створити центральні публічні простори мікрорайонів із забезпеченням комфортного перебування та проведення дозвілля різними категоріями мешканців	1. Інтенсивність використання публічних просторів мешканцями та гостями міста		
	3.6.3. Розвивати продовольчі ринки у житлових районах із відповідним забезпеченням транспортним сполученням як у межах району, так і для приміських перевезень	1. Кількість продовольчих ринків у центрах мікрорайонів / Головному центрі порівняно з кількістю продовольчих ринків за межами центрів 2. Збільшення торгової площі всіх продовольчих ринків у центрах мікрорайонів / Головному центрі порівняно з торговою площею всіх продовольчих ринків за межами центрів 3. Рівень зручності проживання у житлових районах міста (опитування)		

Активне місто

Стратегічні цілі	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
4.1. Формування та забезпечення культурних запитів	4.1.1. Створити інформаційну мережу, присвячену культурним, науковим, туристичним і спортивним подіям	1. Кількість неповторюваних відвідувачів інформаційного порталу 2. Географія (кількість країн) неповторюваних відвідувачів інформаційного порталу 3. Кількість уніфікованих стендів з інформацією про виступи, концерти, лекції в закладах культури міста 4. Інформування мешканців про проведення культурних, освітніх, спортивних та інших заходів для туристів у місті (результати опитування) 5. Кількість поширень у соцмережах повідомлень про заходи у місті		

	4.1.2. Модернізувати, розвивати існуючі й облаштувати нові громадські простори в центрі міста як хаби для культури, креативних індустрій, туризму й організації дозвілля	1. Кількість суб'єктів господарської діяльності, які надають послуги у сфері культури, креативних індустрій, туризму й організації дозвілля 2. Кількість відвідувачів бібліотек 3. Кількість відвідувачів кінотеатрів 4. Кількість відвідувачів музеїв 5. Кількість відвідувачів театрів 6. Відсоток мешканців, культурні запити яких задоволені (результати опитування) 7. Частота відвідування закладів на місяць на одну людину		
	4.1.3. Модернізувати, розвивати існуючі й облаштувати нові громадські простори в мікрорайонах міста з урахуванням культурних запитів різних цільових, вікових і соціальних груп	1. Кількість заходів, проведених у громадських просторах 2. Питома вага мешканців, які взяли участь у заходах, проведених у громадських просторах мікрорайонів міста від загальної кількості проживаючих в мікрорайонах (окремо по кожному мікрорайону) 3. Частка населення, що проживає в радіусі 500/750 метрів від громадського простору мікрорайону 4. Рівень задоволеності мешканців громадськими просторами, що розташовані на території їх мікрорайону		
	4.1.4. Сприяти інтеграції освітніх закладів у культурне життя міста	1. Кількість проведених загальноміських заходів із залученням вищих навчальних закладів 2. Кількість осіб, що взяли участь у заходах із залученням вищих навчальних закладів		
4.2. Збереження та розвиток історико-культурної спадщини міста	4.2.1. Зберігати та розвивати пам'ятки культурно-історичної спадщини через реєстрацію, реставрацію та реновацію	1. Питома вага відреставрованих та відновлених пам'яток архітектури в загальній кількості тих, що потребують відновлення 2. Кількість зареєстрованих нових пам'яток архітектури 3. Збільшення кількості будівель та місць, що мають статус культурної спадщини		
	4.2.2. Розвивати існуючі та створювати нові музеї й інформаційні центри	1. Кількість музеїв 2. Кількість відвідувачів музеїв 3. Кількість відвідувачів туристично-інформаційного центру 4. Кількість туристів		

	4.2.3. Здійснювати брендинг Житомира через імена відомих людей, пов'язаних із містом (музеї, конференції, лекторії, фестивалі, інтернет-ресурси, мас-медіа та ін.)	1. Кількість суб'єктів господарювання, які використовують персонаж-символ міста у своїй діяльності 2. Кількість заходів, проведених поза межами Житомира, що популяризують місто через імена відомих житомирян		
4.3. Формування туристичної привабливості та гостинності міста	4.3.1. Розвивати туристичну інфраструктуру та підвищувати гостинність міста	1. Кількість відвідувачів інформаційно-туристичного центру 2. Кількість стендів з інформаційними картами міста 3. Кількість користувачів програми QR кодування пам'яток історії і архітектури 4. Кількість вказівників із визначними місцями міста 5. Кількість місць туристичної привабливості, де впроваджені написи шрифтом Брайля та є можливість використання аудіогідів 6. Кількість суб'єктів господарювання, що надають послуги в сфері розваг, готельного та ресторанного бізнесу 7. Кількість туристів 8. Кількість об'єктів розміщення туристів 9. Кількість ліжок-місць в об'єктах розміщення 10. Рівень заповнюваності готелів 11. Кількість людино-днів проведених туристами в місті 12. Середні витрати одного туриста в день		
	4.3.2. Створювати нові, привабливі для туристів, об'єкти та простори	1. Кількість туристів 2. Індекс цитувань (посилань) на об'єкти та простори на інтернет-ресурсах 3. Оцінювання рівня задоволеності/незадоволеності (опитування)		
	4.3.3. Облаштувати туристичні маршрути у місті через планувальні та інфраструктурні рішення	1. Кількість туристичних маршрутів у місті 2. Протяжність туристичних маршрутів містом		
	4.3.4. Організувати унікальні регулярні події всеукраїнського та міжнародного масштабу для культурного	1. Кількість подій всеукраїнського масштабу 2. Кількість подій міжнародного масштабу 3. Кількість осіб, які взяли участь в організованих регулярних подіях всеукраїнського масштабу		

	брендингу міста	4. Кількість осіб які взяли участі в організованих подіях міжнародного масштабу		
4.4. Підтримка здорового способу життя, масових та професійних видів спорту	4.4.1. Спорудити багатофункціональний спортивний комплекс для ігрових видів спорту	1. Кількість впроваджених нових секцій з ігрових видів спорту 2. Кількість осіб, які відвідують спортивний комплекс 3. Кількість проведених змагань професійного міжнародного рівня на території спортивного комплексу 4. Відповідність умов спортивного комплексу міжнародним стандартам проведення змагань професійного рівня 5. Кількість перемог міських команд у всеукраїнських і міжнародних змаганнях з ігрових видів спорту 6. Рівень захворюваності населення		
	4.4.2. Реконструювати мережу стадіонів, спортивних споруд і майданчиків для масового та професійного спорту	1. Кількість об'єктів відповідно до національних та міжнародних стандартів (з поділом на професійний спорт / масовий спорт) 2. Відсоток населення міста, яке займається професійними видами спорту (опитування) 3. Відсоток населення міста, яке займається масовими видами спорту (опитування) 4. Рівень завантаженості стадіонів, спортивних споруд і майданчиків з поділом на професійний спорт / масовий спорт 5. Рівень задоволеності потреби населення у спортивних спорудах з поділом на професійний спорт / масовий спорт 7. Кількість професійних спортсменів і команд, що беруть участь в офіційних змаганнях		
	4.4.3. Розвивати інфраструктуру для водних видів спорту та дозвілля (закриті басейни і відкриті водойми)	1. Кількість об'єктів для водних видів спорту 2. Кількість учасників змагань з водних видів спорту 3. Кількість нещасних випадків на воді в облаштованих місцях		
	4.4.4. Облаштувати паркові зони, сквери і прибудинкові території для активного відпочинку та здоров'я	1. Інтенсивність використання паркових зон для активного відпочинку та здоров'я 2. Рівень захворюваності населення 3. Кількість (або площа) місць для паркування, паркомісць біля паркових зон		

Зелене місто

Стратегічна ціль	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
5.1. Формування та підтримка екологічно безпечного середовища	5.1.1. Запровадження публічного екомоніторингу параметрів природного навколишнього середовища	1. Рівень забруднення атмосферного повітря 2. Рівень забруднення водних джерел 3. Рівень забруднення ґрунтів		
	5.1.2. Підвищення якості питної води шляхом реконструкції водопостачальних мереж, зміни технології очищення питної води, відкриття бюветів питної води	1. Рівень зношеності мережі водопостачання 2. Відсоток втрат води під час її транспортування та розподілу 3. Відсоток забезпечення центральним водопостачанням приватного сектору міста 4. Якість питної води 5. Кількість функціонуючих бюветів		
	5.1.3. Створення сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами, збору та переробки ресурсоцінних відходів	1. Кількість встановлених контейнерів для роздільного збору сміття 2. Відсоток відходів, що переробляють		
	5.1.4. Модернізація, реконструкція, будівництво сучасних каналізаційних мереж та підвищення ступеня очистки стічних вод	1. Рівень зношеності мереж водовідведення 2. Відсоток забезпечення центральним водовідведенням приватного сектору міста		
5.2. Формування екологічної свідомості та поведінки	5.2.1. Організація екологічного виховання у дитсадках, школах, коледжах, вищих навчальних закладах	1. Кількість проведених виховних та освітніх заходів з питань екологічної свідомості у дитсадках, школах, коледжах, вищих навчальних закладах 2. Рівень екологічного виховання дітей, учнів, студентів (опитування щодо застосування практик сортування сміття, застосування енергоощадних технологій, екологічно чистих матеріалів тощо)		
	5.2.2. Впровадження екологічної просвіти мешканців міста, керівників підприємств та інших суб'єктів господарювання всіх	1. Кількість проведених освітніх заходів з питань безпеки довкілля на підприємствах міста та серед мешканців міста 2. Рівень екологічної свідомості керівників підприємств, державних службовців, населення міста 3. Кількість стихійних сміттєзвалищ в місті		

	організаційно-правових форм, державних посадовців та службовців			
	5.2.3. Стимулювання впровадження екологічного менеджменту на підприємствах, в установах, організаціях	1. Кількість підприємств, що мають міжнародні стандарти з екологічного менеджменту 2. Кількість суб'єктів господарювання, які відмовились або зменшили використання поліетилену 3. Рівень забруднення навколишнього середовища (повітря, водойми, ґрунти) в санітарних зонах промислових підприємств		
5.3. Досягнення європейських стандартів енергоефективності та енергозбереження	5.3.1. Стимулювати розвиток та використання відновлювальних джерел енергії	1. Потужність функціонуючих ГЕС, СЕС. 2. Проектна потужність встановлених сонячних панелей для виробництва електроенергії в закладах бюджетної сфери, житлових будинках 3. Коефіцієнт забезпеченості міста власною енергією 4. Обсяг споживання паливно-енергетичних ресурсів комунальними підприємствами, бюджетними закладами та установами міста 5. Частка спожитої альтернативної та відновлювальної енергії комунальними підприємствами, бюджетними закладами, установами та іншими будівлями		
	5.3.2. Поширення енергозберігаючих та енергоефективних технологій у новому будівництві, транспорті, житлово-комунальному господарстві та інших сферах	1. Питома вага утеплених будівель бюджетної сфери 2. Питома вага утеплених багатоквартирних житлових будинків 3. Обсяг споживання води в результаті впровадження енергоефективних технологій в муніципальних будівлях 4. Обсяг споживання електроенергії в результаті впровадження енергоефективних технологій у муніципальних будівлях 5. Обсяг споживання газу в результаті впровадження енергоефективних технологій у муніципальних будівлях 6. Рівень оновлення мереж водопостачання та водовідведення 7. Відсоток втрат води в мережі. 8. Рівень оновлення мереж теплопостачання 9. Відсоток втрат тепла в мережі. 10. Питома вага реконструйованих мереж зовнішнього освітлення 11. Питома вага енергозберігаючих світлоточок у мережі зовнішнього освітлення 12. Рівень встановлення індивідуально-теплових пунктів в місті 13. Обсяг викидів CO ₂ в місті		
	5.3.3. Використання віднов-	1. Частка відновлювальних джерел енергії у генерації теп-		

РОЗДІЛ 5. АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ТА МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

	лювальних джерел енергії у сфері теплопостачання та електрогенерації	ла/електроенергії 2. Обсяг споживання природного газу		
5.4. Збалансований розвиток зелених зон міста та передмістя	5.4.1. Відновлення, реконструкція та збільшення рекреаційних і природно-заповідних зон міста	1. Кількість рекреаційних та природних заповідників, які оновлені 2. Коефіцієнт озеленення міста (співвідношення площі зелених насаджень до площі забудови міста та загальної площі міста) 3. Площа зелених насаджень на 1000 населення 4. Кількість щорічно висаджених дерев в місті 5. Кількість щорічно знесених дерев в місті		
	5.4.2. Очищення водойм та облаштування зон активного відпочинку біля води	1. Рівень забруднення водойм. 2. Кількість створених зон для активного відпочинку біля водойм 3. Площа облаштованих зон для активного відпочинку біля водойм 4. Рівень захворюваності населення міста, пов'язаний із забрудненням водойм		
	5.4.3. Облаштування пішохідних та велосипедних маршрутів, що пов'язують публічні простори, зони відпочинку, зелені зони у районах міста та передмістя	1. Загальна протяжність зелених коридорів, що зв'язують пішохідні та велосипедні доріжки, зони активного відпочинку, публічні простори 2. Відсоток людей, які переміщуються пішки та на велосипедах 3. Кількість травмованих у ДТП велосипедистів, пішоходів		

Інклюзивне місто

Стратегічні цілі	Завдання	Індикатори	Показник	
			на 2019 рік	на 2030 рік
6.1. Забезпечення рівних можливостей для всіх	6.1.1. Забезпечити доступність міської інфраструктури для всіх категорій суспільства	1. Відсоток адміністративних, навчальних, громадських установ та публічних просторів, які є фізично доступними для всіх категорій населення 2. Кількість пішохідних переходів, обладнаних тактильною плиткою 3. Питома вага пішохідних переходів з підсвічуванням у темну пору доби у загальній кількості переходів, які потребують підсвічування 4. Питома вага низькопідлогового громадського транспорту в загальній кількості одиниць громадського транспорту 5. Задоволеність мешканців фізичною доступністю транспортної інфраструктури		

		<p>6. Питома вага регульованих переходів, обладнаних світлофорами з аудіосигналами для незрячих людей у загальній кількості регульованих переходів</p> <p>7. Питома вага громадського транспорту, обладнаного пристроями для зовнішнього звукового інформування про номер і кінцеву зупинку маршруту, візуальними (текстовими) системами для пасажирів із порушенням зору та слуху, в загальній кількості одиниць громадського транспорту</p> <p>8. Відсоток зупинок громадського транспорту, обладнаних електронними табло розкладу руху громадського транспорту</p> <p>9. Кількість зупинок громадського транспорту, обладнаних тактильною плиткою та тактильними направляючими для людей з порушенням зору</p>		
	6.1.2. Впроваджувати заходи, що сприятимуть підвищенню загального рівня толерантності в суспільстві	<p>1. Кількість осіб, які працюють у волонтерських центрах</p> <p>2. Кількість осіб, які скористалися допомогою волонтерських центрів</p> <p>3. Кількість інформаційних кампаній щодо запобігання проявам сексизму в публічній сфері, рекламі та ЗМІ</p> <p>4. Кількість встановлених соціальних контейнерів по місту</p>		
	6.1.3. Забезпечити збалансовану участь жінок і чоловіків у соціально-економічному житті та на рівні прийняття управлінських рішень	<p>1. Відсоток жінок у складі міської ради</p> <p>2. Відсоток жінок, які займають керівні посади у виконавчих органах міської ради</p> <p>3. Відсоток жінок - суб'єктів підприємницької діяльності (керівників підприємств та фізичних осіб-підприємців)</p> <p>4. Кількість облаштованих дитячих кімнат в громадських будівлях</p>		
	6.1.4. Здійснювати інтеграцію вразливих категорій мешканців через розвиток центрів підтримки та соціального підприємництва	<p>1. Кількість національно-культурних товариств у місті</p> <p>2. Кількість проведених міських заходів за участі етноменшин</p> <p>3. Кількість осіб, які отримали соціальні послуги та адресні допомоги</p> <p>4. Питома вага дітей-інвалідів, охоплених реабілітаційними послугами у загальній кількості дітей, які потребують реабілітаційних послуг</p> <p>5. Відсоток бездомних осіб, охоплених соціальними послугами у загальній кількості осіб, які потребують таких послуг</p> <p>6. Відсоток дітей-інвалідів, які інтегровані в навчальні заклади міста</p> <p>7. Відсоток бездомних осіб, яких інтегровано в суспільство та повернуто до самостійного життя</p>		

6.2. Забезпечення партнерських відносин влади, громади, бізнесу	6.2.1. Застосовувати сучасні практики комунікації влади, громади і бізнесу через проведення форумів, фокус-груп, опитувань тощо	1. Кількість проведених громадських слухань, обговорень, фокус-груп 2. Кількість проведених опитувань та їх охоплення 3. Кількість рішень міської ради та департаментів, до прийняття яких було здійснено громадські обговорення, фокус-групи, опитування		
	6.2.2. Стимулювати громадську активність містян через використання партисипативних практик міського урядування	1. Кількість підтримуваних громадських ініціатив 2. Кількість впроваджених проектів бюджету участі 3. Загальний обсяг фінансування бюджету участі		
	6.2.3. Впровадити клієнтоорієнтовану систему надання адміністративних і соціальних послуг	1. Кількість адміністративних, що надаються через ЦНАП 2. Кількість адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді 3. Скорочення термінів обробки запитів від громадян і суб'єктів господарювання органами влади 4. Час очікування в черзі 5. Рівень задоволеності населення наданням соціальних послуг через ЦНАП 6. Рівень задоволеності бізнесу наданням адміністративних послуг через ЦНАП		
	6.2.4. Залучати до реалізації суспільних послуг громадські організації і бізнес, зокрема і на конкурсній основі	1. Кількість суб'єктів господарювання, залучених до надання суспільних послуг 2. Кількість укладених угод державно-приватного партнерства 3. Питома вага суспільних послуг, що надаються суб'єктами господарювання в загальній кількості муніципальних послуг 4. Підвищення рівня якості надання суспільних послуг		
6.3. Забезпечення високого рівня громадської безпеки міського середовища	6.3.1. Підвищити рівень громадської безпеки шляхом планувальних, інфраструктурних та організаційних рішень	1. Рівень освітленості громадських місць 2. Кількість встановлених відеокamer у громадських місцях 3. Відсоток злочинів, розкритих за допомогою камер відеоспостереження, в загальній кількості скоєних злочинів 4. Рівень травматизму в громадських місцях 5. Рівень злочинності в громадських місцях 6. Рівень задоволеності населення безпекою громадських місць		
	6.3.2. Сприяти оперативній діяльності екстрених служб	1. Обсяги фінансування з міського бюджету інфраструктурних рішень та закупівель, що сприяють роботі екстрених служб (системи, техніка тощо)		

	6.3.3. Сприяти безпечному співіснуванню людей і тварин у місті	1. Кількість щеплених та стерилізованих бездомних тварин 2. Кількість бездомних тварин на вулицях міста 3. Кількість звернень до лікарень жителів міста у зв'язку з укусами тварин 4. Кількість облаштованих майданчиків для вихову тварин 5. Кількість власників тварин, що сплатили штрафи порушення правил вихову домашніх улюбленців		
6.4. Забезпечення підтримки здоров'я мешканців міста через профілактичні заходи та розвиток сімейної медицини	6.4.1. Підтримувати спеціалізовані заклади вторинної медичної допомоги міжрегіонального та всеукраїнського значення	1. Кількість пацієнтів закладів вторинної медицини з інших регіонів 2. Відсоток пацієнтів, задоволених отриманими медичними послугами на вторинному рівні медичної допомоги 3. Середня тривалість життя мешканців		
	6.4.2. Розвивати мережу медичних закладів надання медичної допомоги – амбулаторій сімейної медицини	1. Питома вага жителів міста, які обслуговуються в амбулаторіях сімейної медицини 2. Питома вага виявлених захворювань на ранніх стадіях у загальній кількості виявлених захворювань		
	6.4.3. Формувати дієві механізми профілактики захворювань, інфекцій, травм та інших чинників, що негативно впливають на здоров'я мешканців міста	1. Кількість випадків захворювань на 10 тис. населення		
	6.4.4. Створити медико-соціальні центри підтримки особливих категорій мешканців міста	1. Кількість осіб, що скористалися послугами медичних центрів підтримки особливих категорій жителів міста 2. Питома вага осіб, які скористалися послугами медичних центрів підтримки особливих категорій жителів міста, у загальній кількості осіб, які потребують такої допомоги		

Список використаних джерел

1. Генеральний план міста Житомир. URL: <https://opencity.zt.ua/zhytomyr-general-plan/>
2. Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/yevropeyska-hartiya-rivnosti-zhinok-i-cholovikiv-u-zhytti-miscevyh-gromad>
3. Житомир: паспорт міста 2016. Житомир, 2016. URL: <https://2030.zhitomir.ua> та <https://2030.zhitomir.ua/upload/iblock/883/883e3ff63a2115d64486024e2ed61928.pdf>
4. Костриця М. Ю., Кондратюк Р. Ю. Житомир: підручна книга з краєзнавства. Житомир, 2007 р. – 464 с.
5. Лейпцизька хартія «Міста Європи на шляху сталого розвитку». URL: http://2.auc.org.ua/sites/default/files/leypcizka_hartiya.pdf
6. Нова програма розвитку міст (Хабітат-III). URL: <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-Ukrainian.pdf>
7. План сталої міської мобільності міста Житомир
8. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
10. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
11. Про схвалення концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
12. Резолюція «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». URL: <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/344-2030-2015>
13. Статеві-вікова структура населення Житомирської області в 1991 р. URL: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/dem/piramid/all.php>
14. Статистичний щорічник Житомирської області за 2016 рік. URL: <http://www.zt.ukrstat.gov.ua/>
15. Статистичний щорічник Житомирської області за 2017 рік. URL: <http://www.zt.ukrstat.gov.ua/>
16. Цілі сталого розвитку 2030. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

УКРАЇНА
ЖИТОМИРСЬКА МІСЬКА РАДА
РІШЕННЯ

Сорок п'ята сесія сьомого скликання

від 07 02 2019 № 1359
м.Житомир

Про затвердження Концепції
інтегрованого розвитку м. Житомира
до 2030 року

З метою забезпечення інтегрованого розвитку міста на довгострокову перспективу, відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Протоколу про співробітництво в рамках реалізації проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні» між Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та виконавчим комітетом Житомирської міської ради, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Концепцію інтегрованого розвитку м. Житомира до 2030 року.
2. Виконавчим органам Житомирської міської ради, в межах своїх повноважень, забезпечити своєчасне та ефективне виконання завдань, заходів та проектів Концепції.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради згідно з розподілом обов'язків.

Міський голова

С.І. Сухомлин

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ ЖИТОМИРА ДО 2030 РОКУ

**ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК
ЗАГАЛЬНА РЕДАКЦІЯ
РЕДАКТОР
МАКЕТ І ВЕРСТКА**

Микола Костриця
Марія Байда
Людмила Давидова
Даниїл Ігнатенко

В оформленні Концепції використано фото Ольги Базалійської, Лізи Шмідт, Сергія Григорчука, Даниїла Ігнатенка, з фотоархівів GIZ, ЖМР

КОНТАКТИ: Департамент економічного розвитку Житомирської міської ради. Адреса: майдан ім. С. П. Корольова, 4/2, м. Житомир, 10014, Україна

ТЕЛЕФОНИ: (0412) 48-11-94, (0412) 48-11-87

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА: kirmzhytomyr2030@gmail.com

САЙТ: <https://2030.zhitomir.ua/>
<http://zt-rada.gov.ua/>

Формат 60x84/8. Папір крейдований. Гарнітура Montserrat.
Наклад 100 прим. Зам. № 10/2019

ДРУК ТА ПАЛІТУРНІ РОБОТИ:

ФОП Журавський О.В. ІПН 3121612870
Свідоцтво про державну реєстрацію B02 №454578

м. Житомир, вул. Ватутіна, 55Б, +38(093) 165-96-44, artcard@ukr.net

ЖИТОМИР2030

Інтегрований розвиток міста

ЖИВИ ЖИТОМИРОМ — СТВОРЮЙ ЖИТОМИР

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

співпраця з
німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Виконавець:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Житомирська
міська рада